

OVERSIGT
OVER
DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKABS
FORHANDLINGER
JUNI 1927—MAJ 1928

MED 3 PORTRÆTER

BULLETIN
DE
L'ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK, COPENHAGUE

JUIN 1927—MAI 1928

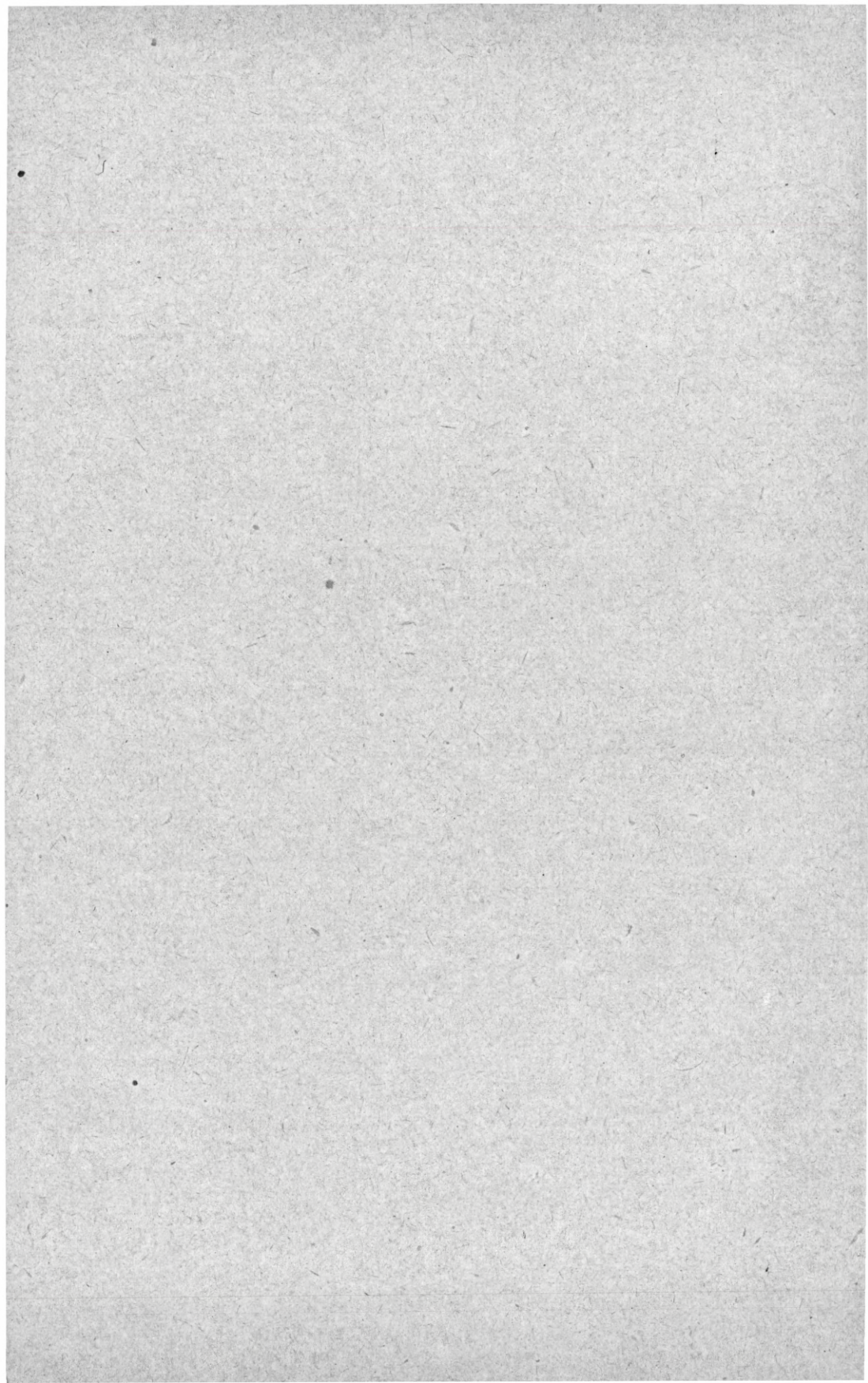
AVEC 3 PORTRAITS

KØBENHAVN
ANDR. FRED. HØST & SØN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1928

Pris: 4 Kr.

OVERSIGT

OVER

DET KONGELIGE DANSKE

VIDENSKABERNES SELSKABS

FORHANDLINGER

JUNI 1927—MAJ 1928

MED 3 PORTRÆTER

BULLETIN

DE

L'ACADEMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES

DE DANEMARK, COPENHAGUE

JUIN 1927—MAI 1928

AVEC 3 PORTRAITS

KØBENHAVN

ANDR. FRED. HØST & SØN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1928

Udkommen den 7. Juli 1928.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Fortegnelse over Selskabets Medlemmer Maj 1928	1— 17
Selskabets Tillidshverv og Indehavernes Funktionstider	17— 21
Beretning om Møderne	23— 42
Mindeord over afdøde Medlemmer:	
W. JOHANNSEN: Af L. KOLDERUP ROSENVINGE og Ø. WINGE	43— 79
J. L. HEIBERG: Af A. B. DRACHMANN	81—100
JOHS. FIBIGER: Af C. O. JENSEN	101—117
Regnskab for 1927	118—121
Budget for 1928	122—124
Prisopgave for 1928	125
Beretninger og Betænkninger:	
1. Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie. Beretning for 1927	126—129
2. Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie. Beretning om Virksomheden i 1927	130—136
3. Carlsbergfondets Direktions Beretning for 1926—27	137—205
4. Udvalget for Forsendelse af videnskabelig Literatur til fremmede Biblioteker. Beretning for 1920—27	206—211
5. Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum. Beretning for 1927	212—213
6. Nationalkomitéen for Geodæsi og Geofysik. Beretning for 1927	214—216
7. Selskabets Bytteforbindelser	217—248
8. Selskabet som Central for Publikationsforsendelser	249—250
9. Selskabets Udsendelse af Forfattereksemplarer ..	250
Fortegnelse over Publikationer udgivet af Selskabet fra Juli 1927 til Juni 1928	251—252

EXTRAITS DE PROCÈS-VERBAUX DES SÉANCES

Aperçu des travaux de l'Académie	253—262

Sag- og Navnefortegnelse	263—270

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKAB

PROTEKTOR:
HANS MAJESTÆT KONGEN

SELSKABETS MEDLEMMER

MAJ 1928

Præsident: N. E. NØRLUND.

Formand for den hist.-filos. Kl.: FR. BUHL.

Formand for den naturv.-math. Kl.: S. P. L. SØRENSEN.

Sekretær: MARTIN KNUDSEN.

Redaktør: DINES ANDERSEN.

Kasserer: NIELS BJERRUM.

A. INDENLANDSKE MEDLEMMER

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

STEENSTRUP, JOH. C. H. R., (f. $\frac{5}{12}$ 44), Dr. jur. & phil., fh.
Professor Rostgardianus i Historie ved Københavns
Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Svanemosegaards-
vej 12, Kbh. V. ($\frac{8}{12}$ 82.)

GERTZ, M. CL., (f. $\frac{14}{12}$ 44), Dr. phil., fh. Professor i klas-
sisk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹,
Dbmd. Maglekildevej 14¹, Kbh. V. ($\frac{13}{4}$ 83.)

- HØFFDING, H., (f. $^{11/3}$ 43), Dr. phil., jur., sc. & litt., fh. Professor i Filosofi ved Københavns Universitet, Stk. af Dbg., Dbmd. Carlsberg, Kbh. Valby. ($^{12/12}$ 84.)
- ERSLEV, KR. S. A., (f. $^{28/12}$ 52), Dr. phil., fh. Rigsarkivar, Stk. af Dbg., Dbmd, I. F. 1. Gl. Kongevej 116², Kbh. V. ($^{18/5}$ 88.)
- JÓNSSON, FINNUR, (f. $^{29/5}$ 58), Dr. phil. & litt. isl., Professor i nordisk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd., I. F. 2. Nyvej 4², Kbh. V. ($^{15/4}$ 98.)
- MÜLLER, SOPHUS O., (f. $^{24/5}$ 46), Dr. phil., fh. Direktør for Nationalmuseets første Afdeling, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Frederiksberg Allé 23^{St.}, Kbh. V. ($^{15/4}$ 98.)
- JESPERSEN, J. OTTO H., (f. $^{16/7}$ 60), Dr. phil., litt. & jur., fh. Professor i engelsk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Ermelundsvej 119, Gentofte. ($^{21/4}$ 99.)
- NYROP, KRISTOFFER, (f. $^{11/1}$ 58), Dr. phil., Professor i romansk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. St. Kannikestræde 11¹, Kbh. K. ($^{21/4}$ 99.)
- BUHL, FRANTS P. W., (f. $^{6/9}$ 50), Dr. phil. & theol., fh. Professor i semitisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. — Formand for den hist.-filos. Klasse. — Holmegaardsvej, Hillerød. ($^{6/4}$ 00.)
- DRACHMANN, A. B., (f. $^{27/2}$ 60), Dr. phil., fh. Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Dantes Plads 35, Kbh. V. ($^{3/4}$ 03.)
- HUDE, KARL, (f. $^{22/8}$ 60), Dr. phil., fh. Rektor ved Metropolitanskolen, Lektor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Sølvgade 20^{St.}, Kbh. K. ($^{3/4}$ 03.)
- PEDERSEN, HOLGER, (f. $^{7/4}$ 67), Dr. phil., Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Ellinorsvej 8, Charlottenlund. ($^{7/4}$ 05.)
- LANGE, H. O., (f. $^{13/10}$ 63), Dr. phil., fh. Overbibliotekar ved det kongelige Bibliotek i København, Lektor i

- Ægyptologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Jahnsensvej 11, Gentofte. ($\frac{6}{4}$ 06.)
- ANDERSEN, DINES, (f. $\frac{26}{12}$ 61), Dr. phil., fh. Professor i indisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet. — Selskabets Redaktør. — Strandvej 3³, Kbh. Str. ($\frac{3}{4}$ 08.)
- BLINKENBERG, CHR. S., (f. $\frac{15}{2}$ 63), Dr. phil., fh. Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Kathrinevej 29, Hellerup. ($\frac{11}{4}$ 13.)
- VEDEL, VALDEMAR, (f. $\frac{9}{11}$ 65), Dr. phil., Professor i alm. Litteraturvidenskab ved Københavns Universitet. Nøjsomhedsvej 17⁴, Kbh. Ø. ($\frac{11}{4}$ 13.)
- SANFELD, KR., (f. $\frac{17}{1}$ 73), Dr. phil., Professor i romanske Sprog ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Villa Vatra, Skovridergaardsvej, Holte. ($\frac{17}{4}$ 14.)
- CHRISTENSEN, ARTHUR, (f. $\frac{9}{1}$ 75), Dr. phil., Professor extraord. i iransk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Raadhusvej 62, Charlottenlund. ($\frac{3}{5}$ 18.)
- GRØNBECH, VILHELM P., (f. $\frac{14}{6}$ 73), Dr. phil. & theol., Professor extraord. i Religionshistorie ved Københavns Universitet. Brogaardsvej 6, Gentofte. ($\frac{3}{5}$ 18.)
- FRIIS, AAGE, (f. $\frac{16}{8}$ 70), Dr. phil., Professor Rostgardianus i nordisk Historie ved Københavns Universitet. Sol-sortvej 62, Kbh. F. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- POULSEN, FREDERIK, (f. $\frac{7}{3}$ 76), Dr. phil., Direktør for Ny Carlsberg Glyptotek, R. af Dbg. Paludan Müllersvej 1², Kbh. V. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- ANDERSEN, VILHELM, (f. $\frac{16}{10}$ 64), Dr. phil., Professor i nordisk Litteratur ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. St. Annæ Plads 19, Kbh. K. ($\frac{6}{4}$ 23.)
- THALBITZER, WILLIAM, (f. $\frac{5}{2}$ 73), Professor extraord. i grønlandsk (eskimoisk) Sprog og Kultur ved Københavns Universitet. Stationsvej, Birkerød. ($\frac{6}{4}$ 23.)
- BECKETT, FRANCIS, (f. $\frac{26}{3}$ 68), Dr. phil., Docent i Kunst-historie ved Københavns Universitet, Direktør for den

kgl. Afstøbningssamling, R. af Dbg., Dbmd. Ræveskovsvej 8, Gentofte. ($^{11/4}$ 24.)

PEDERSEN, JOHS. P. E., (f. $^{7/11}$ 83), Dr. phil. & theol., Professor i semitisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Stockholmsplads 4³, Kbh. Ø. ($^{11/4}$ 24.)

FRIIS JOHANSEN, KNUD, (f. $^{1/11}$ 87), Dr. phil., Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet. Rahbeks Allé 20, Kbh. V. ($^{13/4}$ 28.)

RÆDER, HANS H., (f. $^{11/10}$ 69), Dr. phil., Bibliotekar ved Universitetets filologisk-historiske Laboratorium. Dalgas Boulevard 29, Kbh. F. ($^{13/4}$ 28.)

TUXEN, POUL, (f. $^{8/12}$ 80), Dr. phil., Professor i indisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet. Sortedamsdoseri 63 B, Kbh. Ø. ($^{13/4}$ 28.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE KLASSE

(fys. betegner den matematisk-fysiske Gruppe, biol. den biologiske Gruppe.)

TOPSØE, HALDOR F. A., (f. $^{29/4}$ 42), Dr. phil., fh. Direktør for Arbejds- og Fabrikstilsynet, Kmd. af Dbg.², Dbmd., Fortjenst-Med. 1. Frederiksberg Allé 12¹, Kbh. V. ($^{21/12}$ 77 — fys.)

BOAS, J. E. V., (f. $^{2/7}$ 55), Dr. phil., fh. Professor i Zoologi ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Gl. Kongevej 84, Kbh. V. ($^{3/4}$ 91 — biol.)

PETERSEN, O. G., (f. $^{26/3}$ 47), Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg., Dbmd. Martensens Allé 3², Kbh. V. ($^{3/4}$ 91 — biol.)

PRYTZ, P. K., (f. $^{26/2}$ 51), fh. Professor i Fysik ved den Polytekniske Lærestanstalt, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Hejlsmindevej 1, Charlottenlund. ($^{3/4}$ 91 — fys.)

BANG, BERNHARD L. F., (f. $^{7/6}$ 48), Dr. med., fh. Veterinærfysikus, fh. Professor ved den kgl. Veterinær- og

Landbohøjskole, Stk. af Dbg., Dbmd. Ceresvej 12, Kbh. V. ($^{21/4}$ 99 — biol.)

JUEL, CHRISTIAN S., (f. $^{25/1}$ 55), Dr. phil., fh. Professor i Matematik ved den Polytekniske Læreanstalt, R. af Dbg., Dbmd. Willemoesgade 54¹, Kbh. Ø. ($^{21/4}$ 99 — fys.)

ROSENVINGE, J. LAURITZ A. KOLDERUP, (f. $^{7/11}$ 58), Dr. phil., Professor i Botanik ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Odensegade 11⁴, Kbh. Ø. ($^{6/4}$ 00 — biol.)

RAUNKLÆR, CHRISTEN, (f. $^{29/3}$ 60), fh. Professor i Botanik ved Københavns Universitet. Joakim Larsens Vej 8, Kbh. F. ($^{4/4}$ 02 — biol.)

HENRIQUES, VALD., (f. $^{19/4}$ 64), Dr. med., Professor i Fysiologi ved Københavns Universitet. Juliane Maries Vej 26, Kbh. Ø. ($^{3/4}$ 03 — biol.)

JENSEN, CARL O., (f. $^{18/3}$ 64), Dr. med. & med. vet., Professor, Forstander for den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Serumlaboratorium, Veterinærfysikus, Kmd. af Dbg.², Dbmd., I. F. 2. Bülowvej 27¹, Kbh. V. ($^{3/4}$ 03 — biol.)

SØRENSEN, S. P. L., (f. $^{9/1}$ 68), Dr. phil. & med., Professor ved Carlsberglaboratoriet og Direktør for dets kemiske Afdeling, Kmd. af Dbg.², Dbmd. — Formand for den naturv.-math. Klasse. — Carlsbergvej 10, Kbh. Valby. ($^{6/4}$ 06 — fys.)

KNUDSEN, MARTIN, (f. $^{15/2}$ 71), Dr. phil., Professor i Fysik ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. — Selskabets Sekretær. — Polyteknisk Læreanstalt, Kbh. K. ($^{14/5}$ 09 — fys.)

MADSEN, TH., (f. $^{18/2}$ 70), Dr. med. & jur., Direktør for Statens Seruminstitut, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd., I. F. 2. Statens Seruminstitut, Kbh. S. ($^{15/4}$ 10 — biol.)

BOCK, JOHANNES C., (f. $^{2/10}$ 67), Dr. med., Professor i Farmakologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Juliane Maries Vej 20, Kbh. Ø. ($^{17/4}$ 14 — biol.)

- BRØNSTED, JOHANNES N., (f. $\frac{22}{2}$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet. Willemoesgade 46¹, Kbh. Ø. ($\frac{17}{4}$ 14 — fys.)
- HJELMSLEV, JOHANNES T., (f. $\frac{7}{4}$ 73), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Sigridsvej 11, Hellerup. ($\frac{17}{4}$ 14 — fys.)
- NIELSEN, NIELS, (f. $\frac{2}{12}$ 65), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet, R. af Dbg. St. Hans Torv 32³, Kbh. N. ($\frac{17}{4}$ 14 — fys.)
- POULSEN, VALDEMAR, (f. $\frac{23}{11}$ 69), Dr. phil., Ingeniør, Fortjenst-Med. 1. m. Kr., Kmd. af Dbg.². Maltegaardsvej 6, Gentofte. ($\frac{17}{4}$ 14 — fys.)
- BJERRUM, NIELS, (f. $\frac{11}{3}$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved den kgl. Veterinær og Landbohøjskole, R. af Dbg. — Selskabets Kasserer. — Vendersgade 28², Kbh. K. ($\frac{28}{4}$ 16 — fys.)
- KROGH, AUGUST, (f. $\frac{15}{11}$ 74), Dr. phil. & jur., Professor i Dyrefysiologi ved Københavns Universitet. Juliane Maries Vej 34, Kbh. Ø. ($\frac{28}{4}$ 16 — biol.)
- NØRLUND, NIELS ERIK, (f. $\frac{26}{10}$ 85), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet, Direktør for Geodætisk Institut, R. af Dbg. — Selskabets Præsident. — Malmøgade 8, Kbh. Ø. ($\frac{28}{4}$ 16 — fys.)
- OSTENFELD, CARL E. HANSEN, (f. $\frac{3}{8}$ 73), Dr. phil., Professor i Botanik ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Gothersgade 140, Kbh. K. ($\frac{28}{4}$ 16 — biol.)
- BOHR, NIELS, (f. $\frac{7}{10}$ 85), Dr. phil. & sc., Professor i theoretisk Fysik ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Blegdamsvej 15¹, Kbh. Ø. ($\frac{27}{4}$ 17 — fys.)
- PEDERSEN, P. O., (f. $\frac{19}{6}$ 74), Professor i Elektroteknik ved og Direktør for den Polytekniske Lærestalt, R. af Dbg., Dbmd., Fortjenst-Med. 1. Amalievej 1, Kbh. V. ($\frac{27}{4}$ 17 — fys.)
- BOHR, HARALD, (f. $\frac{22}{4}$ 87), Dr. phil., Professor i Matematik ved den Polytekniske Lærestalt. St. Hans Torv 32², Kbh. N. ($\frac{3}{5}$ 18 — fys.)

- SCHMIDT, JOHANNES, (f. $\frac{2}{7}$ 77), Dr. phil. & sc., Professor ved Carlsberglaboratoriet og Direktør for dets fysiologiske Afdeling, R. af Dbg., Dbmd., I. F. 2. Carlsbergvej 10, Kbh. Valby. ($\frac{3}{5}$ 18 — biol.)
- WESENBERG-LUND, CARL, (f. $\frac{22}{12}$ 67), Dr. phil., Professor extraord. i Ferskvandsbiologi ved Københavns Universitet, Leder af Universitetets ferskvandsbiologiske Laboratorium., R. af Dbg. Villa Alba, Hillerød. ($\frac{3}{5}$ 18 — biol.)
- BØGGILD, O. B., (f. $\frac{16}{5}$ 72), Professor i Mineralogi ved Københavns Universitet. Østervoldgade 7, Kbh. K. ($\frac{25}{4}$ 19 — fys.)
- HERTZSPRUNG, EJNAR, (f. $\frac{8}{10}$ 73), Dr. math. et phys., Professor, Underdirektør ved Observatoriet i Leiden. ($\frac{25}{4}$ 19 — fys.)
- MORTENSEN, THEODOR, (f. $\frac{22}{2}$ 68), Dr. phil., Inspektør ved Universitetets Zoologiske Museum. Sortedamsdossering 65 A², Kbh. Ø. ($\frac{9}{4}$ 20 — biol.)
- LINDHARD, JOHANNES, (f. $\frac{25}{4}$ 70), Dr. med., Professor extraord. i Gymnastiktheori ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Fortjenst. Med. 2. Boyesgade 8, Kbh. V. ($\frac{3}{4}$ 25 — biol.)
- NIELSEN, JAKOB, (f. $\frac{15}{10}$ 90), Dr. phil., Professor i Matematik ved den Polytekniske Lærestalt. Lundegaardsvej 16, Hellerup. ($\frac{9}{4}$ 26 — fys.)
- LA COUR, DAN B., (f. $\frac{12}{9}$ 76), Direktør for Meteorologisk Institut, R. af Dbg., Dbmd. Viggo Rothes Vej 10, Charlottenlund. ($\frac{8}{4}$ 27 — fys.)
- SAND, KNUD, (f. $\frac{9}{2}$ 87), Dr. med., Professor i Retsmedicin ved Københavns Universitet. Sølvgade 22, Kbh. K. ($\frac{8}{4}$ 27 — biol.)
- STRÖMGREN, ELIS, (f. $\frac{31}{5}$ 70), Dr. phil., Professor i Astro-nomi ved Københavns Universitet, Bestyrer af Astro-nomisk Observatorium, R. af Dbg. Østervoldgade 3, Kbh. K. ($\frac{8}{4}$ 27 — fys.)

- WINGE, ØJVIND, (f. $19/5$ 86), Dr. phil., Professor i Arvelighedslære ved den kgl. Veterinær og Landbohøjskole. Amalievej 19, Kbh. V. ($8/4$ 27 — biol.)
- BILLMANN, EINAR, (f. $10/5$ 73), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Østervoldgade 5, Kbh. K. ($13/4$ 28 — fys.)
- THOMSEN, OLUF, (f. $21/8$ 78), Dr. med., Professor i almindelig Pathologi ved Københavns Universitet. Juliane Maries Vej 22, Kbh. Ø. ($13/4$ 28 — biol.)

B. UDENLANDSKE MEDLEMMER

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

- SIEVERS, E., Dr. phil., Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Leipzig. ($1/6$ 88.)
- TEGNÉR, ESAIAS H. V., Dr. phil. & theol., fh. Professor i østerlandske Sprog ved Universitetet i Lund. ($8/4$ 92.)
- DÖRPFELD, WILH., Dr. phil., Professor, fh. første Sekretær ved det tyske arkæologiske Institut i Athen. Jena. ($13/4$ 94.)
- WILAMOWITZ-MOELLENDORFF, U. v., Dr. phil., fh. Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Berlin. ($9/4$ 97.)
- KOCK, AXEL, Dr. phil., fh. Professor i de nordiske Sprog ved Universitetet i Lund, Kmd. af Dbg.². ($3/4$ 03.)
- MEYER, EDUARD, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. ($8/4$ 04.)
- AMIRA, KARL K. F. M. v., Dr. phil., fh. Professor i tysk Ret og Retshistorie ved Universitetet i München. ($5/4$ 07.)
- OMONT, HENRI-AUGUSTE, Konservator ved Manuskript-Departementet i Bibliothèque Nationale i Paris. ($3/4$ 08.)
- SCHÜCK, J. HENRIK E., Dr. phil., fh. Professor i Æsthetik samt Litteratur- og Kunsthistorie ved Universitetet i Uppsala. ($14/5$ 09.)

- TARANGER, ABSALON, Dr. jur., Professor i Retsvidenskab ved Universitetet i Oslo (¹⁴/₅ 09.)
- ERMAN, A., Dr. phil., Professor i Ægyptologi og Direktør for det Ægyptiske Museum i Berlin. (¹⁵/₄ 10.)
- GRIFFITH, FRANCIS LL., Reader i Ægyptologi ved Universitetet i Oxford. (¹²/₄ 12.)
- HUNT, ARTHUR S., Professor i Papyrologi ved Universitetet i Oxford. (¹²/₄ 12.)
- BÉDIER, JOSEPH, Professor i fransk Sprog og Litteratur ved Collège de France i Paris. (¹¹/₄ 13.)
- BERGSON, HENRI, Professor i Filosofi ved Collège de France i Paris, Medlem af det franske Akademi. (¹¹/₄ 13.)
- CUMONT, FRANZ, Dr. phil., Religionshistoriker. Rom. (¹¹/₄ 13.)
- SCHÄFER, DIETRICH, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin, Kmd. af Dbg.². (¹¹/₄ 13.)
- MACDONELL, A. A., Professor i Sanskrit ved Universitetet i Oxford. (¹⁷/₄ 14.)
- SCHWARTZ, E., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i München. (¹⁷/₄ 14.)
- SETÄLÄ, E. N., Dr. phil., Finsk Minister i København, fh. Professor i finsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Helsingfors, Stk. af Dbg. Amaliegade 6, Kbh. K. (¹⁷/₄ 14.)
- NILSSON, MARTIN P., Dr. phil., Professor i klassisk forn-kunskap och antikens historia ved Universitetet i Lund. (²⁸/₄ 16.)
- OLSEN, MAGNUS B., Dr. phil., Professor i oldnorsk og islandsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Oslo. (²⁸/₄ 16.)
- FALK, HJALMAR S., Dr. phil., Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Oslo. (²⁷/₄ 17.)
- LUNDELL, J. A., fh. Professor i de slaviske Sprog ved Universitetet i Uppsala. (²⁷/₄ 17.)

- DANIELSSON, OLOF AUGUST, Dr. phil., fh. Professor i græsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{3}{5}$ 18.)
- ANDREAS, FR. C., Dr. phil., Professor i orientalsk Filologi ved Universitetet i Göttingen. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- ARNIM, HANS v., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Wien. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- BRUNOT, FERDINAND-EUGÈNE, Professor i fransk Sprog ved Sorbonne i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- GRIERSON, SIR GEORGE A., Dr. phil., Orientalist. Rothfarnham, Camberley, Surrey. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- HANOTAUX, GABRIEL, fh. fransk Udenrigsminister, Historiker, Medlem af det franske Akademi, Paris. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- JANET, PIERRE, Professor i Psykologi ved Collège de France i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- LINDSAY, WALLACE M., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i St. Andrews. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- MAIER, HEINRICH, Dr. phil., Professor i Filosofi ved Universitetet i Heidelberg. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- MEILLET, ANTOINE, Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Collège de France i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- PIRENNE, HENRI, Professor i Historie ved Universitetet i Gand. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- RAJNA, PIO, Professor i romansk Filologi ved R. Istituto di Studi superiori i Firenze. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- THOMAS, ANTOINE, Professor i romansk Filologi ved Sorbonne og Directeur d'Études ved École pratique des Hautes Études i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- VITELLI, GIROLAMO, Professor i klassisk Filologi ved R. Istituto di Studi superiori i Firenze. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- CUNY, ALBERT, Professor i latinsk Sprog og sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Bordeaux. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- EVANS, SIR ARTHUR J., Professor i Arkæologi ved Universitetet i Oxford. ($\frac{15}{4}$ 21.)

- MEINECKE, FRIEDRICH, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. ($^{15/4}$ 21.)
- MÜLLER, F. W. K., Dr. phil., Professor, Afdelingsdirektør ved Museum für Völkerkunde, Berlin. ($^{15/4}$ 21.)
- POTTIER, EDMOND, Konservator ved Musée du Louvre, Paris. ($^{15/4}$ 21.)
- KOHT, HALVDAN, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Oslo. ($^{7/4}$ 22.)
- HEUSLER, ANDREAS, Dr. phil. & jur., Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Basel. ($^{7/4}$ 22.)
- SNOUCK HURGRONJE, CHRISTIAAN, Dr., Professor i arabisk Sprog og Islam ved Universitetet i Leiden. ($^{7/4}$ 22.)
- v. LE COQ, ALBERT, Dr. phil., Professor, Kustos ved Museum für Völkerkunde, Berlin. ($^{6/4}$ 23.)
- GARDINER, ALAN H., Dr., Ægyptolog. London. ($^{11/4}$ 24.)
- JAEGER, W. W., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Berlin. ($^{11/4}$ 24.)
- STERN, ALFRED, Professor i almindelig Historie ved Eidgenössische Technische Hochschule i Zürich. ($^{11/4}$ 24.)
- LÖFSTEDT, EINAR, Dr. phil., Professor i romersk Veltalenhed og Poesi ved Universitetet i Lund. ($^{3/4}$ 25.)
- MEYERSON, ÉMILE, Dr., Filosof. Paris. ($^{9/4}$ 26.)
- THURNEYSSEN, RUDOLF, Dr. phil., Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Bonn. ($^{9/4}$ 26.)
- SMITH, HELMER, Docent i Indologi ved Universitetet i Lund. ($^{8/4}$ 27.)
- BOAS, FRANZ, Dr., Professor i Anthropologi ved Columbia University i New York. ($^{8/4}$ 27.)
- MARSTRANDER, CARL, Professor i keltiske Sprog ved Universitetet i Oslo. ($^{13/4}$ 28.)
- BRUNSHVIGG, LÉON, Professor i Filosofi ved Sorbonne i Paris. ($^{13/4}$ 28.)
- HILLER VON GAERTRINGEN, FRIEDRICH FREIHERR, Dr. phil.

& litt., ordentl. Honorar-Professor (græsk Epigrafik) ved Universitetet i Berlin. (¹³/₄ 28.)

REITZENSTEIN, RICHARD, Professor i klassisk Filologi i Göttingen. (¹³/₄ 28.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE KLASSE

(fys. betegner den matematisk-fysiske Gruppe, biol. den biologiske Gruppe.)

BRØGGER, W. C., fh. Professor i Mineralogi og Geologi ved Universitetet i Oslo, R. af Dbg. (⁸/₄ 92 — fys.)

HAMMARSTEN, OLOF, Dr. med. & phil., fh. Professor i medicinsk og fysiologisk Kemi ved Universitetet i Uppsala. (⁸/₄ 92 — biol.)

PICARD, CH.-ÉMILE, Professor i højere Algebra ved Faculté des Sciences, Paris. (²¹/₄ 99 — fys.)

VRIES, HUGO DE, Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved Universitetet i Amsterdam. (⁶/₄ 00 — biol.)

PETTERSSON, OTTO, Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Stockholms Højskole, Kmd. af Dbg.¹. (¹²/₄ 01 — fys.)

ENGLER, ADOLPH, Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved Universitetet i Berlin. (¹²/₄ 01 — biol.)

GOEBEL, KARL, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i München. (¹²/₄ 01 — biol.)

PAVLOV, IVAN PETROVIČ, Professor, Forstander for Institut for experimental Medicin i Leningrad. (⁴/₄ 02 — biol.)

VOGT, J. H. L., Professor i Mineralogi og Geologi ved Norges Tekniske Højskole i Trondhjem. (⁷/₄ 05 — fys.)

THÉEL, HJALMAR, Dr. phil., fh. Professor og Intendant ved Rigmuseets Evertebratafdeling i Stockholm. (⁶/₄ 06 — biol.)

HILBERT, DAVID, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. (⁶/₄ 06 — fys.)

- OSTWALD, FR. WILH., Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Universitetet i Leipzig. Grossbothen, Sachsen. ($6/4$ 06 — fys).
- WIDMAN, OSKAR, Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Universitetet i Uppsala. ($5/4$ 07 — fys.)
- PENCK, ALBRECHT, Dr. phil., Professor i Geografi ved Universitetet i Berlin. ($5/4$ 07 — fys.)
- ERIKSSON, JAKOB, Dr. phil., Professor, fh. Forstander ved Landbruks-Akademiens Experimentalfält ved Stockholm. ($3/4$ 08 — biol.)
- DREYER, GEORGES, Dr. med., Professor i Pathologi ved Universitetet i Oxford. ($14/5$ 09 — biol.)
- BERTRAND, GABRIEL, Professor i biologisk Kemi ved Sorbonne og Direktør for det biologiske Laboratorium ved Institut Pasteur i Paris. ($7/4$ 11 — fys.)
- NERNST, WALTER, Dr. phil., Professor i fysisk Kemi og Direktør for det fysiske Institut ved Universitetet i Berlin. ($7/4$ 11 — fys.)
- SCOTT, DUKINFELD H., fh. Præsident for Linnean Society of London og for Microscopical Society of London. ($12/4$ 12 — biol.)
- WARBURG, EMIL, Dr. phil., Professor, Præsident for den fysisk-tekniske Rigsanstalt, Charlottenburg, Berlin. ($12/4$ 12 — fys.)
- HADAMARD, JACQUES, Dr. phil., Professor i analytisk og kosmisk Mekanik ved Collège de France i Paris. ($11/4$ 13 — fys.)
- SHERRINGTON, CHARLES S., Professor i Fysiologi ved Universitetet i Oxford. ($17/4$ 14 — biol.)
- DE GEER, GERARD JAKOB, Friherre, Dr. phil., Professor i Geologi ved Stockholms Højskole. ($25/4$ 19 — fys.)
- BIRKHOFF, GEORGE A., Professor i Matematik ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($9/4$ 20 — fys.)
- BORDET, JULES, Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Bruxelles. ($9/4$ 20 — biol.)

- CURIE, MARIE, f. SKLODOWSKA, Dr. phil., Professor i Fysik ved Sorbonne i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)
- EINSTEIN, ALBERT, Dr. phil., Professor i theoretisk Fysik ved Kaiser-Wilhelm-Institutet i Berlin. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)
- LACROIX, ALFRED, Professor i Mineralogi ved Muséum d'histoire naturelle i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)
- LEBESGUE, HENRI, Professor i Matematik ved Collège de France i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)
- MEYER, HANS, Dr. med., Professor i Farmakologi ved Universitetet i Wien. ($\frac{9}{4}$ 20 — biol.)
- PLANCK, MAX, Dr. phil., Professor i theoretisk Fysik ved Universitetet i Berlin. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)
- RICHARDS, THEODORE WILL., Professor i Kemi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)
- ROUX, ÉMILE, Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Paris, Stk. af Dbg. ($\frac{9}{4}$ 20 — biol.)
- RUTHERFORD, SIR ERNEST, Professor i Fysik ved Universitetet i Cambridge, England. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)
- THOMSON, SIR JOSEPH JOHN, Professor i Fysik ved Universitetet i Cambridge, England. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)
- WILLSTÄTTER, RICHARD M., Dr. phil., Professor i Kemi ved Universitetet i München. ($\frac{9}{4}$ 20 — fys.)
- LINDELÖF, ERNST, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Helsingfors. ($\frac{15}{4}$ 21 — fys.)
- NILSSON-EHLE, HERMAN, Dr. phil. & med., Professor i Arvelighedslære ved Universitetet i Lund. ($\frac{15}{4}$ 21 — biol.)
- ALLEN, EDGAR JOHNSON, Dr., Direktør for Marine Biological Association's Laboratorium i Plymouth. ($\frac{15}{4}$ 21 — biol.)
- BARCROFT, JOSEPH, Reader i Fysiologi ved Universitetet i Cambridge, England. ($\frac{15}{4}$ 21 — biol.)
- BEIJERINCK, MARTINUS WILLEM, Dr., fh. Professor i Mikrobiologi ved Technische Hoogeschool i Delft. ($\frac{15}{4}$ 21 — biol.)

- BRAGG, Sir WILLIAM HENRY, Fullerton Professor of Chemistry at the Royal Institution and Director of the Davy-Faraday Research Laboratory, London. ($^{15/4}$ 21. — fys.)
- DAVIS, WILLIAM MORRIS, Dr., Professor i Geologi og Geografi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($^{15/4}$ 21 — fys.)
- LANDAU, EDMUND, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. ($^{15/4}$ 21 — fys.)
- MORGAN, THOMAS HUNT, Dr., Professor i Zoologi ved Columbia University i New York. ($^{15/4}$ 21 — biol.)
- SMITH, THEOBALD, Dr., Chef for Department of Animal Pathology ved Rockefeller Institute for Medical Research i Princeton, U. S. A. ($^{15/4}$ 21 — biol.)
- THAXTER, ROLAND, Dr., fh. Professor i Botanik ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($^{15/4}$ 21 — biol.)
- VOLTERRA, VITO, Senator, Professor i theoretisk Astronomi og matematisk Fysik ved Universitetet i Rom. ($^{15/4}$ 21 — fys.)
- WEBER, MAX, Professor, Direktør for Zoologisk Museum i Amsterdam. ($^{15/4}$ 21 — biol.)
- WINKLER, HANS, Professor, Direktør for Botanisk Have i Hamburg. ($^{15/4}$ 21 — biol.)
- APPELL, PAUL, Professor i analytisk og kosmisk Mekanik ved Sorbonne i Paris. ($^{7/4}$ 22 — fys.)
- HERTWIG, RICHARD, Dr., Professor i Zoologi ved Universitetet i München. ($^{7/4}$ 22 — biol.)
- CHARLIER, C. V. L., Professor i Astronomi ved Universitetet i Lund. ($^{6/4}$ 23 — fys.)
- FORSSMAN, JOHN, Dr. med., Professor i almindelig Pathologi ved Universitetet i Lund. ($^{6/4}$ 23 — biol.)
- FÜRST, CARL M., fh. Professor i Anatomi ved Universitetet i Lund, R. af Dbg. ($^{6/4}$ 23 — biol.)
- BATHER, F. A., Dr., Keeper ved British Museum of Natural History, London. ($^{6/4}$ 23 — biol.)

- BOWER, FREDERICK ORPEN, Professor i Botanik ved Universitetet i Glasgow. ($^{6/4}$ 23 — biol.)
- HARDY, G. H., Professor i Matematik ved Universitetet i Oxford. ($^{11/4}$ 24 — fys.)
- HOLST, AXEL, Professor i Hygieine og Bakteriologi ved Universitetet i Oslo. ($^{3/4}$ 25 — biol.)
- ROSENBERG, OTTO, Professor i Botanik ved Stockholms Højskole. ($^{3/4}$ 25 — biol.)
- CALMETTE, ALBERT, Dr., Professor, Underdirektør ved Institut Pasteur i Paris. ($^{3/4}$ 25 — biol.)
- HEVESY, GEORG, Dr. phil., Professor i fysisk Kemi ved Universitetet i Freiburg i Br. ($^{3/4}$ 25 — fys.)
- KRAMERS, H. A., Dr. phil., Professor i theoretisk Fysik ved Universitetet i Utrecht. ($^{3/4}$ 25 — fys.)
- STARLING, ERNEST H., Professor i Fysiologi i London. ($^{3/4}$ 25 — biol.)
- GOLDSCHMIDT, HEINRICH, Dr., Professor i Kemi ved Universitetet i Oslo. ($^{9/4}$ 26 — fys.)
- BOREL, ÉMILE, Professor i fysisk Matematik ved Sorbonne i Paris. ($^{9/4}$ 26 — fys.)
- DALE, H. H., Dr., Leder af Medical Research Council's Laboratorier i London ($^{9/4}$ 26 — biol.)
- DEBYE, P., Professor i Fysik ved Eidgenössische Technische Hochschule i Zürich. ($^{9/4}$ 26 — fys.)
- FLEXNER, SIMON, Dr., Professor, Direktør for Rockefeller Institute for Medical Research, New York. ($^{9/4}$ 26 — biol.)
- CUÉNOT, LUCIEN, Professor i Zoologi ved Universitetet i Nancy. ($^{8/4}$ 27 — biol.)
- HOPKINS, Sir F. GOWLAND, Dr., Professor i Biokemi ved Universitetet i Cambridge, England. ($^{8/4}$ 27 — biol.)
- WARBURG, OTTO, Dr., Professor, Medlem af Kaiser Wilhelm Institut für Biologie, Berlin — Dahlem. ($^{8/4}$ 27 — biol.)

- ASCHAN, ADOLF OSSIAN, Professor i Kemi ved Universitetet i Helsingfors. ($13/4$ 28 — fys.)
- BJERKNES, VILHELM FRIMANN KOREN, Dr. phil., Professor i Mekanik og matematisk Fysik, Oslo. ($13/4$ 28 — fys.)
- BRINKMANN, AUGUST, Dr. phil., Professor i Zoologi og Direktør for Zoologisk Museum, Bergen. ($13/4$ 28 — biol.)
- JUEL, HANS OSCAR, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Uppsala. ($13/4$ 28 — biol.)
- WIMAN, ANDERS, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Uppsala. ($13/4$ 28 — fys.)

SELSKABETS TILLIDSHVERV

Maj 1928

og

INDEHAVERNES FUNKTIONSTIDER

Præsident:

N. E. NØRLUND, valgt 21. Oktober 1927, Valget gælder til April 1933

Klasseformænd:

FR. BUHL, for den historisk-filosofiske Klasse, valgt 27. April 1917, genvalgt 1920, 1923 og 1926, Valget gælder til April 1929

S. P. L. SØRENSEN, for den naturvidenskabelig-matematiske Klasse, valgt 14. Nov. 1913, genvalgt 1917, 1920, 1923 og 1926, Valget gælder til April 1929

Sekretær:

MARTIN KNUDSEN, valgt 11. Maj 1917, genvalgt 1922 og 1927, Valget gælder til April 1932

Redaktør:

DINES ANDERSEN, valgt 28. Nov. 1913, genvalgt 1919
og 1924, Valget gælder til April 1929

Kasserer:

NIELS BJERRUM, valgt 18. November 1927, Valget gæl-
der til April 1933

Kassekommissionen:

H. HØFFDING, indvalgt 1. Dec. 1905, genvalgt 1910,
1914, 1918, 1922 og 1926, Valget gælder
til April 1930

J. HJELMSLEV (Formand), indvalgt 2. Nov. 1917, gen-
valgt 1919, 1923 og 1927, Valget gælder
til April 1931

JAKOB NIELSEN, indvalgt 18. November 1927, Valget
gælder til April 1929

KR. SANDFELD, indvalgt 27. April 1928, Valget gælder
til April 1932

Revisorer:

C. HANSEN OSTENFELD, valgt 16. Nov. 1917, genvalgt
1919, 1921, 1923, 1925 og 1927, Valget
gælder til April 1929

P. K. PRYTZ, valgt 25. April 1924, genvalgt 1926 og
1928, Valget gælder til April 1930

*Kommissionen for Registrering af literære Kilder
til dansk Historie:*

H. O. LANGE (Formand), indvalgt 18. Maj 1906.

J. STEENSTRUP, indvalgt 18. Maj 1906.

KR. ERSLEV, indvalgt 7. Febr. 1913.

*Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje
bevarede Kilder til dansk Historie:*

KR. ERSLEV, indvalgt 1. Dec. 1922.

AAGE FRIIS (Formand), indvalgt 1. Dec. 1922.

H. O. LANGE, indvalgt 1. Dec. 1922.

J. STEENSTRUP, indvalgt 1. Dec. 1922.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum:

A. B. DRACHMANN (Formand), indvalgt 26. Marts 1926.

Fru Dr. ADA ADLER, indvalgt 26. Marts 1926.

Professor R. REITZENSTEIN, Göttingen, indvalgt 26. Marts 1926.

Professor KURT LATTE, Basel, indvalgt 4. November 1927.

Kommissionen for Corpus Medicorum Graecorum:

KARL HUDE (Formand), indvalgt 17. Febr. 1928.

CHR. BLINKENBERG, indvalgt 17. Febr. 1928.

Udvalget for Union Académique Internationale:

CHR. BLINKENBERG (Formand), indvalgt 9. Febr. 1923.

OTTO JESPERSEN, indvalgt 9. Febr. 1923.

A. B. DRACHMANN, indvalgt 17. Febr. 1928.

Komitéer for de af Selskabet tiltraadte Unioner
under Conseil International de Recherches:

Union Astronomique Internationale.

EJNAR HERTZSPRUNG

N. E. NØRLUND (Sekretær)

E. STRÖMGREN (Formand)

} Valgte 9. Maj 1924.

Union Internationale de Physique pure et appliquée.

MARTIN KNUDSEN (Form.)

P. O. PEDERSEN (Sekretær)

VALD. POULSEN

P. K. PRYTZ

} Valgte 9. Maj 1924.

Union Géodésique et Géophysique Internationale.

D. LA COUR	}	Valgte 11. April 1924.
MARTIN KNUDSEN (Sekretær)		
N. E. NØRLUND (Formand)		
C. H. OSTENFELD		
JOHS. SCHMIDT	}	Valgt 17. April 1925.
N. P. JOHANSEN, Oberst, Chef for Generalstabens topografiske Afdeling		

Udvalget for »Zoological Record«:

MARTIN KNUDSEN, indvalgt 6. Februar 1925.

TH. MØRTENSEN, indvalgt 6. Februar 1925.

Vulkanologisk Udvalg:

MARTIN KNUDSEN, indvalgt 28. Nov. 1913.

P. K. PRYTZ, indvalgt 28. Nov. 1913.

S. P. L. SØRENSEN, indvalgt 28. Nov. 1913.

O. B. BØGGILD, indvalgt 17. Nov. 1922.

Carlsbergfondets Direktion:

A. B. DRACHMANN (Formand), valgt 31. Okt. 1913, genvalgt 1922, Valget gælder til 25. September	1932
V. HENRIQUES, valgt 13. April 1917, genvalgt 1924, Valget gælder til 25. September	1934
J. HJELMSLEV, valgt 11. Jan. 1918, genvalgt 1920, Valget gælder til 25. September	1930
C. H. OSTENFELD, valgt 18. Februar 1921, genvalgt 1926, Valget gælder til 25. September	1936
JOHS. PEDERSEN, valgt 29. Januar 1926, genvalgt 1928, Valget gælder til 25. September	1938

Medlem af Frederiksborg-Museets Bestyrelse:

JOHS. PEDERSEN, valgt 12. Marts 1926, genvalgt 1928,
Valget gælder til 25. September 1938

Tilforordnede til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse:

POUL C. POULSEN, administrerende Direktør ved Carlsberg Bryggerierne, valgt 6. Februar 1925, Valget gælder til 25. September 1930

A. C. ANDERSEN, cand. polyt., Forstander for Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums kemiske Afdeling, valgt 6. Februar 1925, Valget gælder til 25. September 1930

Medlemmer af Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse,
valgte af Selskabet:

N. BJERRUM }
O. JESPERSEN } valgte 31. Okt. 1919, genvalgte 1923 og 1927.

Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand«:

VAGN AAGESEN, Kammeradvokat (Formand).

RUD. COLLSTROP, Attaché ved Gesandtskabet i Berlin.

AAGE FRIIS.

MARTIN KNUDSEN.

BERETNING OM MØDERNE 1927—28

1. Mødet den 21de Oktober.

(Tilstede var 46 Medlemmer, nemlig: BUHL, *Leder af Mødet*, Steenstrup, Heiberg, Høffding, Erslev, Boas, Prytz, Jónsson, Jespersen, Nyrop, Juel, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, Hude, Henriques, Lange, Dines Andersen, Sandfeld, Brønsted, Hjelmlev, Niels Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Fibiger, Ostenfeld, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, H. Bohr, Johs. Schmidt, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Beckett, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Sand, Strömngren, Winge, *Sekretæren*, Grønbech.)

Lederen af Mødet bød Medlemmerne Velkommen.

Sekretæren meddelte, at Selskabet i Sommerens Løb havde mistet 3 udenlandske Medlemmer, nemlig Dr. med. ALBRECHT KOSSEL, Professor i Fysiologi ved Universitetet i Heidelberg, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse den 14. Maj 1909, død den 5. Juli 1927; Dr. phil. GÖSTA MITTAG-LEFFLER, fh. Professor i Matematik ved Stockholms Högskola, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse den 5. April 1889, død den 7. Juli 1927, og Dr. phil. SVANTE ARRHENIUS, fh. Professor i Fysik ved Stockholms Högskola, Direktør for Nobelinstitutets Afdeling for fysikalsk Kemi, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse den 3. April 1903, død den 2. Oktober 1927. Endvidere meddeltes det, at Selskabets udenlandske Medlem Dr. phil. THORSTEIN HALLAGER HJORTDAHL, Professor i Kemi ved Universitetet i Oslo, optaget i den natur-

videnskabelig-mathematiske Klasse den 3. April 1908, var afgaaet ved Døden den 29. Oktober 1925.

Til Selskabets *Præsident* valgtes Professor, Dr. phil. NIELS ERIK NØRLUND. Valget gælder i Henhold til Vedtægterne til April 1933.

Som Selskabets Repræsentanter i Bestyrelsen for Rask-Ørsted Fondet genvalgtes OTTO JESPERSEN og NIELS BJERRUM for de kommende 4 Aar.

Ved Kungl. Tekniska Högskolans 100-Aars Jubilæum i Stockholm den 19. September 1927 havde S. P. L. SØRENSEN deltaget som Selskabets Delegerede.

Ved Uppsala Universitetets 450-Aars Jubilæum den 15.—16. September 1927 havde J. E. V. BOAS repræsenteret Selskabet.

Til at repræsentere Selskabet ved den »6. Congrès International des Sciences Historiques« i Oslo den 14.—18. August 1928 valgtes AA. FRIIS.

Det vedtoges at optage en af Dr. W. H. VAN DEN BOS, Johannesburg indsendt Afhandling (Prisskrift belønnet med Selskabets Guldmedaille): *The Multiple System § Ursae Majoris* i Selskabets Skrifter, nat.-math. Afd. (Trykt 8. R., XII, 2.)

Det besluttedes at genoptage de ved Krigen afbrudte Bytteforbindelser med følgende Institutioner i Moskva: *Die Leninische Oeffentliche Bibliothek* faar Oversigt og Skrifter, begge Afd.; *Das Zentralarchiv* faar Oversigt, hist.-fil. Medd. og Skrifter, hist.-fil. Afd.; *Die Gesellschaft der Freunde der Naturkunde, Anthropologie und Ethnographie* faar Oversigt, biol. Medd. og Skrifter, nat.-math. Afd.; *Die Naturforschende Gesellschaft* faar Oversigt, biol. Medd. og Skrifter, nat.-math. Afd.

2. Mødet den 4de November.

(Tilstede var 46 Medlemmer, nemlig: NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Heiberg, Høffding, Boas, O. G. Petersen, Prytz, Jónsson, Jespersen, Nyrop, Juel, Buhl, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, Henriques, C. O. Jensen, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Vedel, Sandfeld, Brønsted, Hjelmlev, Niels Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Ostenfeld, Krogh, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Beckett, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Strömngren, Winge, *Sekretæren*, Grønbech. — Desuden som Gæst Selskabets udenlandske Medlem finsk Minister, Professor E. N. SETÄLÄ.)

JOH. STEENSTRUP gav en Meddelelse: *Nogle Runeindskrifter og deres Forhold til Danmarks Historie.*

(Indskrifterne paa de jydsk Runestene fra Ravnkilde, Læborg og Bække angaar danske Dronninger, de to sidste Thyre Danebod. Beretningen om, at Slesvig Stift og Hedeby kort før Aar 1000 var lagt øde ved Fjendehaand, savner Hjemmel. Runestenenene fra Danevirke og Hedeby angaar de Danskes Kamp med Tyskerne under Kejser Otto II's Regering 973—983.)

OTTO JESPERSEN forelagde: *A Modern English Grammar on Historical Principles. Volume III.* (Heidelberg 1927.)

P. O. PEDERSEN gav en Meddelelse: *Den højere Atmosfæres Sammensætning, Tryk, Temperatur og elektriske Ledningsevne belyst gennem Radiobølgernes Udbredelsesforhold.* (Trykt i »Math.-fys. Medd.« Bd. VIII, Nr. 4.)

Sekretæren forelagde J. L. HEIBERG'S og H. MUNCH-PETERSEN'S Beretninger om Mødet i *Union Académique Internationale* i Bruxelles den 9.—11. Maj 1927, hvori de havde deltaget som Selskabets Delegerede.

Præsidenten aflagde Beretning om Mødet i *Union Géodésique et Géophysique Internationale* i Prag den 3.—10. September 1927, hvori han, LA COUR og MARTIN KNUDSEN havde deltaget som Selskabets Delegerede.

S. P. L. SØRENSEN aflagde Beretning om 100-Aars Festen for Marcelin Berthelots Fødsel i Paris den 23. Oktober 1927, ved hvilken Lejlighed han havde deltaget som Selskabets Delegerede.

Efter Indstilling fra *Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum* valgtes Professor, Dr. KURT LATTE, Basel til Medlem af Kommissionen.

Til at repræsentere Selskabet ved den 23. *internationale Amerikanistkongres* i New York i September 1928 valgtes W. THALBITZER.

Til at repræsentere Selskabet ved Kungl. Vetenskaps- och Vitterhets-Samhället's 150-Aars Jubilæum i Göteborg den 24. Januar 1928 valgtes N. E. NØRLUND.

3. Mødet den 18de November.

(Tilstede var 38 Medlemmer, nemlig: NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Heiberg, Høffding, O. G. Petersen, Prytz, Jónsson, Jespersen, Juel, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Brønsted, Hjelmlev, Niels Nielsen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Ostfeld, Krogh, N. Bohr, Arth. Christensen, Johs. Schmidt, Boggild, Fr. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Beckett, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Sand, Winge, *Sekretæren*, Vilh. Andersen. — Desuden som Gæst Selskabets udenlandske Medlem Professor E. N. SETÄLÄ og Professor LANGMUIR, Washington.)

Præsidenten meddelte, at Selskabet havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Selskabets Kasserer, Dr. med., phil., bot. et zool. WILHELM LUDVIG JOHANNSEN, fh. Professor i Plantefysiologi ved Københavns Universitet, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse den 15. April 1898, Selskabets Kasserer fra 1905, død den 11. November 1927.

NIELS BOHR gav en Meddelelse: *Kvantepostulatet og Atomteoriens seneste Udvikling.*

(Den Dualisme, som kendetegner Kvanteteoriens Formulering, er paa lærerig Maade blevet belyst gennem de store Fremskridt indenfor Atomteorien i de sidste Aar. Paa Videnskabens nuværende Trin er denne Dualisme uundgaaelig og tør betragtes som et umiddelbart Udtryk for den ved Kvanteteorien postulerede Svigten af de elementæreste Principper for vor Naturbeskrivelse.)

FREDERIK POULSEN forelagde en Afhandling: *Frederik Poulsen und Konstantinus Rhomaios: Erster vorläufiger Bericht über die dänisch-griechischen Ausgrabungen von Kalydon.*

(Det er en første Beretning om de af Rask-Ørsted Fondet bekostede Udgravninger i Kalydon i Foraaret 1926, der særlig tog Sigte paa to Steder, Artemis Laphrias Tempel og Helligdom og et stort Gravanlæg i Forbindelse med et Heroon.)

(Trykt i Hist.-fil. Medd. Bd. XIV, Nr. 3.)

Til Selskabets *Kasserer* valgtes NIELS BJERRUM. Valget gælder til April 1933.

Til Medlem af *Kassekommissionen* valgtes JAKOB NIELSEN i Stedet for N. E. NØRLUND.

Det vedtoges at udvide Bytteforbindelsen med *Universitäts- und Stadtbibliothek, Köln* og sende math.-fys. Medd.

Det vedtoges at sende hist.-fil. Medd. til *Sächsische Landesbibliothek, Dresden.*

Det vedtoges at indgaa Bytteforbindelse med *San Diego Society of Natural History, San Diego, Cal.* og at sende biol. Medd. og Skrifter, nat.-math. Afd. (geol.).

4. Mødet den 2^{den} December.

(Tilstede var 37 Medlemmer, nemlig: NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Heiberg, Høffding, Prytz, Jónsson, Juel, Kolderup Rosenvinge, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Brønsted, Niels Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Ostenfeld, Niels Bohr, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, Wesenberg-Lund, Fr. Poulsen, Mortensen, Johs. Pedersen, Beckett, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Sand, Winge, *Sekretæren*, Sandfeld, Hjlemslev, Krogh.)

J. L. HEIBERG gav en Meddelelse: *Tre græske Matematikere.*

(Vil blive trykt i »Hist.-fil. Medd.«)

JOHS. LINDHARD gav en Meddelelse: *Skeletmuskulernes Elasticitet.*

(Svingningsforsøg viser, at Elasticitetskoefficienten aftager, naar Muskelen irriteres.)

Sekretæren forelagde en Afhandling af C. RAUNKJÆR: *Dominansareal, Artstæthed og Formationsdominanter.*

(Trykt i »Biol. Medd.« Bd. VII, Nr. 1.)

TH. MORTENSEN aflagde Beretning om den 10. internationale Zoologkongres i Budapest den 3.—10. September 1927, i hvilken han havde deltaget som Selskabets Delegerede.

5. Mødet den 16de December.

(Tilstede var 34 Medlemmer, nemlig: NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Høffding, Boas, Prytz, Juel, Drachmann, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Hjelmlev, Niels Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Bjerrum, Ostenfeld, N. Bohr, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, H. Bohr, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Mortensen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Sand, *Sekretæren*, Jónsson, Kolderup Rosenvinge. — Desuden som Gæster Selskabets udenlandske Medlem Professor E. N. SETÄLÄ og Professor A. BESICOVITCH, Cambridge.)

HARALD BOHR forelagde en Afhandling af A. BESICOVITCH og H. BOHR: *Some remarks on generalisations of almost periodic functions.*

(Teorien for de »næsten periodiske« Funktioner, som tidligere er omtalt i Selskabet, er efter sin Fremkomst blevet videreført og udvidet af en Række udenlandske Matematikere. Man er derved bl. a. naaet til forskellige Generalisationer af de oprindelige Begreber og Sætninger. I Samarbejde med Prof. Besicovitch har Foredragsholderen taget Spørgsmaalet om de nævnte og andre mulige Generalisationer op til systematisk Undersøgelse. I den foreliggende Afhandling, der er af mere programmæssig Natur, gøres Rede for de almindelige Synspunkter ved vore

Undersøgelser. Afhandlingen tænkes efterfulgt af et større detaljeret Arbejde.)

(Trykt i »Math.-fys. Medd.« Bd. VIII, Nr. 5.)

HARALD BOHR forelagde en Afhandling af H. BOHR og BØRGE JESSEN: *Om Addition af konvekse Kurver med givne Sandsynlighedsfordelinger.*

(For en Del Aar siden har Foredragsholderen, delvis i Samarbejde med Selskabets udenlandske Medlem Prof. Landau, undersøgt den Riemanns Zetafunktions Værdifordeling ud fra sandsynlighedsteoretiske Synspunkter. I Samarbejde med den unge danske Matematiker Børge Jessen er disse Undersøgelser nu genoptaget og forsøgt ført igennem til en relativ Afslutning. I den foreliggende Afhandling — der vil blive efterfulgt af to andre Arbejder i udenlandske Tidsskrifter — behandles en Række geometriske Problemer, hvis Undersøgelse den senere Behandling af Zetafunktionen selv har krævet. Afhandlingen er i det væsentlige udarbejdet af Hr. Jessen, ligesom en stor Del af de geometriske Enkeltundersøgelser skyldes ham.)

(Vil blive trykt i Skrifter, nat.-math. Afd.)

AAGE FRIIS gav en Meddelelse: *Ministeriet Estrup og Ophævelsen af Pragfredens Art. 5 1879.*

Det af *Kassekommissionen* forelagte Budget for 1928 vedtoges. Trykt S. 122—124.

Det vedtoges at optage en af Frk. ELLEN PEDERSEN, Amalievej 1, Kbh. V. indsendt Afhandling: *Über einige besondere Klassen von fastperiodischen Funktionen* i »Math.-fys. Medd.« (Trykt i Bd. VIII, Nr. 6.)

6. Mødet den 20de Januar 1928.

(Tilstede var 38 Medlemmer, nemlig: NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Høffding, Erslev, Boas, Prytz, Jónsson, Jespersen, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Brønsted, Niels Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Vald. Poulsen, Bjerrum, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Beckett, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Sand, Winge, *Sekretæren*, Juel, C. O. Jensen.)

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil., litt., sc. & med. JOHAN LUDVIG HEIBERG, fh. Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 7. December 1883, død den 4. Januar 1928.

C. G. JOH. PETERSEN gav en Meddelelse: *Om nogle biologiske Principper.*

(Den egentlige Biologi kan foruden det mekanistiske Synspunkt ogsaa anvende Helhedssynspunktet til foreløbig Beskrivelse. Organismernes psykiske Egenskaber falder udenfor den egentlige Biologi og indenfor Psykologien.)

(Trykt i »Biol. Medd.« Bd. VII, Nr. 2.)

P. O. PEDERSEN gav en Meddelelse: *Positive Udladninger.*

(Det er tidligere lykkedes at naa til en tilfredsstillende Forstaaelse af de negative Udladninger i Luft, hvad enten Udladningerne foregaar langs en fast Isolators Overflade eller frit i Luften. Dette er derimod ikke Tilfældet med de positive Udladninger.)

Forfatteren gør Rede for en Række Undersøgelser over de positive Udladningers Egenskaber og fremsætter paa Grundlag heraf en Teori for disse Udladninger.)

(Vil blive trykt i »Math.-fys. Medd.«)

Til Selskabets Delegerede ved »*The First International Congress of Linguists*« i Haag den 10.—15. April 1928 valgtes OTTO JESPERSEN og HOLGER PEDERSEN.

Til at repræsentere Selskabet ved *den 17. internationale Orientalistkongres* i Oxford i August 1928 valgtes H. O. LANGE og DINES ANDERSEN.

Det vedtoges at optage en af Frk. mag. art. HEDVIG OLSEN indsendt Afhandling: *Étude sur la syntaxe des pronoms personnels et réfléchis en roumain* i »Hist.-fil. Medd.« (Trykt i Bd. XV, Nr. 3.)

Det vedtoges at optage en af Professor, Dr. phil. J. F. STEFFENSEN indsendt Afhandling med Titel: *A general Summation Formula* i »Math.-fys. Medd.« (Trykt i Bd. VIII, Nr. 7.)

Sekretæren forelagde Beretninger fra Sekretariatet om Selskabets Bytteforbindelser, Selskabets Virksomhed som Central for Publikationsforsendelser og Selskabets Udsendelse af Forfattereksemplarer. Trykt S. 217—250.

7. Mødet den 3^{die} Februar.

(Tilstede var 41 Medlemmer, nemlig: NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Høffding, Boas, Prytz, Jónsson, Jespersen, Bang, Kolderup Rosenvinge, Raunkjær, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Dines Andersen, Blinkenberg, Bock, Hjelmlev, Niels Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Ostenfeld, Niels Bohr, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, Grønbech, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Fr. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Beckett, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Strömgren, Winge, *Sekretæren*, Juel.)

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Dr. med. JOHANNES FIBIGER, Professor i pathologisk Anatomi ved Københavns Universitet, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse den 28. April 1916, død den 30. Januar 1928.

Endvidere havde Selskabet mistet to udenlandske Medlemmer, nemlig: MARIUS HÆGSTAD, fh. Professor i det norske Landsmaal og dets Dialekter ved Universitetet i Oslo, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 28. April 1916, død den 21. November 1927, og Dr. phil. E. WIEDEMANN, Professor i Fysik ved Universitetet i Erlangen, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse den 9. April 1920, død den 7. Januar 1928.

L. KOLDERUP-ROSENVINGE talte Mindeord om W. JOHANNSEN. (Liv og Personlighed.) Trykt S. 43—63.

ØJVIND WINGE talte Mindeord om W. JOHANNSEN. (Videnskabelig Virksomhed.) Trykt S. 64—79.

J. HJELMSLEV gav en Meddelelse: *Om et af den danske Matematiker Georg Mohr udgivet Skrift: »Euclides Danicus«, udkommet i Amsterdam 1672.*

(Skriftet, som man hidtil ikke har skænket nogen Opmærksomhed, indeholder en meget interessant Behandling af geometriske Konstruktioner ved Passeren alene, og Forfatteren naar paa en elegant Maade det i vore Dage vel kendte Resultat, at alle saadanne Konstruktioner indenfor Euklids Geometri, der lader sig udføre ved Passer og Lineal, ogsaa kan udføres ved Passeren alene. Æren for dette Resultat, har man hidtil tilskrevet Italieneren Mascheroni, som i 1797 udgav et Skrift herom. Men Georg Mohr har altsaa fundet det over hundrede Aar før Mascheroni. Man kender ikke noget andet Skrift af Georg Mohr, men Leibnitz omtaler ham i et Brev fra 1676 til Oldenburg som »Georgius Mohr Danus in Geometria et Analsi versatissimus«.)

(Vil blive trykt i anastatisk Optryk med tysk Oversættelse.)

Rask-Ørsted Fondet havde bevilget Selskabet 10.000 Kr. til Dækning af Udgifterne ved Selskabets internationale Forbindelser.

Det vedtoges at sende *Danmarks Geologiske Undersøgelse* biol. Medd. og Skrifter, nat.-math. Afd. (geol., biol.).

Det vedtoges at indgaa Bytteforbindelse med *L'Académie Bulgare des Sciences, Sofia* og sende alle Selskabets Publikationer.

8. Mødet den 17de Februar.

(Tilstede var 37 Medlemmer, nemlig: NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Høffding, Jónsson, Jespersen, Juel, Buhl, Kolderup Rosenvinge, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Hjelmlev, Niels Nielsen, Bjerrum, Ostenfeld, Niels Bohr, Arth. Christensen, H. Bohr, Bøggild, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Sand, Strömngren, Winge, *Sekretæren*, Bock, Brønsted, P. O. Pedersen, Friis.)

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. H. A. LORENTZ, Professor i Fysik ved Universitetet i Leiden og Kurator for det fysiske Laboratorium ved Teylers Stiftelse i Haarlem, optaget

i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse den 17. April 1914, død den 4. Februar 1928.

ARTH. CHRISTENSEN gav en Meddelelse: *Undersøgelser vedrørende Zarathushtrismen.*

(Meddelelsen består af to Dele. I den første undersøges forskellige af den yngre Avestas Skrifter med det Formaal at finde saadanne Kriterier, der tillader at tidfæste dem tilnærmelsesvis, og det søges paavist, hvorledes en saadan Tidfæstning kan danne Udgangspunkt for videre Undersøgelser paa historisk, religionshistorisk og sagnhistorisk Omraade. Den anden Del gaar ud paa nærmere at bestemme den Rolle, som den saakaldte Zurvanisme, Troen paa Tiden som Urgud og Ophav til den gode og den onde Aand, har spillet i Zarathushtrismens Historie.)

(Trykt i »Hist.-fil. Medd.« Bd. XV, Nr. 2.)

JAKOB NIELSEN gav en Meddelelse: *Om Fikspunktproblemet ved Afbildninger af lukkede Flader.*

(Kontinuerte Afbildninger af Flader af Slægten 0 eller 1 kan opfattes som Generalisationer af analytiske Transformationer, og det samme er Tilfældet med det tilsvarende »Fikspunktproblem«. For Flader af højere Slægt gælder dette ikke mere, idet Problemet her kun kan stilles med Udgangspunkt i topologiske Betragtninger. Dets Behandling staar i nøje Sammenhæng med fundamentale Problemer i Gruppeteorien.)

Til Medlem af Udvalget for *Union Académique Internationale* valgtes A. B. DRACHMANN i Stedet for afd. J. L. HEIBERG.

Det vedtoges at nedsætte en Kommission til Varetagelse af Selskabets Interesser i *Corpus Medicorum Graecorum*. Til Medlemmer af Kommissionen valgtes CHR. BLINKENBERG og K. HUDE.

Til Selskabets Delegerede ved »*Primo Congresso Internazionale Etrusco*« i Firenze i April 1928 valgtes CHR. BLINKENBERG.

9. Mødet den 2^{den} Marts.

(Tilstede var 41 Medlemmer, nemlig: NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Høffding, Boas, Jónsson, Jespersen, Bang, Kolderup Rosenvinge, Raunkiær, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Hjelmlev, Niels Nielsen, Bjerrum, Ostenfeld, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, H. Bohr, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen,

Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Sand, Winge, *Sekretæren*, Drachmann, Th. Madsen, Krogh, Beckett. — Uden som Gæst Selskabets udenlandske Medlem Professor E. N. SETÄLÄ.)

FINNUR JÓNSSON forelagde: *Ordbog til de ældste islandske rímur.*

FREDERIK POULSEN forelagde: *Porträtstudien in norditalienischen Provinzmuseen.*

(Beretning om og Resultaterne fra en Rejse foretaget i Foraaret 1925 med Carlsbergfondets Understøttelse til Norditaliens Provinsmuseer for at studere og fotografere særlig antik Portrætskulptur. Der besøgte følgende Byer: Aquileia, Bologna, Brescia, Este, Firenze, Modena, Padova, Parma, Pisa, Portogruaro, Ravenna, Verona og Vicenza.)

(Vil blive trykt i »Hist.-fil. Medd.«)

Der foretoges anden Behandling af et Forslag fra et i Mødet den 2. December 1927 nedsat *Vedtægtsudvalg* (*Præsidenten, Klasseformændene, Sekretæren, LANGE, SANDFELD, HJELMSLEV, BJERRUM, P. O. PEDERSEN, FRIIS*) til Drøftelse af en Ændring af Vedtægternes § 4 om Indvalg af indenlandske Medlemmer. Udvalget havde indgivet følgende Forslag til Affattelse af § 4: »Antallet af indenlandske Medlemmer er begrænset ved følgende Bestemmelse om Indvalg. I Femaaret 1929—1933 og i hvert efterfølgende Femaar kan der vælges indtil 4 nye Medlemmer af den historisk-filosofiske Klasse og indtil 5 nye Medlemmer af den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse. Vælges der i et af de paagældende Femaar et mindre Antal i en af Klasserne, kan der i det følgende Femaar optages et saa meget større Antal.« Selskabet vedtog Udvalgets Forslag.

Det vedtoges at supplere ovennævnte *Vedtægtsudvalg* med KR. ERSLEV og H. BOHR.

Kommissionen for *Corpus Medicorum Graecorum* havde valgt KARL HUDE til Formand.

Udvalget for *Union Académique Internationale* havde valgt CHR. BLINKENBERG til Formand.

10. Mødet den 16de Marts.

(Tilstede var 45 Medlemmer, nemlig: NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Gertz, Høffding, Erslev, Prytz, Jónsson, Jespersen, Juul, Buhl, Kolderup Rosenvinge, Raunkiær, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Hjlemslev, Niels Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Vald. Poulsen, Bjerrum, P. O. Pedersen, H. Bohr, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Beckett, Johs. Pedersen, Jakob Nielsen, la Cour, Strömgren, Winge, *Sekretæren*, C. O. Jensen, Brønsted, Arth. Christensen, Grønbech, Vilh. Andersen. — Desuden som Gæst Selskabets udenlandske Medlem Professor E. N. SETÄLÄ.)

A. B. DRACHMANN forelagde ved KARL HUDE Mindeord om J. L. HEIBERG. Trykt S. 81—100.

CHR. BLINKENBERG gav en Meddelelse: *Et æventyr-motiv i en græsk indskrift fra 4. årh. f. Chr.*

(Den sidst fundne af de mærkelige indskrifttavler, som indeholder beretningerne om mirakuløse helbredelser i helligdommen ved Epidaurus, er for en del ulæselig og er hidtil meget ufuldstændig udgivet. Et stykke heraf, som det i 1924 lykkedes i det væsentlige at læse, viser sig at indeholde en fortælling, der er bygget over et æventyr-motiv, som kan følges viden om i tid og sted, og som endnu for ganske nylig har skudt friske skud.)

Et af den *naturvidenskabelig-mathematiske Klasse* stillet Forslag til en Prisopgave for 1928 vedtoges. Opgaven er trykt S. 125.

Til *Union Académique Internationale's* Møde i Bruxelles den 21.—27. Maj 1928 vedtoges det at delegere A. B. DRACHMANN og H. O. LANGE.

Til Selskabets Delegerede ved *Conseil International de Recherches'* Møde i Bruxelles den 13. Juli 1928 valgtes MARTIN KNUDSEN.

11. Mødet den 30te Marts.

(Tilstede var 38 Medlemmer, nemlig: NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Høffding, Prytz, Jónsson, Jespersen, Buhl, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Sandfeld, Hjlemslev, Niels Nielsen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Krogh, Niels Bohr, P. O. Pedersen,

H. Bohr, Bøggild, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Sand, Winge, *Sekretæren*, Boas, Juel, Th. Madsen, Bock, Arth. Christensen, Grønbech.)

NIELS NIELSEN gav en Meddelelse: *Algebraiske undersøgelser fra tiden mellem Tschirnhausen og Abel.*

(Det irreduktible tilfælde ved den kubiske ligning. Eulers og Bezouts metoder, der skulde kunne føre til en algebraisk løsning af en hvilken-somhelst algebraisk ligning. Lagranges kritiske undersøgelser over metoderne til løsning af den kubiske og den bikvadratiske ligning. Vandermondes mærkelige undersøgelser. Beviser for d'Alemberts fundamental-sætning om antallet af en algebraisk lignings rødder. Antal af reelle rødder og deres udskillelse.)

(Trykt i »Math.-fys. Medd.« Bd. VIII, Nr. 8.)

KR. SANDFELD gav en Meddelelse: *Balkanica.*

(Som supplement til forfatterens »Balkanfilologien« (1927) meddeles en række nye tilfælde af syntaktiske og lexikalske overensstemmelser mellem Balkansprogene.)

Behandling af Forslag fra den *naturvidenskabelig-matematisk Klasse* angaaende Valg af den danske Bestyrelse for de skandinaviske Naturforskersmøder. Forslaget vedtoges af Selskabet.

Kassekommissionen forelagde det reviderede Regnskab for 1927. Trykt S. 118—121.

Til Selskabets Delegerede ved *Union Astronomique Internationale's* Møde i Leiden den 5.—13. Juli 1928 valgtes N. E. NØRLUND og E. STRÖMGREN.

Sekretæren gav Meddelelse om et af Rentier EMIL HERBORG oprettet Legat: »*Emil Herborgs Legat til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd*«, der i Følge Testamentet skulde være at bestyre og administrere af Videnskabernes Selskab. Selskabet erklærede sig villigt til at paatage sig Administrationen af Legatet.

Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie havde indsendt Beretning om Virksomheden i Aaret

1927. Beretningen ledsagedes af Aarsregnskab og er trykt S. 126—129.

Det vedtoges i Skrifter, nat.-math. Afd., at optage en Afhandling af Museumsinspektør, Docent J. P. J. RAVN: *De regulære Echinider i Danmarks Kridtaflejringer*.

Det vedtoges at optage en Afhandling af mag. art. LOUIS HJELMSLEV: *Principes de grammaire générale* i »Hist.-fil. Medd.«

12. Mødet den 13de April.

(Tilstede var 40 Medlemmer, nemlig: NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Høffding, Erslev, Prytz, Jónsson, Juel, Buhl, Hude, Henriques, Lange, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Niels Nielsen, C. G. Joh. Pedersen, Bjerrum, Niels Bohr, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, H. Bohr, Friis, Fr. Poulsen, Mortensen, Beckett, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Sand, Strömngren, Winge, *Sekretæren*, Kolderup Rosenvinge, Drachmann, C. O. Jensen, Sørensen, Krogh, Grønbech.)

C. JUEL gav en Meddelelse: *Eksempler paa Elementarkurver og Elementarflader*.

(En Elementarkurve i Rummet er en lukket, kontinuert Kurve, der er sammensat af et endeligt Antal indbyrdes forskellige Buer af tredie Orden. En Elementarflade er paa analog Maade sammensat af et endeligt Antal Fladestykker af 2den og 3die Orden. Som Eksempel paa en Kurve tager jeg en Rumkurve af fjerde Orden med en Spids, og som Eksempel paa en Elementarflade en cyklisk Ovaloide. Den første eksisterer som ikke-analytisk, den sidste, naar visse Krumningsforudsætninger tilføjes, kun som algebraisk.)

JOHS. PEDERSEN forelagde *Behandlingen af en Samling semitiske Indskrifter*.

(Samlingen, der tilhører det ethnografiske Museum i Oslo, har oprindelig tilhørt den russiske Baron Ustinow; den omfatter 7 jødiske, 1 samaritansk, 1 syrisk og ca. 20 arabiske, der for en Dels vedkommende dog er fragmentariske.)

Et fra en Kreds af Medlemmer indkommet Forslag om Ændring af Vedtægternes § 17 om Uddelingen af den Madvigske Æresmedaille blev ved den stedfundne Afstemning forkastet.

Fra *Undervisningsministeriet* var kommet Meddelelse om, at der paa Finansloven for 1928—29 under § 20, VII, C: Til Understøttelse af Kunstnere og Videnskabsmænd samt til Fremme af kunstneriske og videnskabelige Formaal, Konto 30 var bevilget Selskabet et Tilskud paa 36,000 Kr., samt paa Konto 5 et Tilskud paa 2,100 Kr.

Det vedtoges at optage en Afhandling af Prosektor, Dr. med. BJ. VIMTRUP: *Undersøgelser over Antal, Form, Bygning og Overflade af Glomeruli i Nyren hos Mennesket og nogle Pattedyr* i »Biol. Medd.« (Trykt i Bd. VII, Nr. 3.)

Der foretoges Afstemning over de fra *Klasserne* indbragte Forslag til Optagelse af nye Medlemmer. Valgt blev:

I den *historisk-filosofiske Klasse* som indenlandske Medlemmer: Dr. phil. K. FRIIS JOHANSEN, Professor i Arkæologi ved Universitetet i København, Dr. phil. HANS RÆDER, Bibliotekar, København, Dr. phil. POUL TUXEN, Professor i indisk-østerlandsk Filologi ved Universitetet i København; som nordisk Medlem: CARL MARSTRANDER, Professor i keltiske Sprog ved Universitetet i Oslo; som andre udenlandske Medlemmer: LÉON BRUNSCHVIG, Professor i Filosofi ved Sorbonne i Paris, Dr. phil. & litt. FR. FREIHERR HILLER VON GAERTRINGEN, ordentl. Honorarprofessor (græsk Epigrafik) ved Universitetet i Berlin, R. REITZENSTEIN, Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Göttingen.

I den *naturvidenskabelig-mathematiske Klasse* som indenlandske Medlemmer: Dr. phil. EINAR BILMANN, Professor i Kemi ved Universitetet i København, Dr. med. OLUF THOMSEN, Professor i almindelig Pathologi ved Universitetet i København; som nordiske Medlemmer: ADOLF OSSIAN ASCHAN, Professor i Kemi ved Universitetet i Helsingfors, Dr. phil. VILHELM FRIMANN KOREN BJERKNES, Professor i Mekanik og matematisk Fysik ved Universitetet

i Oslo, Dr. phil. AUGUST BRINKMANN, Professor i Zoologi og Direktør for Zoologisk Museum, Bergen, Dr. phil. HANS OSCAR JUEL, Professor i Botanik ved Universitetet i Uppsala, Dr. phil. ANDERS WIMAN, Professor i Mathematik ved Universitetet i Uppsala.

13. Mødet den 27de April.

(Tilstede var 46 Medlemmer, nemlig: NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Høffding, Prytz, Jónsson, Jespersen, Nyrop, Bang, Juel, Kolderup Rosenvinge, Hude, Henriques, C. O. Jensen, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Sandfeld, Niels Nielsen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Niels Bohr, P. O. Pedersen, H. Bohr, Johs. Schmidt, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Thalbitzer, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Sand, Strömngren, Winge, Friis Johansen, Biilmann, *Sekretæren*, Drachmann, Bock, Arth. Christensen, Grønbech, Johs. Pedersen, Ræder, Tuxen, Thomsen.)

Præsidenten bød de nye Medlemmer Velkommen.

C. O. JENSEN talte Mindeord om JOHS. FIBIGER. Trykt S. 101—117.

D. LA COUR gav en Meddelelse: *De nye jordmagnetiske Undersøgelser i Grønland.*

(For Studiet af Variationerne af vor Klodes Magnetfelt og af visse Relationer mellem Solen og Jorden er Undersøgelser af de magnetiske Variationer i Nærheden af Jordens magnetiske Poler af særlig Interesse. Lange Observationsrækker fra de arktiske Egne er imidlertid kun faa, og tilskyndet af »l'Union Géodésique et Géophysique Internationale« har Danmark bidraget til at afhjælpe dette Savn ved Anlæget af det permanente magnetiske Observatorium i Godhavn. Observatoriet ligger paa højere nordlig magnetisk Bredde end noget andet Observatorium, og navnlig ved direkte Bestemmelser af Vertikalintensiteten og ved særlige Registreringsanordninger er Observatoriet i Stand til paa flere Omraader at arbejde med en Nøjagtighed, der overgaar, hvad der hidtil er naaet i de arktiske Egne. Observatoriet har nu været i Drift i 2 Aar. Registreringerne deroppe viser foruden en karakteristisk »Daglig Gang« af de magnetiske Elementer bl. a. ogsaa anden Sammenhæng mellem Magnetismen og Jordrotationen og mellem Magnetismen og Solrotationen.)

OLUF THOMSEN gav en Meddelelse: *Det arvelige Grundlag for de 4 menneskelige Blodtypers Fremkomst, belyst gennem 275 Afkomsindivider i 100 AB-Ægteskaber.*

(Med Tilgrundlæggelsen af den i Danmark optrædende procentiske Typefordeling er beregnet, hvorledes Afkommet i AB-Ægteskaber maa fordele sig med Hensyn til Typeegenskab, eftersom Hypotesen om to af hinanden uafhængige Genpar (v. Dungern-Hirschfeld) eller Hypotesen om tre allelomorfe Gener (Bernstein) lægges til Grund. Med de beregnede Tal er sammenlignet de virkelig fundne, der ganske passer til det efter den sidstnævnte Hypotese ventelige.)

(Trykt i »Biol. Medd.« Bd. VII, Nr. 5.)

Der foretoges følgende Valg:

1. Til Medlem af *Kassekommissionen* valgtes KR. SANDFELD for de kommende 4 Aar i Stedet for KR. ERSLEV, der ikke ønskede Genvalg.

2. Til *Revisor* genvalgtes P. K. PRYTZ for de kommende 2 Aar.

Carlsbergfondets Direktion forelagde Beretning om Fondets Virksomhed i Regnskabsaaret 1926—27. Trykt S. 137—205.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum forelagde Beretning for Aaret 1927. Trykt paa Tysk S. 212—213.

OTTO JESPERSEN aflagde Beretning om »*The First International Congress of Linguists*« i Haag den 10.—15. April 1928, i hvilken han og HOLGER PEDERSEN havde deltaget som Selskabets Delegerede.

Til Selskabets Delegerede ved Mødet i *Union Académique Internationale* valgtes KARL HUDE i Stedet for A. B. DRACHMANN.

Det vedtoges i »Biol. Medd.« at optage en Afhandling af Prosektor, Dr. med. BJ. VIMTRUP: *Undersøgelser over de Rouget'ske Cellers Funktion og Struktur. En Methode til elektiv Farvning af Myofibriller.* (Trykt i Bd. VII, Nr. 4.)

14. Mødet den 11te Maj.

(Tilstede var 42 Medlemmer, nemlig: NØRLUND, *Præsident*, Steenstrup, Prytz, Jónsson, Jespersen, Juel, Drachmann, Hude, Henriques, Holger Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Brønsted, Hjelmlev, Niels Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Niels Bohr, P. O. Pedersen, H. Bohr, Bøggild, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, Sand, Strömgren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, *Sekretæren*, Kolderup Rosenvinge, Arth. Christensen, Grønbech, Friis.)

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. GUSTAV CEDERSCHÖLD, fh. Professor i de nordiske Sprog ved Göteborgs Højskole, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 15. April 1910, død den 5. April 1928.

P. K. PRYTZ gav en Meddelelse: *Et Manometer grundet paa optisk Kontakt mellem et Mikroskop og en Kvægsølv-overflade. Vandets Trefasepunkt.*

(Bestemmelse af en Kvægsølvoverflades Højde med Anvendelse af optisk Kontakt til Erstatning for Brugen af en mod Overfladen rettet Spids frembyder forskellige Fortrin, først og fremmest en større Indstillingsnøjagtighed. Der er fremstillet en Metode til Tilvejebringelse og Maaling af Damptrykket ved Vandets Trefasepunkt.)

(Vil blive trykt i »Math.-fys. Medd.«)

A. B. DRACHMANN forelagde 3die Bind af *Scholia vetera in Pindari carmina*.

(Bindet, der afslutter Udgaven af de gamle Pindarscholier, indeholder Scholierne til de nemeiske og isthmiske Oder, Eustathios's Indledning til Pindar og nogle Smaastykker, der hører til den traditionelle Indledning til Pindarscholierne, men var forbigaaet i 1. Bd; endelig udførlige Indices til alle tre Bind.)

NIELS BJERRUM gav en Meddelelse: *Elektrometriske Bestemmelser af Brintionaktiviteten i Blandinger af Syrer og Baser ved vekslede Saltkoncentrationer og Temperaturer, udført sammen med Frk. A. Unmack.*

(Vil blive trykt i »Math.-fys. Medd.«)

Til Medlem af *Carlsbergfondets Direktion* genvalgtes JOHS. PEDERSEN for de kommende 10 Aar.

Til Medlem af *Frederiksborg-Museets Bestyrelse* genvalgtes JOHS. PEDERSEN for de kommende 10 Aar.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie havde indsendt Beretning for Aaret 1927. Trykt S. 130—136.

Udvalget for Forsendelse af videnskabelig Literatur til fremmede Biblioteker havde sendt Beretning om Virksomheden fra Begyndelsen til 31. December 1927, idet Udvalgets Arbejde var afsluttet. Trykt S. 206—211.

Det vedtoges at optage en Afhandling af Dr. phil. ANDREAS BLINKENBERG: *L'ordre des mots en français moderne. Première partie* i »Hist.-fil. Medd.«

Det vedtoges at optage en Afhandling af mag. scient. HANS CLAUSEN: *Om Kryolithionitens Krystalstruktur* i Skrifter, nat.-math. Afd.

KNUDSTRUP-ANDRESEN FOT. 1926

FOTOTYPI PACT & CRONES EFTF.

W. Johansen

MINDEORD

over afdøde Medlemmer.

Wilhelm Ludvig Johannsen.

(3. Februar 1857—11. November 1927.)

(Taler i Videnskabernes Selskabs Møde den 3. Februar 1928.)

I.

Liv og Personlighed.

Af **L. Kolderup Rosenvinge.**

Wilhelm Johannsen var født i København d. 3. Februar 1857. Hans Fader, Otto Julius Georg J. (f. 12. Sept. 1827, d. 5. Sept. 1902), var den Gang Premierløjtnant i Infanteriet, hans Moder var Anna Margrethe Dorothea (Doris) f. Ebbesen (f. 13. April 1832, d. 2. Maj 1874). Faderen var Søn af Amtmand i Haderslev Fr. Johannsen, senere Præsides for Overjustitskommissionen i Flensborg og Hustru Ida, Datter af Vicekansler G. P. Petersen; han tilhørte en Embedsmandsfamilie, som kunde føre sin Oprindelse tilbage til Ditmarsken. Faderen, som deltog i begge de slesvigske Krige og blev taget til Fange ved Dybbøl, udmærkede sig ved stræng Ordenssans og Punktighed. Moderen var en ejendommelig begavet Kvinde med rigt Følelsesliv, ligesom Mormoderen, der efter at være blevet Enke boede hos Johannsens Forældre. Mormoderen, som var tysktalende og præget af tysk Kultur, gav hans Barndomsliv et ejendommeligt Præg ved hendes store Interesse for Børnebørnenes aandelige Udvikling; hun fortalte bl. a. om sine Oplevelser i Napoleonstiden og Frederik VI's Tid og indprentede Børnebørnene Betyd-

ningen af at lære Sprog. Moderen nærrede stor Kærlighed til Planter og Dyr og vakte derved tidlig Wilhelms Interesse for Livsyttringerne i Naturen, særlig ved Foraarets Komme. Han mente selv, at Faderens Blik for konkrete Smaating og for finere Nuancer og Moderens Fantasi var det, der i Forening havde gjort ham til Forsker. Fra 1863 gik han i Schneekloths Skole indtil 1868, da hans Fader blev forflyttet til Helsingør. Af hans Lærere fra den Tid mindedes han med Taknemmelighed H. C. Frederiksen, den senere Skolebestyrer i Ordrup, og A. D. Jørgensen, den senere Rigsarkivar. I Helsingør blev han sat i den højere Realskole, da Latinskolen var bleven nedlagt.

Livet i Helsingør var den Gang endnu præget af Følgerne af Sundtold-Afløsningen. Der var endnu et stort Antal udenlandske Konsuler o. a. Embedsmænd, som gav Selskabslivet et vist kosmopolitisk Præg og gav Lejlighed til praktisk at øve sig i fremmede Sprog, en Lejlighed som den unge Johannsen med Iver benyttede sig af; han erhvervede sig derved tidlig en betydelig Sprogfærdighed, saa han senere havde let ved at klare sig paa Rejser.

Efter at have taget den store Præliminærexamen i 1872 blev han anbragt som Elev paa Apotheket i Helsingør. Det var ham den Gang en stor Sorg, at Faderens Indtægter ikke tillod ham at lade Sønnen gaa den akademiske Vej, som hans Evner og Fremdrift gjorde ham selvskreven til. Paa Apotheket var han saa at sige ganske henvist til selv at skaffe sig theoretisk Uddannelse, og han benyttede da Tid og Lejlighed til Studium og kemiske Experimenter paa egen Haand; han fik i den Henseende gode Raad af sin ældre Broder, den senere Telefondirektør, der den Gang uddannede sig til Ingeniør paa den polytekniske Lærestalt. Efter i 1876 at have taget Medhjælperexamen ved

Holbæk Fysikat, søgte han videre Uddannelse i Farmaci syd for Grænsen. D. 1. Februar 1876 blev han ansat paa Haderslev Løveapothek, hvis dygtige Bestyrer Falkenberg var ham en god Læremester, og derfra tog han 1. Januar 1877 til Landapotheket i Store Kværn (»Grosz Quern«) i Angeln. En Onkel, der havde en større Landejendom i Nærheden, skaffede ham nemlig et gunstigt Tilbud om Medhjælperpladsen dør. Han havde her god Lejlighed til Selvstudium ved Hjælp af Apotheker Chr. Holms udmærkede Bogsamling, og hans Øvelse i det tyske Sprog steg stærkt i den rent tysktalende Egn. I Kværn begyndte han ivrigt at bestemme Planter og at læse plantefysiologiske Fremstillinger, lidet anende, at han skulde blive Professor i dette Fag. I Sommeren 1877 maatte han for at fortsætte sin Uddannelse i Slesvig underkaste sig den tyske Medhjælperexamen i Kiel, som han absolverede meget let, da han havde gode Kundskaber og megen Øvelse i Tysk.

En lettere Øjen-Irritation gjorde det ønskeligt at udsætte Studiet til Kandidatexamen et Aarstid; derfor drog han, bl. a. ogsaa for at se sig lidt om, til Zwickau i Sachsen, hvor han efter Avertissement fra 1. April 1878 havde faaet Ansættelse hos Apotheker Aé, der havde en ualmindelig rig Bogsamling, som han fik Lov til at benytte. Desuden købte han selv mange naturvidenskabelige Skrifter, og paa Udflugter i Bjergene lærte han Planterne ganske godt at kende.

Da Johannsen efter at være vendt hjem d. 1. Februar 1879 begyndte Examensstudiet i København, var han saaledes vel forberedt, og han kunde derfor faa Tid til at pleje sine videnskabelige Interesser ved Siden af Examensstudierne. Farmaceuternes Undervisning foregik den Gang ved Universitetet, hvor de hørte Forelæsninger og deltog i

kemiske Øvelser sammen med Studenterne, et Forhold som Johannsen værdsatte i høj Grad, da han følte sig stærkt draget til Studenternes Kreds, hvor han havde Venner, og hvor han kunde pleje mere alsidige Interesser. Af Fagene interesserede Grundvidenskaberne Kemi og Botanik ham mere end selve det farmaceutiske Studium. Af hans Lærere fik Warming, som den Gang var Docent for Farmaceuterne, den største Betydning for ham. Han har selv udtalt, at han aldrig har kendt mere vækkende og lærerig Undervisning end Warmings, som den var i de Aar, og da Warming hurtig opdagede hans Interesse og hans gode Kundskaber, udviklede der sig snart et varmt Forhold mellem dem. Efter at han i Januar 1880 havde taget farmaceutisk Kandidat-Examen med en meget fin Karakter, kunde han ved Hjælp af et Stipendium og en lille Arv fortsætte Studierne et Semester; han dyrkede særlig Botanik og analytisk Kemi og hørte bl. a. Forelæsninger over Plantefysiologi hos Rasmus Pedersen, der nylig var blevet ansat som Docent ved Universitetet.

I Juli 1880 fik Johannsen Ansættelse som Laborant paa Aalborg Svaneapothek hos Apotheker J. Strøyberg, som i Forstaaelse af hans videnskabelige Interesser lettede hans Studier videre paa egen Haand. Der indrettedes for ham et lille analytisk Laboratorium, som ogsaa blev til Nytte for Byens Læger. Særlig havde han meget Samarbejde med Sygehusets Læge E. Th. Heiberg, for hvem han udførte forskellige kemiske og histologiske Undersøgelser paa Materiale fra Hospitalet.

I Aalborg blev Johannsen dog kun til det følgende Foraar, for der indtraf da en Begivenhed, der fik afgørende Betydning for hans Fremtid, idet han fik Ansættelse ved det i 1876 oprettede Carlsberg Laboratorium. Saa snart

han erfarede, at der var en Assistentplads ledig, rejste han ufortøvet til København og opnaede, væsentlig ved Warmings Anbefaling, Ansættelse som Assistent ved den kemiske Afdeling fra 1. Maj 1881. Derved var han kommet ind paa den videnskabelige Vej, som han ikke skulde forlade. Han blev meget frit stillet, idet han, efter Kaptajn J. C. Jacobsens Ønske, fik til Opgave at foretage Bygundersøgelser, og han blev derfor fritaget for det egentlige Assistentarbejde. Det blev lykkelige Arbejdsaar, hvor han under gunstige ydre Forhold kunde tage fat paa videnskabelige Arbejder og samtidig fortsætte sin theoretiske Uddannelse paa en bred Basis ved omfattende Læsning, og han følte sig lykkelig ved til Foresat at have den geniale Kemiker Johan Kjeldahl, til hvem han følte sig knyttet ved varm Sympathi. Af de Værker, der har haft mest Betydning for ham og givet ham Impulser, har han selv stadig fremhævet Claude Bernards berømte Værk, *Leçons sur les phénomènes de la vie communs aux animaux et aux végétaux*. Det var altid de *almene* Problemer i Biologien, der havde hans Interesse. Paa Carlsberg Laboratoriet, hvor han havde Ansættelse indtil Efteraaret 1887, med Afbrydelse ved et Par Udenlandsrejser, arbejdede han i Overensstemmelse med den stillede Opgave først med Undersøgelser over Bygkornets anatomiske Bygning, særlig med Hensyn til Forskellen mellem Melbyg og glasset Byg, senere bl. a. med Gluten og dets Optræden i Hvedekornet. Ogsaa efter sin Fratræden arbejdede han nogle Aar (1890—94) paa Carlsberg Laboratoriet og begyndte her sine Undersøgelser over Variabiliteten hos Byg, der førte ham ind paa Arvelighedsundersøgelser. Det var ogsaa ved Arbejdet med Byg paa Carlsberg Laboratoriet, at han kom ind paa Undersøgelser over Hvileperioder. For at uddanne sig yderligere i Plantefysiologi studerede han

hos Professor W. Pfeffer i Tübingen fra Nov. 1883 til Sommeren 1884 med Understøttelse fra det Classenske Fideikommiss, Kultusministeriet og Landhusholdningsselskabet, og et Par Maaneder i Paris i Foraaret 1885. Studieopholdet hos Pfeffer gav ham nærmest Udbytte af teknisk Natur, men gav egentlig ikke Impulser af Betydning for hans fremtidige Forskning. Da der et Par Aar senere blev Tale om at oprette en Lærerpost i Plantefysiologi ved Veterinær- og Landbohøjskolen, hvortil Johannsen var udset, modtog han i 1887 et Stipendium derfra til en større Udenlandsrejse (til Darmstadt, Zürich, Wien o. a. St.) for at sætte sig ind i de Sider af Plantefysiologien, som vilde have særlig Betydning for hans fremtidige Virksomhed. Han maatte da opgive sin Stilling ved Carlsberg Laboratoriet, og da det trak ud med Oprettelsen af den nævnte Lærerpost, var han uden fast Stilling fra Nytaarstid 1888 til Juni 1892. Han modtog i disse Aar Stipendier fra Landbohøjskolen, arbejdede for Landhusholdningsselskabets Bygudvalg i Forbindelse med Forpagter Chr. Sonne som Forsøgsleder, holdt Forelæsninger ved Landboskolen i Lyngby, som den Gang lededes af Kaptajn J. C. la Cour, og paatog sig forøvrigt ret forskelligartede Hverv for at tjene Brødet. Til videnskabelige Arbejder blev der i disse Aar næppe Tid. Dog fik han i 1892 udgivet en Lærebog i Plantefysiologi med Henblik paa Plantedyrkningen.

Samtidig med at Johannsen fra Ungdommen af søgte at skaffe sig indgaaende og alsidigt Kendskab til de Videnskaber, der havde Betydning for hans Gerning, søgte han ogsaa at tilfredsstille sin Trang til aandelig Næring paa mange andre Omraader, og han havde det Held tidlig at gøre personlige Bekendtskaber, der fik Betydning for ham i saa Henseende, nemlig Medicinalhistorikeren Dr. med. Jul.

Petersen og Professor Harald Høffding. Deres Værker, henholdsvis Hovedmomenter i den medicinske Lægekunsts Historie (1889) og Psykologi (1892) regnede Johannsen selv blandt de Skrifter, der havde størst Betydning og Indflydelse paa hans Tankesæt i Ungdommen. Den 14. Juni 1889 ægtede han Julius Petersens Halvsøster Elisabeth Kirstine Petersen, Datter af fhv. Urmager i Nexø og Folketingsmand Findanus Petersen.

I Juni 1892 blev Johannsen endelig udnævnt til Lektor i de botaniske Fag, særlig Plantefysiologi, ved Landbohøjskolen. Han kunde nu igen koncentrere sig om sine videnskabelige Arbejder og tage fat paa Problemer, han allerede havde syslet med paa Carlsberg Laboratoriet, og han begyndte da med Hvileperioderne. Han havde tidligere studeret Modningsprocesserne hos Byg. Inspireret af Claude Bernards Paavisning af, at anæsthetiske Midler standser de i snævrere Forstand syntetiske Processer, prøvede han, om ikke Ætherisering eller Kloroformering skulde fremkalde en lignende Virkning hos hvilende eller modnende Plantedele, som Frø, Knolde, Grene o. s. v., saa at Hvilen blev brudt og Organerne fik det for Spiring karakteristiske Stofskifte. De første Forsøg, der blev udført med Grene af Pil o. a. Træarter og med Kartoffler i Efteraaret 1893, gav positivt Resultat, idet de paagældende Plantedele efter en passende Ætherdosis gav sig til at spire ud, som om det var om Foraaret. Den første Meddelelse om denne vigtige Opdagelse blev givet her i Selskabet i Mødet d. 17. November 1893, idet Prof. Warming paa Johannsens Vegne fremviste saadanne Grene i Løvspring og spirende Kartoffelknolde, og samtidig indsendte Johannsen en forseglet Konkolut med en Redegørelse for sit Arbejdes Principper og Resultater som Depositum i Selskabets Varetægt. Imidler-

tid udarbejdede han Methoden videre til Anvendelse i Praxis og publicerede det følgende Aar den første foreløbige Meddelelse i »Gartnertidende«. Sagen vakte betydelig Opsigt i Gartnerkredse og Methoden fandt udstrakt Anvendelse baade her hjemme og i Udlandet, til tidlig Drivning særlig af Syrener. En udførlig videnskabelig Behandling af de antagonistiske Virksomheder i Stofskiftet, særlig under Modning og Hvile, blev i 1897 optaget i Videnskabernes Selskabs Skrifter (6. R. VIII, 5). Aaret efter blev Johannsen optaget som Medlem af Selskabet. Det nævnte Skrift blev uheldigvis kun trykt paa dansk, ikke en Gang forsynet med et fransk Resumé, som det den Gang var Skik, og dette vigtige Arbejde er derfor i altfor ringe Grad blevet kendt i Udlandet. Grunden dertil er den, at Johannsen imidlertid var blevet saa stærkt optaget af Arvelighedsstudier, at han ikke fandt Tid til at tænke paa en Oversættelse.

I 1893 begyndte Johannsen en Række Forsøg over Variabiliteten hos Byg. De første foretoges paa Carlsberg Laboratoriet, og de fortsattes senere paa Landbohøjskolen. Ved disse Forsøg isolerede han gennem flere Generationer hver Plantes Afkom, og i Overensstemmelse med Vilmorins Princip foretog han Udvalg paa Grundlag af Bedømmelsen af Afkommet. Ved dette Arbejde og ved mindre Publikationer i Landbrugs- og Havebrugs-Tidsskrifter om Variation, Forædling og Arvelighed vantes Praktikerens Interesse i høj Grad; men han mødte ogsaa stærk Modstand fra visse Praktikers Side, som ikke mente at kunne gaa med til dette Princip, der dog efterhaanden vandt fuldkommen Sejr. Imidlertid fortsatte Johannsen sine systematiske Undersøgelser og Forsøg over Variation og Arvelighed, idet han til Forsøgene kun anvendte selvbestøvende Planter og ved fortsat Udvalg gennem »rene Linier« kom til det yderst

vigtige Resultat, at Selektion indenfor de rene Linier ikke medfører nogen Type-Forskydning. Netop for 25 Aar siden (6. Februar 1903) forelagde han sit grundlæggende Arbejde 'Om Arvelighed i Samfund og i rene Linier', der blev trykt i Oversigten og samme Aar udkom paa Tysk i Jena. Johannsens Arbejder havde imidlertid vakt en saadan Interesse ogsaa i Universitetskredse, at en Kreds af Naturhistorikere opfordrede ham til at holde Forelæsninger over Arvelighedslæren ved Universitetet, hvilken Opfordring han med Undervisningsministeriets Tilladelse efterkom i Foraarshalvaaret 1903. Disse Forelæsninger blev trykt paa Dansk i 1905 og udkom i 1909 paa Tysk i betydelig udvidet Skikkelse (Elemente der exakten Erblighedslehre; 2den Udgave 1913 og 3die 1926).

Da Professor Rasmus Pedersen var død i Maj 1905 blev Johannsen, som i 1903 var blevet Professor ved Landbohøjskolen, kaldet til Professor ordinarius i Plantefysiologi ved Universitetet den 16. Juni 1905. Det vakte den Gang nogen Opsigt særlig i Pressen, at han var blevet udnævnt til Professor ved Universitetet uden at have taget Studentereksamen. Det var imidlertid i god Overensstemmelse med Universitetets Statutter og savnede desuden ikke Præcedens. Ved Universitetet fortsatte Johannsen sine Arvelighedsstudier, men arbejdede nu ikke længere med plantefysiologiske Undersøgelser. Han nød nu et stigende Ry som Fører paa Arvelighedsforskningens Omraade og modtog adskillige Udmærkelser og Opfordringer til at holde Forelæsninger. Den 2. September 1910 blev han i Anledning af Indvielsen af Rigshospitalet og de nye medicinske Institutioner promoveret til Æresdoktor i Medicinen ved Københavns Universitet, en Udmærkelse der glædede ham mere end nogen af de mange han modtog i Aarenes Løb. Samme Aar mod-

tog han Opfordring til at gøre Rede for sine Synspunkter i Association of American Naturalists ved dens Aarsmøde. Af Helbredshensyn kunde han ikke modtage denne Indbydelse, men sendte i Stedet en Afhandling (The genotype conception of heredity), som blev trykt i American Naturalist (45, 1911). Det følgende Aar efterkom han en Indbydelse fra Columbia University i New York til at holde en Række Forelæsninger og Seminarøvelser over Arveligheds-lære dèr, og i Tilslutning dertil modtog han Indbydelser til at holde lignende Forelæsninger ved en hel Række andre Universiteter i de Forenede Stater; tillige holdt han, efter Tilskyndelse af daværende Kultusminister Appel, Forelæsninger ved flere danske Højskoler. Opholdet i Amerika varede fra Oktober 1911 til Midten af Marts 1912.

Siden Johannsen udgav sit grundlæggende Arbejde om Arvelighed i Samfund og rene Linier har han Aar efter Aar fortsat sine Forsøg, stadig med Byg og Bønner, men kun publiceret meget faa specielle Afhandlinger om disse; de vigtigste Resultater af det store Materiale af Forsøg er dog publiceret i de senere Udgaver af hans Arveligheds-lære, som jeg ikke skal omtale nærmere.

Ved Universitetet kom Johannsen hurtig til at indtage en indflydelsesrig Stilling. Siden 1912 var han Medlem af Konsistorium og i Efteraaret 1912 blev han Medlem af den af Kultusminister Appel nedsatte Universitets-Kommission til Undersøgelse af Universitetets hele administrative og økonomiske Ordning, hvis Aaret efter udkomne Betænkning bl. a. har dannet Grundlaget for Universitetets Lønningsforhold i Loven om Statens Tjenestemænd af 12. Sept. 1919. Senere blev han Medlem af det staaende Bevillingsudvalg, og han fik saaledes betydelig Indflydelse paa Universitetets Administration. I Fakultetet og Konsistorium tog

han ofte Ordet, og hans Udtalelser blev altid hørt med Opmærksomhed og fik ofte afgørende Betydning for de paagældende Sagers Afgørelse, idet de var prægede af hans levende Interesse for Universitetet og dets Tarv, af hans Redelighed og af hans Evne til at se det væsentlige i Sagerne og til at finde den Vej, ad hvilken de bedst kunde ordnes. I 1917—18 var han Universitetets Rektor. I 1922 blev han fritaget for Undervisning i Plantefysiologi for at kunne foretage forberedende Arbejder til eventuel Opretelse af en racehygiejnisk Undervisning ved Universitetet. Johannsens Forelæsninger og Øvelser ved Universitetet har haft overordentlig stor Betydning for de naturhistoriske Studerende, navnlig derved, at disse ved dem har lært exakte Methoder og mathematisk Behandling af statistisk Materiale ved biologiske Undersøgelser, og de har sat sig tydelige Spor i den yngre Generation af Naturhistorikere. Hans Undervisning var meget paaskønnet, og han havde Tilhørere ogsaa udenfor de Studerendes Kreds.

Den Anseelse, som Johannsen nød i Udlandet, medførte at han blev engageret som Medudgiver af et Bind (Allgemeine Biologie) af den paa Teubner's Forlag udgivne Encyklopædi: Die Kultur der Gegenwart. Da den anden Ud-giver, den bekendte Forsker af Havets Dyr Carl Chun, døde inden Redaktionens Afslutning, tilfaldt det Johannsen at skrive Fortalen og, da hele den store Encyklopædi fra første Færd var dediceret til den tyske Kejser, at overrække et Exemplar til den tyske Gesandt i København, Grev Brockdorff-Rantzau (1915). Denne Mand fik han senere en Del med at gøre, da han kom med i den paa Initiativ af cand. mag. V. Slomann stiftede Komité »Bellibria« til Fremskaffelse af Bøger o. l. til Krigsfangelejrene. Paa dens Vegne var han et Par Gange i Tyskland og foretog i 1917 en

Rundrejse til forskellige Fangelejre. Han følte sig overbevist om, at denne Sag, med Prof. Høffding som Formand, bidrog til at fremme et godt Forhold til os fra tysk Side.

Udenfor Universitetsvirksomheden blev der paa forskellig Maade lagt Beslag paa Johannsens Arbejdskraft. Som Foredragsholder blev han meget benyttet, bl. a. i Folkeuniversitetsforeningen, og han har ogsaa været virksom som populær-videnskabelig Forfatter, paa hvilket Omraade han har indlagt sig store Fortjenester. Hans mest bekendte Præstation af denne Art er vel nok hans Bog »Arvelighed i historisk og experimentel Belysning«, som kom i ikke mindre end 4 danske Udgaver i Løbet af 8 Aar, hvad der er et Vidnesbyrd dels om den store Interesse hos Publikum for dette Emne, dels og især om Johannsens fremragende Evne til at behandle et vanskeligt Emne paa en saadan Maade, at det blev tilgængeligt for den dannede Almenhed. I denne Sammenhæng skal nævnes hans Bestræbelser for at indføre gode danske Betegnelser for videnskabelige Begreber. Som Foredragsholder har Johannsen adskillige Gange været kaldt til Udlandet, foruden den nævnte Rejse til Amerika, til forskellige Universitetsbyer i Sverrig, Norge, England, Tyskland og Holland.

Af Johannsens andre Hverv udenfor Universitetet skal nævnes, at han var Medlem af Frøkontrolkommissionen fra dens Oprettelse i 1888 og dens Formand fra 1918. Fra Landbohøjskoletiden stammede hans Hverv som Landbrugsministeriets Tilsynshavende ved Vilvorde Havebrugsskole. Som Arvelighedsforsker blev han i 1912 Medlem af den anthropologiske Komité og i 1914 Medlem af Ædruelighedskommissionen, som i Fjor afgav sin Betænkning. Siden Rask-Ørsted-Fondets Oprettelse i 1919 har han været Medlem af dets Bestyrelse som valgt af Universitetet. End-

videre var han Medlem af Bestyrelsen for Danmarks amerikanske Selskab i Tilslutning til The American-Scandinavian Foundation og for Bestyrelsen for Pasteur-Selskabet, og Medstifter af og i en Aarrække Bestyrelsesmedlem for Biologisk Selskab.

Skønt Johannsens Interesser var saa alsidige, at man med fuld Ret kunde sige, at intet menneskeligt var ham fremmed, maa det fremhæves, at han aldrig befattede sig med Politik, navnlig fordi det var ganske uforeneligt med hans udpræget individualistiske Natur at give sig ind under Partidisciplin. Han havde nær Berøring med Mænd af forskellige politiske Partier, men havde ikke meget tilovers for Politikere som saadanne.

Da Johannsen idag for et Aar siden fejrede sin 70 Aars Fødselsdag, var han i fuld Vigueur og modtog med glad Sind de mange Lykønskninger og Æresbevisninger, der fra alle Sider rettedes til ham. Af de sidste skal særlig fremhæves et stateligt Festskrift, et særligt Bind af Tidsskriftet Hereditas, der udgives af det Mendelske Selskab i Lund, med 40 Afhandlinger af 42 Forfattere fra 14 Lande. To Dage efter fejredes han ved en Festmiddag, hvor over 100 Venner, Kolleger, Medarbejdere og Elever hyldede ham paa den smukkeste Maade, og hvor han selv kastede et interessant Tilbageblik over sit Liv. Kort efter maatte han, i Henhold til Tjenestemandsløven, indgive Begæring om Afsked, og denne bevilgedes med Udgangen af August. Det var svært for ham at skulle opgive den Stilling, hvori han havde virket med saa megen Ære, og at forlade Universitetet, som han havde omfattet med saa stor Interesse, og i hvis Administration han havde taget saa virksom Del. Man mærkede det ialfald, naar man havde ham paa To-mandschaand; naar han var i et festligt Lag, var han dog

lige saa sprudlende livlig som nogensinde — lige til han i Juni ret pludselig blev alvorligt syg af en Nyre- og Blærelidelse. Efter faa Dages Forløb blev han indlagt paa Kommunehospitalet, hvor han henlaa i henved 5 Maaneder. Der indtraadte en Periode med let Bedring; men Kræfterne ebbede langsomt ud, og den 11te November sov han stille hen.

Til Supplering af den Levnedsskildring, jeg her har givet, skal jeg nu forsøge efter Evne at fremdrage nogle Træk til Belysning af Johannsens ejendommelige og rige Personlighed.

Johannsen har selv betegnet sit Liv som et Eventyr. Den Omstændighed, at han ikke fik Lejlighed til at tage Studenterexamen, betragtede han, som før sagt, oprindelig som en Ulykke; men senere kom han til at se anderledes derpaa. Var han blevet Student, vilde hans Livsbane sandsynligvis være blevet en helt anden. Nu naede han ad mere irregulære Veje efterhaanden frem til den Stilling i første Linie som Forsker, hvortil hans Evner i særlig Grad kvalificerede ham, og netop den Omstændighed, at han for en stor Del skaffede sig sin Uddannelse ved Selvstudium, har formodentlig bidraget til, at han kom til at se frisk og uhildet paa mange Problemer, og virket i Samklang med hans medfødte Originalitet. Hvad Arvelighedsforskningen angaar, mente han selv, at hans Held paa dette Omraade i ikke ringe Grad skyldtes, at han var gaaet til Opgaverne ud fra fysiologiske Synspunkter og ikke med den traditionelle morfologiske Skoling som Botaniker eller Zoolog. Det var ialtfald hans Erfaring, at han hos Naturhistorikere af den gamle Skole ofte mødte paafaldende ringe Forstaaelse af hans Forskning paa Arvelighedslærens

Omraade. Han skriver i nogle efterladte Optegnelser: . . . »Den Uddannelse, som vore Naturhistorikere endnu i min Ungdom fik, nemlig i næsten ren deskriptiv Retning, har til en vis Grad forsynet dem med Skyklapper, som jeg i min videnskabelige Uopdragenhed takker Himlen for at savne, selvom mit Blik derved maaske er blevet mere spredt, mere flakkende og vel ofte for lidt retningsbestemt koncentreret — jeg er og bliver Løsgænger i Videnskaben.«

Fra sin tidlige Ungdom af var Johannsen opfyldt af en umættelig Trang til Kundskab, til Erkendelse og Forstaaelse og til Berigelse af sin Aand. Hans Læsning var ganske overordentlig omfattende og alsidig; den indskrænkede sig ikke til de Videnskaber han arbejdede med og de dertil hørende Hjælpevidenskaber, men omfattede snart sagt alle Videnskaber, og desuden og ikke mindst Æsthetik. Han havde en forbavsende Evne til at optage og fastholde i Erindringen det væsentlige af hvad han havde læst. Ved Udarbejdelsen af sine Skrifter kunde han derfor i udstrakt Grad støtte sig paa sin Hukommelse uden at bruge Excerpter. Af Emner, som han særlig interesserede sig for udenfor hans Specialvidenskaber, maa nævnes Filosofi, som han havde særlig Begavelse for, Historie — Englands Historie interesserede ham især —, Personalhistorie, og paa Skønlitteraturens Omraade var det foruden den danske særlig den tyske han dyrkede; i Goethe og Heine var han vel bevandret.

Hans Trang til at søge aandelig Næring fra alle Sider hang sammen med den udprægede Sans for de almene Problemer og Love, som præger hans Forskning. Enkeltheder interesserede ham kun, for saa vidt som de kunde have Betydning for det almene.

Som Videnskabsmand var han forøvrigt særlig præget

af sin frodige Fantasi, der virkede i lykkelig Forening med hans ualmindelig klare Tanke og hans skarpe Kritik. I sin Forskning stræbte han efter at arbejde saa exakt som muligt, efter at udtrykke saa meget som muligt ved Tal, Maal og Vægt. Al Forskning, der ikke arbejdede med nøjagtige Metoder, var han en uforsonlig Modstander af. Han kom derved i Modsætning til den økologiske Forskningsretning, som netop i Halvfemserne havde taget et stærkt Opsving, men som i mange Tilfælde arbejdede efter Metoder, der ikke kunde staa for hans skarpe Kritik. Dette var en medvirkende Grund til, at Forholdet til Føreren for denne Forskningsretning, hans højt beundrede Lærer Warming, efterhaanden blev mindre godt, end det oprindeligt havde været. Warming var erklæret Lamarekist, han troede paa en »direkte Tilpasning«, men savnede ganske experimentel Skoling og havde ikke i tilstrækkelig Grad Forstaaelse af Nødvendigheden af exakt Verifikation af de ved Sammenligning og Iagttagelse i Naturen vundne Slutninger. Han blev derfor ofte Genstand for Kritik fra Johannsens Side og havde paa den anden Side ikke den fulde Forstaaelse af Rækkevidden af Johannsens Indsats i Arvelighedsforskningen.

Som Taler virkede Johannsen i høj Grad fængslende. Hans glimrende Hukommelse, hans store Kundskabsfylde, hans Idérigdom, hans Klarhed og hans Lethed ved at finde Udtryk for sine Tanker satte ham i Stand til at behandle selv et vanskeligt Emne paa en saadan Maade, at det blev let tilgængeligt og altid aandfuldt fremstillet. Hans Foredrag var altid præget af spillende Liv og Vid og gerne krydret med morsomme Citater, men samtidig af fuldkommen Klarhed i Tanken, og denne ejendommelige Kombination af legende Lethed, Humor og Stringens gav hans

Foredrag en særegen Charme. Hvad her er sagt om Johannsen som Taler gælder ogsaa om hans Fremstillingskunst som Forfatter. I Erkendelse af hans høje Rang som populærvidenskabelig Forfatter udgav Overbibliothekar Svend Dahl i Anledning af hans 70 Aars Fødselsdag et Hefte indeholdende 5 af hans tidligere trykte Afhandlinger, »som hver paa sin Vis er karakteristisk for sin Forfatters Behandling af Problemerne og for hans Fremstillingskunst«. Men ogsaa hans store strengt videnskabelige Fremstilling af Arvelighedslæren, som han selv har skrevet paa Tysk, udmærker sig ved de samme Egenskaber. Den finske Arvelighedsforsker H. Federley skriver i en Artikel i Anledning af Johannsens 70 Aars Fødselsdag¹⁾: »Man skal være Skribent af Guds Naade for at formaa at forlene en Bog som »Elemente« med en saadan Tryllemagt som den endnu den Dag i Dag i sin tredje Udgave besidder. Dens Forfatter forener i sin Stil gallisk Esprit og Klarhed med tysk Gemyt og angelsachsisk Saglighed og Knaphed med dansk Vid, en i Sandhed sjælden Kombination hos en videnskabelig Forfatter.«

Det sidst omtalte Værk viser, til hvilken Fuldkommenhed han beherskede det tyske Sprog, som han jo havde haft Lejlighed til at blive fortrolig med fra sin Ungdom af; men han havde ogsaa betydelig Færdighed i de to andre Hovedsprog. Paa den internationale Frøkontrolkongres i Cambridge i 1924, hvor han var Præsident, satte hans store Sprogfærdighed ham i Stand til efter hvert enkelt Foredrag at gengive dets Indhold paa de to andre Hovedsprog.

Johannsen havde af Naturen et lyst Sind og et livligt Temperament. Fra hans Barndom berettes, at man hørte

¹⁾ Politiken 3. Februar 1927.

Sang fra Barnekammeret, naar han vaagnede, og hans lyse Sind og Livlighed prægede ham Livet igennem i hans Omgang med Mennesker. Han havde gerne et muntert Ord paa Læben, naar man mødte ham, og havde en sjælden Evne til at sprede Lys og Glæde om sig. Han havde let ved at gøre Bekendtskaber, interesserede sig for Mennesker og følte Trang til at omgaas Mennesker og havde derfor en meget stor Bekendtskabskreds. Han havde let ved at tale med Folk af alle Samfundsklasser og kom alle i Møde med en naturlig medfødt Elskværdighed. Naar man lærte ham at kende, var man ikke længe om at mærke den varmtfølede Menneskelighed, der strømmede En i Møde, og som gjorde, at han kunde være saa meget for dem, han kom i Berøring med. De, der har deltaget i hans Undervisning, staar i dyb Taknemmelighedsgæld til ham, ikke alene for hans Belæring, men for den rige menneskelige Paavirkning, de modtog. Og de af hans Elever, der viste særlige videnskabelige Evner og Stræben, kunde altid være sikre paa hans levende Interesse og redbonne Hjælp. Hvad han har været for dem, der havde den Lykke at staa ham nær som Ven, og som stadig kunde hente Lys og Varme fra hans altid brændende Flamme, kan vanskelig beskrives. Han var trofast mod sine Venner, han tog med hele sit varme Hjerte Del i deres Glæder og Sorger og var altid rede til at hjælpe dem med Raad og Daad.

I sit Ægteskab fandt Johannsen dyb Glæde. Hans Hustru elskede ligesom han selv at samle Husets Venner i deres Hjem, og det var altid en Fest at komme i dette Hjem, som var præget af høj Kultur og Hjertelighed. Og fornøjeligere Gæster end dette Par kunde man vanskelig tænke sig. Det var et haardt Slag for ham, da han i September 1919 mistede sin prægtige Hustru. Han genvandt

vel snart sin gamle Livlighed, men følte dog stadig Savnet, særlig naar han var ene, og han var trofast mod hendes Minde.

Johannsen var utvivlsomt et lykkeligt Menneske, selv om han ikke var fri for Sorger, Modgang og Bekymringer. Han følte sig lykkelig ved efterhaanden at naa frem til en Stilling, hvor han ret fik Lejlighed til at udfolde sine rige Evner og til at øve en Gerning, som skaffede ham selv Tilfredsstillelse og udadtil Anerkendelse og Berømmelse. De mange Udmærkelser, som han modtog i Aarenes Løb, var ham en Kilde til oprigtig Glæde, som han ikke lagde Skjul paa. Og han havde endelig ved sit aabne, modtagelige Sind en ualmindelig Evne til at finde Glæde ved de mange forskelligartede Værdier, som Livet byder paa. Særlig Glæde følte han ved at samles med Venner i et festligt Lag; han kunde da, ikke mindst i sine sidste Aar, holde hele Selskabet i Aande ved sit spillende Vid. Han havde dog i en længere Aarrække Perioder, hvor han var deprimeret og kunde da være pirrelig. Disse Perioder, der sædvanlig faldt i den mørkeste Vintertid, var dog vist væsentlig fremkaldt af økonomiske Bekymringer, som han var plaget af i en stor Del af sit Liv; thi i de allersidste Aar, da disse Bekymringer ikke var tilstede, udeblev ogsaa Depressionsperioderne. Ejendommeligt nok talte han ofte, paa Tomandschaand, om Døden, længe før sin sidste Sygdom, selv flere Aar før denne. Han imødesaa Døden uden Frygt, ja stundom endog med en vis Længsel; skønt der var meget, der bandt ham til Livet.

Det har naturligvis ikke kunnet undgaas, at Johannsen har haft adskillige Kontroverser dels om videnskabelige Emner, dels af anden Art i hans store administrative Virksomhed. I sine Skrifter har han ofte øvet skarp Kritik,

ganske særlig i hans bekendte Universitets-Festskrift »Falske Analogier«. Men hans Kritik har altid været saglig. Han var altid en aaben og ærlig Modstander, der modigt kæmpede for Sandheden og hvad han ansaa for rigtigt. Han frygtede aldrig for at udtale sin Mening, selv om det var fremragende Mænd han angreb. Han kunde virke med stor Energi for en Sag eller en Person; men aldrig indlod han sig paa hemmelige Intriger, som var hans Natur imod. Hans Færd var præget af Retlinethed og Aabenhed. Han kunde simpelthen ikke skjule sin Mening. Han citerede ofte et Valgsprog, han havde fra sin Mormoder: »Thue recht, scheue Niemand«, et Valgsprog som passede godt for ham.

Af de mange Æresbevisninger Johannsen modtog i Aarenes Løb, skal blot nævnes, at han foruden den omtalte medicinske Doktorgrad ved Københavns Universitet modtog Æresdoktorgrader fra Freiburg (Dr. phil. 1911), Groningen (Dr. bot. et zool. 1911) og fra Lund (Dr. med. 1918), og at han var udenlandsk Medlem af en Række videnskabelige Selskaber i Udlandet¹).

Det betød overordentlig meget for Johannsen, at han i 1898 blev indvalgt som Medlem af Videnskabernes Selskab. Han følte det som en stor Lykke at blive optaget i denne Kreds, hvor han bedre end noget andet Sted kunde pleje sine alsidige videnskabelige Interesser. Det var karakteristisk for ham, at han her ikke særlig plejede Omgang med sine nærmere Kaldsfæller, men mere med Repræsentanter for forskellige andre Videnskaber. Han var levende interesseret i Selskabets Anliggender og svigtede aldrig noget

¹) Nærmere Oplysninger herom kan findes i Krak's Blaa Bog 1927.

Møde, naar han ikke var forhindret af ganske særlige Grunde. Siden Marts 1905 var han Selskabets Kasserer.

Selskabets Medlemmer vil sikkert alle bevare Johannsens elskværdige, livfulde og aandfulde Personlighed i taknemlig Erindring; men ogsaa Eftertiden vil kunne faa et levende Indtryk af ham gennem hans Skrifter, som i saa høj Grad bærer Præg af hans Person og hans Aand.

Ovenstaaende støtter sig i første Linie paa mit personlige Kendskab til Johannsen gennem mange Aars Venskab; men jeg har selvfølgelig ogsaa benyttet andre Kilder. Særlig maa det nævnes, at jeg ved Ordenskapitlets Velvillie har haft Lejlighed til at gøre mig bekendt med den ret udførlige Levnedsskildring, som Johannsen afgav dertil ved sin Udnævnelse til Ridder af Dannebrog.

II.

Videnskabelig Virksomhed.

Af **Øjvind Winge.**

Ved Wilhelm Johannsen's bortgang den 11. november 1927 mistede arvelighedsforskningen en af sine berømteste mænd. Hans navn var kendt af enhver, der blot i ringeste grad beskæftigede sig med arvelighed, thi han havde maaske mere end nogen anden bidraget til at lægge den grundvold, hvorpaa den moderne arvelighedsforskning sidenhen har opbygget sin skønne bygning.

Kun faa navne straalere med en lige saa stor glans i arvelighedsforskningens historie, og Johannsen's kan med ære nævnes ved siden af Gregor Mendel's, Hugo de Vries', Carl Correns' og Thomas Hunt Morgan's. Den eminente betydning, som Johannsen fik for arvelighedsforskningen, skyldes i det væsentligste hans undersøgelser over rene linier og hans store bog »Elemente der exakten Erblighedslehre«. De gav stødet til en revision af de indtil da raadende anskuelser om arvelighed, og de klarlagde fejlene ved Darwinismen og Lamarckismen, som led af den svaghed, at de ikke var eksperimentelt underbyggede. Lamarckismen var halvvejs en naturfilosofisk lære, og Darwinismen støttede sig vel i høj Grad paa naturiagttagelser, men ikke paa eksperimenter.

Lad os kortelig følge Johannsen's videnskabelige bane, idet vi ikke mindst vil dvæle ved hans første arbejder for at efterspore, hvorledes han kom ind paa de undersøgelser, der fik størst betydning for forskningen.

Som vi ved, helligede Johannsen sig i sine unge aar

plantefysiologien. Han blev som 24-aarig ung farmaceutisk kandidat i 1881 ansat som assistent paa Carlsberg Laboratoriets kemiske afdeling under Kjeldahl og arbejdede her i 6 aar indtil 1887, væsentlig med maltbygundersøgelser paa J. C. Jacobsens foranledning, og Johannsen kom herunder ind paa modnings-, hvile- og spiringsfysiologi saa vel som paa variationsundersøgelser og nedarvningsforhold.

Johannsen's første videnskabelige publikation kom i 1883 og hed »Om de saakaldte Glutenceller«, og den offentliggjordes i »Meddelelser fra Botanisk Forening«. Samme aar skrev han i »Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben« et arbejde »Om Kulsyre-Assimilation og Stivelsesdannelse« — samt endnu et tredje, nemlig de første af de i »Tidsskrift for Landøkonomi« offentliggjorte »Plantefysiologiske Meddelelser«, der fortsattes aaret efter.

I dette Johannsen's første publikationsaar fremkommer han med udtalelser i de »Plantefysiologiske Meddelelser«, skrevne i April 1883, da forfatteren var 26 aar gammel, der viser, at han allerede da havde øjet aabent for de problemer, der siden optog ham saa stærkt. Afhandlingen, som indeholder almindelige betragtninger over assimilation, stofomsætning, gødningsspørgsmaal og andet, rummer ogsaa en kort omtale af den nedstemte livsvirksomhed, der er karakteristisk for dyrs og planters dvaletilstand, og han nævner i denne forbindelse den franske fysiolog Claude Bernard's undersøgelser over »latent« liv, hvorunder stofskiftet er reduceret til et minimum. — Som vi ved, laa Johannsen's første større videnskabelige indsats just paa dette omraade, idet han klarlagde det ejendommelige ved hvilens forløb og viste, at man med æter og kloroform kunde vække planterne af deres dvale.

I samme lille pjece finder vi ligeledes en tydelig til-

kendegivelse af, at Johannsen allerede da var paa det rene med den overordentlige betydning, det har at bedømme de biologiske fænomener objektivt, idet det subjektive skøn er paavirket af følelsen. Man mærker her Johannsen's sans for ved statistikens hjælp og ved kontrolforsøg at udelukke fejlslutninger. Det er hans kritiske sans, der allerede her melder sig, og som i saa fremragende grad kendetegner ogsaa hans senere arbejder. Han citerer englænderen Baco af Verulam († 1626), idet han udtaler følgende: »Paa utallige og ofte umærkelige Maader trænger Følelsen sig ind i Tanken og gjør den uklar. Hvad man helst ønsker skal være sandt, det troer man lettest. I Almindelighed maa Iagttageren netop have størst Mistro til det, som mest tiltaler og fængsler hans Følelse. Ved saadanne Følelsesindvirkninger er stor Forsigtighed nødvendig, for at Tanken kan holde sig klar og upartisk«. — Videnskabelig upartiskhed var det just, som skabte Johannsen et navn som kritiker senere hen.

I det samme arbejde beskæftiger Johannsen sig meget med forsøgsteori. Efter at have behandlet emnet resumerer han sagen i nogle punkter, hvoriblandt følgende to: Vore forsøg maa altsaa altid 1) ledsages af kontrolforsøg, 2) foretages i tilstrækkelig stort antal for at udelukke fejl ved tilfældigheder og, ved forsøg med enkelte planter, for at undgaa fejl ved individuelle ejendommeligheder. I dette andet punkt finder vi den unge Wilhelm Johannsen's arbejdsplaner for kommende aar antydet, thi tilfældighederne søger han jo senere at komme tillivs gennem sine variationsstatistiske undersøgelser og ved at indarbejde variationsstatistiken i biologisk forskning i almindelighed, og de individuelle ejendommeligheder, hvorved han tydeligvis sigter til individernes forskellige natur, d. v. s. til deres arve-

lige forskelligheder, har han mere end nogen anden taget op til undersøgelse ved sine senere arbejder over rene linier.

Aarene indtil 1887 tilbragte han som nævnt paa Carlsberg Laboratoriet, dog med afbrydelse paa grund af studieophold i Tyskland og Frankrig. Han fortsatte sine studier over stofskifte og skrev i 1884 sin embryologisk-anatomiske afhandling om melet og glasset byg i Carlsberg Laboratoriets meddelelser. Grønlund og Samsøe-Lund havde allerede herhjemme beskæftiget sig med undersøgelser over den anatomiske forskel paa melet og glasset byg, en sag der var af interesse for bryggerierne. Johannsen viste ved anvendelse af en særlig teknik, at den væsentlige forskel kun var den, at melet byg indeholdt luftrum, der manglede hos glasset byg.

Efter et studieophold i Tübingen hos Pfeffer skrev Johannsen et arbejde om høj iltpændings indvirkning paa iltoptagelse og kulsyreudskillelse hos kimplanter og viste heri, at iltrykkets størrelse langt fra har saa stor indflydelse paa aandingen, som man havde formodet. To aar senere imødegik han Reinke's paastand om, at der hos planter efter døden kunde paavises en aanding. Han viste, at dette ikke var tilfældet, idet den iltning, som nogle timer efter døden ganske rigtigt kunde konstateres, intet havde med plantens aanding at gøre, men maatte skyldes bakteriers virksomhed eller være af »rent kemisk« art.

Smukt er Johannsen's lille arbejde i »Botanisk Tidsskrift« for 1887 om amygdalinets og emulsinet's plads i mandler. Emulsinet, viser han, findes i karstrengene og kimaakse, medens amygdalinet, som kun de bitre mandler rummer, er lokaliseret i kimbladernes parenkym.

En ganske tilsvarende anatomisk undersøgelse foretog han af hvedekorn. Det saakaldte »gluten«, som faas ved

udvaskning af hvedemel, antog man stammede fra de yderste frøhvideceller i kornet, der kaldtes »glutenceller«, men Johannsen viste, at det netop var de indenfor liggende celler, der indeholdt »gluten«, som er hovedmassen af cytoplasmaet i frøhvidecellerne. »Glutencellerne« indeholder slet ikke »gluten«, men derimod fermenter og bør hedde »fermentceller«. Dette resultat offentliggjorde han i 1887 i Carlsberg Laboratoriets meddelelser.

I aarene 1888—1892 førte Johannsen en ret spredt tilværelse og forberedte sig ved studieophold i Darmstadt, Zürich og Wien til lektoratet i »botaniske fag, særlig plante-fysiologi«, som i 1892 oprettedes ved landbohøjskolen.

I 1889 holdt Johannsen to foredrag i »Naturhistorisk Forening«, og disse foredrag er typiske for ham. De handler om »Planternes Sjæl«, et emne, som han behandler fuldt videnskabeligt, men krydrer med livfulde smaabemærkninger, saaledes som han ogsaa senere havde for vane baade i skrift og tale. Han omtaler atter i disse foredrag Claude Bernard's forsøg med æterisering og kloroformering af dyr og planter; som vi ved, var det Bernard's eksperimenter der ledte Johannsen ind paa undersøgelser over æters og kloroforms vækkende indvirkning paa hvilende planter og frø.

Ved »Almindelig dansk Gartnerforenings« udstilling i 1894 gav Johannsen i et foredrag, gengivet i »Gartner-Tidende«, sin første Meddelelse om, at det var lykkedes ham at vække hvilende pilegrene (*Salix acutifolia*), kartoffelknolde, hyacinter o. a. ved at kloroformere eller æterisere dem kortvarigt i efteraarsmaanederne. Aaret forud havde allerede Warming her i selskabet i november maaned kunnet fremvise en buket af forskellige udsprungne og blomstrende grene og spirende kartoffelknolde, som Johann-

sen havde æteriseret. Han paaviste ved sine eksperimenter og ved analyser af kvælstofindhold og sukkerindhold i modnende lupinfrø og andet plantemateriale, at der foregaar antagonistiske processer under modning og spiring, og at de narkotiserende midler er i stand til at ændre planternes stemning og vende processen om. Johannsen's konklusioner med hensyn til den praktiske værdi af hans »lille Opdagelse«, som han beskedent kalder den, var overmaade forsigtige, og han anede ikke, at hans smukke videnskabelige resultater i løbet af kort tid skulde bære saa rige frugter for praktikerne, som tilfældet blev.

Atter i dette foredrag berører han arvelighedslovene. Han begynder sit foredrag saaledes: »Naar man arbejder for at uddybe sin Indsigt i Plantelivets Natur og for, om muligt, at lade Studiet komme Praxis tilgode, saa vil man lidt efter lidt finde, at de vigtigste og interessanteste Opgaver ligge paa Arvelighedslovenes, paa Tilpasningens og paa Pirringsfremtoningernes Omraader... «.

De følgende aar, lige indtil 1906, beskæftiger han sig en del med æterisering og kloroformering, som han søger at tilpasse til praktisk brug for gartnerne. I 1897 kom Johannsen's omfattende arbejde »Om antagonistiske Virksomheder i Stofskiftet, særlig under Modning og Hvile« i Videnskabernes Selskabs Skrifter, men ellers var det mest i gartnerens fagblade, han offentliggjorde sine undersøgelser. I Jena udsendte han desuden en bog om »Das Aether-Verfahren«; den udkom i to oplag, det sidste i 1906. Man kan vistnok sige, at det betød en omvæltning for gartnerne, at de blev i stand til at fremstille blomstrende syrener og andre prydblomster midt om vinteren. Johannsen's metode fandt anvendelse over hele Europa, og først senere er den blevet afløst af den varmtvandsbehandling, som nu foretrækkes.

Det er karakteristisk, at Johannsen, som man vil se, for en stor del offentliggjorde sine resultater og i det hele taget skrev meget i landbrugs- og gartnerblade. Forklaringen er jo utvivlsomt den, at hans studier paa Carlsberg Laboratoriet i sidste instans tilsigtede praktiske formaal, hovedsagelig vurdering af maltbygget. Hans resultater havde ogsaa sidenhen bestandig interesse for praksis, hvad enten de drejede sig om maltbyggets anatomi, om æterisering, stofskiftespørgsmaal eller afkomsundersøgelser. Selv langt hen i aarene bidrog han ofte med afhandlinger i populær-naturvidenskabelige og rent praktiske fagskrifter.

I 1895 holdt Johannsen et foredrag om »Korrelativ Variabilitet« i Botanisk Forening, og i 1896 kom hans første lille arvelighedslære, »Om Arvelighed og Variabilitet« i de populære smaaskrifter, som Studentersamfundet udgav. Det var jo før de mendelske spaltningers genopdagelse, altsaa paa et tidspunkt, da man i det væsentlige arbejdede efter Francis Galton's statistiske metode, og Weismann's kimplasma-lære diskuteredes stærkt.

Denne Johannsen's første bog om arvelighed er særdeles fornøjelig. Kapitlet om korrelativ variabilitet er ligefrem underholdningslæsning. Paa sin aandfulde maade boltrer Johannsen sig i problemerne, som han belyser ved en mangfoldighed af eksempler. Karakteristisk for Johannsen's daværende standpunkt er hans kraftige bekæmpelse af Weismann's determinantlære. Ikke blot kritiserer han Weismann's opfattelse af, at der til hvert organ svarer en bestemt arveartikel i cellekernen, men han vil ikke gaa ind paa den tanke, at reduktionsdelingen forud for kønscelledannelsen skulde kunne forklare bastardafkoms variation. Han udtaler, at »da en saa umaadelig simpel Forklaring af gaadefulde biologiske Problemer let fanger Sjæle, især

naar de fremsættes med en Weismanns strømmende Veltalenhed og behændige Dialektik, turde vi ikke i Tavshed forbigaa Sagen«, hvorefter han argumenterer imod den. Med hensyn til et andet stærkt diskuteret emne: erhvervede egenskabers arvelighed, kan det siges, at han ikke tager egentlig afstand fra den opfattelse, at erhvervede egenskaber kan nedarves, idet bl. a. Schübeler's forsøg med forandring af byggets modningstid og Brown-Sequard's forsøg med halv gennemskæring af rygmarven hos marsvin, der fremkaldte en tilsyneladende arvelig epilepsi, syntes ham overbevisende. I det hele taget er det ganske øjensynligt, at Johannsen tvinger sig til den størst mulige modtagelighed for nye synsmaader og søger kritisk at vurdere de eksperimentelle resultater, som foreligger. Han skriver mod slutningen af sin bog: »Vi se iøvrigt med Glæde, at Definitioner forskydes eller helt sprænges, naar de indsnævre vort Syn. Definitioner skulle hjælpe os, være Forskningens Tjenere; ikke omvendt«. Og han tilføjer — med tanke paa Weismann's determinantlære: »Det er netop det, der er sket med Weismann: han er bleven sine Begrebers Træl«. Han udraaber tilsidst: »Bort med alle Dogmer! — her, som overalt, hæmme de i Længden Erkendelsens Udvikling«.

Johannsen viser allerede i denne lille bog sin utilbøjelighed til at ville opfatte arveenhederne som lokaliserede, stofflige elementer. Denne opfattelse fastholdt han længe, endnu i over tyve aar, og skulde man paa noget punkt kritisere hans stilling til moderne arvelighedsforskning — hans fortjenester bliver jo ikke ringere derved — skulde det være hans ihærdige afstandtagen fra at ville tillægge kromosomerne en afgørende betydning som arvbærere. Først i 1918, kan man sige, overgav han sig helt, dog ikke uden stadig sidenhen at minde om, at ikke al arv overføres ved

kromosomerne, idet øjensynlig ogsaa cytoplasmaet kan være arvbærende. Hans gode ven, William Bateson, der var udenlandsk medlem af vort selskab, var dog endnu ihærdigere, idet han i grunden lige til sin død i 1926 nærrede en indgroet tvivl om kromosomteoriens rigtighed. Denne kritik af Johannsen skal dog ikke fremkomme, uden at der samtidig skal mindes om, at han personlig aldrig havde beskæftiget sig med cytologi, og at selve kromosomteorien, som den efterhaanden udformede sig, var et saa dristigt bygningsværk, at det længe var tvivlsomt, om det var holdbart. Intet under derfor, at Johannsen og med ham mange andre længe vægrede sig ved at godkende det.

I 1898 og 1899 nærmer Johannsen sig sine klassiske undersøgelser over rene linier, som det fremgaar af artikler i »Ugeskrift for Landmænd« og andre landbrugsblade, samt i en afhandling om »Nogle Nedarvningsforhold og deres Betydning for Plantedyrkningen« i »Dansk Tidsskrift«. Med begejstring omtaler og anbefaler han det Vilmorin'ske princip, som ogsaa Hjalmar Nilsson var begyndt at anvende ved sine forædlingsforsøg i Svaløv. Louis Vilmorin havde allerede et halvt aarhundrede tidligere fremhævet nødvendigheden af at vurdere de enkelte planteindividuers avlsværdi, ikke ved en ydre bedømmelse, men ved en afkomsundersøgelse, idet han gennem forsøg havde fastslaaet, at der var stor forskel paa værdien af afkommet af de forskellige planteindividuer indenfor arten eller racen.

Johannsen gennemfører saadanne individuelle afkomsbedømmelser i aarene 1893 til 1897 for byggets vedkommende og anvender her variationsstatistik og beregninger af korrelativ variabilitet vedrørende kornvægt og kvælstofindhold hos Goldthorpe-byg. Han finder, at der vel er nogen korrelation mellem høj kornvægt og højt kvælstof-

indhold, men at korrelationen paa ingen maade er absolut og ubrydelig, saa at der intet er i vejen for at fremstille en storkornet race med et saa lavt kvælstofindhold, som kræves af godt maltbyg. Resultaterne er udførligt publicerede i Carlsberg Laboratoriets meddelelser i 1899, idet en stor del af undersøgelserne oprindelig paabegyndtes paa laboratoriet, hvor Johannsen ogsaa af og til arbejdede som gæst i aarene 1889—1894, indtil det plantefysiologiske laboratorium paa landbohøjskolen kunde tages i brug.

Endnu i 1902 har Johannsen's opfattelse af den fænotypiske og genotypiske variation ikke antaget nogen fast form. Han taler om »den individuelle Variation« som noget, der er organismen iboende, uden at de ydre kaar er skyld i variationen. Han har den anskuelse, at individerne svinger omkring typen, selv om kaarenes virkning tænkes bortelimineret, og han tør ikke benægte, at udvalg gennem meget lange tidsrum af individuelle varianter kan føre til nye typers dannelse. De Vries' mutationsteori, der paa den tid drøftedes stærkt, greb Johannsen, og han anser denne teori for meget vigtig for forstaaelsen af nye typers opstaaen, nye arters dannelse gennem tiderne.

I 1903 indfører Johannsen begrebet »ren linie«, vistnok første gang i »Tilskueren« i en artikel »Om Darwinisme«, og samme aar kommer hans klassiske afhandling »Om Arvelighed i Samfund og rene Linier« i »Oversigt over det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger«. Her udreder Johannsen klart, hvorledes Galton's regressionslov skal forstaaes. Regressionen er total i rene linier, men i blandinger af rene linier vil man, hvad en simpel sandsynlighedsberegning godtgør, finde den Galton'ske partielle regression, der er et statistisk udtryk for, at den givne fænotype sandsynligst tilhører den biotype, som den mest

ligner. Endnu benægter han ikke, at selektion gennem lange tider kan forskyde den rene linies biotype; »men«, siger han, »intet positivt taler dog herfor«.

1903 staar i det hele taget i fremskridtets tegn. Johannsen yder selv sit vigtigste arbejde, og samtidig kommer de Vries', Correns' og Tschermak's genopdagelse af de mendelske spaltninger til ham. Han nævner dem første gang d. 27. november 1903 i et foredrag ved »Fyns Stifts samvirkende Landboforening«s delegeretmøde. Utvivlsomt har paavisningen af arveenhedernes, genernes faste natur været afgørende for Johannsen's opfattelse af de rene liniers absolute konstans. Han paaberaaber sig i sit foredrag Hjalmar Nilsson's ærte- og bygformer, der ikke lader sig ændre ved udvalg, og ligesaa de af de Vries hos andre planter fundne mange arvelige misdannelser, der er konstante og arveligt upaavirkelige. De følgende aar arbejder Johannsen paa at faa arvelighedsforskerne til at erkende det principielt vigtige i denne sag. De indgroede gamle opfattelser var imidlertid vanskelige at udrydde, og man ser da ogsaa, at da Johannsen i 1907 holdt sit foredrag: »Does hybridisation increase fluctuating variability?« i »Royal Horticultural Society«, da er selv meget fremtrædende arvelighedsforskere noget lunkne over for hans lære; baade Plate (Berlin), Yule (London) og tildels Bateson selv, der fungerede som præsident, giver dette tilkende i diskussionen. Med aarene erkendte dog de allerfleste forskere sandheden i Johannsen's lære, og at den Galton'ske regressionslov byggede paa fejle anskuelser og urent materiale. Det er vanskeligt at overskue den store betydning, Johannsen derved har haft for den rette vurdering af Darwinismen og Lamarckismen.

I grunden kan man sige, at Johannsen allerede med klaringen af de rene liniers forhold ophørte med at lægge

hovedvægten paa eksperimentelt arbejde. Han havde nok at gøre i de følgende aar med at drage konsekvenser. De sidste 20—25 aar af sit liv udøvede han et frugtbart arbejde som kritiker og lærebogsforfatter, og hans anseelse voksede derved endnu yderligere. Han havde en evne til at anlægge alsidige betragtninger overfor fænomenerne og overraskede ofte ved argumenter og ved billeder, som ingen andre vilde finde paa. Han var altid livlig og skarpsindig, undertiden ogsaa skarp, lejlighedsvis ligefrem forarget.

Kromosomteorien forsonede han sig først sent med, som allerede antydet. I december 1910 blev Johannsen's arbejde, »The genotype conception of heredity« forelagt i »American Society of Naturalists«, i hvis tidsskrift det fremkom i marts 1911. Han opridser her arvelighedsforskningens standpunkt og præciserer med sædvanlig klarhed, hvad man ved, og hvad man ikke ved. Han definerer sine egne termini, gen, genotype, fænotype, ren linie o. s. v., som nu er dagligdags gloser i arvelighedsforskeres mund hele verden over. Atter kritiserer han Weismann's lære, og det er, som vi ved, til dels med rette, at han gør dette, men han gaar saa vidt, at han ikke vil tillægge de cytologiske fænomener, reduktionsdeling o. lign. nogen større betydning overhovedet. De er for ham følge af de genotypiske spaltninger snarere end aarsag. Han udtaler rent ud: »I am not able to see any reason for localizing »the factors of heredity« (i. e. the genotypical constitution) in the nuclei. The organism is in its totality penetrated and stamped by its genotype-constitution«.

Jeg erindrer, at jeg i eftersommeren 1911 i Botanisk Have mødte Johannsen, som nogen tid efter skulde rejse over for at holde foredrag ved amerikanske universiteter. Han udtalte da sin stærke tvivl om, at cytologien, specielt

kromosomerne havde nogen interesse for arvelighedsforskningen. »Mennesket har 10 fingre, 32 tænder og saa og saa mange kromosomer. Det ene er en egenskab lige saa vel som det andet«. Saadan omtrent udtrykte han sig. Opfattelsen af arveenhederne som lokaliserede stofflige enheder var ham endnu paa den tid stærkt imod. Det var ham ligesom for »grov« en forklaring. Af samme aarsag bad han sig ofte forskaonet for, at man anvendte »gen« som betegnelse for noget materielt. Han følte, at ordet kompromitteredes derved.

I sin afhandling »Falske Analogier« i universitetets festskrift for 1914 berører han atter problemet, som ustandseligt trængte sig ind paa ham, idet nu ogsaa Morgan's epokegørende eksperimentelle undersøgelser over bananfluen tydelig talte for kromosomernes afgørende betydning som bærere af generne. Johannsen udtaler i »Falske Analogier«: »Og Weismann antager fremdeles at Stirpen sidder i Cellekernernes Traaddele (de Strukturer, der kaldes Kromosomer). Dette er en ren og bar Spekulation, men en Forestilling, som dog senere har faaet Støtte i forskellige Fakta, og som i alt Fald ikke paa Forhaand syntes urimelig som Arbejdshypotese indtil videre«. Og han tilføjer som fodnote: »Forfatteren af nærværende Afhandling tror ikke paa denne Hypoteses Rigtighed«.

I tredie udgave af »Arvelighed i historisk og eksperimentel Belysning« (1918) har han dog i det væsentlige erkendt cytologiens store betydning og des mere i sine senere arbejder. Ved sin død var han sikkert i sit inderste fuldt overtydet om, at kromosomerne var bærere af generne, og han havde da heller intet imod, at man benyttede ordet »gen« som betegnelse for noget materielt — en lokaliseret, konkret arveenhed.

Hans netop citerede afhandling, »Falske Analogier«, blev, som det vil erindres, stærkt diskuteret, og en og anden tog anstød af den. Det har dog ikke været Johannsen's mening at saare nogen, hvad han ogsaa stærkt understregede i selve bogen. Een er der imidlertid, som Johannsen i dette arbejde tager eftertrykkeligt under behandling, saa at man mærker, at han for en gangs skyld er grundig forarget. Det er Henri Bergson, hvis »Evolution créatrice« han ikke levner anden anerkendelse, end at den er skrevet paa et skønt sprog af en frisindet mand, der ikke er hildet i forældede opfattelser. Løvrigt frakender han Bergson's naturfilosofi al sund sands. Han skriver bl. a.: »Bergsons her interesserede biologiske Opfattelser er da ganske forvirrende, opbyggede som de er paa et helt System af falske Analogier og paa en ganske uverificeret Spekulation over Spørgsmaal, som han tydeligvis har savnet de vigtigste Forudsætninger til at kunne besvare. Og hvad skal vi med hans metafysiske Indblanding her, hvor der er en frodig kritisk-experimentel Forskning igang? Det er rent Tids-spilde at fordybe sig en slig Forfatters »positive« Anskuelser; de er jo ikke en Bønne værd«. De fleste biologer vil sikkert forstaa Johannsen's forargelse og skrive under paa hans ord.

Vi skal ikke komme ind paa Johannsen's senere eksperimentelle arbejder, om end de rummer smukke detailundersøgelser vedrørende bestandsanalyser, mutationer og andet. Noget principielt nyt fremkom ikke, og man havde ligesom paa fornemmelsen, at et naturligt ønske om stadig at være paa højde med sig selv afholdt ham fra at kaste sig ud i nye, større eksperimentelle opgaver, der kunde have tvivlsomt udfald, hvorimod hans sikre kritiske sands stadig kunde paaregne arvelighedsforskernes interesse, hvad

jo ogsaa skete. Hans lærebøger og haandbøger optog ham næsten helt i de senere aar, og de optog arvelighedsforskningens dyrkere i høj grad, baade herhjemme og i udlandet, hvor særlig »Elemente der exakten Erbliehkeitslehre«, der fremkom i 1909, skabte ham berømmelse som biologisk trænet statistiker og som kritiker. I 1926 udkom »Elemente« i tredje udgave, og det var med glæde, man konstaterede, at Johannsen endnu saa sent var i stand til at indstille sig efter de nyeste erfaringer indenfor arvelighedsforskningen og cytologien. Som han i 1896 i sin første lille arvelighedslære udraabte sit »Bort med alle Dogmer«, saaledes var han tredive aar senere saa lidt dogmatisk, at han fuldt havde taget konsekvensen af de resultater, som han i sin sjæl længe havde betragtet med mistillid.

Hans lærebøger skal vi ikke yderligere beskæftige os med; de har, som naturligt er, mere med pædagogik at gøre end med forskning. Blot skal her mindes om hans udmærkede lærebog i plantefysiologi (1892 og 1903) og om hans »Biologi« (1922), der viser hans omfattende viden. Johannsen's evne til at faa selv tørt stof til at glide ned, kom ham i høj grad tilgode i hans lærebøger. Hans fremstillingsevne var klar og overbevisende. Ret som det var, faldt ham et muntert citat, et vers eller en vits i penen, og de virkede forfriskende.

Mere interesse kan det maaske have endnu tilsidst kortelig at berøre et problem, som ofte beskæftigede Johannsen i de senere aar. Gennem de mangfoldige genetiske analyser af mangeartede organismer, og navnlig da af bananfluen, *Drosophila melanogaster*, Thomas Hunt Morgan's og hans skoles stærkt benyttede objekt, var egenskaber i hundredtal analyserede. Det var Johannsen paa-faldende, at det næsten bestandig drejede sig om egenska-

ber, som nærmede sig til eller direkte var abnormiteter. Hos bananfluen var det en ved mutation opstaaet vingeløshed og andre vinge-abnormiteter, mangel paa øjne eller mangel paa pigment i øjnene, abnorm benbesætning og lignende egenskaber, hvis nedarvningsforhold man klarlagde, men sjældent saadanne, som adskiller arterne indbyrdes. Han pegede med rette paa, at selv en saadan stærkt defekt flue dog stadigvæk vedbliver at være en *Drosophila melanogaster* og ikke overgaar til noget andet artsomraade. Spørgsmaalet var da for Johannsen dette, om ikke blot saadanne mindre væsentlige egenskaber skyldes arveenheder, som er lokaliserede i kromosomerne, medens selve artens karakteristikum bestemmes af andre dele af cellen, særlig cytoplasmaet. Er dette tilfældet, omfatter den genetiske analyse aldeles ikke artskaraktererne, og den ved krydsningseksperimenter ikke analyserbare rest bliver det væsentligste. At der her ligger et vigtigt problem, som først fremtiden kan løse fuldt, er utvivlsomt. I virkeligheden foreligger dog hos flere andre forsøgsobjekter tilfælde af, at fertile artshybrider har vist spaltende artskarakterer, men Johannsen's understregning af, hvor ofte de analyserede egenskaber er af inferior rang, er værd at lægge sig paa sinde.

Hvor stor Johannsen's betydning end var, dannede han dog ikke direkte skole i nævneværdig grad. Ved den fest, der afholdtes i anledning af hans 70-aars dag, udtalte han selv dette og tilføjede, at han heller aldrig havde ønsket at danne skole. Han mente, at den frie udfoldelse var bedst for de unge. Mange er dog de, der staar i gæld til ham, ikke alene enkeltpersoner, men hele arvelighedsforskningen, ja hele den biologiske videnskab.

LAURBERG & GAD FOT. 1918

FOTOTYPI PACTH & CRONES EFTF.

A. Heiberg

Johan Ludvig Heiberg.

(27. November 1854—4. Januar 1928.)

Af **A. B. Drachmann.**

(Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 16. Marts 1928.)

Det meget nære personlige Forhold hvori jeg har staaet til Heiberg medfører en vis Vanskelighed for mig iaften. Den Heiberg der vendte udad mod Offentligheden, og Heiberg i intim Omgang, var to ret forskellige Personligheder. De vil derfor faa eet og andet at høre der muligvis vil overraske Dem. Herved er intet at gøre; jeg har ikke kunnet bekvemme mig til blot at levere en officiel Nekrolog, men vil søge at give en virkelig Charakteristik af Heibergs Væsen som Videnskabsmand og som Menneske, og kan selvfølgelig ikke eliminere de Sider af min Opfattelse af ham, der beror paa vort intime Forhold.

Heiberg var født d. 27. Nov. 1854 i Aalborg som Søn af Lægen Emil Theodor Heiberg og Hustru Hanne f. Schmidt. Paa fædrene Side tilhørte han den norsk-danske Slægt, hvoraf P. A. Heiberg og hans Søn Johan Ludvig Heiberg er de berømteste; Heibergs Oldefader Ludvig Heiberg, Rektor i Odense, var en Broder til P. A. Heiberg. Heibergs Morfader var Borgermester i Aalborg; Morbroderen var den kendte Professor i Anatomi F. Th. Schmidt. — Om den Paavirkning, Heiberg kan have faaet i sit Hjem, veed man meget lidt. At det var et Hjem med Kultur, er givet; Heibergs tidlige og indgaaende Kendskab til S. Kierkegaard

stammer derfra. Naar han senere fik levende Interesse for græsk Lægevidenskab, hænger det ogsaa sammen med Indtryk fra Barndomsaarene; Broderen, den bekendte Kierkegaardforsker P. A. Heiberg, var af Fagstudium Mediciner, og ved sit første Skrift om græsk Lægevidenskab (Aphorismer om Hippokrates, 1892) fik Heiberg Hjælp baade hos Faderen og Broderen¹.

Heiberg blev Student fra Aalborg Kathedralskole 1871, altsaa endnu ikke 17 Aar gammel; derefter kom han til Kjøbenhavn og tog philologisk Embedsexamen allerede 5 Aar efter, 1876; endda havde han faaet Tid til at besvare en af philologisk Samfunds Prisopgaver. Efter Examen vikarierede han et halvt Aar ved Latinskolen i Veile, og levede derefter som Timelærer i Kjøbenhavn. I 1877 fik han Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af et Prisspørgsmaal (Demosthenes's Taler mod Boiotos). 1879 disputerede han for Doktorgraden med en Afhandling om Archimedes's Liv, Skrifter og Overlevering; samme Aar ægtede han sin endnu levende Hustru Kathrine f. Asmussen. I Efteraaret 1879 var han i Florents med Understøttelse af Carlsbergfondet for at kollationere et Archimedeshaandskrift;

¹ Heiberg havde ikke nogen udpræget Slægtsfølelse; han talte sjelden om sine Forfædre, og hans afgjorte Forkærlighed for Kierkegaard kunde ikke forliges med en særlig høi Værdsættelse af hans berømte Navne. Men da Fru Heiberg i 1882 udgav Bogen »P. A. Heiberg og Thomasine Gyllembourg«, fandt han Behandlingen af Emnet saa een-sidig og partisk, at han som en Art Protest udgav »Breve fra Peter Andreas Heiberg« (1883). Hovedmassen af disse Breve er skrevne af P. A. Heiberg til Heibergs Oldefader Ludvig Heiberg. Heiberg har forsynet dem med Noter, der dels indeholder de fornødne personalhistoriske Oplysninger, dels paa sine Steder tager skarpt Afstand fra Fru Heibergs Fremstilling. — Det er sikkert først og fremmest Heibergs Retfærdighedsans der har faaet ham til at tage til Genmæle: men han havde sikkert ikke gjort det, dersom han ikke som Medlem af Slægten havde været særlig opfordret dertil.

allerede i 1880 udkom 1. Bind af hans Udgave af Archimedes, og 2. Bind fulgte 1881.

Jeg har med Villie hobet disse Fakta og Tal sammen, fordi det Billede de tilsammen giver er saa karakteristisk for Heiberg. Først og fremmest viser de hans enorme Arbeidskraft. Fra 1876 har han sikkert forsørgt sig selv, fra 1879 tillige Familie; og i denne Tid har han præsteret mere end de fleste af os vilde kunne med hele vor Tid til Raadighed. Men ogsaa hans lykkelige Greb paa Tingene er betegnende. Ud fra de Interesser han allerede havde faaet i Skolen, for de gamle Sprog og Mathematiken, valgte han som pur ung deres Skæringspunkt: de græske Matematikere. Han fandt her et Felt der fra Philologiens Side var saa at sige ny Jord: siden den philologiske Methode i Begyndelsen af 19. Aarhundrede var blevet fastlagt, havde ingen skolet Philolog givet sig i Kast med den græske Matematik, alene med Undtagelse af Hultsch, hvis Udgave af Pappos var udkommet 1876—78 og var et uundværligt Forarbejde for Heiberg. Endelig var netop dette Felt som skabt for Heibergs særlige Begavelse som Philolog. Han slap det da heller ikke hele sit Liv igennem; kort efter hans Død fik jeg fra Selskabets Redaktør et Korrekturark paa en Udgave af et sent græsk Værk af delvis mathematisk Indhold, med Rettelser af Heibergs Haand; de er aabenbart foretaget umiddelbart før det sidste Anfald af hans dødelige Sygdom tvang ham til at slippe Pennen.

Efter Archimedes fulgte Euklid (8 Bind, deraf 6 besørgede af Heiberg, 1883—1895; 6. Bind udgaves af H. Menge, af 8. Bind, der først udkom 1916, besørgede Heiberg en Del). Midt under Euklid kom Apollonios fra Perge (2 Bind, 1893), kort efter Serenos (1896); men imellem dem falder endda Udgaven af Simplikios's Kommentar til Aristoteles's Skrift

om Himlen (1894) — et mægtigt Oktavbind paa over 700 Sider. 1898—1907 udkom i 3 Bind Ptolemæus's Astronomi og mindre Skrifter; 1910—15 anden Udgave af Archimedes i 3 Bind paa delvis helt nyt haandskriftligt Grundlag; i 1912 og 1914 de to sidste Bind af den af andre paabegyndte Udgave af Heron (Geometri og Stereometri). Hermed var Stoffet saa temmelig udtømt, og Verdenskrigen satte en Stopper for Kollationsreiser og Udgivelse. Men for Heiberg var Udgiverarbeide nu blevet som det daglige Brød, han ikke kunde undvære; under Krigen følte han sig arbejdsløs. Han optog nu for Alvor Arbeidet med de græske Medicinere. I Fællesskab med H. Diels havde han allerede i 1907 grundlagt det store Udgiverarbeide Corpus Medicorum Graecorum som Fællesforetagende af vort Selskab og Akademierne i Berlin og Leipzig, og havde i 1912 fundet og udgivet en latinsk Oversættelse af 3die Bog af Paulus Aeginetas Haandbog i Lægevidenskaben. Selve Paulus Aegineta udkom saa i 1921 og 1924. I 1927 fulgte dernæst 1. Hefte af Hippokrates, som Heiberg havde overtaget istedetfor Diels, der var afgaaet ved Døden; i samme Aar udkom en Udgave af endnu et matematisk Skrift, Theodosius's Sphaerica. Endelig er i Trykken som en Publikation af vort Selskab en Udgave af en sen Kompilation (Logica et Quadrivium), der indeholder et større matematisk Afsnit.

Heibergs Udgaver af de egentlige græske Matematikere indeholder foruden Texten med fuldstændigt kritisk Apparat tillige en latinsk Oversættelse, som han selv har udarbejdet; han kom herved paa ganske særlig Maade til at staa inde for den komplette Forstaaelse af Texten, som Heiberg altid krævede af sig selv, og som det er enhver Udgivers Pligt at have — en Pligt, som desværre ikke altid opfyldes nu, da Udgivertechnikken er blevet et Haandværk

som enhver til en vis Grad kan lære næsten mekanisk. Endvidere har Heiberg ledsaget de fleste Udgaver med udførlige Prolegomena, der ikke blot gør Rede for de benyttede Haandskrifter og deres indbyrdes Forhold, men for hele Forfatterens Overleveringshistorie. Der er i disse Prolegomena nedlagt en overordentlig Lærdom; men det er vel et Spørgsmaal, om de ikke hellere havde maattet udkomme som selvstændige Afhandlinger eller som en samlet Behandling af den græske Mathematiks Overleveringshistorie. Undertiden har dog Heibergs Udgivervirksomhed ogsaa affødt Specialafhandlinger; man kan nævne hans Litterargeschichtliche Studien über Euklid (1882, nærmest et overleveringshistorisk Arbeide); Om Scholierne til Euklids Elementer (1888, i vort Selskabs Skrifter); endelig en Række mindre Afhandlinger i Hermes 1903, der supplerer hvad Udgaven indeholder om Euklidhaandskrifter. Endnu bør tilføies, at Heiberg i de senere Aar af sit Liv til stærkt benyttede større Haandbøger over Philologiens hele Omraade gav Oversigter over Matematikens og Naturvidenskabens Historie i Oldtiden. De er det bedste Vidnesbyrd om i hvilken Grad han havde gjort sig til Herre ogsaa over den reale Side af denne Del af Oldtidens Litteratur, endda langt ud over det Omraade hvor han havde været virksom som Udgiver.

En egentlig Værdsættelse af Heibergs Udgivervirksomhed kan jeg ikke give; det er heller ikke nødvendigt, hans Udgaver er forlængst af alle kompetente Dommere erkendt for at være mønstergyldige. Men til Afslutning paa det Overblik der her er givet over hans strengt videnskabelige Produktion som Philolog — thi den er hermed saa temmelig udtømt — skal jeg tilføie nogle Ord om hans Eiendommelighed i denne Egenskab.

Heiberg var en Discipel af Madvig — vel den sidste,

som den største. Han har erkendt dette ved at dedicere Madvig begge sine Udgaver af Archimedes, og han betegner sig i begge Dedikationer udtrykkelig som hans Discipel. Han havde af Madvig lært den philologiske Methode i hele dens Strenghed: Kravet om fuld Forstaaelse af Texten, derunder solid sproglig Kundskab, om indgaaende Kendskab til Overleveringen og om nøie Vurdering af den. Men hans hele Virksomhed ligner ikke Madvigs. Jeg lægger i denne Sammenhæng ikke megen Vægt paa at Madvig væsentlig var Latinist, Heiberg Græcist; det vilde i og for sig ikke have udelukket en Væsenslighed. Men Madvig holdt sig altid til de centrale Dele af Philologien, med de fra Renaissancens Tid i Skole og ved Universitet almindelig læste Forfattere som Midtpunkt. Heiberg derimod søgte strax ud til et Omraade der i Sammenligning hermed var periphere, og han holdt sig til det; der findes fra hans Haand kun ganske enkelte Bidrag til Fortolkning og intet til Udgivelse af de almindelig læste Klassikere. Madvig var stærkt sproglig interesseret; for Heiberg var Sproget kun et Middel til Forstaaelse af Texten, intet Objekt for selvstændig Forskning. Madvig var Konjekturalkritiker; hans omfattende Gennemlæsning af antike Forfattere foregik med stadigt Henblik paa Muligheden for at rette fordærvede Steder. Heiberg har naturligvis som Udgiver forbedret talrige Steder ved Konjektur; men dels var hans matematiske Texter for en stor Del fortrinligt overleverede (alle langt bedre end Madvigs latinske Texter), dels gør de græske Mathematikers faste Formelsprog og Indholdets Exakthed det i det Hele let at rette Texten, selv hvor Haandskrifterne ikke slaar til, uden at der kræves nogen særlig divinatorisk Evne. En saadan var ikke Heibergs Styrke, og han har, trods sin omfattende Læsning af antik Litteratur, saa

at sige aldrig indladt sig paa at offentliggøre Textrettelser, hvormed ikke skal være sagt at han ikke har gjort endel. Med denne Eiendommelighed var Heibergs Arbejde ikke af den Art der blænder eller giver Anledning til at feire videnskabelige Triumfer; og dog er saadanne ikke helt udeblevne. Saaledes lykkedes det ham ved at dechiffere en Palimpsest i Constantinopel at fremdrage et tabt Skrift af Archimedes, der slaaende bekræftede Zeuthens Formodning om at de græske Matematikere havde anvendt Metoder der stod den nyere Mathematiks Infinitesimalregning nærmere end man før havde troet; og ved samme Leilighed fik han Beviset for at han havde oversat en Text, der kun var kendt i latinsk Oversættelse¹, rigtigt tilbage til Græsk, idet han fandt den græske Grundtext. Overhovedet betegner den anden Udgave af Archimedes med dens nye Stof Høidepunktet indenfor Heibergs Udgivervirksomhed.

Paa eet Omraade gik Heiberg langt ud over sin store Lærer: i Behandling af Overleveringshistorien. Det var hans Princip at undersøge alle Haandskrifter af den Text han skulde udgive; kun hvor Mængden var overvældende, som ved Euklid, maatte han nøies med et Udvalg, og selv her har han efterseet det allermeste. Men desuden blev hvert Haandskrift undersøgt ikke blot m. H. t. dets Kildeværdi (om det var Afskrift af et bevaret Haandskrift eller havde selvstændigt Værd, til hvilken Gruppe det hørte, o. s. v.), men ogsaa til dets Proveniens, hvem det havde tilhørt tidligere, og fra hvilke Kredse det stammede. Ad denne Vei, og ved at benytte andre Vidnesbyrd om Textens Historie, deriblandt ogsaa latinske og arabiske Oversættelser, søgte han at opklare hele Skriftets eller Forfatterens Overleveringshistorie. Disse Undersøgelser gjorde det nødvendigt for Heiberg at sætte

¹ Se *Mélanges Graux* 1884.

sig ind i hele den græske Litteraturs yngre Overleveringshistorie, ikke blot i Renaissancens Genopdagelse af Græsk, men ogsaa i de lærde Studiers Historie i det byzantinske Rige; med særlig Interesse forfulgte han desuden alle Spor af middelalderlig Paavirkning fra græsk Side paa Vestens Kultur. Han anskaffede til dette Formaal en udmærket Bogsamling, og han sad inde med en Viden der vistnok var enestaaende. Henimod Midten af sit Liv fattede han den Plan at forene alle disse Studier til et omfattende Værk om den græske Litteraturs Skæbne i Middelalderen; men han fik den aldrig gennemført, og han opgav den medens han endnu stod i sin fulde Arbeidskraft. Dette er vistnok enestaaende i Heibergs Liv, og det kræver en Forklaring. Jeg tror det ligger i at han itide blev klar over sin Begrænsning. Den Opgave han her havde sat sig, var historisk, ikke philologisk; og Heiberg var ikke Historiker. Hvor bredt han end anlagde sine Studier, opgav han aldrig Philologens Kærlighed til Detaillen; i næsten alt hvad han har skrevet har han haft en Trang til at tage alt med, til at meddele alt hvad han vidste, uden stærk Sans for at fordele Lys og Skygge efter Genstandenes Betydning. Jeg tror han selv har følt at som han var organiseret, vilde den Opgave han havde sat sig have oversteget selv hans Kæmpekræfter, fordi han ikke kunde have resigneret overfor Meddelelsen af store Partier af det uhyre Stof. Men derfor er hans Arbejde dermed dog ikke blevet spildt. I talrige mindre Afhandlinger, baade strengt videnskabelige og mere populære, har han behandlet enkelte Punkter af Overleveringshistorie, bortset fra Matematikernes, og har her bragt meget Nyt; tilsammenlagt vilde de, skønt de kun repræsenterer en Brøkdelen af det Stof Heiberg havde samlet, udgøre et anseeligt Bind.

Under det Arbeide, der her i Omrids er skildret, havde Heibergs udvortes Livsvilkaar ændret sig stærkt. Fra at ernære sig som Timelærer med den Betaling en saadan fik omkring 1880 — d. v. s. mellem 1 og 2 Kr. i Timen — avancerede han i 1884 til at blive Bestyrer for en af Københavns største Privatskoler, Borgerdydskolen paa Østerbro. Han virkede her i 12 Aar, først sammen med den dygtige Pædagog S. G. Møller, efter hans Død med den senere Undervisningsinspektør S. L. Tuxen. Hans økonomiske Kaar var i disse Aar gode, og de forbedredes jævnt, idet Skolen under hans Ledelse voxede sig større og større; hans Arbeide som Bestyrer lagde, skønt han besørgede det med den strenge Pligtopfyldelse der prægede al hans Gerning, sikkert ogsaa mindre Beslag paa hans Kræfter end Heldagsundervisning i flere forskellige Skoler vilde have gjort. Ikke desto mindre valgte han, da Posten som Professor i klassisk Philologi og Archæologi ved Ussings Afgang i 1896 blev ledig, Universitetsgerningen, skønt han derved led et føleligt Tab i Indtægt. Som Professor ved Universitetet virkede han i 29 Aar til 1925. — Ved sin gamle Skole vedblev han lige til sin Død at undervise et Par Timer daglig i Græsk.

Heiberg blev kaldet til Posten som Universitetslærer, og med god Grund: der var ingen yngre Philolog herhjemme der kunde gøre ham Rangen stridig. Dette hænger sammen med at han i disse sine tidlige Manddomsaar (fra 1884—96) foruden at dyrke sit Speciale havde drevet omfattende philologiske Studier over hele Fagets Omraade, omend med væsentlig Begrænsning til Græsk. Allerede før 1884, da jeg traadte i intim Forbindelse med ham, havde han begyndt at gennemlæse den græske Litteratur fra Ende til anden; i 1894, da han udgav Simplikios, var han allerede færdig

med Aristoteles. Samtidig dermed fulgte han med i den philologiske Litteratur saa godt som nogen tysk Professor. Da jeg i 1894 sammen med ham besøgte en Række tyske Universiteter, imponeredes jeg ved at se hvorledes han var à jour med ethvert Emne der kom paa Bane i Samtaler med tyske Kolleger. Heller ikke Archæologien havde han forsømt; som Professor holdt han i de første Aar, indtil der kom en særlig Docent i Faget, enkelte Gange archæologiske Øvelser, og han havde allerede i 1895 udgivet et lille archæologisk Skrift, Attiske Gravmæler — et af de smukkeste Vidnesbyrd om Heibergs fine og eiendommelige Personlighed.

Det er denne brede philologiske Basis der har muliggjort Heibergs store Produktion af Smaaskrifter der vender sig til et Publikum udenfor Fagmændenes snevre Kreds. De er for en stor Del komne i Studier for Sprog- og Oldtidsforskning; andre er spredt paa mange forskellige Steder. Et lille Udvalg har han selv saa sent som i 1920 samlet i Bogen »Fra Hellas«. Det er ikke muligt her at give en blot nogenlunde udtømmende Behandling af denne Side af Heibergs Virksomhed; kun nogle Hovedpunkter kan fremhæves.

Den lange Række af »Studierne« (indtil nu 175 Numre, 1891—1927) indledes med to Numre af Heiberg: Genoplivelsen af Studiet af Græsk, og Kvindespørgsmaalet i det gamle Athen. De er betegnende for de to Udgangspunkter for hans Produktion af denne Art: hans Arbeide med Overleveringshistorien, og hans Læsning af den græske Litteratur. Om de overleveringshistoriske Skrifter behøver jeg ikke videre at tale; der er en hel Række af saadanne Enkeltkildringer af Fremstød i Retning af Forstaaelse af Græsk indenfor Middelalder og Renaissance.

Af den anden Gruppe er et Par Oversættelser, begge fra senere Græsk (Dio fra Prusa og Libanios); andre er blotte Læsefrugter (Aphorismer om Hippokrates); de fleste giver Oversigter over visse Sider af græsk Tænkemaade (Kvindespørgsmaalet i det gamle Athen; Eros [? om græsk Opfattelse af Kærlighed]; Den gamle attiske Komødiens Frisprog; Det græske Helvede; Allegorisk Fortolkning); et enkelt Skrift (Fra Dalmatien) har archæologisk Indhold. En Særstilling indtager det lille Skrift om Sokrates's Udvikling; det er den eneste Gang Heiberg har indladt sig paa at behandle et psykologisk Problem, og han har her givet et originalt og værdifuldt Bidrag til Forstaaelsen af den centrale Skikkelse i græsk Aandsliv.

Af Skrifter der er udkomne udenfor »Studierne« maa i første Række nævnes den store Afhandling »Liv og Død i græsk Belysning« (i Universitetets Festskrift fra 1915, ogsaa i »Fra Hellas«) og Skildringen af Biskop Synesios (i »Fra Hellas«). Navnlig den første viser, ligesom visse af Afhandlingerne i »Studier«, at Heiberg i sine senere Aar var stærkt religionshistorisk interesseret. Denne Interesse gaar forøvrigt langt tilbage; den i »Fra Hellas« genoptrykte Afhandling »Antik Polemik mod Christendommen« er fra 1904.

For alle disse Afhandlinger af Heiberg, baade dem jeg har nævnt og dem jeg har forbigaaet, er det fælles, at de angaar græsk Aandsliv. Medens Heiberg, pligtopfyldende som han i alle Forhold var, paa Universitetet underviste ligeligt i Græsk og Latin, har han ikke let af egen Drift skrevet noget om latinsk Litteratur eller om hvad romersk var, undtagen forsaavidt det kunde tjene til at oplyse græsk Væsen. Dette hænger sammen med hans Værdsættelse af Græciteten. Han trode ikke paa en Udvikling af Menneske-

heden; han mente — og det var hans fulde Alvor —, at menneskelig Kultur paa alle de Omraader der havde nogen virkelig Aandsværdi havde haft sin høieste Blomstring i det gamle Hellas. Derfor levede han aandelig talt i dets Atmosfære; derfor maalte han saavidt muligt alle aandelige Phænomener med hellensk Maalestok, og søgte med lidenskabelig Tilfredsstillelse at forfølge alle de Traade der fra Nutidens Kultur leder tilbage til den græske Oldtid. Moderne Naturvidenskab og Mathematik interesserede ham kun for saa vidt som de bundede i græsk Videnskab, og mod de Paavirkninger fra Orienten, der allerede tidlig havde gjort sig gældende i Hellenernes Aandsliv, havde han ligefrem Uvillie; de var for ham kun Plumringer af den græske Kulturs rene Strøm. Han maatte derfor ogsaa komme til at stille sig skarpt afvisende til Christendommen som Aandsmagt — en Konsekvens af hans Grundsyn, hvortil han fik Støtte hos Kierkegaard, hans Yndling blandt moderne Tænkere, men som han forøvrigt var nogen Tid om at drage fuldt ud. For Kierkegaard er jo netop Græciteten og Christendommen de to Grundmodsætninger, mellem hvilke i sidste Instans det religiøse Valg staar. De ikke faa Skrifter, hvori Heiberg har behandlet Emner fra Christendommens ældste eller ældre Historie, er nok saa meget prægede af Trangen til at hævde græsk Livsanskuelses Overlegenhed som til at fordybe sig i den ugræske Religions egentlige Væsen.

Medens Heiberg i sine strengt videnskabelige Arbejder altid gav en ren Sagfremstilling og sjelden indlod sig i Polemik — hvad han heller ikke havde megen Anledning til, da han var ubestridt Mesteren i sit Speciale og ikke let stødte paa Modsigelse —, lod han til Gengæld i sine populære Skrifter sin Subjektivitet for saa vidt frit Spille-

rum, som han uden Hensyn til høire eller venstre fældede Domme ud fra sit personlige Standpunkt — ofte i smaa hvasse Sidebemærkninger, endnu oftere blot i den Maade hvorpaa et Udtryk blev formet. Saaledes faar man gennem disse Skrifter et fyldigt Indtryk af en vis Side af Heibergs Personlighed — præcisere udtrykt: af hans Livsanskuelse og dens Konsekvenser i det Enkelte. Naar man derimod af Heibergs Skrivemaade har faaet det Indtryk at han var et særlig aggressivt Temperament, er det ikke rigtigt. Hans Façon stødte naturligvis dem der var uenige med ham; paa den anden Side havde den store Fordel at han blev læst; en hel Række af hans Smaaafhandlinger er udsolgt, og det er »Fra Hellas« praktisk talt ogsaa. Der vil sikkert være Grund til at foranstalte en Samling af dem, omend maaskee med et vist Udvalg.

Endnu et Par Arbejder af Heiberg kræver en nærmere Omtale. Det ene er hans Andel i den kritiske Udgave af S. Kierkegaards Værker. Det har sikkert været ham en særlig Glæde at faa Leilighed til at anvende sin philologiske Methode paa denne Forfatter, hvem han satte saa høit og som havde været af afgørende Betydning for hans personlige Udvikling. Han gjorde Arbeidet med sin sædvanlige Grundighed og Omsigt; vort Samarbejde her hører til mine kæreste Minder, ikke mindst den indgaaende Drøftelse af Principerne overfor en Overlevering, der i meget afveg fra Oldtidsskrifternes.

Endelig er der den store Bog om Italien, der udkom i 1904, et mægtigt Kvarthind paa over 600 Sider. Den bestaar af to helt forskellige Dele: dels en Række Smaastudier uden indre Sammenhæng, der hører til det Fortrinligste Heiberg har skrevet; dels — og det er Hovedmassen — store Udsnit af Italiens Kunsthistorie i Middelalderen, med sær-

ligt Hensyn til Indflydelsen fra Byzanz. Alt beror her paa selvstændig Iagttagelse, og der er sikkert givet mange originale Bidrag til den middelalderlige Architekturs og Skulpturs Historie i Italien; men den store Rigdom paa Detailler gør Fremstillingen tung at læse, og man kan vel have Lov at beklage, at disse Studier er begravede i en paa Dansk skreven Bog, der tilmed kun udkom i faa Exemplarer.

Som Bogen er, er den imidlertid et fuldgyldigt Udtryk for Heibergs Forhold til Italien. Var han Græcitetens beundrende Discipel, saa var han Italiens Elsker; og han var lige trofast i begge Egenskaber. Han kom første Gang til Italien i 1879, 24 Aar gammel; da hans Forhold senere gjorde ham det muligt, besøgte han det hver Sommer, og desuden paa længere Reiser med visse Aars Mellemrum. Paa disse Besøg gjorde han altid Bibliotheksarbejde; men tillige gennemreiste han Landet paa Kryds og tværs, opsøgte med Forkærlighed afsidesliggende Steder og udsatte sig med Glæde for de Strabadser og Smaaubehageligheder der var forbundne dermed. Formaålet med disse Ture var altid det samme: Studiet af Italiens romanske Kunst, med særligt Hensyn til Paavirkningen fra Byzanz. Naturligvis tog Heiberg med hvad der faldt af i Retning af andre Nydelser: han havde en fin Natursans, og han opsøgte gerne Renaissancens Kunst som den aabenbarer sig i Italien (Barok var ham en Vederstyggelighed, ligesom den egentlige Gothik). Men han har aldrig gjort en Reise eller Udflugt blot som Turist, for at nyde Naturen eller bese Mærkværdigheder.

Heiberg har været i Grækenland, endda flere Gange, og kendte de vigtigste Oldtidslevninger dør af Selvsyn; men han fik aldrig det Forhold til Grækenland som til Italien. Jeg tror det bunder i, at han i Italien fandt Traditionen

fra Oldtidens Kultur, der jo i sit Væsen var overveiende græsk, som levende og fyldig Virkelighed, ikke blot i en Kunst der har sin Plads i Befolkningens Liv den Dag idag, men ogsaa i selve Befolkningens Præg. Han holdt af Italieneren, især af den jævne Mand; han fandt i hans Optræden — ikke med Urette — den sidste Afglans af den græske Charis som endnu eksisterer i Verden. Italien er jo det eneste Land hvor Forbindelsen med den græske Kultur aldrig har været helt afbrudt. At hans Kærlighed ogsaa til det italienske Folk var Alvor, ikke blot Æsthetik, fik han Leilighed til at vise efter Krigen, hvor han personligt og aktivt tog sig af de italienske Krigsfanger, der en Overgang opholdt sig her.

Heibergs videnskabelige Fortjenester blev selvfølgelig paa mange Maader anerkendt baade herhjemme og i Udlandet. Allerede 1883 blev han Medlem af vort Selskab, og 1902—13 var han dets Redaktør; 1924 tilkendtes der ham den Madvigske Æresmedaille. 1919 valgtes han af Undervisningsministeriet til Formand for Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse, en Stilling han beklædte til sin Død. Han var Medlem af en Række udenlandske Akademier (af Berliner Akademiet allerede fra 1896) og Æresdoktor ved flere udenlandske Universiteter; 1912 fik han af Académie des Sciences i Paris tildelt Prix Binoux. — Af vort Selskab var han et overordentlig flittigt Medlem; ikke blot medens han var Redaktør, men ogsaa ellers forsømte han aldrig noget Møde uden gyldig Forhindring (hvortil han ikke regnede Selskabelighed; Indbydelser der faldt paa Selskabets Mødeaftener afslog han). Hans omfattende internationale Forbindelser gjorde ham selvskeven til paa sit Fags Vegne at repræsentere Selskabet udadtil, dels ved Kongresser, dels og særlig ved Union Académique's Møder.

Prøver vi at sammenfatte det Billede, hvoraf enkelte

Træk er fremkomne i det Foregaaende, saa er vel Ordet Arbeidsmenneske det der først melder sig, og det kan da ogsaa med fuldeste Ret anvendes om Heiberg. Han begyndte sin Arbejdsdag Kl. 8 om Morgenen og fortsatte den, med en Hviletid om Eftermiddagen, til henad Kl. 2 om Natten; kun i de sidste Par Aar af hans Liv tvang Sygdom ham til at gaa tidlig iseng. Naar han var i Italien, kollationerede han hele Bibliothekstiden (i Reglen 10—4; i Vatikanet, hvor den er kortere, fik han den som personlig Begunstigelse forlænget) uden Afbrydelse; Resten af den lyse Tid benyttede han til at se sig om, og nød først ved 7-Tiden Dagens eneste Maaltid (om Morgenen nøiedes han gerne med en Kop sort Kaffe). At et saadant Régime kun lader sig gennemføre med et Jern-Helbred, siger sig selv; Heiberg har før sin sidste Sygdom, der jo forholdsvis hurtigt medførte Døden, ikke en eneste Gang i sit Liv været alvorlig syg eller kendt til Svækkelse af sin Arbeidskraft. Kun hans Hukommelse var i de sidste Aar af hans Liv noget medtaget, uden at det dog generede ham i hans videnskabelige Arbejde.

Men han var meget langt fra at være noget blot Arbeidsmenneske. Hans Interesser spændte videre end man maaskee vilde vente: han var en god Kender af dansk og tysk, tildels ogsaa af italiensk og fransk Skønlitteratur, og han holdt meget af Musik — men her, som overalt hvor hans Smag kom med i Spillet, med skarp Begrænsning til bestemte Forfattere og Komponister. Og desuden var han en selskabelig Natur. Naar Aftenen kom i Italien, søgte han regelmæssig sammen med andre Philologer, helst tyske, paa en Vinstue — han var ligesaa forelsket i den italienske Vin som i alt andet italiensk —, og kunde sidde der til langt ud paa Natten. Ogsaa herhjemme dyrkede han gerne

de beskedne Former for Selskabelighed som hans Forhold bød paa; han befandt sig vel mellem sine Lige og lod ikke nogen Leilighed i den Retning gaa fra sig. Han handlede i alt dette med fuldt Overlæg; han saa ned paa Stokphilologer, hans Ideal var at være et helt Menneske. Det fyldeste Udtryk for Heibergs Syn paa Forholdet mellem Menneskeværd og de strenge Krav Videnskaben stiller til sine Dyrkere, har han selv givet i sin herlige Rektoratstale (Tilskueren 1916).

I hans aandelige Konstitution dominerede Intelligensen; han var fra Naturens Haand anlagt til at være Videnskabsmand. Han er som saadan ikke af dem om hvem man naturligt vilde bruge Ord som Genialitet eller Dybsind; hans videnskabelige Gerning er ikke udmærket ved glimrende Opdagelser eller Fremdragen af skjulte Problemer. Men til Gengæld havde hans Intelligens en enestaaende Klarhed og Fasthed, og hans Hukommelse var næsten hele hans Liv igennem ypperlig. Hans Forstaaelse af de Texter han arbejdede med var baade hurtig og overordentlig præcis, hans sproglige Kundskab omfattende og sikker, og han udredede en forvirret Bunke Haandskriftvarianter med overlegen Virtuositet. Alt det er Egenskaber man maa bringe i Anslag naar man vil forstaa Heibergs uhyre Arbejdspræstation; det var sandelig ikke gjort med Sliddet alene. Men tillige indeholder de til en vis Grad Forklaringen af Udformningen af hans Livsanskuelse i dens Eensidighed og dens Fasthed. De fine Afskygninger og det Baade-Og, hvori vi andre saa ofte maa havne ved vor Værdsættelse af Aandsphænomener, laa ikke for Heiberg; efter sin Natur statuerede han overalt helst et Enten—Eller. Til denne aandelige Habitus svarer ogsaa Heibergs Stil. Han skrev et udmærket Dansk, klart og gennemsigtigt og frit for en-

hver Affektation. At give Udtryk for stærk Følelse var ikke hans Sag; men ikke desto mindre var hans Stil kendelig personligt farvet, et helt igennem adækvat Udtryk for de klare, faste og skarpe Linier i hans Intelligens.

Af Sind var Heiberg jævn, ikke stærkt paavirkelig hverken af Modgang (som han havde meget lidt af i sit Liv) eller af Medgang. Modsigelse, selv om den havde en skarp Form, tog han med Ro; han var alt andet end ømskindet. Men i visse Henseender var han yderst sensibel. Bundredelig og nobel af Tænkemaade som han var, frastødtes han voldsomt af det Uægte, det Hule eller Lumske; og hans egen klare og enkle Opfattelse af Livets Phænomener kunde faa ham til at sætte hvad der efter hans Dom var Halvhed eller Uklarhed i omtrent samme moralske Kategori. Han havde en afgjort Sky for at lægge sine Følelser for Dagen, og frastødtes stærkt naar han syntes at andre gjorde det paa urette Sted. Overfor al den Slags kunde han, fredsommelig som han ellers var, reagere skarpt baade i Ord og Handling.

Intet laa Heiberg fjernere end Forfængelighed eller Trang til at gøre sig gældende; ingen var mindre end han trykkende i personlig Omgang. Mange Medlemmer vil sikkert her fra Selskabet mindes hans fordringsløse, stilfærdige og dog livsglade Væsen. I praktiske Spørgsmaal, hvor hans eengang fastslaaede Grundsætninger ikke kom med i Spillet, var han medgørlig og villig til at rette sig efter andre, til hvis Dom han havde Tillid. Fremfor alt kom dog hans Naturs Grundlag af Mildhed og Venlighed frem i hans Virksomhed som Lærer. Vel satte han Maalet høit i sin Undervisning, var streng i sine Fordringer til grundig og nøiagtig Tilegnelse, og ubarmhjertig overfor Forsøg paa at glimre med uægte Glans; men overalt hvor han sporede

ægte Interesse for Arbejdet, selv om Evnerne var smaa, var han til det Yderste anerkendende og opmuntrende. Drengene i hans Skole lærte snart, at der bag den alvorlige Mine og den hele frygtindgydende Apparition gemte sig en ligefrem og forstaaende Medskabning, der selv aldrig havde tabt sin Umiddelbarhed og ikke ventede af dem at de skulde være andet end Drengene — flittige og ærlige Drengene ganske vist, men ikke engang særlig artige Drengene, hvad han selv heller ikke havde været.¹ Og blandt de Studerende var han ikke blot beundret som den ypperlige Lærer med den faste Haand og den overlegne Kundskab, men tillige elsket for sin Overbærenhed, sin aldrig svigtende Hjælpsomhed og sin Evne til at stille sig paa lige Fod med de Unge.

Jeg sagde ovenfor, at Ordet genial ikke netop var det man snarest vilde anvende om Heiberg som Videnskabsmand. Men der er et andet Omraade, hvor jeg ialtfald er stærkt fristet til at bruge det om ham. Denne afgjort theoretisk anlagte Natur, der hele Livet igennem bevarede noget af Barnets Naivitet overfor praktiske Enkeltspørgsmaal, viste i Totalanlægget af sit Liv en saa sikker Forstaaelse af sine Evners Betydning og deres Begrænsning, at man her med Rette vilde kunne tale om Genialitet. Med sin enkle og usammensatte Natur greb han med umiddelbar Sans for det Rette strax den Opgave, der skulde ud-

¹ Der var i min Ungdom en Anekdote om Heiberg i Omløb: han skulde, da han havde været oppe til Artium i Græsk og faaet Ug, være gaaet hjem og have læst over paa et Stykke af Pensumet, som han ikke havde naaet at faa repeteret. Da jeg engang omtalte den for ham, afviste han den med Indignation: saadan havde han slet ikke været som Dreng. Anekdoten (der er ældre end Heibergs Tid) er betegnende for det Indtryk den unge Heiberg gjorde paa sine Samtidige (senere blev det anderledes), og Afvisningen ikke mindre betegnende for Heibergs Syn paa sig selv og paa hvad et naturligt Menneske er.

fylde hans Liv, og som han som ingen anden var kaldet til at løse. Han voxede med Opgaven, hans Vingefang blev bredere med Aarene; men Evnen til rigtig Indstilling til Tilværelsen svigtede ham aldrig. Aldrig gik hans Berømmelse ham til Hovedet; aldrig stræbte han efter det Uopnaaelige, aldrig har han forløftet sig paa nogen Opgave. Det græske *μηδεν ἄγαν* passede paa ham om paa nogen. Saaledes gik han sin trygge, faste Gang gennem Livet, fra den ene Opgave til den anden, efterhaanden som de naturligt tilbød sig; saaledes naaede han, i Kraft ikke blot af sine sjeldne Kræfter og store Evner, men ogsaa af sin sikre Sans for hvad de skulde bruges til, det Store. Thi han var en af de Store; naar alt er sagt og alle Forbehold gjort, bliver han staaende som en af vor Videnskabs Koryphæer, som Madvigs værdige Efterfølger. Som saadan, og som det elskelige Menneske han var, vil han blive savnet af det Slægtled han tilhørte; og det mægtige og grundmurede Værk han har efterladt sig vil sikre hans Eftermæle, saa længe Studiet af den klassiske Oldtid og af Videnskabens Historie lever.

Ære være hans Minde.

LAURBERG & GAD FOT. 1918

FOTOTYPI PACT & CRONES EFTP.

J. Hilger

Johannes Fibiger.

(23. April 1867—30. Januar 1928.)

(Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 27. April 1928.)

Af **C. O. Jensen.**

Sjælden har et Dødsfald indenfor Videnskabsmændenes Kreds her i Landet vakt en saa almindelig Deltagelse, som Tilfældet var, da Bladene bragte Meddelelsen om Professor Johs. Fibigers uventede Bortgang. Professor Fibiger udførte sin Gerning i Stilhed; hans Navn og Virksomhed var derfor indtil for faa Aar siden kun lidet kendt i videre Kredse. Det Arbejdsfelt, som han havde valgt sig og ofrede de sidste tyve Aar af sit Liv, — Kræftsygdommene — var imidlertid af en saadan Art, at hans Arbejder nødvendigvis maatte vække Opmærksomhed ogsaa uden for Lægernes Kreds. Da Karolinska Institutet i Efteraaret 1927 tildelte ham Nobel-Prisen for et Afsnit af disse Arbejder, modtoges Meddelelsen med udelt Bifald, og i læge Kredse ansaa man vel almindelig denne Videnskabens største Anerkendelse som et Tegn paa, at Fibigers Arbejder var Indledningen til en virksom Bekæmpelse af denne Menneskehedens Svøbe. Hans uventede Død faa Uger senere, foraarsaget af en snigende Tarmkræft, maatte derfor gøre et stærkt Indtryk og vække den største Deltagelse.

Ogsaa indenfor Pathologernes Kreds, og særlig indenfor den ret snævre Kreds af Forskere paa Cancerens Om-

raade, vakte Fibigers uventede Død almindelig Deltagelse, og ingen kan faa et smukkere Eftermæle end det, der er bleven ham til Del gennem den inden- og udenlandske Fagpresse.

Johannes Andreas Grib Fibiger var født i Silkeborg d. 23. April 1867, Søn af Distriktslæge, Dr. med. C. E. A. Fibiger og Hustru Elfride f. Müller. Han afsluttede sin medicinske Eksamen i 1890, blev derefter Assistent (1891—94) ved Universitets-Laboratoriet for medicinsk Bakteriologi (Prof. Dr. C. J. Salomonsen) og samtidig Reservelæge dels ved Garnisons Sygehus, dels ved Blegdamshospitalet (Prof. Dr. S. T. Sørensen). I disse Aar paabegyndte han sine første videnskabelige Arbejder, der angik Difterien og var af bakteriologisk-epidemiologisk Indhold.

Foruden hans Doktorafhandling, der vedrører den bakteriologiske Diagnostik af Difterien samt en sammenlignende Undersøgelse af de saakaldte Pseudodifteribaciller, bør nævnes hans Afhandling om Bekæmpelse af Difteriepidemier ved Isolation af Individuer med Difteribaciller i Svælget, og hans praktiske Arbejde paa at faa den bakteriologiske Diagnostik af Sygdommen sat i System. Særlig Interesse frembyder hans Undersøgelse (1896—97) vedrørende det dengang meget omtvistede Spørgsmaal om Serumbehandlingens Værdi overfor Difterien; det lykkedes ham paa Blegdamshospitalet i Løbet af et Aar at gennemføre en Forsøgsrække, omfattende 484 Patienter, paa en saadan Maade, at han som den første kunde fastslaa Serumbehandlingens uomtvistelige Nytte.

Fibiger forlod imidlertid Bakteriologien og søgte et nyt Arbejdsfelt i den patologiske Anatomi; han blev Prosektor ved Universitetets patologisk-anatomiske Institut og ud-

nævntes efter Professor Carl Langes Død og efter forudgaaende Konkurrence — ved hvilken han fremlagde en paa selvstændige eksperimentelle Undersøgelser støttet Afhandling om Fedtdegeneration, et dengang omstridt Emne — til Professor ved Universitetet (1900).

Fra denne Periode foreligger fra hans Haand en Meddelelse om et Tilfælde af Fedtemboli samt en interessant Undersøgelse over tre Tilfælde af en særlig Form af Pseudohermaphroditismus femininus externus, særprægede ved Hypertrofi af Binyrerne.

Medens disse Undersøgelser kun havde forbigaaende Interesse for Fibiger, blev Forholdet ganske anderledes for en i 1900 udført Undersøgelse af visse Tyndtarmsstrukturer, som hidtil var tydede som syfilitiske, men som nærmere Undersøgelse nu viste at være af tuberkuløs Oprindelse. Da den isolerede eller dog primære Lokalisation af denne tuberkuløse Lidelse i Tarmvæggen gjorde det overvejende sandsynligt, at den maatte skyldes en Optagelse af Tuberkelbaciller med Føden, besluttede Fibiger at søge opklaret, om der i saadanne Tilfælde kunde paavises en Infektion, hidrørende fra Smitte fra Kvæget gennem Nydel-sen af Mælk; og da hans Arbejdsforhold hindrede ham i selv at gennemføre disse Undersøgelser, paabegyndtes i 1900 et Samarbejde mellem ham og mig, et Samarbejde der paa Grund af indtrædende Omstændigheder blev fortsat gennem en længere Aarrække. Der var nogle Aar forud af de amerikanske Veterinærpathologer Frothingham og Th. Smith paavist visse Forskelligheder mellem de fra Mennesker og de fra vore Huspattedyr isolerede Tuberkelbaciller. Ved Hygiejnekongressen i London i 1901 fremlagde Robert Koch derefter Resultaterne af sine og Medarbejderes Undersøgelser vedrørende Forholdet mellem Menneskets og Kvægets Tuber-

kulose, og han fremsatte som bekendt den Paastand, at Menneskets og Kvægets Tuberkelbaciller var ganske forskellige, og at man kunde se bort fra Muligheden af en Overførelse af Tuberkulose fra Kvæget til Mennesket, ligesom han hævdede, at primær Tuberkulose i Fordøjelseskana-len — Fodringstuberkulose — hos Mennesket var meget sjælden.

Koch's Paastand vakte uhyre Opsigt og blev allerede ved Mødet stærkt kritiseret. Paa Grund af det saaledes rejste Spørgsmaals store hygiejniske Betydning tog man i mange Lande fat paa at iværksætte tildels meget omfattende Undersøgelser. Det gav ogsaa Anledning til, at vore allerede paabegyndte Undersøgelser blev fortsatte med al Kraft, og allerede i 1902 kunde vi, som de første, fremlægge Resultaterne af Undersøgelsen af en Række Tilfælde af primær Tuberkulose i Fordøjelseskana-len hos Børn, hos hvilke der paavistes Tuberkelbaciller med saa høj Virulens overfor Kalve, at deres bovine Oprindelse maatte anses for ganske utvivlsom. Gennem Aarene fortsattes disse Undersøgelser med Benyttelse af alt det Sektionsmateriale, der frembød sig, og Resultaterne bekræftede vore først offentliggjorte og sluttede sig nøje til de fleste fra andre Lande efterhaanden fremkommende Undersøgelser vedrørende Spørgsmaalet.

Samtidig tilvejebragte Professor Fibiger et udførligt Sektionsmateriale til Belysning af Hyppigheden af den primære Halsglandel- og Tarmtuberkuloses (Fodringstuberkuloses) Forekomst her i Landet.

Det laa Prof. Fibiger meget paa Sinde, at vore Undersøgelsesresultater blev offentliggjort paa alle tre Verdenssprog, og han deltog personlig i flere internationale Møder, (Bruxelles 1903, København 1903, Paris 1905 og Washington

1908), hvor Spørgsmaalet blev drøftet, og hvor han tog livlig Del i Kampen mod de Koch'ske Paastande, der længst muligt søgtes opretholdt af Koch's Medarbejdere trods det efterhaanden overvældende Bevismateriale, der fremførtes imod dem. Ved Tuberkulosekongressen i Washington gav Prof. Fibiger en samlet Oversigt over vore Undersøgelsesresultater, og Mødet havde særlig Interesse derved, at Rob. Koch, der endnu nødig vilde indrømme sin Fejltagelse, var tilstede og deltog i Diskussionen.

Striden er forlængst endt, og alle er enige om, at en Overførelse af Kvægtuberkulose til Mennesket ikke alene er mulig, men endog i Barnealderen er meget almindelig; der er ligeledes Enighed om, at der desuagtet findes visse Forskelligheder mellem Menneskets og Kvægets Tuberkelbaciller. Derimod er der vedvarende Uenighed om, hvor vidtgaende og stabile Forskellighederne mellem de to Typer kan siges at være. Vore Undersøgelser førte til den Anskuelse, at der ikke kan opstilles to skarpt adskilte Typer, men at der forekommer Bacilstammer, der med Hensyn til en enkelt eller flere Egenskaber maa opfattes som Mellemløber mellem de to Typer; om disse Mellemløberes mulige Foranderlighed eller Fasthed gav Undersøgelserne derimod ikke sikre Holdepunkter.

Disse Tuberkulosearbejder strakte sig over c. 8 Aar og gav endnu senere Prof. Fibiger Anledning til Publikationer, saaledes i 1911 til en kort Afhandling i Hospitalstidende om Kvægtuberkulosens Farlighed for Mennesket.

For Prof. Fibiger havde der imidlertid aabnet sig et nyt Arbejdsfelt, som han i de følgende tyve Aar ofrede al sin Tid, og paa hvilket han skulde opnaa banebrydende Resultater: den eksperimentelle Kræftforskning.

Efter Aarhundredskiftet var Spørgsmaalet om Kræft-

sygdommenes Udforskning og mulige Bekæmpelse traadt i Forgrunden. Der dannedes i forskellige Lande »Cancerkomitéer«, der søgte indbyrdes Forbindelse, og som søgte dels ad statistisk Vej og paa anden Maade at tilvejebringe nøjagtige Oplysninger om Sygdommenes Forekomst og Optræden, dels at udbrede Kendskabet til deres Betydning og Behandling, dels at tilvejebringe bedre Hospitalsforhold for Patienterne og iværksætte andre humanitære Foranstaltninger. En saadan Komité blev i 1905 nedsat af Den almindelige danske Lægeforening med den begrænsede Opgave: Bekæmpelse af Cancer uteri og under Prof. Dr. F. Howitzs Ledelse. I 1907 vedtoges det at udvide Komiteens Arbejdsomraade til at omfatte alle Cancerformer og samtidig at udvide Rammerne for Komiteen. Formandsstillingen betroedes mig, og efter Opfordring indtraadte Prof. Fibiger i Komiteen og overtog Hvervet som dens Næstformand, idet han betragtede det som en Pligt for Professoren i pathologisk Anatomi efter bedste Evne at deltage i Arbejdet for Cancerens Udforskning og Bekæmpelse. Der blev da ogsaa straks lagt Beslag paa hans Arbejdsevne. Den udvidede Komité vedtog nemlig snarest at foretage en Optælling af samtlige Cancerpatienter i Danmark; Ledelsen af det dermed i Forbindelse staaende Arbejde blev overdraget Prof. Fibiger, der gennemførte Optællingen saaledes, at over 99 pCt. af Landets Læger indsendte Tællekortene, og at Optællingen blev den nøjagtigste, der indtil da forelaa i noget Land. Bearbejdelsen af det store Materiale blev foretaget af Prof. Fibiger med statistisk Bistand af Cand. mag. Sv. Trier, og den gav en Række vigtige Oplysninger bl. a. vedrørende Sygdommenes Fordeling her i Landet. Ledelsen af den samtidig med Komiteens Udvidelse indførte Adgang for alle Læger til vederlagsfri mikroskopisk Undersøgelse af mistænkelige Svulstdele fra

ubemidlede Patienter blev ligeledes overdraget Prof. Fibiger, der gentagne Gange, baade i Komiteens Beretninger og i udenlandske Tidsskrifter, har givet Oversigter over det herigennem tilvejebragte betydelige, statistiske Materiale. Af andre Opgaver indenfor Cancerkomiteens Omraade, der har paahvilet Prof. Fibiger, maa nævnes de meget interessante Undersøgelser over maligne Tumorerers Forekomst blandt Befolkningen i Grønland, Undersøgelser, der danner et meget interessant og vigtigt Supplement til tilsvarende Undersøgelser foretagne dels i Troperne, dels vedrørende næsten udelukkende plantespisende Folkestammer, og ved hvilke det lykkedes i Løbet af 3 Aar at undersøge samtlige Grønlændere og paavise Cancerens ret hyppige Forekomst hos disse og i dens sædvanlige Former.

Cancerkomiteen har i det hele lagt et betydeligt Arbejde over paa Prof. Fibiger, og den valgte ham i 1922 til Formand. Som saadan har han taget væsentlig Del i de stedfundne Overvejelser angaaende Cancerkomiteens mulige Omformning til en Landsforening til Kræftsygdommenes Bekæmpelse.

Prof. Fibiger deltog i 1908 i det konstituerende Møde i Berlin, ved hvilket »Die internationale Vereinigung für Krebsforschung« blev oprettet, og valgtes (sammen med Repræsentanter for Frankrig og Nordamerika) til Viceformand; fra 1913 og indtil Foreningen opløstes i 1920, fungerede han som dens Formand. Efter Krigen Afslutning er der gjort forskellige Forsøg paa atter at tilvejebringe en international Association til Cancerforskning og Cancerbekæmpelse, og ogsaa i denne Anledning har Prof. Fibigers Medvirkning været søgt og benyttet.

Uafhængig af, men samtidig med den gennem Cancerkomiteerne iværksatte Virksomhed begyndte et nyt Afsnit

af den videnskabelige Forskning af de ondartede Svulster, af Cancerens forskellige Former, idet den eksperimentelle Cancerforskning grundlagdes. Ved de forudgaaende Decenniers intensive Arbejde var det lykkedes at komme til indgaaende Klarhed over Svulsternes Bygning og tildels ogsaa at paavise deres Udviklingsmaade samt at gruppere de talrige Former efter deres histologiske Bygning og deres Oprindelse fra de forskellige Celleformer; men denne morfologiske Forskning havde ikke formaet at bringe Klarhed over de maligne Svulsters egentlige Væsen og endnu mindre at klarlægge deres Aarsagsforhold, om der end var fremsat talrige og for nogles Vedkommende vel begrundede Teorier. Jeg skal blot minde om Cohnheims Anskuelse om Svulstdannelsens Sammenhæng med og Udgang fra bibeholdte embryonale Celler i det forøvrigt normalt uddifferentierede Væv, om Ribberts Teori om Omdannelsen af normale Celler gennem Afbrydelse af deres Sammenhæng og Forbindelse med det Væv, hvortil de oprindeligt hørte, samt særlig om Virchows Anskuelse om Svulstcellernes Opstaaen fra de normale Celler som Følge af ydre pirrende Paavirkning af disse.

Den eksperimentelle Cancerforskning kan dateres fra omkring 1902—03, idet tidligere foretagne eksperimentelle Arbejder nærmest havde haft et tilfældigt Præg og i det hele ikke havde tilvejebragt Kendsgerninger af større Værdi. Grundlaget for Forskningens nye Retning var Paavisningen af, at der hos Mus og Rotter forekommer maligne Svulster, der i alt væsentligt kan ligestilles med de tilsvarende Svulstformer hos Mennesket, og som med større eller mindre Lethed lader sig transplantere — overføre ved Podning — til andre Dyr af samme Art. Der blev herigennem aabnet Mulighed for et nærmere Studium af Svulstcellernes Biologi, og da Arbejdet toges op i talrige Instituter, tildels

efter en meget stor Maalestok, naaedes paa faa Aar talrige betydningsfulde Forskningsresultater, af hvilke jeg blot skal nævne Beviset for, at det centrale i Svulsternes Væsen er de specifikke Svulstceller (Carcinom- henholdsvis Sarkomcellernes) ubegrænsede Formeringsevne, samt Paavisningen af, at et større eller mindre Antal Individer af den paa-gældende Dyreart viser sig i Besiddelse af en betydelig Modstandsevne mod det indpodede Vævs Trivsel og fortsatte Vækst (spontan Immunitet), og at oprindelig for Podningen modtagelige Individer kunstig kan bibringes en lignende Modstandsevne (erhvervet Immunitet) ved forud-gaaende Behandling med levende, men svækkede Svulst-celler eller med normale Celler, f. Eks. Miltceller eller Blod-legemer, fra samme Dyreart. I Løbet af 6—8 Aar tilveje-bragtes saa omfattende og betydningsfulde Forsøgsresultater, at der kunde udsendes store monografiske Værker over den eksperimentelle Kræftforskning. Det kunde imidlertid ikke med Rette forventes, at denne Forskningsretning, der arbejdede med allerede færdige Svulstceller som Grundlag, skulde være i Stand til ogsaa at løse Spørgsmaalet om Svulsternes Aarsagsforhold; og den Begejstring, hvormed Arbejdet var begyndt, kølnedes efterhaanden, og fra frem-ragende Pathologer fremkom Udtalelser, der røbede stor Skepsis med Hensyn til Sandsynligheden af, at det inden-for rimelig Tid skulde lykkes at løfte Sløret, der dækkede over Cancerens Ætiologi. Ogsaa den Omstændighed, at Undersøgelserne godtgjorde, at man ikke uden videre i alle Tilfælde kunde drage Slutninger fra Transplantationsfor-søgene til den spontane Tumorudvikling med Hensyn til Organismens Forhold overfor Tumorbvævet, gjorde det nød-vendigt at koncentrere Arbejdet paa at finde Metoder til eksperimentelt at fremkalde Cancer. Det manglede da heller

ikke paa Eksperimenter i denne Retning; tværtimod, der foretoges i stor Udstrækning Forsøg og med meget forskellige Synspunkter som Grundlag, saaledes ud fra Erfaringer indhentede fra Praksis (Røntgen- og Radiumbe-
straaling), fra Cohnheims og Virchows ovenfor nævnte Teorier (f. Eks. Indpodning af embryonalt Væv; Forsøg med Virkningen af de forskelligste kemiske og fysiske Pir-
ringsmidler) og ud fra andre, tildels meget fantastiske Betragtninger. I ganske enkelte Tilfælde lykkedes det ved saadanne Forsøg at fremkalde Svulstdannelser, der maatte betragtes som utvivlsomme Carcinomer eller Sarkomer, eller som dog frembød betydelig Lighed med en af disse Svulst-
former; men Fremkomsten af en saadan Tumor havde ganske Tilfældighedens Præg. Man havde det ikke i sin Magt efter Ønske at fremkalde en malign Tumor.

Paa denne Baggrund maa Prof. Fibigers første Indsats i den eksperimentelle Cancerforskning ses.

Da Prof. Fibiger i 1907 blev opfordret til at indtræde i Cancerkomiteen og overtage Posten som Viceformand, udtalte han over for mig nogle Betæneligheder; hvis han modtog Stillingen, vilde han føle sig forpligtet til ogsaa at deltage i det eksperimentelle Cancerarbejde, hvad han hidtil ikke havde, og han mente ikke under de indskrænkede Arbejdsforhold paa sit Institut at kunne optage eksperimentelle Undersøgelser, da de Opgaver, som paa Cancerforskningens daværende Standpunkt forelaa, maatte antages at kræve Masseforsøg, og man dog kun kunde vente smaa Resultater. Tilfældet kom ham imidlertid til Hjælp, idet han samme Aar opdagede Spiroptera-Carcinomet i Ventriklen hos nogle Rotter, der hidrørte fra Dorpat; ved langvarige, besværlige og beundringsværdigt gennemførte

Undersøgelser klarlagde han Lidelsens Oprindelse fra en i Slimhinden snyltende Nematode, hvis Larver lever i Musklerne af visse Kakerlakker. Ved Overflytningen til det nyopførte Institut blev Arbejdsvilkaarene i høj Grad forbedrede, og Undersøgelserne over Spiroptera-Carcinomet kunde derfor optages i større Omfang, og en Række vigtige Spørgsmaal optages til Undersøgelse. Ved et Møde i Medicinsk Selskab i Januar 1913 forelagde Prof. Fibiger endelig efter 5 Aars Forløb Resultaterne af sine Undersøgelser, ved hvilke det for første Gang var lykkedes at finde en Metode, ved hvilken man er i Stand hos et stort Procentantal af Forsøgsdyrene at fremkalde Udviklingen af et typisk Carcinom.

Det paagældende Arbejde blev gennemført med den videstgaaende Nøjagtighed og Paalidelighed, saaledes at der ikke har kunnet rokkes ved Resultaterne paa noget Punkt. Arbejdet var, set saavel fra et eksperimentelt som fra et parasitologisk Synspunkt, lige beundringsværdigt, ikke mindst naar det tages i Betragtning, at en Række forskellige Vanskeligheder taarnede sig op og en Tid lang truede med at umuliggøre Arbejdets Gennemførelse.

Ved at variere Forsøgsbetingelserne tilvejebragte Fibiger en lang Række Kendsgerninger, der dels nærmere belyste Snylterens Forhold til Svulst udviklingen (Betydningen af Snylternes Antal og af Varigheden af deres Paavirkning), og dels angik »Dispositionsspørgsmaal« som f. Eks. Virkningen af Snylteren overfor forskellige Dyrearter og overfor Racer af samme Art samt hos Dyr paa forskellige Alderstrin, Virkningen paa de forskellige Slimhinder (Tunge, Spiserør, Ventrikel), altsammen Spørgsmaal af den største Betydning for hele Cancerspørgsmaalets Løsning. Af særlig Interesse var Paavisningen af, at den begyndte Cancerud-

vikling fortsættes, efter at Snylteren er gaaet til Grunde eller har forladt sit Sæde i Mavevæggen; efter Omdannelse af de normale Celler til Cancerceller bibeholder disse de engang erhvervede Egenskaber uden at kræve fortsat Paa-virkning af det cancrogene Agens: et Forhold af den stør- ste Betydning for Cancerforskningen, da det viser, at det i talrige Tilfælde af Cancer hos Mennesker og Dyr ikke vil være muligt paa det Tidspunkt, da Undersøgelsen fore- tages, at paavise den oprindelige Aarsag, idet dennes Paa- virkning kan have været af forbigaaende Art.

Prof. Fibiger stod allerede ved Begyndelsen af sine Can- cerundersøgelser paa det — iøvrigt af de fleste Pathologer godkendte — Standpunkt, at man ikke kunde tale om en en- kelt Kræftaarsag, og at Kræftsygdommene ikke kunde opfattes som en ætiologisk Enhed, men at utvivlsomt Paavirknin- ger af meget forskellig Art — eventuelt under Medvirkning af særlige Dispositionstilstande hos de paagældende Indi- vider — kunde være den foranledigende Aarsag til normalt Vævs Omdannelse til Svulstvæv. Han saa da heller ikke i sin Paavisning af *Spiroptera neoplastica* som Aarsag til Ma- vekræft hos Rotter en Opdagelse af generel ætiologisk Be- tydning, og han tog bestemt Afstand fra den mulige Be- tragtningsmaade af hans Undersøgelser, at disse skulde støtte Teorien (Borrel) om dyriske Snylteres fremtrædende Be- tydning for Cancerudviklingen hos Mennesket. Han frem- hævede klart, at hans Undersøgelser kun havde klarlagt Aarsagsforholdene for en enkelt hos Rotter forekommende Svulstform.

Hans Arbejdes Betydning var imidlertid en dobbelt; dels havde han anvist en Metode, paa hvilken man vil- kaarligt — indenfor visse Grænser — eksperimentelt kunde fremkalde Cancer, saaledes at man blev i Stand til at stu-

dere en Række Problemer vedrørende dens Opstaaen og Udvikling, og dels godtgjort Rigtigheden af Virchows Teori om ydre pirrende Paavirkningers afgørende Betydning for Svulsternes Opstaaen, for de normale Vævcellers Omdannelse til Svulstceller. Denne sidste Kendsgerning, at den paagældende Rundorm utvivlsomt gennem udskilte Stofskifteprodukter — altsaa at kemiske Stoffers lokale Paavirkning paa Vævene — direkte kan udløse Svulstdannelse, maatte nødvendigvis virke som Impuls over for de Forskere, der hidtil forgæves havde forsøgt ved Anvendelsen af de forskellige kemiske Stoffer at fremkalde Cancerudvikling. Længe varede det da heller ikke, før to japanske Forskere Yamagiva og Ichikawa (1913) kunde meddele, at det var lykkedes dem ved (gennem lang Tid) fortsatte Penslinger med Stenkulstjære at fremkalde utvivlsom Cancer i Ørets Hud hos Kaniner, samt at det var Fibigers Undersøgelser, der havde været Anledning til, at de ikke for tidligt havde opgivet deres Forsøg. Et Par Aar senere meddelte en anden Japaner Tsutsui, at hvide Mus i endnu højere Grad end Kaniner egnede sig til disse Forsøg, og at Tjærepenninger hos Mus regelmæssig førte til Udvikling af Hudcancer.

Denne nye Metode til eksperimentel Fremkaldelse af Cancer var langt lettere end den af Fibiger fundne og hidtil benyttede, og den frembød endvidere den store Fordel, at Tumorudviklingen foregik i Huden, tilgængelig for daglig Iagttagelse, og ikke skjult i Ventriklens eller Spiserørets Indre.

Fibiger var den første her i Europa, der optog Undersøgelser om Tjærecancer hos Mus; og sammen med sine Medarbejdere (særlig Dr. med. Fridtjof Bang og Dr. med. Poul Møller) gennemførte han lange Forsøgsrækker, ved hvilke en Række vigtige Forhold (de forskellige Tjæresor-

ters Virkeevne; Alderens og andre Forholds Betydning for Cancerens Udvikling; de histologiske Processer, der indleder Cancerudviklingen m. m. m.) blev klarlagte eller belyste. Rundt om i Europa og Amerika optoges ligeledes snart Undersøgelser over den eksperimentelle Tjærecancer, og Arbejdet naaede hurtigt et saadant Omfang, at Specialforskerne paa Tjærecancerens Omraade i 1923 kunde afholde et internationalt Møde i Amsterdam, i hvilket Prof. Fibiger (og en Medarbejder) deltog.

I de seneste Aar var Prof. Fibiger sammen med Dr. med. Poul Møller optaget af meget omfattende Undersøgelser af en speciel Art. Som tidligere nævnt lykkes det forholdsvis let at bibringe Mus (og Rotter) en vis, ofte endog en absolut Immunitet mod Transplantation af Cancerceller ved gentagne Indpodninger af Blod, Miltceller, embryonalt Væv m. m. af den paagældende Dyreart. Hos de immuniserede Mus kommer den indpodede Svulst ikke til Udvikling. Det havde imidlertid vist sig, at saaledes immuniserede Mus meget vel kunde angribes af spontan Cancer, og at denne i saa Tilfælde forløb uden at paavirkes af Musens iøvrigt immuniserede Tilstand. De ved Transplantation fremkaldte Svulster kan meget vel sammenlignes med de Svulstdannelser (Metastaser), der regelmæssig sekundært optræder i indre Organer hos Mennesker og Dyr, der lider af Cancer et eller andet Sted. Det laa derfor nær at antage, at man, da Immunisering mod Transplantation lykkedes uden Vanskelighed, ogsaa muligvis vilde kunne immunisere mod Metastasedannelsen hos det spontant angrebne Individ; nogle foretagne Forsøg syntes dog at tyde paa, at dette ikke var muligt. Professor Fibiger og Dr. Poul Møller optog da Spørgsmaalet. De anvendte som immuniserende Substans Overhud af Musembryoner og paaviste,

at det var muligt ved denne Behandling i væsentlig Grad at paavirke og tildels at forhindre Metastasedannelsen. Hvorvidt fortsatte Arbejder paa dette Omraade vil føre til vigtige Resultater paa Cancerterapiens Omraade, er endnu ganske usikkert, og Fibiger selv udtalte sig i saa Henseende meget reserveret. Under alle Omstændigheder har de indvundne Resultater meget stor Interesse i rent videnskabelig Henseende.

Prof. Fibigers (og Medarbejderes) Arbejder paa den eksperimentelle Cancerforsknings Omraade har været af banebrydende Betydning. Hans Undersøgelsers Omfang og Grundighed, samt hans Redelighed og Forsigtighed ved Bedømmelsen af de indvundne Resultater, sikrede ham en uomtvistet Førerstilling paa dette specielle Omraade, hvor Overfladiskhed og Fantasterier altfor ofte har søgt at gøre sig gældende. Fibigers Kendskab til den moderne, meget betydelige Cancerlitteratur var indgaaende, og han stod i stadig og meget livlig Forbindelse med næsten alle betydende Cancerforskere.

I 1921 udstillede han ved det store medicinske Møde i Strasbourg, der afholdtes som Led i Erindringsfesten for Pasteur, en righoldig og meget instruktiv Samling af Præparater til Belysning af sine Undersøgelsesresultater.

Efter Indbydelse besøgte han i de seneste Aar Flertallet af Cancerinstitutterne i Europa, men maatte af Helbredshensyn og Mangel paa Tid afslaa en Indbydelse fra Nordamerika. Det var paatænkt at afholde en international Cancerkongres i København i 1929 under Fibigers Ledelse.

Fibiger saa lyst paa Cancerforskningens Fremtid. Han stillede sig saaledes velvillig og afventende overfor de lovende Resultater, som den nye Arbejdsmetode med Svulstcellernes Explantation synes at ville føre til; han stod derimod kritisk og delvis afvisende overfor den nye, som

det synes ret fantastiske Forskningsretning, der bl. a. atter søger efter et fælles (?) Cancervirus.

Prof. Fibiger havde alle en stor Videnskabsmands Egenskaber. Han var klartseende, skyede intet Arbejde, og han var kritisk anlagt, ikke mindst over for sine egne Undersøgelser; ja, han var undertiden overdreven angst for at drage for vidtgaaende Slutninger af sine egne Undersøgelser og samtidig ængstelig for at være uretfærdig mod andre. Hans Arbejder var saa grundige og redelige, at de ikke indbød til Kritik; men han var dog følsom overfor en saadan og kunde i fornødent Tilfælde tage alvorligt til Genmæle. Han ønskede Stilhed om sit Arbejde og skyede alt, hvad der havde Forbindelse med Reklame; men han glædede sig, naar han kunde fremlægge sine færdige Arbejder, og for den Anerkendelse, der blev disse til Del.

I nær Tilknytning til Prof. Fibigers videnskabelige Virksomhed staar hans Medvirkning ved Planlæggelsen og Opførelsen af Universitetets pathologisk-anatomiske Institut, der toges i Brug i 1909 og utvivlsomt var og stadig er i enhver Henseende tidssvarende og hensigtsmæssigt indrette t Hurtigt blev Institutet da ogsaa et af Centrene for den danske Pathologi-Forskning, og mange er de Afhandlinger, der foruden Fibigers egne, i Aarenes Løb er udsendte fra Institutet.

Professor Fibiger havde stor Interesse for skandinavisk Samarbejde, og han var medvirkende til Oprettelsen af Nordisk Patholog-Forening, i hvis danske Sektion han beklædte Stillingen som Formand, ligesom det i væsentlig Grad skyldtes hans Initiativ, at Planen om et nordisk pathologisk Tidsskrift: »Acta pathologica et microbiologica Scandinavica« blev gennemført. Fibiger nærrede stor Interesse for den sammenlignende Pathologi og vedligeholdte gennem Aarene en nøje Forbindelse med Veterinærpathologerne.

Om Professor Fibiger's Virksomhed som Lærer for de studerende og som Leder af Institutet lyder der kun Lovord. Og hans administrative Evner og Grundighed har paa mange Maader været taget i Brug saavel indenfor Universitetet som udenfor dette. Af de mange Hverv, der i Tidens Løb har været ham betroet, skal her kun nævnes hans Sæde i Rask-Ørsted-Fondets Bestyrelse; han har her nedlagt et stort og grundigt Arbejde, der fra alle Sider er blevet højt skattet, hvad der bl. a. har givet sig Udslag i, at det var Undervisningsministeriets Ønske, at han skulde overtage Formandsstillingen, der kort Tid forud var bleven ledig ved Prof. Heibergs Død.

Det er en Selvfølge, at Professor Fibiger paa mange Maader mødte Anerkendelse; han var saaledes Medlem af Det kgl. Danske Videnskabernes Selskab siden 1916, samt Æresmedlem eller korresponderende Medlem af en Række udenlandske medicinske Selskaber. I 1925—26 var han Universitetets Rektor. Der tildeltes ham i 1915 Dr. Martin Salomonsens Præmielegat og i 1923 Nordhoff-Jungs internationale Kræftpris. I 1927 hædrede Universitetet i Louvain i Anledning af sit 500 Aars Jubilæum og Indvielsen af sit nye Cancerinstitut ham ved at udnævne ham til Æresdoktor i Medicin, og faa Maaneder derefter viste Universitetet i Paris ham den samme Æresbevisning. Endelig tildelte Karolinska Institutet i Stockholm ham i Oktober s. A. Nobel-Prisen for hans Arbejder over Spiroptera-Carcinomet.

Johannes Fibiger vil i vide Kredse blive mindet som et sjældent retlinet og udmærket Menneske og som en fremragende Videnskabsmand. Cancerforskningen har ved hans Død mistet en af sine faa Ledere, Danmark en af sine mest fortjente Forskere paa Biologiens Omraader.

UDDRAG AF REGNSKABET FOR AARET 1927.

Indtægt.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Beholdning fra forrige Aars Regnskab:				
a. Kassebeholdning	38280	80		
b. 1 Guldmedaille	320	»		
c. 1 Sølvmedaille	12	50		
			38613	30
2. Renteindtægt m. m.:				
a. Rente af Kreditforeningsobligationer	15121	50		
b. Udbytte af 600 Kr. Nationalbankaktier...	48	»		
c. Rente af Indskud i Bank ¹⁾	1400	85		
d. Difference ved Indkøb af Obligationer til Erstatning for udtrukne ²⁾	34	33		
			16604	68
3. Statstilskud i Kalenderaaret 1927		..	34875	00
4. Bidrag i Følge fundatsmæssig Bestemmelse:				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis	400	»		
fra Etatsraad Schou og Hustrus Legat ...	100	»		
b. Til videnskabelige Formaals Fremme:				
det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag for Aaret 1926	3623	49		
c. Fra Carlsbergfondet	20000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen: Rente af 120200 Kr. Østift. Krdf. Oblig. å 3½ pCt.	4207	»		
			28330	49
5. Salg af Selskabets Forlagsskrifter		..	3877	44
Samlet Indtægt...		..	122300	91

¹⁾ Paaløbende Rente Kr. 3504,44 af Tilgodehavende hos Carlsbergfondet er i Lighed med tidligere Aar tilskrevet dette Tilgodehavende og dermed overført til Selskabets Formue.

²⁾ Udtrukket Obligationer til et Beløb af 10000 Kr., herfor indkøbt Obligationer nominelt 12200 Kr. for et Beløb af Kr. 9965,67. Restbeløb Kr. 34,33.

Udgift.		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Selskabets Bestyrelse:					
a.	Løn til Embedsmænd, Assistent og Medhjælpere, Pension m. m.....	16450	57		
b.	Selskabets Møder	1757	87		
c.	Rengøring	995	68		
d.	Kontor og Oplag	5639	46		
e.	Porto	2067	50		
f.	Forsikring	313	66		
				27224	74
2. Selskabets Forlagsskrifter:					
a.	Oversigten	4226	15		
b.	Meddelelserne.....	17879	67		
c.	Skrifterne	12958	27		
				35064	09
3. Anvist af Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat					
			..	1213	70
4. Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmer eller andre:					
a. Af Selskabets Midler:					
	Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1000	»		
b. Af det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag:					
α.	Kommissionen til Registrering af literære Kilder til dansk Historie, 2. Del af 5-aarig Bevilling.....	1600	»		
β.	Dansk historisk Forening	1000	»		
δ.	Ekstraordinært Tilskud til Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie.....	1000	»		
				4600	»
5. Selskabets internationale Forbindelser:					
a.	Kontingent til internationale Sammenslutninger for Aaret 1927	915	20		
b.	Rejseudgifter for Selskabets Delegerede...	5317	20		
				6232	40
	Overføres...		..	74334	93

Udgift.		Kr.	Øre	Kr.	Øre
	Overført . . .		..	74334	93
<i>6. Pengepræmier og Medailler:</i>					
a.	Belønning for Besvarelse af den for det Thottske Legat for Aaret 1925 stillede Prisopgave (udredes af Selskabets egen Kasse)	400	»		
b.	Medailler: Værdien af en Guldmedaille ..	320	»		
				720	»
<i>7.</i>	<i>Udgifter til Reparationer og Istandsættelser . .</i>		..	1350	50
<i>8. Extraordinær Udgift:</i>					
	H. Vedels Maleri af Carlsbergfondets Direktion		..	15390	»
<i>9. Beholdning ved Aarets Slutning:</i>					
a.	Kassebeholdning	30172	98		
b.	1 Guldmedaille	320	00		
c.	1 Sølvmedaille	12	50		
				30505	48
	Samlet Udgift . . .		..	122300	91

Regnskab for Bidrag fra den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse:

Beholdning $\frac{1}{1}$ 1927 .	Kr. 2265,32	Udgifter 1927	Kr. 3600,00
Bidrag for Aaret 1926 -	3623,49	Beholdning $\frac{31}{12}$ 1927 -	2288,81
	Kr. 5888,81		Kr. 5888,81

Opsamlet til Prisopgaver for Legaterne:

	Thottske Legat	Classenske Legat	Schouske Legat
Beholdning $\frac{1}{1}$ 1927	200 Kr.	400 Kr.	100 Kr.
Bidrag for 1927	200 -	400 -	100 -
Beholdning $\frac{31}{12}$ 1927	400 Kr.	800 Kr.	200 Kr.

I. Værdipapirer lydende paa Selskabets Navn (herunder det Thottske Legat paa 5000 Kr.):			
125700 Kr. Husejer Kreditk. Obl. à 3½ 0/0	Kursværdi	Kr.	84.847,50
84400 - Østift. Kreditf. Obl. à 3½ 0/0	-	-	68.131,00
150000 - - - - - à 4 0/0	-	-	121.650,00
43000 - Jydske Land. Krdf. Obl. à 3½ 0/0	-	-	33.540,00
10000 - Fynske Kreditf. Obl. à 3½ 0/0	-	-	8.390,00
600 - Nationalbankaktier	-	-	796,50
Ialt 413700 Kr. nominelt, til Kursværdi		Kr.	317.355,00
II. I. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Professor Dr. med. & phil. Julius Thomsen:			
120,200 Kr. Østift. Kreditf. Obl. à 3½ 0/0	Kursværdi	Kr.	85.342,00
III. Tilgodehavende hos Carlsbergfondet			
d. 30/0 1927		Kr.	73.593,28
IV. Medailler		Kr.	332,50
V. Kassebeholdning (deri indbefattet: Beholdning af Bidrag fra den Hjelmstjerne-Roseneroneske Stiftelse Kr. 2288,81, opsamlede Bidrag til Prisopgaver for Le-gaterne Kr. 400 + Kr. 800 + Kr. 200)			
		Kr.	30.172,98
		Kr.	506.795,76

Regnskabet er revideret og godkendt.

D. 19. Marts 1928.

J. Hjelmslev,

p. t. Kassekommissionens Formand.

BUDGET

FOR AARET 1928.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Beholdning:				
a. Kassebeholdning				
b. Guldmedailler				
c. Sølvmedailler				
2. Renteindtægt m. m.:				
a. 125700 Kr. Husejer Kreditk. Oblig. à 3 ¹ / ₂ pCt.	4399	50		
84200 - Østifternes Krdf Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	2947	»		
148000 - do. do. à 4 -	5920	»		
43000 - Jydske Land. Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	1505	»		
10000 - Fynske Kreditf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	350	»		
b. 600 - Nationalbankaktier, Udbytte...	48	»		
c. Rente af Indskud i Bankerne og af Tilgodehavende hos Carlsbergfondet	5000	»		
d. Kursdifference ved Indkøb af Obligationer til Erstatning for udtrukne	»	»	20169	50
3. Forventet Statstilskud		..	36600	»
4. Bidrag i Følge statutmæssig Bestemmelse:				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat	100	»		
b. Til videnskabelige FormaaIs Fremme: det Hjelmsstjerne-Rosencroneske Bidrag for Aaret 1927	3600	»		
c. Fra Carlsbergfondet	20000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen: Rente 3 ¹ / ₂ pCt. af 120200 Kr. Østif. Krdf. Oblig. ...	4207	»	28307	»
5. For Salg af Selskabets Skrifter		..	2000	»
6. Forventet Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet ...		..	10000	»
7. Saldo (ikke dækket ved Aarets Indtægt) ...		..	597	50
Samlet Indtægt ...		..	97674	»

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Selskabets Bestyrelse :				
a. Lønninger, Pension m. m.	16329	»		
b. Selskabets Møder	2500	»		
c. Rengøring	1000	»		
d. Kontor og Oplag	6000	»		
e. Porto	3500	»		
f. Forsikring	400	»	29729	»
2. Selskabets Forlagsskrifter :				
a. Oversigten	4000	»		
b. Meddelelserne	28000	»		
c. Skrifterne	12000	»		
d. D. Andersen, Pæli Dictionary	5000	»	49000	»
3. Til Raadighed for Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat		..	1500	»
4. Understøttelse til Skrifers Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmerne og andre :				
a. Af Selskabets Midler:				
Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1000	»		
b. Af det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag:				
α. Til Registrering af literære Kilder til dansk Historie, 3. Bidrag af en 5-aarig Bevilling	1600	»		
β. Til Dansk historisk Forening	1000	»		
γ. Extraordinært Tilskud til Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie ...	1500	»	5100	»
5. Selskabets internationale Forbindelser :				
a. Kontingent til internationale Sammenslutninger	1500	»		
b. Rejser	8000	»		
c. Til Udgivelse af Corpus medicorum Græcorum, som Bidrag af en Rest paa Kr. 4040,00 af Bevilling paa indtil Kr. 10000 (Maj 1907).	1000	»	10500	»
Overføres ...		..	95829	»

Udgift.		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
	Overført.....		..	95829	»
6. <i>Pengepræmier og Medailler:</i>					
a. Præmier af Legaterne:					
	Af det Thottske Legat	»	»		
	Af det Classenske Legat.....	»	»		
	Af det Schouske Legat.....	»	»		
b. Medailler:					
	1 Guldmedaille, 2 Sølvmedailler	345	»	345	»
7. <i>Udgifter til Istandsættelser og Anskaffelser:</i>					
	Samlet Udgift		..	1500	»
			..	97674	»

Af disse Udgifter er 1 a fast (naar undtages, at Pensionen kan variere efter Statens Regler), 1 b—f samt 2 a—d kalkulatoriske. De øvrige Bevillinger kan kun overskrides ifølge særlig Bevilling af Selskabet.

Det Hjelmstjerne-Roseneroneske Bidrag.

	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1928 ca.	1800	»
Bidraget for 1927 ca.	3600	»
	5400	»
Budgetteret Udgift.....	4100	»
Beholdning ved Aarets Udgang ca.	1300	»

Bidrag fra Legaterne til Præmier.

	Thottske Legat		Classenske Legat		Schouske Legat	
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1928.....	400	»	800	»	200	»
Bidraget for 1928	200	»	400	»	100	»
	600	»	1200	»	300	»
Budgetteret Udgift.....	»	»	»	»	»	»
Beholdning ved Aarets Udgang.....	600	»	1200	»	300	»

PRISOPGAVE FOR 1928

Immunokemisk Opgave.

(Pris: Selskabets Guldmedaille).

Der ønskes en eksperimentel Undersøgelse over forskellige Elektrolyters Indflydelse paa Difteritoksinets og det antidifteriske Serums Stabilitets- og Neutralisationsforhold med særligt Henblik paa Reaktionshastigheden mellem Toksin og Antitoksin.

Indleveringsfrist indtil 31. Oktober 1929.

Besvarelsene af Spørgsmaalet kan være affattet i det danske, svenske, engelske, franske, latinske eller tyske Sprog. Afhandlingerne betegnes ikke med Forfatterens Navn, men med et Motto, og ledsages af en forsegleet Seddel, der indeholder Forfatterens Navn, Stand og Bopæl, og som bærer samme Motto. Intet af Selskabets indenlandske Medlemmer kan konkurrere til nogen af de udsatte Præmier. Belønningen for den fyldestgørende Besvarelse af det fremsatte Spørgsmaal er Selskabets Guldmedaille af 320 Kroners Værdi.

Inden Udløbet af den for Opgaven satte Frist indleveres Prisbesvarelsene til Selskabets Sekretariat, Dantes Plads 35, København V. Bedømmelsen falder i den paafølgende Februar, hvorefter Forfatterne kan faa deres Besvarelser tilbage.

BERETNINGER OG BETÆNKNINGER

I.

Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie.

Beretning for 1927.

I det forløbne Aar har Kommissionen fortsat Undersøgelserne i Udlandet ved at sende Sekretæren, Dr. Lauritz Nielsen, der tidligere har gennemgaaet Haandskriftsamlingerne i flere tyske Biblioteker, ud paa en ny Rejse til Tyskland. Hr. Nielsen, hvis Rejse strakte sig fra Midten af Marts til Midten af April, opholdt sig først i Berlin, hvor han i Statsbiblioteket gennemgik to Specialsamlinger, den Darmstädter'ske og den Grimm'ske. Den førstnævnte er en Autografsamling, tilvejebragt og skænket til Biblioteket af den i Fjor afdøde Kemiker Prof. Ludwig Darmstädter. Den indeholder over 150.000 Autografer og er anlagt specielt som en Dokumentsamling til Videnskabernes, navnlig Naturvidenskabernes og Medicinens, Historie. Blandt de talrige Bidrag fra dansk Side viste en Del sig paa Grund af deres rent autografiske Karakter at være uden Betydning for Registreringen; efter at der var set bort fra disse, registreredes ialt ca. 425 Numre, hvilket udgør den Del af Danmarks Repræsentation i Samlingen, som kan siges at have Interesse. Der findes herimellem adskillige vigtige Originalbreve, saaledes fra J. I. Pontanus, Casp. Bartholin, Ole Rømer, Pram, H. C. Ørsted, Rasmus Rask, Thorvaldsen, Madvig, N. F. S. Grundtvig, Søren Kierkegaard, J. L.

Heiberg o. fl. a. Den Grimm'ske Samling bestaar af Brødrene Grimms efterladte Breve og Manuskripter. Den blev først overtaget af Statsbiblioteket i 1919 og er endnu ikke almindelig tilgængelig, men der opnaaedes Tilladelse til at gennemgaa Brevafdelingen, som indeholder adskillige Bidrag fra dansk Side. Blandt de registrerede Breve kan nævnes omfangsrige Samlinger fra Chr. Molbech, Pet. Erasm. Müller, Rasm. Nyerup, C. C. Rafn, Rasm. Rask og Børge Thorlacius.

Foruden i Berlin opholdt Dr. Nielsen sig i Augsburg, hvor han gennemgik Haandskriftsamlingen i »Staats-, Kreis- u. Stadtbibliothek«, og i München, hvis Statsbibliothek rummer meget store Samlinger af saavel ældre som yngre Haandskrifter. Begyndelsen blev her gjort med Gennemgangen af en stor Specialsamling, »Collectio Camerariana«, som er tilvejebragt af den tyske Diplomat og politiske Skribent Ludwig Camerarius (1573—1651), den en Tid opholdt sig som Gesandt i Danmark og senere i en Aarrække var i Gustav Adolfs Tjeneste. Samlingen indeholder dels hans egen Korrespondance og diplomatiske Optegnelser, dels hans Forfædres (deriblandt den berømte Filolog Joachim Camerarius') efterladte Papirer og dels en Autograf-samling, bestaaende af talrige Breve fra Statsmænd og Lærde i det 16. og 17. Aarhundrede. Af de 78 Folio-Bind, Samlingen omfatter, lykkedes det i den Tid, der stod til Raadighed, at fuldende Registreringen af de 52. Blandt de registrerede Manuskripter findes en Række Aktstykker vedrørende Danmarks Deltagelse i Tredivaarskrigen, Krigen mellem Danmark og Sverige 1643—45 og Forhandlingerne med fremmede Magter om Sundtolden, desuden en Del Originalbreve, bl. a. fra Christian IV og fra Thom. Bartholin, Jac. Bording, Tycho Brahe, Erasm. Lætus og Pontanus.

Udbyttet af Registreringen i Tyskland beløb sig ialt til 335 Sedler.

Jævnside med Arbejdet i Udlandet har Kommissionen i 1927 ligesom i det foregaaende Aar ladet foretage Registrering af Haandskriftsamlinger i danske Biblioteker. Som Kommissionens Udsending opholdt Underbibliotekar ved det kgl. Bibliotek R. Paulli sig i Maj og Juni Maaned to Uger i Horsens for at gennemgaa Haandskrifterne i Statskolens Bibliotek. Hr. Paulli naaede i denne Tid at behandle alle de af Skolens Haandskrifter, der falder ind under Registreringen. Af disse skal særlig fremhæves 7 Bind, indeholdende Beskrivelser af de danske Stifter, forfattet af Præsten Niels Lachmann ca. 1760, et Værk, der er af ikke ringe Betydning for Danmarks gejstlige Historie. Endvidere tre store Samlinger af efterladte Papirer, stammende henholdsvis fra Rektor Jens Worm i Aarhus, Rektor Oluf Worm i Horsens og Provst O. Fabricius. I den førstnævnte Samling findes bl. a. en Del Breve fra Biskoppen i Ribe J. C. Bloch vedrørende dansk Forfatterhistorie (med Henblik paa Worms Forfatterleksikon), blandt Oluf Worms Papirer en lang Række Breve fra og til Worm, som indeholder adskilligt af litterær Interesse, og i Fabricius' Samling bl. a. hans efterladte Optegnelser til Horsens Bys Historie. Ialt hjembragte Hr. Paulli 197 Sedler.

Den i 1926 af Bibliotekar ved det kgl. Bibliotek V. Madsen paabegyndte Registrering af Haandskrifterne i Herlufsholm Skoles Bibliotek er blevet afsluttet i det forløbne Aar. I Maj Maaned opholdt Hr. Madsen sig to Uger paa Herlufsholm, og hans Arbejde fortsattes senere i København i det kgl. Bibliotek, hvortil forskellige Manuskripter, hvis Behandling krævede særlige Undersøgelser, velvilligst blev udlaant. Største Delen af de behandlede Manuskripter

er Breve, bl. a. er registreret en omfattende Korrespondance, hidrørende fra Diplomaten Hans Henr. v. Stöcken (1666—1709). Under Arbejdet paa Herlufsholm fremdroges i Stiftelsens Arkiv en vistnok hidtil upaaagtet Pakke Breve, som stammer fra Geheimeraad Chr. Brandt, indeholdende bl. a. omfattende Samlinger af Breve fra Hertug Friedrich Christian af Augustenborg, A. P. Bernstorff og Enevold Brandt, fra den sidstnævnte saaledes 105 originale Breve. Ialt beløb Resultatet af Hr. Madsens Registrering i 1927 sig til 139 Sedler.

Underbibliotekar ved Statsbiblioteket i Aarhus E. Sejr har i det forløbne Aar fortsat Registreringen af Statsbibliotekets Haandskrifter og har som Resultat heraf indsendt 122 Sedler. Arbejdet i Statsbiblioteket, som blev paabegyndt i 1925, ventes afsluttet i indeværende Aar.

Regnskabet for 1927 stiller sig saaledes:

Indtægt:

Overført fra 1926	2.603 Kr. 46 Øre	
Bidrag for 1927	1.600 - 00 -	
Renter for 1927	91 - 63 -	
		4.295 Kr. 09 Øre.

Udgift:

Sekretærløn	400 Kr. 00 Øre	
Honorarer og Rejseudgifter	2.314 - 50 -	
		2.714 Kr. 50 Øre.

Rest at overføre... 1.580 Kr. 59 Øre.

Marts 1928.

H. O. LANGE.
Formand.

JOH. STEENSTRUP.

KR. ERSLEV.

II.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie.

Beretning om Virksomheden i 1927.

Under Forhandlingerne om Kommissionens Nedsættelse og Tilrettelæggelsen af dens Arbejde blev det fremhævet, at Ophævelsen af de fideikommissariske Baand og Tidens økonomiske Vanskeligheder fremkalder en Omvæltning i alle Ejendomsforhold, som ofte udsætter værdifulde private Arkiver for alvorlige Farer. For Kommissionen vil det altid være en Vanskelighed at finde det rette Tidspunkt for sin Indgriben. Ejerskifter, Dødsfald etc. kommer undertiden først til dens Kundskab, naar den gunstige Lejlighed er gledet forbi. For i nogen Grad at raade Bod paa dette Forhold har Kommissionen sat sig i Forbindelse med Kredse, som i særlig Grad ejer Betingelser for i denne Henseende at bistaa den, og har fra disse opnaaet Tilsagn om Understøttelse. Ved en Henvendelse til det danske Sagførerraad (daværende Formand Hr. Højesteretssagfører Liebe) har man i dettes Medlemsblad faaet optaget en Meddelelse om Kommissionens Formaal og Virksomhed samt en Opfordring til danske Sagførere, som bliver bekendt med Eksistensen af værdifulde Papirer, at sætte sig i Forbindelse med Kommissionen, skaffe den Adgang til en Undersøgelse af de paagældende Sager og evt. sikre dens Medvirkning ved Bestemmelsen om deres Skæbne. Ved et Møde i »Godsfor-

valterforeningen« har Kommissionens Sekretær haft Lejlighed til at gøre nærmere rede for dens Formaal og hele Virksomhed. Ogsaa her har man fundet fuld Forstaaelse for Opgavens Betydning og opnaaet Tilsagn om Støtte. Endelig bør tilføjes, at Kommissionen selvfølgelig altid handler i nøje Forstaaelse med Rigsarkivet og de forskellige Landsarkiver og med disse Institutioners Ledere udveksler Meddelelser om begge Parters Arbejder og Bestræbelser, ligesom man ogsaa ved Aftale med »Institutet for Historie og Samfundsøkonomi« har sikret sig, at dette ikke afviser Tilbud om historisk Kildemateriale, uden at Kommissionen forinden har faaet Lejlighed til at gøre sig bekendt med dets Karakter og Værdi.

Følgende større Arkiver er i 1927 bleven undersøgt:

1. Frijsenborg (Hovedsæde i tidligere Grevskab af samme Navn; Ejer afdøde Lensgreve Mogens C. E. Krag-Juel-Vind-Frijs' Dødsbo).

I Arkivet findes talrige Adkomstdokumenter, Skøder etc. paa de forskellige Godser og Ejendomme, henhørende under Grevskabet, Testamenter, Ægtepagter, Ordenspatenter, 1551 ff.; desuden Grupper af Breve til Medlemmer af Familien Frijs fra 17., 18. og 19. Aarhundrede, Dagbøger etc. En Række Tingbøger, Skifteprotokoller, Fæsteprotokoller og Udskiftningsakter er tidligere afleveret til Landsarkivet i Viborg.

Over Arkivet paa Frijsenborg fandtes i Forvejen en Registratur, af hvilken Kommissionen nu besidder en Afskrift, som er tilgængelig for historiske Forskere.

2. Gjorslev (Tidl. Ejer Fru Else Noël, Enke efter Godsejer J. F. Scavenius, nuværende Besidder Hr. Kammerherre, Hofjægermester A. Tesdorpf).

I Arkivet findes store Grupper Privatpapirer efterladt af Familien Scavenius, Jacob Brønnum S. (1749—1820), P. B. S. (død 1868) og Politikeren, Kultusminister Jacob Brønnum S. (1838—1915); desuden et meget omfattende Godsarkiv, for største Partens Vedkommende fra det 18. og 19. Aarhundrede.

Arkivet har været indsendt til Ordning og Registrering i København. Under Kommissionens Medvirkning er baade de private Papirer, derunder den historisk vigtige Korrespondance efterladt af den tidligere Kultusminister, bleven overgivet til Rigsarkivet, medens Godsarkivet af Gjorslevs nuværende Besidder er deponeret i Landsarkivet i København.

3. **Holckenhavn** (Hovedsæde i tidligere Baroni af samme Navn; Ejer Hr. Lensbaron Mogens Holck).

Arkivet er ikke omfattende. Foruden nyere Godssager findes der en Del Regnskaber, Fæste-, Skifte- og Afgiftsbøger fra det 18. og 19. Aarhundrede, desuden Eiler Holcks berømte Stambog, hans Testamente, enkelte Slægtsdiplomer, en gammel Jordebog etc.

Under Kommissionens Medvirkning er en Del af disse Arkivalier bleven overgivet til Landsarkivet i Odense og yderligere Afleveringer stillet i Udsigt.

4. **Hvedholm** (Hovedsæde i tidligere Grevskab Brahesminde; Ejer Hr. Kammerherre Lensgreve Hendrik Bille-Brahe-Selby).

Arkivet er overordentlig omfattende, ialt 200 Bd., 160 Pk. og 420 Læg og løse Stykker. Privatpapirerne er hovedsagelig efterladt af Greverne Preben Bille Brahe (død 1857), Henrik Bille Brahe (død 1875) og Preben Bille Brahe Selby (død 1918). Godsarkivet rummer Skøder og Adkomstbreve 1489—1872, deriblandt talrige velbevarede Pergamenter, Jordebøger 1677, 1737 ff., Sager vedrørende Retsvæsen, Hoveri, Fæste-, Skov- og Jagt- og Skolevæsen 1626—1852, Regnskabs- og Korrespondancesager; desuden Skifteprotokol for Damsbo 1720—1827 og for Steensgaard 1777—1826.

Arkivet er under Kommissionens Medvirken afleveret til Landsarkivet i Odense.

5. **Knabstrup** (Holbæk Amt; Ejer Hr. Godsejer Sigismund Lunn).

Arkivet omfatter en Række Privatarkiver, bl. a. efterladt af Major Willars Knudsen Lunn (1775—1865), Frederik Carl August Lunn (1808—86) og Lauridz Christian Lunn (1842—1908). I Samlingen findes Breve fra talrige Militærpersoner i det 19. Aarhundrede. Godsarkivet gaar tilbage til 1721 og omfatter navnlig Regnskabsager.

Arkivet har været indsendt til Ordning og Registrering i København.

6. Lerchenborg (Hovedsæde i tidligere Grevskab af samme Navn; Ejer Hr. Kammerherre, Hofjægermester, Lensgreve Chr. Lerche, derefter Hr. Skibsmægler Joh. Bruhn).

Godsarkivet, som omfatter Adkomstdokumenter fra 17. og 18. Aarhundrede, Fæsteprotokoller fra ca. 1735, Jordebøger, Sager vedrørende Retsstridigheder, Regnskabsakter etc. fra 18. og 19. Aarhundrede, vil ifølge Bestemmelse af den nuværende Ejer under Kommissionens Medvirken blive deponeret i Landsarkivet i København.

7. Rathlousdal (Hovedsæde i tidligere Stamhus af samme Navn; Ejer Hr. A. V. R. H. von Holstein Rathlou. Generalbefuld-mægtiget Hr. Overretssagfører F. Dyrhund).

Et ret omfattende Godsarkiv fra 18. og 19. Aarhundrede. Adkomstdokumenter fra 1670, Fæsteprotokol fra 1728, en Skifteprotokol fra Tiden omkring 1800, talrige Fæstebreve, Regnskabsbilag etc. Sager vedrørende Hoveri og Udskiftning fra J. O. Schack Rathlous Besiddelsestid.

De historisk værdifulde Dele af Arkivet vil blive afleveret til Landsarkivet i Viborg.

8. Steensgaard (Svendborg Amt; Ejer Hr. Hofjægermester Vincens Steensen-Leth).

En stor Mængde, til Dels meget gamle, Arkivalier er for nogle Aar siden bleven tilintetgjort uden foregaaende sagkyndig Undersøgelse. Der er dog endnu bevaret et ret betydeligt Godsarkiv, som bl. a. omfatter Fæsteprotokoller 1739—1801, 1830—94, Skifteprotokol 1723 ff. Hoveriprotokol 1800 ff., Godsakter tilbage til 1646, Fæstebreve og Regnskabssager fra 17., 18. og 19. Aarhundrede.

Den bevarede Del af Arkivet er under Kommissionens Medvirken overgivet til Landsarkivet i Odense.

9. Tjele (Hovedsæde i tidligere Stamhus af samme Navn; Ejer Hr. cand. phil. Chr. D. Lüttichau).

Arkivet bestaar for Størstedelen af Godssager fra det 18. og 19. Aarhundrede. Desuden findes Pergamentdiplomer 1579—1620, en Skifteprotokol 1756—85 og en stor Samling Adkomstdokumenter og Retsakter 1540—1696 vedrørende Hemmestrup. De sidste viste sig ved Undersøgelsen at være Dele af et stort Arkiv, som i Midten af forrige Aarhundrede er bleven splittet og hvoraf enkelte Dele tidligere er kommet til Landsarkivet i Viborg og er bleven

udgivet af A. Heise. Adskillige af disse giver værdifulde Oplysninger om flere bekendte Adelslægters Historie.

Arkivet er bleven undersøgt og registreret paa Stedet.

10. Torbenfeldt (Ejer Hr. Hofjægermester Frederik Treschow).

Arkivet omfatter Pergamentsbreve 1599 ff. Adkomstdokumenter paa Papir 1718—1911, talrige Gods- og Regnskabssager fra 18. og 19. Aarhundrede, Fæsteprotokoller 1692—1877, Jordebøger 1714—1896, Retsakter 1765—1899 og desuden en Fæsteprotokol for Gislingegaard 1759—1886.

Af Registraturen, udarbejdet af Hr. Underarkivar P. B. Grandjean, har Kommissionen faaet Tilladelse til at tage en Afskrift.

11. Det Müllerske Familiearkiv (Besidder Fru Augusta Müller, † 1928, Enke efter Overførster, Kammerherre P. E. Müller, derefter Hr. Ekspeditionssekretær P. E. Müller).

Arkivet omfatter bl. a. Papirer og Akter efterladt af Provst Rasmus Garboe (1699—1784), Stempelpapirforvalter, Konferensraad Frederik Adam Müller (1725—95), Højesteretsassessor Adam Gottlob Müller (1769—1833), Professor Chr. Gottlieb Kratzenstein (1723—95), Kommandørkaptajn Otto Frederik Stub (1754—1827), Maleren Chr. G. Kratzenstein-Stub (1783—1816), Biskop, Dr. theol. Peter Erasmus Müller (1776—1834), Maleren Adam August Müller (1811—44), Højesteretsassessor Otto Frederik Müller (1807—82), Numismatikeren Carl Ludvig Müller (1809—91), og Overførster Dr. phil. P. E. Müller (1840—1926). I Samlingen findes autobiografiske Optegnelser og overordentlig talrige Breve fra bekendte Embedsmænd, fremstaaende Lærde og Digtere, f. Eks. H. C. Andersen, Baggesen, H. N. Clausen, Laurids Engelstoft, N. F. S. Grundtvig, B. S. Ingemann, J. L. Heiberg, Mynster, Rask, F. C. Dahlmann, N. Falck, desuden fra talrige udenlandske Lærde.

En betydelig Del af Arkivet: Overførster, Kammerherre P. E. Müllers Embedssager og videnskabelige Korrespondance, er under Kommissionens Medvirken bleven deponeret i Kgl. Bibliotek.

Det er tidligere fremhævet, at Kommissionen i første Række henvender sin Opmærksomhed paa de Herregaarde, som paa et eller andet Tidspunkt har været ejet af Mænd, som ved Embedsstilling eller paa anden Maade har spillet en fremtrædende Rolle i vort Lands Historie. Det er imid-

lertid en Kendsgerning, at Breve og Papirer gennem Slægtsforbindelse eller paa anden Maade kan spredes vidt omkring og ofte genfindes paa Steder, hvor der ikke paa Forhaand var Formodning derom; netop saadanne Steder er de ofte i særlig Grad udsat for Tilintetgørelse. Derfor og desuden fordi der ogsaa paa alle Herregaarde, større eller mindre, kan findes Godsarkivalier af Betydning for Landets økonomiske og sociale Historie og for Personalhistorien, har Kommissionen sin Opmærksomhed henvendt paa samtlige Herregaarde og lignende Steder og søger ved metodiske Undersøgelser at skaffe sig Oplysninger om Papirer, der slige Steder findes i Behold. Det er Tanken efterhaanden at faa udført en saadan, saa vidt muligt udtømmende, Afsøgning af hele Landet. I 1927 har Kommissionens Medlemmer eller dens Udsendinge undersøgt talrige Gaarde, særlig i Midtsjælland og paa Fyn og Langeland. Enkelte af de saaledes undersøgte Arkiver er ovenfor omtalt; om andre føres der Korrespondance; atter andre er i Færd med at blive behandlet. I det følgende nævnes en Del Gaarde, hvor Resultatet har været negativt eller mindre betydeligt:

Astrup (Holbæk Amt), Blidstrup og Moutrup (Thisted Amt), Egeløkke (Svendborg Amt), Egemark, Falkenhøj, Flinterupgaarden, Frihedslund, Hallebygaard, Katstrup, Løvegaard og Sophienholm (alle i Holbæk Amt), Nysø og Raunstrup (Præstø Amt) og Ørndrup (Thisted Amt).

Paa de allerfleste af disse Gaarde fandtes intet eller dog kun nogle Godssager fra det 19. Aarhundrede. Paa Nysø synes et meget stort og gammelt Arkiv for faa Aartier siden at være bleven nedgravet i Jorden. Fra Sophienholm er en Del bleven afleveret til Landsarkivet i København og fra Egeløkke har Landsarkivet i Odense modtaget forskellige Dokumenter 1687—1891 og Fæstebreve 1788—1853. Paa Raunstrup skal der have været et stort og gammelt Arkiv. Ved Undersøgelsen viste det sig, at der

nu kun fandtes meget lidt, som ligeledes er bleven afleveret til Landsarkivet i København.

I Aarsberetningen for 1926 blev det omtalt, at Familien Adlers Privatpapirer (Ejer Hr. Bankier D. B. Adler) var bleven ordnet og registreret. Nu kan tilføjes, at de nævnte Papirer og tillige Bankierfirmaet D. B. Adlers meget omfattende og værdifulde Forretningsarkiv fra Midten af det 19. Aarhundrede under Kommissionens Medvirken er deponeret i Rigsarkivet.

Kommissionen har i 1927 raadet over et Beløb paa ialt 5656 Kr. 15 Øre. Fra Videnskabernes Selskab har den modtaget 2000 Kr., fra Carlsbergfondet 2000 Kr. og fra den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse 1000 Kr. Fra 1926 havde Kommissionen et Overskud paa 575 Kr. 07 Øre, og Renter har udgjort 81 Kr. 08 Øre. Udgifterne har beløbet sig til 5388 Kr. 40 Øre. Sekretæren har i Honorar modtaget 800 Kr., til Administration, Afskrivning af Registraturer, Transport af Arkivalier etc. er medgaaet 901 Kr. 85 Øre, til Rejser, Ordnings- og Registreringsarbejder 3686 Kr. 55 Øre. Aaret slutter saaledes med et Overskud paa 267 Kr. 75 Øre.

AAGE FRIIS.

KR. ERSLEV.

H. O. LANGE.

JOHS. STEENSTRUP.

AXEL LINVALD.

III.

Carlsbergfondets Direktions Beretning for 1926—27.

I Henhold til det i Statutterne for Carlsbergfondet § XVIII indeholdte Paalæg skal Direktionen for dette Fond herved indsende til det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab Beretning om Virksomheden i Aaret 1926—1927.

I.

Hvad for det første **Carlsberg Laboratoriet** vedrører, skal følgende meddeles:

1. Laboratoriets Personale

er uforandret; se de foregaaende Aars Beretninger.

I det forløbne Aar har Professor S. P. L. SØRENSEN i Oktober 1926 efter Indbydelse af »The Chemical Society« i London holdt Aarets »Hugo-Müller-Lecture«: The composition and characterisation of genuine proteins, samt i September 1927 repræsenteret Videnskabernes Selskab ved »Kungl. Tekniska Högskolans« 100 Aars Jubilæum i Stockholm.

I April 1927 holdt Professor JOHS. SCHMIDT, efter Indbydelse af Studenterne ved det naturvidenskabelige Fakultet i Amsterdam samt af »det kgl. geografiske Selskab« og »det kgl. koloniale Selskab« sammesteds, Forelæsninger over Aalens Biologi. Endvidere har Professor Schmidt i April repræsenteret Danmark ved »det internationale Raad for Havundersøgelser's« Møder i Ostende og Paris, og i Maj efter Indbydelse af den spanske Regering holdt Forelæsninger i Madrid over Raceundersøgelser m. m.

I Juni deltog Professoren som delegeret for Danmark i »det internationale Havundersøgelseraad's« Aarsmøde i Stockholm.

2. Laboratoriets Driftsudgifter

har udgjort 182.869 Kr. 00 Øre, nemlig:

1. Lønninger til Professorerne	22.400 Kr. » Ø.
2. „ „ Funktionærer	42.430 Kr. 45 Ø.
3. „ „ Betjeningen	19.026 Kr. » Ø.
4. Andre Udgifter vedrørende Personalet	2.432 Kr. 75 Ø.
5. Bygninger, fast Inventar, Haverne	30.196 Kr. 35 Ø.
6. Biblioteket	3.758 Kr. 31 Ø.
7. Løst Inventar og Instrumenter	6.595 Kr. 21 Ø.
8. Forbrug	23.871 Kr. 98 Ø.
9. Udgivelse af »Meddelelserne«	5.765 Kr. 86 Ø.
10. Uforudsete og ekstraordinære Udgifter	26.392 Kr. 09 Ø.

Af »Meddelelser fra Carlsberg Laboratoriet« udkom i Regnskabsaaret 1926—27 af den danske Udgave Bind 16 Nr. 8—12 og Bind 17 Nr. 1 og 2, ialt $13\frac{1}{2}$ Ark, og af den franske (engelske) Udgave Vol. 16 No. 7—11 og Vol. 17 No. 1, ialt $11\frac{1}{4}$ Ark.

3. Laboratoriets Virksomhed.

Den kemiske Afdeling (Professor Dr. S. P. L. SØRENSEN).

I det forløbne Aar har Professor SØRENSEN med Bistand af Afdelingens Assistenters fortsat sine Studier over Protein-stoffernes kemiske og fysisk-kemiske Egenskaber.

Af Rækken »Proteinstudier« er i Aarets Løb offentliggjort Nr. X »Om Ægalbuminopløsningers Vægtfylde og optiske Drejningsevne« af HANS JESSEN-HANSEN (paa Dansk og Fransk i Meddelelsernes Bd. 16 Nr. 10) og Nr. XI »Om Ægalbuminets Fosforindhold og Opløselighed« af M. MÂCHE-BOEUF, MARGRETHE SØRENSEN og S. P. L. SØRENSEN (paa Dansk og Fransk i Meddelelsernes Bd. 16 Nr. 12). Dette sidste Arbejde er tillige offentliggjort i Gustav Komppa-Festskriftet, Helsingfors 1927.

Endvidere har Professor SØRENSEN offentliggjort en Afhandling »De genuine Proteinoffers Sammensætning og Karakterisering« (paa Dansk og Fransk i Meddelelsernes Bd. 16 Nr. 8 og paa Engelsk i Journ. Chem. Soc. 1926) og sammen med Dr. L. LORBER en Afhandling »Die Zucker-Eiweiss-Kondensation« (paa Tysk i Berichte der Deutschen chem. Gesellschaft 1927).

Hr. H. JESSEN-HANSEN har med Bistand af Fru K. HAUGAARD fortsat sine i tidligere Beretninger omtalte Undersøgelser over Hvedemel med særligt Henblik paa de i neutrale Opløsningsmidler opløselige Dele af Melet.

Endvidere har Hr. JESSEN-HANSEN offentliggjort en Afhandling »Om Vægtfylden af Ammoniumkloridopløsninger« (paa Dansk og Fransk i Meddelelsernes Bd. 16 Nr. 11).

Fru M. SØRENSEN har i Aarets Løb afsluttet en Række Undersøgelser over Ægalbuminets Opløselighed i stærke Ammoniumsulfatopløsninger; Resultatet af disse Under-

søgelse indgaar i den ovennævnte Afhandling i Meddelelsernes Bd. 16 Nr. 12. Endvidere har Fru SØRENSEN paabegyndt en Undersøgelse af Vitellinets kemiske Forhold.

Hr. C. OLSEN og Hr. K. LINDERSTRØM-LANG har fuldført det i forrige Beretning omtalte Arbejde vedrørende Brintionkoncentrationsmaalinge i Jord. Arbejdet blev forelagt paa »The First International Congress of Soil Science« Washington, Juni 1927, og er senere offentliggjort paa Dansk og Engelsk i Meddelelsernes Bd. 17 Nr. 1.

Hr. C. OLSEN har desuden udført et andet Arbejde vedrørende Undersøgelser af Jord; dette Arbejde foreligger i Manuskript og vil blive trykt paa Dansk og Engelsk i Meddelelsernes Bd. 17 Nr. 3 med Titlen: »Om Kvælstofbestemmelse i Jord, med særlig Hensyntagen til Nærværelse af Nitrat- og Nitritkvælstof«.

Under et Studieophold paa »Chemisches Laboratorium der Bayerischen Akademie der Wissenschaften«, München, har Hr. LINDERSTRØM-LANG i Samarbejde med Hr. Dr. E. WALDSCHMIDT-LEITZ udført et Arbejde, der er offentliggjort i Zeitschrift für physiologische Chemie Bd. 166 (1927) i to Afhandlinger med Titlerne: »Über Störungen der Reaktion zwischen Trypsin und Enterokinase« og »Darstellung von enterokinasefreiem Trypsin«.

Hr. G. HAUGAARD har i Meddelelsernes Bd. 16 Nr. 9 paa Dansk og Engelsk offentliggjort Resultaterne af de ved Afdelingen i en Aarrække fortsatte Undersøgelser over det ved afdøde Direktør R. KOEFOEDS Ekspedition til det døde Hav indsamlede Materiale; Afhandlingens Titel er: »En analytisk Undersøgelse af Vandprøver fra det døde Hav« af R. KOEFOED og G. HAUGAARD.

Desuden har Hr. HAUGAARD paabegyndt en Undersøgelse af Hvedeglutenets Proteinstoffer.

Hr. Professor ERIK OHLSSON, Alnarp, Sverige, der gentagne Gange som Gæst ved Afdelingen har studeret Maltens stivelsespaltende Enzymer, har i Aarets Løb offentliggjort Resultatet af disse Studier i en Afhandling med Titlen: »Om Malt-diasasens båda Komponenter« (paa Svensk og Engelsk i Meddelelsernes Bd. 16 Nr. 7).

Ligeledes som Gæst ved Afdelingen har Hr. Dr. CLAUDE RIMINGTON, Cambridge, England, udført et Arbejde om »Fosforylering af Proteiner«, der i Aarets Løb er offentliggjort paa Dansk og Engelsk i Meddelelsernes Bd. 17 Nr. 2 samt paa Engelsk i »The Biochemical Journal« Vol. 21.

Hr. Dr. TORB. GEILL, Hr. Dr. E. M. STEENBERG, begge af København, samt Hr. Dr. F. S. DAFT, New Haven, U. S. A., Hr. Dr. L. LORBER, Budapest, Hr. C. K. MILL, Dublin, Fru PH. M. KERRIDGE, London, Dr. K. MYRBÄCK, Stockholm, Fru L. K. WALTHER, Leningrad, Fru G. HAMMARSTEEN, Stockholm og Hr. Dr. A. H. JOHNSON, St. Paul, U. S. A., har i Aarets Løb som Gæster studeret ved Afdelingen.

Den fysiologiske Afdeling (Prof. Dr. JOHS. SCHMIDT).

Dyrkningsforsøgene med Humle og Ærter er fortsat i noget større Udstrækning end sidste Aar. Der er foretaget Analyser af Bitterstofindholdet i talrige inden- og udenlandske Humlesorter og udsaaet Frø af en Mængde af Laboratoriets Planter med en Bestemmelse af Kønsprocenten hos Afkommet for Øje. En Undersøgelse af Humleplantens dyriske Parasiter er paabegyndt i Efteraaret 1927. Hr. Cand. pharm. C. SVARRER har fortsat de i sidste Beretning nævnte Undersøgelser over den kvantitative Bestemmelse af Lupulinets Harpax-Fraktioner.

Arvelighedsundersøgelserne og de variationsstatistiske Undersøgelser med forskellige Dyr (Høns og Fisk: *Zoarces*

viviparus, *Anguilla*-Slægten, *Gadus callarias*) er fortsat i omtrent samme Udstrækning som i sidste Regnskabsaar.

Som Resultat af den i forrige Beretning nævnte Rejse til Stillehavsegnene, som Afdelingens Direktør foretog i 1926, er offentliggjort: Johs. Schmidt: »Les Anguilles de Tahiti« (La Nature No. 2765, Paris 15. Juli 1927); under Trykning er Johs. Schmidt: »The Fresh-Water Eels of New Zealand«.

I Arbejdernes Udførelse har foruden Direktøren deltaget den ordinære Assistent Hr. Mag. sc. VILH. EGE, Hr. Cand. pharm. C. SVARRER, Frk. ESTHER HANSEN, Hr. Mag. sc. Å. V. TÅNING og Hr. Cand. mag. A. STRUBBERG.

Om de af Afdelingens Direktør i Regnskabsaaret (April og Maj 1927) foretagne Rejser som Repræsentant for Danmark ved internationale Kongresser og om hans Forelæsninger i Amsterdam og Madrid, se ovenfor S. 138. Hr. Mag. sc. EGE foretog i September 1927 en kort Studierejse til Rigmuseet i Leiden.

Askillige udenlandske Forskere besøgte i Aarets Løb Afdelingen for at gøre sig bekendt med dens Arbejde og Metoder.

II.

Om **Fondets videnskabelige Understøttelser** (Afdeling B) indkom der i 1926—27 323 Ansøgninger om et samlet Beløb af lidt over 1.350.000 Kr. Der bevilgedes i alt 945.621 Kr. 83 Ø., herunder ogsaa Dyrtdistillæg til de faste Bevillinger; af de givne Bevillinger bortfaldt dog 8.092 Kr. 28 Ø.

I 1926—27 blev der udbetalt til videnskabelige Formaal 835.947 Kr. 51 Ø., heri indbefattet det statutmæssige

Tilskud paa 20.000 Kr. til det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab¹. Resten af Beløbet fordeler sig saaledes (Bevillingens Datum er tilføjet i Parentes):

1. Forfatteren JEPPE AAKJÆR til Arkivundersøgelser ved Studier over Salling og Fjends Herreders Historie 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling (⁸/₁₂ 26).
2. Underarkivar, Cand. mag. SVEND AAKJÆR til Studier i ældre dansk Landbrugs- og Bebyggelseshistorie 1200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling (⁸/₁₂ 26).
3. Professor, Dr. phil. ERIK ABRAHAMSEN til fortsatte Studier over dansk Musik med J. P. Hartmann som Hovedskikkelse 1.000 Kr. (⁸/₁₂ 26).
4. ADELSAARBOGSFORENINGEN til Udarbejdelse og Trykning af Stamtavler over danske Adelslægter 1.500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁴/₁₂ 25).
5. Fru Dr. phil. ADA ADLER til fortsat Udarbejdelse af en Udgave af Suidas m. m. 5.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling (⁸/₁₂ 26).
6. Samme til Medhjælp ved hendes Forberedelse af Udgaven af Suidas 2.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr. (⁸/₁₂ 26).
7. DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER til Tilvejebringelse af et Kartotek over arkitektoniske Opmaalinger og Tegninger 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling (⁸/₁₂ 26).
8. Frk. Mag. art. CAROLINE EMILIE ANDERSEN til en Studierejse med det Formaal at fuldende en Afhandling om Forholdet mellem Danmark og Hansestæderne i 15. og 16. Aarhundrede 800 Kr. (⁸/₁₂ 26).

¹ I det samlede Beløb er fradraget den ndfr. under Nr. 65, Noten, omhandlede Indtægt.

9. Professor, Dr. phil. DINES ANDERSEN til fortsatte leksikalske Arbejder over Pāli 4.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
10. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp ved hans Pāli-Leksikon 1.500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
11. Samme til Boganskaffelser 201 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1200 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
12. Inspektør ved det nationalhistoriske Museum, Mag. art. OTTO ANDRUP til fortsatte Arkivstudier vedrørende dansk Kunsts og Kunstindustris Historie 2.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
13. Samme, Cand. phil. SIGURD SCHULTZ og fhv. Adjunkt FR. WEILBACH til Forarbejder til en ny Udgave af Weilbachs Kunstnerleksikon 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
14. Underbibliotekar, Cand. mag. JEAN ANKER til Undersøgelse af Nedarvningsforhold hos Insekter 1.200 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
15. Distriktslæge i Julianehaab ERIK BAY-SCHMITH til racebiologiske Undersøgelser i Grønland 4.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 10.300 Kr. ($\frac{14}{9}$ 27).
16. Museumsdirektør, Dr. phil. FRANCIS BECKETT til Udgivelse af hans Fremstilling af Kunstens Historie i Danmark 880 Kr. Fjerde Bidrag af samlede Bevillinger paa 11.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21, $\frac{7}{12}$ 22 og $\frac{14}{12}$ 25).
17. Fhv. Undervisningsinspektør, Dr. phil. HENRIK BERTELSEN til Udgivelse af et Skrift om den danske Grammatiker Jens Pedersen Høysgaard 3.791 Kr. 50 Øre ($\frac{14}{12}$ 25).
18. Professor, Dr. phil. EINAR BILMANN til fortsatte Undersøgelser over Iltnings- og Reduktionsprocesser,

- navnlig til Arbejder med Kinhydronelektroden 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
19. Mag. scient. KAJ BIRKET-SMITH til fortsat Bearbejdelse af det paa den 5te Thule-Expedition indsamlede Materiale 2.250 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
 20. Samme og Cand. mag. THERKEL MATHIASSEN til Bearbejdelse af det paa den 5te Thule-Ekspedition indsamlede Materiale 1.000 Kr. Fjerde og sidste Bidrag af en Bevilling paa 12.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
 21. Højskolelærer POUL BJERGE til hans Arbejde om Bøndernes og Bondestandens Historie 600 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
 22. Professor, Dr. phil. NIELS BJERRUM til fortsat videnskabelig Virksomhed 3.600 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 9.200 Kr. ($\frac{11}{2}$ 25 og $\frac{8}{12}$ 26).
 23. Samme til Dækning af Udgift ved Anskaffelse af Apparater og Stoffer til Undersøgelser af ham og hans Medarbejdere 3.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 9.000 Kr. ($\frac{11}{2}$ 25).
 24. Assistent ved Dansk biologisk Station, Dr. phil. H. BLEGVAD til fortsatte videnskabelige Studier 2.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
 25. Adjunkt, Dr. phil. ANDREAS BLINKENBERG til Studier over Ordstillingen i Fransk 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
 26. Samme til en Studierejse til Paris 500 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
 27. Professor emer., Dr. phil. CHR. BLINKENBERG som Lønning efter Statuternes § IX c 9.000 Kr. ($\frac{19}{5}$ 26).
 28. Bibliotekar, Dr. phil. SIGFÚS BLÖNDAL til fortsatte Studier over islandsk Sprog og Litteratur 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).
 29. Professor emer., Dr. phil. J. E. V. BOAS til fortsat videnskabeligt Arbejde 2.200 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).

30. Ordenshistoriograf, Lektor, Dr. phil. LOUIS BOBÉ til fortsatte litteratur- og kulturhistoriske Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
31. Professor, Dr. phil. HARALD BOHR som Lønning efter Statuternes § IX c for Januar, April og Juli Kvartaler 3.750 Kr. ($\frac{15}{10}$ 26).
32. Professor, Dr. phil. & scient. NIELS BOHR til lønnet Medhjælp og til Apparater ved Undersøgelser over Atomernes Bygning 18.000 Kr. ($\frac{14}{12}$ 25 og $\frac{8}{12}$ 26).
33. Samme til Anskaffelse af Instrumenter til Udvidelse af Studierne af Atomernes Bygning 20.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 40.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
34. Samme som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 6.000 Kr., samt Dyrtidstillæg 6.000 Kr. ($\frac{30}{3}$ 24).
35. Laborant ved Statens forstlige Forsøgsvæsen, Forstkandidat C. H. BORNEBUSCH til Undersøgelser af Skovbundens Dyreliv 2.000 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).
36. Amanuensis ved Universitetets botaniske Have, Cand. mag. JOHS. BOYE PETERSEN til algologiske Studier 800 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).
37. Professor, Dr. phil. P. BOYSEN JENSEN til Supplering af tidligere foretagne Træanalyser og til Undersøgelse af Assimilationsforholdene hos Bøg, Ask og Birk 1.500 Kr. Tredie og sidste Bidrag af samlede Bevillinger paa 3.000 Kr. ($\frac{10}{12}$ 24 og $\frac{8}{12}$ 26).
38. Dr. phil. VIGGO BRØNDAL til fortsatte romanske Studier, specielt til en Studierejse til Spanien og Portugal 1.000 Kr. ($\frac{14}{12}$ 25).
39. Adjunkt, Mag. scient. H. V. BRØNDSTED til fortsatte Studier over Spongier 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).

40. Professor, Dr. phil. JOHS. BRØNDUM-NIELSEN til Studier indenfor dansk Sproghistorie 1.600 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
41. Samme til fortsat Udarbejdelse af en større færøsk Ordbog 1.500 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
42. Samme til Dækning af Udgifter ved runologiske Rejser 230 Kr. Sjette Bidrag af samlede Bevillinger paa 2.000 Kr. ($\frac{6}{12}$ 20 og $\frac{7}{12}$ 22)..
43. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
44. Professor, Dr. phil. J. N. BRØNSTED til fortsatte Undersøgelser over Saltopløsninger 4.000 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).
45. Professor emer., Dr. phil. & theol. FR. BUHL til Arbejder vedrørende den semitiske Religionshistorie 3.600 Kr. Første Bidrag af en tiaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
46. Undervisningsminister J. BYSKOV og Dr. phil. MARIUS KRISTENSEN til Udgivelse af afd. Mag. art. P. K. Thorsens Afhandlinger og Breve 2.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 9.000 Kr. ($\frac{10}{12}$ 24).
47. Bibliotekar, Dr. phil. FR. BØRGESSEN til fortsat Bearbejdelse af hans Samling af Alger fra de canariske Øer, incl. Udgiften til Tegninger, 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
48. Museumsinspektør, Mag. scient. CARL CHRISTENSEN til Dækning af Merudgift ved Trykningen af Værket om den danske Botaniks Historie 6.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
49. Samme til fortsatte botaniske Undersøgelser 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
50. Arkitekt CHARLES CHRISTENSEN til Forstudier til og Udarbejdelse af en Række Rekonstruktionsfremstillinger af københavnske Kirker i Middelalderen, samt den af Christian IV paabegyndte Kirke St. Anna ro-tunda 1.200 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).

51. Dr. phil. J. CLAUSEN til fortsatte cytologisk-genetiske Undersøgelser indenfor Slægten Viola, særlig Melaninum-Sektionen 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
52. Overbibliotekar, Cand. mag. SVEND DAHL til Udarbejdelse af et samlet systematisk Katalog over Universitetsbibliotekets Haandskriftsamlinger 1.200 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).
53. Professor emer., Dr. phil. VERNER DAHLERUP som Honorar vedrørende »Ordbog over det danske Sprog« 500 Kr. ($\frac{14}{12}$ 25).
54. DANSK BOTANISK FORENING til fortsat botanisk Undersøgelse af Hammer Bakker 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
55. DANSK FOLKEMINDESAMLING til mekaniske Optagelser af færøske Folkemelodier 3.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
56. DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB til Udgivelse af 1) Danske Folkebøger (samlet Bevilling Kr. 35.956,87), 2) Danske Grammatikere (samlet Bevilling Kr. 31.440,22), 3) Blichers Skrifter (samlet Bevilling Kr. 31.443,28) 16.000 Kr. Sekstende Bidrag af samlede Bevillinger (til — foruden ovenstaaende tre Værker — følgende nu afsluttede: Ewalds Skrifter, Commines' Memoirer, Rævebogen, Falsters Amoenitates, Aarestrups Skrifter) paa 217.953 Kr. 20 Øre ($\frac{20}{12}$ 11, $\frac{18}{12}$ 13, $\frac{19}{12}$ 17, $\frac{16}{12}$ 19, $\frac{6}{12}$ 20, $\frac{7}{12}$ 21, $\frac{5}{12}$ 23).
57. Samme til Udgivelse af Danmarks gamle Landskabslove 7.500 Kr. Ottende Bidrag af samlede Bevillinger paa 84.696 Kr. ($\frac{16}{12}$ 18, $\frac{16}{12}$ 19, $\frac{7}{12}$ 21 og $\frac{14}{12}$ 25).
58. Samme til Udgivelse af den af Verner Dahlerup grundlagte Ordbog over det danske Sprog 42.112 Kr. 05 Øre.

- Elleve Bidrag at samlede Bevillinger paa 431.008 Kr. 16 Øre ($\frac{6}{9}$ 15, $\frac{3}{1}$, $\frac{16}{1}$ og $\frac{16}{12}$ 19, $\frac{6}{12}$ 20, $\frac{8}{8}$ og $\frac{7}{12}$ 22, $\frac{9}{4}$ og $\frac{5}{12}$ 23, $\frac{29}{4}$ og $\frac{10}{12}$ 24, $\frac{16}{4}$ og $\frac{14}{12}$ 25, $\frac{8}{12}$ 26).
59. DANSKE STIPENDIATER VED DET SVENSKKE ARKÆOLOGISKE INSTITUT I ROM: Underinspektør ved Nationalmuseet, Cand. mag. Poul Fossing 400 Kr. og Museumsdirektør, Dr. phil. Frederik Poulsen 1.000 Kr., ialt 1.400 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 12.000 Kr. ($\frac{14}{12}$ 25).
60. Cand. phil. VICTOR DANTZER til fortsat Studium af kinesisk Filosofi og Religion 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
61. FRU EMILIE DEMANT HATT til fortsat Bearbejdelse af etnografisk og folkloristisk Materiale, indsamlet i Lapland 600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
62. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum, Mag. scient. HJ. DITLEVSEN til fortsatte Arbejder over Annelider og Nematoder 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
63. Professor emer., Dr. phil. A. B. DRACHMANN til Trykning af 3. Bind af hans Udgave af de gamle Pindarscholier, samt til lønnet Medhjælp ved Udarbejdelsen af Indices til 1.—3. Bind 800 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.500 Kr. ($\frac{14}{12}$ 25).
64. Samme, Professor emer., Dr. phil. & litt. & scient. & med. J. L. HEIBERG og fhv. Overbibliotekar, Lektor, Dr. phil. H. O. LANGE til filologisk Hjælp ved fortsat Udgivelse af Søren Kierkegaards Papirer (ved Professor, Dr. phil. V. Kuhr) 1.600 Kr. ($\frac{21}{12}$ 14).
65. Dr. phil. & scient. J. L. E. DREYER (†) til Udgivelse af Tycho Brahes Originalobservationer af Fiksstjerner og

- Planeter 700 Kr. Tolyte Bidrag af samlede Bevillinger paa 64.000 Kr. ($\frac{20}{1}$ 08 og $\frac{5}{12}$ 23).¹
66. Assistent ved Universitetets fysiologiske Laboratorium, Dr. phil. R. EGE til videnskabeligt Arbejde 2.400 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
67. Bibliotekar, Cand. mag. H. EHRENCRON-MÜLLER til Afslutning af Udarbejdelsen af et fuldstændigt dansk-norsk Forfatterleksikon for Tiden indtil 1814, samt til Honorar under Værkets Udgivelse 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).
68. Samme til Udgivelse af samme Værk 11.130 Kr. 63 Ø. Femte Bidrag af en Bevilling paa 80.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
69. Fuldmægtig ved Redningsvæsenet C. P. EISENREICH til Udgivelse af en Bog om Redningsvæsenets Historie 6.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
70. Bestyrer P. ELIASSEN til Udgivelse af et Skrift om Kongeaaen indtil Grænseflytningen 1920 500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr. ($\frac{10}{12}$ 24).
71. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Mag. art. HANS ELLEKILDE til fortsatte folkløristiske Studier 1.500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
72. Bibliotekar, Cand. mag. BALDER ERICHSEN og Bibliotekar, Cand. mag. ALFR. KRARUP til Afslutning af Udgivelsen af »Dansk historisk Bibliografi« 5.753 Kr. 75 Øre. Tredie og sidste Bidrag af samlede Bevillinger paa 13.233 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23 og $\frac{14}{12}$ 25).
73. Kommunelærer P. ESBEN-PETERSEN til fortsat Studium af danske Neuroptera og Hymenoptera 500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).

¹ Som Refusion vedrørende denne Bevilling har man i Regnskabsaaret haft en Salgsindtægt af 785 Kr. 61 Øre, saaledes at denne Bevilling i Regnskabet opføres med en Indtægt af 85 Kr. 61 Øre.

74. Museumsdirektør GUSTAV FALCK til fortsatte Studier over Rembrandt og hans Skole 600 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.200 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
75. Professor ved den pharmaceutiske Læreanstalt CARL FAURHOLT til Apparater til videnskabelige Undersøgelser 1.387 Kr. 76 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.400 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
76. Professor, Dr. med. JOHANNES FIBIGER til fortsatte videnskabelige Arbejder 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
77. Samme til Dækning af Udgifter ved fortsatte Undersøgelser over Kræft 2.000 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
78. Professor, Dr. phil. AAGE FRIIS til Medhjælp ved Studier vedrørende dansk-tysk Historie i 18. og 19. Aarhundrede 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
79. Samme til videnskabeligt Arbejde med Danmarks Historie i 18. og 19. Aarhundrede 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
80. Lektor, Dr. phil. OLAF GALLØE til et større Arbejde over de danske Likeners Biologi 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
81. Samme til Udgivelse, herunder til Clichéer, af 1. Bind af Værket om de danske Likeners Biologi 45 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 15.000 Kr. ($\frac{10}{12}$ 24).
82. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. EMIL GIGAS til fortsatte Studier og videnskabelig Forfattervirksomhed 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
83. Kunsthistoriker ERNST GOLDSCHMIDT til en Rejse i Anledning af den fortsatte Udarbejdelse af hans Værk om Frankrigs Malerkunst 2.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).

84. DEN DANSKE GRADMAALING (Professor, Dr. phil. N. E. NØRLUND) til Forberedelse af Maalingerne i Grønland, derunder Etablering af en seismisk Station ved København 18.800 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 38.800 Kr. (¹⁴/₁₂ 25).
85. Samme til Etablering og Drift af en seismisk Station i Østgrønland 14.405 Kr. 20 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 50.000 Kr. (¹⁴/₁₂ 25).
86. Samme til Drift af den seismiske Station ved København 3.400 Kr. (⁹/₉ 26).
87. Samme til Udsendelse af Gradmaalingens Assistent Cand. mag. Frk. I. Lehmann paa et to Maaneders Studieophold i Udlandet 1.200 Kr. (¹⁸/₅ 27).
88. Underarkivar P. B. GRANDJEAN til Registrering og Beskrivelse af danske By-, Herreds-, Lavs- og Gildesegl m. fl. indtil 1660 1.250 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr. (⁸/₁₂ 26).
89. Forfatter THORKILD GRAVLUND til fortsatte folkepsykologiske Undersøgelser i Danmark 1.000 Kr. (⁸/₁₂ 26).
90. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Cand. mag. H. GRÜNER NIELSEN til Studier over Folkedigtning og Folkemusik 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaariig Bevilling (⁸/₁₂ 26).
91. Samme til Undersøgelser paa Færøerne 700 Kr. (⁸/₁₂ 26).
92. Professor, Dr. phil. & theol. VILH. GRØNBECH til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.000 Kr. (⁸/₁₂ 26).
93. Samme til videnskabeligt Arbejde 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaariig Bevilling (⁸/₁₂ 26).
94. Professor, Dr. phil. LOUIS L. HAMMERICH til Forberedelse af en Udgave af Georg »Crissaphan«s legendariske Beretning om hans Besøg i S. Patricks Skærild 1353 2.300 Kr. (⁸/₁₂ 26).

95. Dr. phil. H. J. HANSEN til fortsat zoologisk Virksomhed 2.500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
96. Professor, Dr. phil. H. M. HANSEN til lønnet Medhjælp ved Undersøgelser af Sammenhængen mellem Røntgenstraalers Intensitet og Ionisering 1.200 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
97. Læge SØREN HANSEN til Udførelse og Offentliggørelse af en Undersøgelse om Tandsystemets biologiske Anomalier hos Mennesket 1.200 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
98. Docent, Dr. techn. JULIUS HARTMANN til fortsatte fysiske Undersøgelser 1.600 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
99. Samme til Dækning af Udgifter ved fortsatte fysiske Undersøgelser 2.400 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
100. Underinspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. GUDMUND HATT til fortsatte etnografiske og geografiske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
101. Cand. pharm. POUL HAUBERG til Trykning af en hidtil uudgivet dansk Lægebog fra Midten af 15. Aarhundrede 1.256 Kr. 93 Øre. ($\frac{8}{12}$ 26).
102. Professor emer., Dr. phil. & litt. & scient. & med. J. L. HEIBERG til videnskabelige Studier 2.000 Kr. ($\frac{4}{11}$ 13).
103. Dr. phil. JÓN HELGASON til Undersøgelse af islandsk Digtning fra ca. 1400 til Reformationen 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{18}{5}$ 27).
104. Sekretær i Indenrigsministeriet, Dr. phil. J. HIMMELSTRUP til fortsatte filosofiske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
105. Underarkivar i Rigsarkivet, Dr. phil. HOLGER HJELHOLT til fortsatte Studier over Heinrich von Treitschke 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).

106. Professor, Dr. phil. JOHS. HJELMSLEV til fortsat videnskabelig Virksomhed 2.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
107. HOLBERGSAMFUNDET til Udgivelse af Holbergs Breve ved Professor, Dr. phil. Verner Dahlerup 7.500 Kr. ($\frac{14}{12}$ 25).
108. Fhv. Rektor, Dr. phil. KARL HUDE til fortsat videnskabelig Virksomhed 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
109. INSTITUTET FOR HISTORIE OG SAMFUNDSØKONOMI til videnskabelige Undersøgelser 11.250 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 45.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
110. Fru Dr. phil. LIS JACOBSEN til Rejser i runologisk Øjemed 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
111. Samme til Studiephold i Uppsala og Stockholm 500 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
112. Professor, Dr. phil. AD. S. JENSEN til Medhjælp ved Bearbejdelsen af det af den 5. Thule-Ekspedition hjembragte Materiale af Hvirveldyr, samt af Ekspeditionsmedlemmernes biologiske Optegnelser 2.250 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr. ($\frac{14}{12}$ 25).
113. Samme og Museumsinspektør WILLIAM LUNDBECK til Medhjælp til Etikettering, Sortering og andet til Tilrettelægning af Offentliggørelsen af en systematisk-dyregeografisk Monografi over den færøske Fauna nødvendigt Arbejde 2.400 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
114. Dr. phil. KNUD JEPPESEN til Udgivelse af Musikmanuskriptet i Thotts Samling 291, 8vo paa det kgl. Bibliothek 7.000 Kr. ($\frac{20}{12}$ 26).
115. Professor emer., Dr. phil. & litt. & jur. OTTO JESPERSEN til fortsatte sprogvidenskabelige Studier 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).

116. Assistent under Kommissionen for Havundersøgelser, Mag. scient. P. JESPERSEN til Planktonundersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
117. Afdelingsgeolog, Dr. phil. KNUD JESSEN til fortsatte geologiske og botaniske Arbejder 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
118. Professor, Dr. med. & phil. & bot. & zool. W. JOHANNSEN (†) til videnskabelige Arbejder 3.600 Kr. ($\frac{10}{12}$ 24 og $\frac{8}{12}$ 26).
119. Direktør, Dr. phil. A. C. JOHANSEN til fortsatte biologiske og zoogeografiske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
120. Samme til hydrografiske Undersøgelser ved Cand. mag. Aage J. Chr. Jensen 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
121. Samme (for en Komité) til Trykning og Udgivelse af Kontorchef Henrik Pedersens Værk om Landboforholdene i Danmark 1660—1730 1.450 Kr. Niende Bidrag af samlede Bevillinger paa 16.850 Kr. ($\frac{3}{1}$ 06, $\frac{6}{6}$ 21, $\frac{9}{9}$ 22 og $\frac{8}{12}$ 26).
122. Dr. phil. POUL JOHANSEN til Udarbejdelse af et Værk om Estlandslisten i Valdemars Jordebog 1.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr. ($\frac{23}{3}$ 26).
123. Professor, Dr. phil. & litt. isl. FINNUR JÓNSSON til Udgivelse af en Ordbog til de ældste islandske Rimer, der foreligger trykte, 4.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 7.500 Kr. ($\frac{14}{12}$ 25).
124. Professor emer., Dr. phil. C. JUEL til matematiske Arbejder 3.600 Kr. Første Bidrag af en tiaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
125. Afdelingsbestyrer ved Statens plantepatologiske Forsøg i Lyngby, Mag. scient. C. A. JØRGENSEN til Dækning

- af Udgifter ved fortsatte experimentelle Studier over Slægten Solanum 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
126. Underbibliotekar, Dr. phil. ELLEN JØRGENSEN til historiske Studier 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
127. Dr. phil. HANS JØRGENSEN til en Studierejse til Cambridge i Sommeren 1927 1.000 Kr. ($\frac{11}{5}$ 27).
128. Professor ved Universitetet JØRGEN FR. JØRGENSEN til Litteraturanskaffelser 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
129. Museumsinspektør, Cand. mag. HANS KJÆR til Undersøgelse af Spørgsmaalet om det nordeuropæiske Hus i forhistorisk Tid 1.200 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr. ($\frac{14}{12}$ 25).
130. Postmester C. KLITGAARD til Arkivundersøgelser vedrørende vendsysselske Købstadforhold i Tiden før Aar 1800 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
131. Cand. mag. GUNNAR KNUDSEN til Studier over Sproget i danske middelalderlige Haandskrifter 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
132. Adjunkt, Cand. mag. JOHS. KNUDSEN til fortsat Forberedelse af Udgivelsen af Resens Atlas i dansk Oversættelse 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
133. Professor, Dr. phil. MARTIN KNUDSEN til fortsatte fysiske Undersøgelser 4.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
134. Professor ved Landbohøjskolen SØNCKE KNUDSEN til Medhjælp ved Undersøgelser af Mælkesyrebakteriernes Kvælstofbehov 1.800 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
135. Oberst J. P. KOCH til Udarbejdelse af 5. Thuleekspeditionens Manuskriptkort med tilhørende Tekst 500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).

136. Rektor M. C. KOEFOED til Udgivelse af Rasmus Pedersen Ravns Børringholms Krønike ved Cand. mag. Johs. Knudsen 500 Kr. ($^{14}/_{12}$ 25).
137. Professor, Dr. phil. L. KOLDERUP ROSENVINGE til fortsat Udgivelse af »The Marine Algæ of Denmark« 500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr. ($^{5}/_{12}$ 23).
138. KOMMISSIONEN FOR LEDELSEN AF GEOLOGISKE OG GEOGRAFISKE UNDERSØGELSER I GRØNLAND til afsluttende Udarbejdelse af et videnskabeligt 3-Binds Værk paa Engelsk om Grønland 23.000 Kr. Tredie og sidste Bidrag af en Bevilling paa 69.000 Kr. ($^{9}/_{4}$ 24).
139. KOMMISSIONEN TIL UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE til systematisk Gennemgang og Registrering af danske Privatarkiver og Privatbiblioteker 2.000 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 5.000 Kr. ($^{14}/_{12}$ 25, $^{27}/_{4}$ og $^{8}/_{12}$ 26).
140. Underarkivar, Cand. theol. BJØRN KORNERUP til fortsatte Studier over Danmarks Kirke- og Skolehistorie i 16.—17. Aarhundrede 1.000 Kr. ($^{8}/_{12}$ 26).
141. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum, Mag. scient. P. L. KRAMP til komparativ-morfologiske Undersøgelser af Meduser 1.600 Kr. ($^{8}/_{12}$ 26).
142. Højskolelærer, Dr. phil. MARIUS KRISTENSEN til fortsatte Studier af nordiske Sprog og deres Folkemaal 800 Kr. ($^{8}/_{12}$ 26).
143. Samme som Lønning efter Statuternes § IX c for Halvaaret April—September 1927 6.000 Kr. ($^{5}/_{10}$ 26).
144. Professor, Dr. phil. & jur. AUGUST KROGH til eksperimentalfysiologiske og histologiske Undersøgelser 1.500 Kr. Femte Bidrag af samlede Bevillinger paa 9.000 Kr. ($^{7}/_{12}$ 22 og $^{10}/_{12}$ 24).

145. Samme til lønnet Medhjælp 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
146. Dr. phil. TORBEN KROGH til musikhistoriske Studier, særlig til Udarbejdelse af et Værk om Danmarks Musikhistorie i det 18. Aarhundrede 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
147. Lærer J. P. KRYGER til fortsat zoologisk Arbejde 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
148. Underarkivar, Mag. art. ARTHUR KØCHER til en Rejse til Reval, Dorpat og Riga for at undersøge danske Kongebreve 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
149. Adjunkt, Dr. phil. VILH. LA COUR til fortsatte Studier over Danmarks ældste Bebyggelse 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).
150. Fhv. Overbibliotekar, Lektor, Dr. phil. H. O. LANGE til ægyptologiske Studier 2.400 Kr. ($\frac{30}{3}$ 24).
151. Samme til en Studierejse til italienske Museer 1.200 Kr. ($\frac{11}{2}$ 26).
152. Forstkandidat C. S. LARSEN til Trykning i »Entomologiske Meddelelser« af et Tillæg til hans Fortegnelse over Danmarks Smaasommerfugle 1.600 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
153. Cand. mag. ERNST LARSEN til en Rejse i Anledning af Studier over de holsten-gottorpske Hertugers Politik overfor Danmark og Sverige i det 17. Aarhundrede 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
154. Forfatter KAY LARSEN til Udarbejdelse af et Skrift »Dansk Vestindien 1666—1917« 400 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.600 Kr. ($\frac{14}{12}$ 25).
155. Rigsarkivar L. LAURSEN til fortsat Udgivelse af »Danmark-Norges Traktater 1523—1750« 5.647 Kr. 28 Øre. Sjette Bidrag af samlede Bevillinger paa 49.550 Kr. ($\frac{6}{12}$ 20, $\frac{5}{12}$ 23 og $\frac{8}{12}$ 26).

156. Fhv. Veksellerer E. LEHN SCHIØLER til Udgivelse af Værket »Danmarks Fugle« Bd. 2—5 8.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 32.000 Kr. ($^{14}/_{12}$ 25).
157. Professor, Dr. med. J. LINDHARD til Dækning af Udgifter ved fortsatte Undersøgelser angaaende Muskulens og Muskelarbejdets Fysiologi 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{8}/_{12}$ 26).
158. Samme til videnskabelig Virksomhed 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{8}/_{12}$ 26).
159. Raadstuearkivar AXEL LINVALD til fortsatte historiske Studier 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{8}/_{12}$ 26).
160. Adjunkt, Dr. phil. VILH. LORENZEN til fortsat Arbejde med Udgivelsen af »De danske Klostres Bygningshistorie« 800 Kr. Tredie Bidrag af en femaarig Bevilling ($^{10}/_{12}$ 24).
161. Samme til Udgivelse af samme Værks Bind 8 (Johannitterklostrene) 3.000 Kr. ($^{8}/_{12}$ 26).
162. Samme til Studier over dansk Bybygnings Historie fra det 16. Aarhundrede til c. 1870 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{8}/_{12}$ 26).
163. Museumsinspektør, Mag. scient. WILLIAM LUNDBECK til fortsat Studium af danske Diptera 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{8}/_{12}$ 26).
164. Samme til Trykning af »Diptera Danica«, Pars VII, 8.217 Kr. ($^{8}/_{12}$ 26).
165. Professor, Dr. med. CHR. LUNDSGAARD til videnskabelige Undersøgelser paa Rigshospitalets Afdeling A 600 Kr. Tredie og sidste Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr. ($^{10}/_{12}$ 24).
166. Underbibliotekar, Mag. scient. C. E. LUPLAU JANSSEN til fortsat Udførelse af astronomiske Arbejder paa

- Urania-Observatoriet 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
167. Professor, Dr. med. VILH. MAAR til fortsat medicinsk-historisk Forfattervirksomhed 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).
168. Cand. mag. THERKEL MATHIASSEN til fortsat Bearbejdelse af det af den 5. Thule-Expedition hjembragte arkæologiske, etnografiske og geografiske Materiale m. m. 2.250 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
169. Underinspektør ved Nationalmuseet, Mag. art. HUGO MATTHIESSEN til Udgivelse af et Skrift om de middelalderlige danske Købstæders Tilblivelse og Beliggenhed 800 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
170. Samme til fortsat Studium af vore gamle Købstæders Kulturhistorie og Topografi 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
171. Mag. art. BOGI TH. MELSTED til fortsatte Studier over Islands Historie og til historisk Forfattervirksomhed 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
172. Professor, Dr. phil. JOHS. MOLLERUP til Undersøgelser over kvadratiske Former og Linearformer 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).
173. Museumsinspektør, Dr. phil. TH. MORTENSEN til fortsat zoologisk Arbejde 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
174. Lektor ved Universitetet, Dr. phil. Fru VALFRID PALMGREN MUNCH-PETERSEN til Udarbejdelse af en større svensk-dansk Ordbog sammen med Cand. mag. Morten Borup 2.000 Kr. Andet Bidrag af en fireaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).

175. Mag. scient. D. MÜLLER til en Rejse til Grønland 1.500 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
176. Lektor, Cand. mag. TH. A. MÜLLER til Udarbejdelse af en større samlet Fremstilling af Holbergs Liv, Personlighed og Værk 2.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
177. Kredslæge J. S. MØLLER til Illustrationer til en Bog om Folkedragter i Nordvestsjælland 5.815 Kr. Tredie og sidste Bidrag af en Bevilling paa 9.500 Kr. ($\frac{10}{12}$ 24).
178. Fhv. Kontorchef, Forfatter NIELS MØLLER til Udarbejdelse af en samlet Verdenslitteraturhistorie 2.500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
179. Skuespiller ROBERT NEHENDAM til fortsat teaterhistorisk Virksomhed 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
180. Underbibliotekar, Dr. phil. DITLEF NIELSEN til Deltagelse i Udarbejdelsen af en »Handbuch der altarbischen Kultur« 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).
181. Samme til en Rejse til Syrien, Palæstina, Nordarabien og Ægypten 5.000 Kr. ($\frac{20}{5}$ 26).
182. Kommunalærer E. NIELSEN til Afslutning af et Værk om de danske Edderkoppers Biologi 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
183. Professor, Dr. phil. JAKOB NIELSEN til matematiske Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
184. Underbibliotekar, Dr. phil. LAURITZ NIELSEN til Forarbejder til et Værk om Danmarks Bibliografi og den danske Bogtrykkerkunst 1551—1600 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
185. Lektor, Dr. phil. NIELS NIELSEN til en videnskabelig Undersøgelsesrejse paa Island i Sommeren 1927 3.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).

186. Professor, Dr. phil. NIELS NIELSEN til matematiske Undersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
187. Samme til Regnehjælp i 1927 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
188. Fhv. Stabslæge GORDON NORRIE til medicinalhistoriske Arbejder 2.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
189. Professor, Dr. phil. WILLIAM NØRVIN til fortsatte Studier over Platonismen i den ældre Middelalder 1.600 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
190. Underarkivar, Dr. phil. EILER NYSTRØM til fortsatte kulturhistoriske Studier 1.600 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
191. Professor, Dr. phil. N. E. NØRLUND til Studier over Differensregning og Interpolation 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
192. Samme til videnskabelig Medhjælp 5.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
193. Underinspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. POUL NØRLUND til fortsat videnskabeligt Arbejde 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
194. Professor O. OLUFSEN til Trykning af et Arbejde om de klimatologiske Forhold i Sahara, samt til Udlæg ved samme Værk 2.380 Kr. ($\frac{26}{9}$ 26).
195. Samme til en dansk Botanikers Deltagelse i en Expedition til Afrikas Ørken- og Tropeegne 1927—28 15.000 Kr. ($\frac{17}{11}$ 26).
196. Samme som yderligere Tilskud til Expeditionen 14.800 Kr. ($\frac{7}{6}$ 27).
197. Museumsdirektør TH. OPPERMANN til Clichéer til et Skrift om Thorvaldsen i Rom 1797—1819 og til Assistance med Udarbejdelsen af Skriftet 3.047 Kr. 39 Øre ($\frac{14}{12}$ 25 og $\frac{19}{4}$ 27).
198. Pastor EDW. ORTVED til Studier over Cistercienserordenens Historie i Danmark 1.200 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).

199. Samme til Udgivelse af 1. Bd. af »Cistercieordenen i Norden« 1.800 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
200. Professor, Dr. phil. C. HANSEN OSTENFELD til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
201. Underbibliotekar, Dr. phil. SVEND AAGE PALLIS til fortsatte Studier over lilleasiatiske Sprog 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
202. Cand. mag. ALWIN PEDERSEN til en toaarig zoologisk Expedition til Østgrønland 4.500 Kr. ($\frac{7}{5}$ 27).
203. Professor ved den polytekniske Lærestanstalt P. O. PEDERSEN til Apparater og Assistance ved fortsatte fysiske Undersøgelser 4.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
204. Overbibliotekar CARL S. PETERSEN til Udgivelse af Ludvig Holbergs samlede Skrifter 4.150 Kr. 84 Øre. Fjortende Bidrag af en Bevilling paa 92.450 Kr. ($\frac{21}{2}$ 10).
205. Fhv. Direktør for den danske biologiske Station, Dr. phil. C. G. JOH. PETERSEN til Udarbejdelse af en Fremstilling af Teorierne om Biologiens Stilling til de andre Videnskaber (herunder ogsaa til Litteraturanskaffelser og til videnskabelig uddannet Medhjælp) 2.500 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
206. Afdelingsbestyrer ved Statens Planteavls-Laboratorium i Lyngby, Mag. scient. ERIK J. PETERSEN til et Mikroskop med Tilbehør 1.451 Kr. 26 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.500 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
207. Lærer SEVERIN PETERSEN til fortsatte Studier over danske Agaricaceer 150 Kr. Tredie og sidste Bidrag af samlede Bevillinger paa 600 Kr. ($\frac{16}{12}$ 18 og $\frac{6}{12}$ 20).
208. Assistent ved Universitetets mineralogiske Museum, Dr. phil. CHR. POULSEN til Bearbejdelse af det gennem 2. Thuleekspedition indsamlede ordovicisk-siluriske

- Materiale fra det nordligste Grønland 1.600 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.500 Kr. ($\frac{20}{5}$ 26).
209. Museumsdirektør, Dr. phil. FREDERIK POULSEN til Studier af antik Kunst 1.800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
210. Samme til Fotografering i Museet i Parma (Tillæg til Bevilling $\frac{10}{12}$ 24) 235 Kr. 50 Øre ($\frac{11}{5}$ 27).
211. Pens. Ingeniørkaptajn K. S. PRYTZ til Observationer i Store Vildmose 1.100 Kr. Tredie Bidrag af en fireaarig Bevilling ($\frac{10}{12}$ 24).
212. Pastor emer. ERH. QWISTGAARD til et Register over Kop- og Karosseskatten 1743 1.200 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
213. Dr. phil. SVEND RANULF til etiske og sociologiske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
214. Professor emer. C. RAUNKLÆR til fortsat videnskabelig Virksomhed 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
215. Dr. phil. ERNST v. D. RECKE til Afslutning af hans Tekstrecension af Danmarks gamle Folkeviser 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
216. Samme til Trykning af hans Afhandling »Det danske Kongevaaben« 147 Kr. 18 Øre ($\frac{31}{8}$ 27).
217. Assistent ved Universitetets dyrefysiologiske Laboratorium, Dr. phil. P. BRANDT REHBERG til videnskabeligt Arbejde 2.200 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
218. RHODOSEKSPEDITIONEN til Bearbejdelse af dens Materiale 5.332 Kr.
219. Kaptajn, Arkivar K. C. ROCKSTRØM til Forberedelse af Udgivelsen af General de Mezas Journal 1849—1851 700 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
220. Mag. art. AAGE ROHMANN til Arbejder vedrørende born-

- holmsk Folkemaal, sammen med Cand. mag. P. K. Stibolt og Cand. mag. Th. Teinnæs 1.500 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
221. Konservator ved Nationalmuseet G. ROSENBERG til Studier i Udlandet af Stenalderens Form- og Ornammentkunst 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
222. Førstepræst CHR. ROSING til fortsat Indsamling af Materiale vedrørende Grønlændernes Folklore og gamle religiøse Overleveringer 600 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
223. Professor, Dr. phil. EDGAR RUBIN til eksperimentalepsykologiske Undersøgelser 800 Kr. Tredie og sidste Bidrag af en Bevilling paa 3.200 Kr. ($\frac{10}{12}$ 24).
224. Dr. phil. PAUL V. RUBOW til litteraturhistoriske og sproglige Studier 1.600 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
225. Bibliotekar, Dr. phil. HANS RÆDER til fortsatte filologiske Studier 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
226. Professor, Dr. med. KNUD SAND til fortsat videnskabelig Forskning og videnskabelige Publikationer og til Dækning af Udgifter ved allerede udgivne Arbejder 9.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
227. Professor, Dr. phil. KR. SANDFELD til Udarbejdelse af en udførlig og alsidig Fremstilling af det moderne franske Sprogs Syntaks 3.000 Kr. Fjerde Bidrag af samlede Bevillinger paa 12.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23, $\frac{14}{12}$ 25 og $\frac{8}{12}$ 26).
228. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.800 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
229. Cand. phil. JOHANNES SCHRØDER til Indsamling af gamle danske Stednavne og til Reproduktion af Udskiftnings- og Matrikelkort. 1.500 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
230. Dr. phil. GUDMUND SCHÜTTE til Udgivelse af »Vor Folkegruppe Gottjod« 5.353 Kr. 15 Øre. Første Bidrag

- af samlede Bevillinger paa 8.000 Kr. ($^{13}/_{12}$ 16 og $^{10}/_{12}$ 24).
231. Samme til Udarbejdelse af en Specialundersøgelse om den vestjyske Artikel 400 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 800 Kr. ($^{7}/_{12}$ 21).
232. SELSKABET TIL UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE til Udgivelse af en Fortsættelse for Tiden 1451—1513 af »Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis« ved Dr. phil. William Christensen 2.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 22.500 Kr. ($^{8}/_{12}$ 26).
233. Cand. mag. PETER SKAUTRUP til sproglige Studier i Dansk med særligt Henblik paa ældre dansk Rigsprog og jyske Landsmaal i ældre og nyere Tid 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{14}/_{12}$ 25).
234. Pens. Premierløjtnant, Kunstmaler PETER SKOVGAARD til fortsat Studium af de danske Fugles Liv 800 Kr. ($^{8}/_{12}$ 26).
235. Professor, Dr. med. H. C. SLOMANN til videnskabelige Studier og Undersøgelser, især over Højre- og Venstrehaandetheden hos Mennesket 2.000 Kr. ($^{8}/_{12}$ 26).
236. Arkitekt ved Nationalmuseets 2. Afdeling C. M. SMIDT til Studier over Danmarks gamle Bygningskunst 1.200 Kr. ($^{8}/_{12}$ 26).
237. Professorinde CHARLOTTE STARCKE til Udgivelse af Professor C. N. Starckes efterladte Manuskript »Samfundslivets Naturlove og de sociale Idealer« 4.035 Kr. 50 Øre ($^{8}/_{12}$ 26).
238. Lektor ved Universitetet, Dr. phil. C. M. STEENBERG til Studium af spanske og sydfranske Landsnegles Anatomi og Systematik 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{8}/_{12}$ 26).

239. Kammerherreinde HELGA STEMANN, f. MELDAHL, til Udgivelse af Skriftet »F. Meldahl og hans Venner«, 1.—2. Del 2.000 Kr. ($\frac{14}{12}$ 25).
240. Professor ved Universitetet i Dorpat, Dr. phil. ADOLF STENDER-PETERSEN til Trykning af en Afhandling »Slavisch-germanische Lehnwortkunde« 1.500 Kr. ($\frac{22}{10}$ 26).
241. STRØDAMKOMITÉEN til videnskabelige Undersøgelser paa Strødam 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
242. Professor, Dr. phil. ELIS STRÖMGREN til Medhjælp ved et Observationsarbejde vedrørende »foranderlige Stjerner« 1.100 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).
243. Samme til Offentliggørelse af en Række Afhandlinger, forfattede af ham selv og af hans Medarbejdere 3.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
244. Assistent under Kommissionen for Havundersøgelser, Mag. scient. Å. VEDEL TÅNING til fortsat Bearbejdelse af Materiale af Dybhavsfisk, indsamlet af »Dana« og andre Skibe i Atlanterhavet 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
245. Professor WILLIAM THALBITZER til Dækning af Udgifter ved Udgivelsen af hans Skrift »Eskimoernes kultiske Guddomme« 45 Kr. Del af en større Bevilling ($\frac{2}{1}$ 23).
246. Frøken Cand. mag. MARGRETHE THIELE til Indsamling af Materiale til en dansk-fransk og fransk-dansk Ordbog 1.600 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
247. Professor, Dr. med. OLUF THOMSEN til fortsatte videnskabelige Undersøgelser 3.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).

248. Museumsinspektør THOMAS THOMSEN til en Studierejse til Stockholm 200 Kr. ($\frac{24}{1}$ 27).
249. Samme til en Studierejse til udenlandske etnografiske Museer 900 Kr. ($\frac{2}{3}$ 27).
250. Professor, Dr. phil. VILH. THOMSEN (†) som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c for Oktober, Januar og April Kvartaler 4.500 Kr. ($\frac{30}{6}$ 13) samt Dyrtids-tillæg 4.500 Kr.
251. KOMITÉEN FOR DEN TOPOGRAFISK-BOTANISKE UNDER-SØGELSE AF DANMARK til kartografisk Bearbejdelse og Udgivelse af det indsamlede Materiale 1.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 9.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
252. Frøken Mag. scient. BIRGIT TROLLE til fysiske Under-søgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
253. Bibliotekar, Dr. phil. POUL TUXEN til fortsatte indologiske Studier 3.150 Kr. ($\frac{22}{5}$ 26).
254. UDVALGET FOR FOLKEMAAL til fortsat Virksomhed 6.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
255. UDVALGET FOR NATURFREDNING til videnskabelig Virksomhed 400 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 800 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
256. UNIVERSITETSBIBLIOTEKET til Udarbejdelse af en Bibliografi over danske Doktorafhandlinger og Afhandlinger i Universitetets Festskrifter 1836—1921 2.000 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
257. MUSEUMSRAADET FOR UNIVERSITETETS ZOOLOGISKE MUSEUM til Konservator Harry Madsens Deltagelse i Professor O. Olufsens Expedition til Afrikas Ørken- og Tropeegne 15.000 Kr. ($\frac{22}{12}$ 26).
258. Lektor, Dr. phil. HENRIK USSING til Indsamling af

- gamle Folks Fortællinger om gammelt Bondeliv i Danmark og til de dermed forbundne Rejser 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
259. Professor, Dr. phil. VALD. VEDEL til Forarbejder til et Værk om det franske klassiske Teater, særlig til en Studierejse 1.400 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
260. VIDENSKABERNES SELSKABS UDVALG FOR »ZOOLOGICAL RECORD« 1.513 Kr. 15 Øre ($\frac{5}{4}$ 21 og $\frac{14}{9}$ 27).
261. Lærer og Organist JOEN WAAGSTEIN til Optegnelse af gamle færøske Kirkemelodier og Folkevisemelodier 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
262. Fhv. Viceadmiral C. F. WANDEL til Trykning af et Værk om Danmarks Handel paa Levanten 1756—1764 2.351 Kr. 60 Øre ($\frac{8}{12}$ 26).
263. Docent, Mag. art. VILH. WANSCHER til fortsat Studium af Kunstens Historie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
264. Samme til Trykning af 1. Bind af hans Værk om Arkitekturens Historie 10.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
265. Reservelæge, Dr. med. ERIK WARBURG til Apparater til Bestemmelse af Pulsbølgehastigheden i de centrale Kar 240 Kr. 79 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr. ($\frac{10}{12}$ 24).
266. Dr. phil. SOPHUS WEBER til fortsatte fysiske Undersøgelser 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
267. Fhv. Adjunkt FR. WEILBACH til Forarbejder til et Værk om C. F. Harsdørff 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{14}{12}$ 25).
268. Professor, Dr. phil. C. WESENBERG-LUND til Ferskvandsundersøgelser 2.700 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).

269. Samme til Medhjælp ved disse 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
270. Samme til fortsatte zoologiske Arbejder 2.500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{8}{12}$ 26).
271. Samme til Udsendelse af Mag. scient. Tage Lakjers efterladte Arbejde »Studien über die trigeminus-versorgte Kaumuskulatur der Sauropsiden« 152 Kr. 10 Øre ($\frac{29}{9}$ 26).
272. Stiftsskriver, Dr. juris C. W. WESTRUP til fortsatte retshistoriske Undersøgelser 600 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.400 Kr. ($\frac{14}{12}$ 25).
273. Kontorchef, Dr. polit. J. WILCKE til Trykning af »Kurantmønten 1726—1788« 7.735 Kr. 45 Øre ($\frac{22}{12}$ 26).
274. Kunstmaler J. F. WILLUMSEN til Udgivelse af et Værk om den græsk-spanske Kunstner El Greco's Ungdom 10.839 Kr. 11 Øre. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 15.654 Kr. 11 Øre ($\frac{7}{12}$ 22 og $\frac{17}{3}$ 27).
275. Lektor ved Universitetet, Dr. phil. KURT WULFF til sprogvidenskabelige Studier 5.800 Kr. ($\frac{26}{5}$ 26 og $\frac{17}{9}$ 26).
276. Bestyrelsen for N. ZAHLES SKOLE til Udgivelse af et Festskrift i Anledning af Hundreårsdagen for Natalie Zahles Fødsel 11. Juni 1927 2.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
277. Underinspektør ved Dansk Folkemuseum, Arkitekt H. ZANGENBERG til Studier af Bolig- og Byggeskik i danske Bøndergaarde og Huse 1.000 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
278. Assistent ved Danmarks geologiske Undersøgelse, Dr. phil. H. ØDUM til geologiske Undersøgelser 1.200 Kr. ($\frac{8}{12}$ 26).
-

279. Carlsbergfondets Universitetslegat af 25. September 1926 (jfr. Beretning 1925—26, S. 217).

Ved den første Uddeling ²⁵/₉ 1926 blev Legatet af Universitetet tildelt følgende, alle med 3.000 Kr. aarlig i 2 Aar: Dr. phil. E. BUCH ANDERSEN, Mag. scient. H. MØLHOLM HANSEN, Mag. art. LOUIS T. HJELMSLEV, Dr. med. KNUD OVE MØLLER. I 1926—27 er udbetalt ialt 12.000 Kr. med 3.000 Kr. til hver.

Desuden er der af Fondets Midler (udenfor Afdeling B) givet et Driftstilskud til det svenske arkæologiske Institut i Rom, ydet Sygehjælp til en Videnskabsmand og tilstaaet Enken efter en til Fondet nær knyttet Videnskabsmand en aarlig Understøttelse. Endvidere er der givet et Tilskud for at afdøde Etatsraad H. B. Storeks Vaabenværk kunde overgaa til en offentlig Samling, samt overrakt Cand. mag. H. JUUL-JENSEN en større Boggave som Udtryk for Anerkendelse af hans udmærkede Virksomhed ved den danske Ordbog.

I Henhold til de Vilkaar, der gælder for Modtagelsen af Understøttelser af Afdeling B, er der i Tiden 1. Oktober 1926—30. September 1927 til Fondets Bibliotek indsendt følgende Publikationer (ordnede efter Modtagerens Navne, der er udhævede):

Danmarks Adels Aarbog. Udgivet af en Forening. Redigeret af J. V. Teisen og Louis Bobé. 1927. 44. Aarg. Kbh. [1926.] [ADELSAARBOGSFORENINGEN.]

FRANCIS BECKETT: Danmarks Kunst. 9.—10. Hæfte. Kbh. 1926—27.

HENRIK BERTELSEN: Jens Pedersen Høysgaard og hans Forfatterskab. Kbh. 1926.

NIELS BJERRUM: Untersuchungen über Ionenassoziation. I. Der Einfluss der Ionenassoziation auf die Aktivität der Ionen bei mittleren Assoziationsgraden. Kbh. 1926. (Vid. Selsk. Math.-fys. Medd. 7, 9.)

Samme: De elektriske Kræfter mellem Ionerne og deres Virkninger. Särtryk ur Svensk Kemisk Tidsskrift, B:d 38, häft 1, 1926.

Samme: Die Verdünnungswärme einer Ionenlösung in der Theorie von Debye und Hückel. — Sonderdruck aus: »Zeitschr. f. Physikalische Chemie« 119. Bd., 3/4 Heft. 1926. Lpz. 1926.

Samme: Die elektrischen Kräfte zwischen den Ionen und ihre Wirkungen. Mit 6 Abbildungen. Ergebnisse der exacten Naturwissenschaften. Sonderabdruck aus Bd. 5. Berl. 1926.

Samme: On the use of Donnan's Membrane Equilibrium Theory for the Determination of the Charge of Colloid Particles. From the Philosophical Magazine, vol. 111. January 1927.

CHR. BLINKENBERG: Lindiaka II—IV. Vidensk. Selsk. Hist.-filol. Medd. 11, 4. Kbh. 1926.

Samme: Fibules grecques et orientales. [Lindiaka V.] Vid. Selsk. Hist.-filol. Medd. 13, 1. Kbh. 1926.

P. BOYSEN JENSEN og D. Müller: Undersøgelser over Stoffproduktionen i yngre Bevoksninger af Ask og Bøg. (Untersuchungen über die Stoffproduktion in jungen Beständen von Esche und Rotbuche.) (Særtr. af Det forstlige Forsøgsvæsen i Danmark, 9.) (Kbh.) 1927.

H. V. BRØNSTED: Antarctic and subantarctic sponges, collected by S. Wallin 1924. With 4 figures in the text. — Arkiv för zoologi. Bd. 19 A. No. 6. (Uppsala) (1927).

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN: Dialekter og Dialektforskning. Kbh. 1927.

P. K. THORSEN: Afhandlinger og Breve. Udg. ved. J. BYSKOV og MARIUS KRISTENSEN. I: Afhandlinger vedrørende Sønderjylland. Kbh. 1927.

F. BØRGESSEN: Marine Algæ from the Canary Islands, especially from Teneriffe and Gran Canaria. II. Phæophyceæ. Vid. Selsk. Biol. Medd. 6, 2. Kbh. 1926.

J. CLAUSEN: Genetical and cytological Investigations on *Viola tricolor* L. and *V. arvensis* Murr. (Separat ur *Hereditas* 8.) (Lund) (1926).

Samme: Non-Mendelian Inheritance in *Viola*. (Separat ur *Hereditas* 9, Festskrift för W. Johannsen 19 ³/₂ 27). (Lund) (1927).

Hammer Bakker. En botanisk Undersøgelse, iværksat af DANSK BOTANISK FORENING. 1—6. 1926. (Særtryk af *Botanisk Tidsskrift*. 39. Bd.'s 4. Hefte. 1926.) Kbh. 1926.

Steen Steensen Blichers samlede Skrifter. Udg. af DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB. 17.—18. Bd. Udg. af Jeppe Aakjær og Georg Christensen. Kbh. 1926—27.

Danmarks gamle Landskabslove med Kirkelovene. Udg. af DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB . . . 1. Bd. Skånske Lov, 5. Hefte. Udarbejdet af Svend Aakjær. Kbh. 1927.

Ordbog over det danske Sprog. Udg. af DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB. 8. Bd. Herre-Høvævl. Kbh. 1926.

HJALMAR DITLEVSEN: Free-living Nematodes. With 15 Plates, a Chart, and a List of Stations. The Danish Ingolf-Expedition. Vol. 4, 6. Copenh. 1926.

Samme: Polychæta from the cruises of the Danish Research-steamer "Dana" 1922 and 23. Contribution to-

wards the knowledge of the distribution of the Polychæta in Danish Waters. (Særtr. af Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 80).

C. P. EISENREICH: Det nørrejydske Redningsvæsen. Dets Tilblivelse, Organisation og Historie. Kbh. 1927.

P. ELIASSEN: Kongeaaen eller den gamle Grænse. 2. Halvbind. Med Kort og Billeder. Kolding 1926.

Dansk biografisk Haandleksikon. Redigeret af Svend Dahl og P. ENGELSTOFT. Bd. 1—3. Kbh., Kria. 1920—26.

B. ERICHSEN og ALFR. KRARUP: Dansk historisk Bibliografi. 2. Bd., 2. Hefte. Kbh. 1927.

JOHANNES FIBIGER: Résultats préliminaires de recherches poursuivies à l'Institut d'anatomie pathologique de l'Université de Copenhague sur le cancer expérimental du goudron. (Conférence internationale pour l'étude du cancer expérimental du goudron, Amsterdam. Oct. 1922.)

Samme: Le Cancer spiroptérien et les autres Cancers à parasites animaux. (Rapport au Congrès du Cancer, Strasbourg, 23—24 Juillet 1923.) Bulletin de l'Association française pour l'Étude du Cancer. Extrait, Paris s. a.

Samme og Poul Møller: Kortfattet foreløbig Meddelelse om Forsøg over Immunisering mod Metastasedannelse ved experimentelt fremkaldte Kræftsvulster. (Nordisk Patologforenings 3. Møde, København, Juli 1926.) Kbh. 1926.

De samme: Investigations upon Immunisation against Metastasis Formation in Experimental Cancer. With 5 Plates. Kbh. 1927. (Vidensk. Selsk. Biol. Medd. 6, 4.)

Fridtjof Bang: Processus histologique au cours de l'évolution du cancer du goudron chez les souris blanches. Extrait des Comptes rendus des séances de la Société de Biologie. (Réunion Danoise de Biologie. Séance du 10 juillet 1922. — T. 87.) S. l. & a. [1922.] [J. FIBIGER.]

Fridtjof Bang: Au sujet de la démonstration expérimentale d'un temps de latence dans l'éclosion des tumeurs malignes. (Conférence internationale pour l'étude du cancer expérimental du goudron, Amsterdam Oct. 1922.) S. l. & a. [Samme.]

J. Maisin (de Louvain): Un groupe nouveau de tumeurs intraorbitaires spontanées chez la souris blanche. Présenté par G. Roussy. Bulletin de l'Association française pour l'Étude du Cancer. Extrait. (Tome 11 — N° 9 — Décembre 1922.) Paris s. a. [Samme.]

J. Maisin (de Louvain): Pouvoir cancérigène des sous-produits du goudron. (Quelques considérations sur leur mode d'action.) Bulletin de l'Association française pour l'Étude du Cancer. Extrait. (Tome 12 — N° 6 — Juin 1923.) Paris s. a. [Samme.]

J. Seedorff: Production expérimentale du Cancer mammaire chez le lapin et la souris blanche sous l'action du goudron. Extrait des Comptes rendus des séances de la Société de Biologie. (Réunion Danoise de Biologie. Séance du 15 juin 1922. — T. 87.) S. l. & a. [Samme.]

OLAF GALLØE: Natural History of the Danish Lichens. Original Investigations Based upon New Principles. Part I. Copenh. 1927.

KJELD GALSTER: Fra Ahasverus til Landsbybørnene. Kolding 1927. [Disp.]

ÉMILE GIGAS: Un voyageur allemand-danois en Espagne sous le règne de Charles III. Extrait de la Revue Hispanique, tome 69. New York, Paris 1927.

THORKILD GRAVLUND: Herredsbogen. Ringsted-Alsted-Tybjerg Herred. Kbh. (1926.)

Samme: Kongesagn. (Af Danskens Historie.) Genfortalt efter Saxe. Kbh., Flensborg 1926.

H. J. HANSEN: The Stomatopoda of the Siboga Expedition. Leiden 1926. (Siboga-Expeditie 35.)

J. HARTMANN and BIRGIT TROLLE: A New Acoustic Generator. The Air-Jet Generator. Reprinted from the Journal of Scientific Instruments, Vol. 4, No. 4, January 1927. S. I.

GUDMUND HATT: Archaeology of the Virgin Islands. (Conférence faite au 21e Congrès international des Américanistes. Session de La Haye 12—16 août 1924.) S. I. & A.

En middelalderlig dansk Lægebog. Udg. af POUL HAUBERG. Kbh. 1927.

Holbergs breve. Udg. af Verner Dahlerup. HOLBERGSAMFUNDET AF 3. DECEMBER 1922. Kbh. 1926. Tekst; Atlas.

Herodoti Historiae. Recognovit brevique adnotatione critica instruxit CAROLUS HUDE. Editio tertia. Tomus I—II. Oxonii s. a. [1926—1927.]

Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalins. Gefin út af Hinu ÍSLENSKA FRÆÐAFJELAGI Í KAUPMANNAHÖFN með styrk ur Ríkissjóði Íslands. 8. Bindi. Kpmhfn. 1926.

OTTO JESPERSEN: Sprogets udvikling og opståen. Udg. av Studentersamfundets oplysningsforening. Kbh. 1926.

Samme: A Modern English Grammar on Historical Principles. Part 2. Syntax. First Volume. Appendix to the First and Second Editions. Heidelb. 1927.

FINNUR JÓNSSON: Ordbog til de af Samfund til udg. af gammel nordisk litteratur udgivne Rímur samt til de af dr. O. Jiriczek udgivne Bósarimur. 1. hæfte. Kbh. 1926.

Erik Klipping og hans Sønner. Rigets Opløsning. Udvalg af Kilder til Tidsrummet 1275—1340. I Oversættelse ved ELLEN JØRGENSEN. (Skrifter udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse. 10. Række. 20—23.) Kbh. 1927.

GUNNAR KNUDSEN: Langeland og Taasing. Samme: En delabialiseret Form af Holt i jyske Stednavne, Namn och Bygd. Tidsskrift för nordisk ortnamnsforskning. Årgång 14. 1926. Häfte 3—4. Särtryk 1926.

MARTIN KNUDSEN: The Hot-Wire Manometer. Vid. Selsk. Math.-fys. Medd. 7, 15. Kbh. 1927.

Samme: Thermal Molecular Pressure in Tubes. Vid. Selsk. Math.-fys. Medd. 8, 3. Kbh. 1927.

Samme: Das Hitzdrahtmanometer. Sonderdruck aus »Annalen der Physik«. 4. Folge. Bd. 83. 1927. Nr. 11.

Samme: Thermischer Molekulardruck in Röhren. Sonderdruck aus »Annalen der Physik«. 4. Folge. Bd. 83. 1927. Nr. 14.

Rasmus Pedersen Ravns Borringholms Krønike 1671 ved Johannes Knudsen. Udg. af Bornholms Historiske Samfund. Rønne 1926. [M. C. KOEFOED.]

TH. N. KRABBE: To formodede Bastarder mellem de to grønlandske Ederfuglearter. (Hertil Tavle 36—38.) Særtryk af Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 80.

P. L. KRAMP: Medusæ. Part 2. Anthomedusæ. With 2 Plates, 40 Figures and 18 Maps in the Text, a Chart and a List of Stations. The Danish Ingolf-Expedition. Vol. 5, 10. Copenh. 1926.

MARIUS KRISTENSEN: Af Sallings ældste Kirkehistorie. Særtryk af Skivebogen 1926. [Skive.] 1926.

Danske Studier. Udg. af Gunnar Knudsen og MARIUS KRISTENSEN. 1925 (Häfte 1—4), 1926 (Häfte 1—4).

TORVALD KØHL: Carina Observatoriet i Odder. En kortfattet Redegørelse for Virksomheden 1903—1923. Kbh. 1924.

L. F. LA COUR: Bernstorff-Støtten. Medd. fra Hist.-topogr. Selskab for Gjentofte Kommune 1926. Særtryk. Hellerup [1926].

VILHELM LA COUR: Sjællands ældste Bygder. En arkæologisk-topografisk Undersøgelse. Kbh. 1927. [Disp.]

TAGE LAKJER: Studien über die Gaumenregion bei Sauriern im Vergleich mit Anamniern und primitiven Sauropsiden. Mit 138 Abbildungen und 2 Tabellen im Text. (Abdruck aus Zoologische Jahrbücher. Abteilung für Anatomie und Ontogenie der Tiere. Bd. 49. Jena 1927).

AXEL LANGE: Navnene til Gyldenlak, Natviol og Levkøj m. m. Gartner-Tidende. 43. Aarg. Nr. 15—16, 12.—19. April 1927. (Kbh.)

Samme: Danske Plantenavne. Frem. 3. Aarg. Hefte 33. 18. Maj 1927.

KAY LARSEN: Englænderne i Gjentofte Kommune 1807. Medd. fra Hist.-topogr. Selskab for Gjentofte Kommune 1926. Særtryk. Hellerup [1926].

Danmark-Norges Traktater 1523—1750 med dertil hørende Aktstykker. Udg. af L. LAURSEN. 7. Bd. 1676—1682. Kbh. 1926.

E. LEHN SCHIØLER: Danmarks Fugle. Med Henblik paa de i Grønland, paa Færøerne og i Kongeriget Island forekommende Arter. Bd. 2. Kbh. 1926.

VILH. LORENZEN: De danske Klostres Bygningshistorie. 8. De danske Johannitterklostres Bygningshistorie. Kbh. 1927.

WILLIAM LUNDBECK: Diptera Danica. Genera and Species of Flies hitherto found in Denmark. Part 7. Platypezidae, Tachinidae. With 116 Figures. Copenh. 1927.

Publications de l'Observatoire »Urania«, Copenhague. Publiées par C. LUPLAU JANSSEN. 2ième série. Nr. 5. Kiel 1924.

C. LUPLAU JANSSEN: Observations of Mars in 1924. (Plate 12.) Reprinted from the Monthly Notices of the

Royal Astronomical Society, Vol. 85. No. 3. (Edinburgh) [1925]. (Urania Observatory Reprints No. 1.)

Samme: La Surface de la Planète Jupiter 1919—1924. Avec 7 Planches. Vid. Selsk. Skr., naturv. og math. Afd., 8. Række, 11, 1. [Publications de l'obs. »Urania«, Copenhagen. 2. série No. 6.] Kbh. 1926.

HUGO MATTHIESSEN: Middelalderlige Byer. Beliggenhed og Baggrund. Kbh. 1927.

Papers from Dr. TH. MORTENSEN'S Pacific Expedition 1914—16. 30—36. (Særtryk af Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 81.)

TH. MORTENSEN: Echinodermes du Maroc et de Mauritanie. Bulletin de la Société des Sciences Naturelles du Maroc. Tome 5. Nos 4—5. Extrait. Rabat, Paris, Londres 1925.

Samme: The name *Echinaster sepositus* (Retzius), with Remarks on Retzius's 'Dissertatio'. From the Annals and Magazine of Natural History, Ser. 9, Vol. 16, November 1925.

Samme: *Goniocidaris umbraculum*, a brood-protecting species. Extract from the New Zealand Journal of Science and Technology, Vol. 8, No. 3, 1926.

Samme: A New West Indian Cidarid. Reprinted from University of Iowa Studies in Natural History, XI, 7. S. 1. & a.

Samme: An Apparatus for catching the Micro-Fauna of the Sea-Bottom. Publikationer fra Univ. Zool. Museum, Kbh., Nr. 42. (Særtryk af Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 80.)

J. S. MØLLER: Folkedragter i Nordvestsjælland. Med 155 Illustrationer i Teksten og 12 Plancher i Farve-Litografi. (Danmarks Folkeminder Nr. 34.) Kbh. 1926.

Handbuch der altarabischen Altertumskunde. In Ver-

bindung mit Fr. Hommel und Nik. Rhodokanakis herausg. von DITLEF NIELSEN. Mit Beiträgen von Adolf Grohmann und Enno Littmann. 1. Bd. Die altarabische Kultur. Mit 76 Abbildungen. Paris, Kopenh., Lpz. 1927.

NIELS NIELSEN (Lektor): Jærnudvindingen paa Island i fordums Tider. (Særtryk af Aarb. f. nord. Oldkynd. og Hist., 1926.)

NIELS NIELSEN (Professor): Sur certains développements d'une fonction holomorphe. Kbh. 1926. (Vid. Selsk. Math.-fys. Medd. 7, 8.)

Samme: Recherches sur les fonctions cylindriques et sur certaines fonctions analogues. Kbh. 1926. (Vid. Selsk. Math.-fys. Medd. 7, 10.)

N. E. NØRLUND: Leçons sur les Séries d'Interpolation rédigées par René Lagrange. Paris 1926.

F. OHRT: Da signed Krist —. Tolkning af det religiøse Indhold i Danmarks Signelser og Besværgelser. Kbh. 1927.

Mission O. Olufsen au Sahara 1922—23. Le Climat du Sahara. Observations météorologiques. Par O. OLUFSEN. Copenh. 1926.

TH. OPPERMANN: Thorvaldsen. Manddomsaarene i Rom 1797—1819. Kbh. 1927.

C. H. OSTENFELD: Vegetation of North Greenland. (Reprinted for private circulation from the Botanical Gazette, Vol. 80, No. 2. October, 1925.)

Samme: Some Remarks on Species and Chromosomes (Reprinted from the American Naturalist, Vol. 59, May—June, 1925).

Samme: Flowering Plants and Ferns from North-Western Greenland Collected during the Jubilee Expedition 1920—22 and Some Remarks on the Phytogeography of North-Greenland. Særtryk af Medd. om Grønland. 68. Kbh. 1925.

Samme: The Flora of Greenland and its Origin. Kbh. 1926. (Vidensk. Selsk. Biol. Medd. 6, 3.)

SVEND AAGE PALLIS: The Babylonian akitu Festival. With 11 Plates. Kbh. 1926. (Vid. Selsk. Hist.-filol. Medd. 12, 1.)

Helsingør i Sundtoldstiden 1426—1857. 1. Bd., 5.—6. Hefte; 2. Bd., 1. Hefte, Kbh. (1926—27.) [LAURITS PEDERSEN.]

FREDERIK POULSEN: Den kretisk-mykeniske Kunst. Med 111 Afbildninger. Udg. af Studentersamfundets Oplysningsforening. Kbh. 1926.

Samme: Griechische und römische Porträts. 107. Lieferung. (München.) (1927.)

Samme: Aus einer alten Etruskerstadt. Mit 51 Tafeln. Vidensk. Selsk. Hist.-filol. Medd. 12, 3. Kbh. 1927.

SVEND RANULF: Moralen og Samfundet. Udg. af Studentersamfundets Oplysningsforening. (Kultur og Videnskab [26].) Kbh. 1927.

C. RAUNKJÆR: Om danske Agropyrum-Arter. (Isoreagent-Studier II.) (Særtryk af Botanisk Tidsskrift. 39. Bind 5. Hefte. 1926.)

Samme: Vegetationen paa Maglehøj (vest for Arresø) og lidt om vore Kæmpehøjes Flora i det Hele taget. (Særtryk af Botanisk Tidsskrift, 39. Bind 5. Hefte, 1926.)

ERNST VON DER RECKE: Det danske Kongevaaben. Et Lejlighedsskrift. Særtryk af Personalhistorisk Tidsskrift. Kbh. 1927.

CHRISTIAN RIMESTAD: Baudelaire. Kbh. 1927. [Disp.]

EDGAR RUBIN: Visuell wahrgenommene wirkliche Bewegungen. Vorläufige Mitteilung. Sonderabdruck aus »Zeitschrift für Psychologie« Bd. 103 (1927). Lpz.

Oribasii Synopsis ad Eustathium, Libri ad Eunapium.

Edidit IOANNES RAEDER. Lips. et Bero . 1926. (Corpus Medicorum Graecorum. 6, 3.)

KNUD SAND: Abhandlungen aus »Handwörterbuch der Sexualwissenschaft«. 2. Auflage. Bonn 1925.

Samme: Abhandlungen aus Handbuch der normalen und pathologischen Physiologie. Bd. 14/1 (Fortpflanzung, Entwicklung und Wachstum). Berl. 1926.

Samme: Den retsmedicinske Bedømmelse af intracranielle Blødninger hos voksne Individuer, som har været udsat for stump Vold, der har ramt Hovedet. Særtr. af »Ugeskrift for Læger« 1926, Nr. 6.

Samme: Om Retsmedicinen, dens Udspring, dens Udvikling og dens moderne Stilling med særligt Henblik paa Danmark. Særtryk af »Ugeskrift for Læger« 1926, Nr. 10.

Pézard, SAND & Caridroit: Feminisering af en voksen Hane af Leghorn-Racen. Homologe og heterologe Potentialiteter hos Høns (Gallus Domesticus). Særtryk af Ugeskrift for Læger 1924 Nr. 16, 17, 18, 19, 20, 21.

De samme: Inversion sexuelle du plumage observée chez nos sujets lors de la récente mue et notion de seuil hormonique. (Présentation d'animaux.) Extrait des Comptes rendus des séances de la Société de Biologie. (Séance du 31 octobre 1925. — Tome 93.)

De samme: Quelques faits nouveaux concernant les greffes d'ovaires effectuées sur le Coq domestique. (Présentation de matériel.) Extrait des Comptes rendus des séances de la Société de Biologie. (Séance du 27 février 1926. — Tome 94.)

De samme: La bipartition longitudinale de la plume. Faits nouveaux concernant le gynandromorphisme élémentaire. (Présentation de matériel.) Extrait des Comptes rendus

des séances de la Société de Biologie. (Séance du 24 avril 1926. — Tome 94.)

De samme: 1. Om Udviklingen af de sexuelle Potentialiteter hos Kyllinger . . . 6. Om longitudinel Tvedeling af Fjer . . . Extraits de »Ugeskrift for Læger« 9, 13, 28, 30 & 31/1926. Copenh. 1926.

GUDMUND SCHÜTTE: Jysk og østdansk Artikelbrug. Vid. Selsk. Hist.-filol. Medd. 7, 2. Kbh. 1922.

Samme: Vor Folkegruppe Gottjod. 1. Bd. Kbh. 1926.

PETER SKAUTRUP: Et Hardsysselmaal. Ordforråd. I. Kbh. 1927.

HELGA STEMANN: F. Meldahl og hans Venner. 1. Bd. 1827—1854. Kbh. 1926.

ADOLF STENDER-PETERSEN: Slavisch-germanische Lehnwortkunde. Eine Studie über die ältesten germanischen Lehnwörter im Slavischen in sprach- und kulturgeschichtlicher Beleuchtung. Göteborgs Kungl. Vetenskaps- och Vitterhets-samhälles Handlingar. 4. Följden. Band 31. No. 4. Göteborg 1927.

Publikationer og mindre Meddelelser fra Københavns Observatorium, udgivet af . . . ELIS STRÖMGREN. No. 43—49; 51—57. Kiel (senere Khh.) 1923—26.

Sonderabdruck aus: »Vierteljahrsschrift der Astronomischen Gesellschaft«, 61. Jahrgang. 3.—4. Heft. Lpz. 1926. XIV. E. STRÖMGREN: Das System der periodischen und asymptotischen Bahnen im problème restreint. — XV. Jens P. Møller: Drei Bahnklassen im problème restreint.

Nordisk Astronomisk Tidsskrift. Udgivet af Astronomisk Selskab . . . Ny Række. Bd. 7. No. 1—4. Kbh. 1926. [E. STRÖMGREN.]

POUL TUXEN: Einige Bemerkungen über die Konstruktion der Pälitexte. [Aus der Festschrift H. Jacobi 1926.]

Samme: Ein Vedānta-Kompendium. (Sonderdruck aus der Garbe-Festgabe 1927.)

Dansk Folkemaal. Udgivet af UDVALG FOR FOLKEMAAL. Redigeret af Poul Andersen. Aarg. 1. Hefte 1—2. Jan.—Febr. 1927. Kbh.

Peder Palladius: Danske Skrifter. Udgivet for UNIVERSITETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND af Lis Jacobsen. Levering 1—20. Kbh. 1911—26.

HENRIK USSING: Det gamle Als. (Kbh.) (1926.)

MARTIN VAHL og GUDMUND HATT: Jorden og Menneskelivet. Geografisk Haandbog. 4. Bd. Kbh. 1927.

C. F. WANDEL: Danske Handelsforsøg paa Levanten i det attende Aarhundrede. Kbh. 1927.

VILHELM WANSCHER: Architekturens Historie. Første Del: Oldtid. Kbh. 1927.

C. WESEBERG-LUND: Contributions to the Biology and Morphology of the Genus Daphnia with some Remarks on Heredity. With 2 Plates and 21 Textfigures. Vidensk. Selsk. Skr., naturv. og math. Afd. 8. Række, 11, 2. Kbh. 1926.

J. WILCKE: Kurantmønten 1726—1788. Kbh. 1927.

J. F. WILLUMSEN: La Jeunesse du peintre El Greco. Essai sur la transformation de l'artiste byzantin en peintre européen. Tome 1—2. Paris 1927.

Ö. WINGE: The Location of eighteen Genes in *Lebistes reticulatus*. From Journal of Genetics, Vol. 18. No. 1, March, 1927.

Natalie Zahle til Minde. 1827. 1852. 1927. Kbh. 1927. [Bestyrelsen for N. ZAHLES SKOLE.]

Desuden har Direktionen i Aarets Løb som Gaver modtaget en Række Skrifter, fortrinsvis Aarsberetninger. Særlig

skal nævnes Ny Carlsbergfondets Jubilæumsskrift i Anledning af dets 25 Aars Jubilæum d. 20 Januar 1927, og Nobelstiftelsens Mindeskrift »Alfred Nobel och hans släkt«, Sthlm. 1926.

III.

I Overensstemmelse med hvad der er fastsat ved Statutterne for Carlsbergfondet § XXII, lader Direktionen fremdes medfølge den Beretning, den har modtaget fra Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg, og som er Genpart af den Beretning, det paahviler denne Bestyrelse aarlig at afgive til Hs. Maj. Kongen om Museets Fremgang.

Allerunderdanigst Indberetning

fra

Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg.

I Aaret 1. Oktober 1926 til 30. September 1927 har det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg forøget sine Samlinger paa følgende Maade:

A. Ved Køb:

1. Dronning Margrethe Valdemarsdatter. Afstøbning af hendes Alabasterstatue paa Gravmælet i Roskilde Domkirke.
2. Kong Kristiern den Første rider paa Jagt med Bartolomeo Colleoni under sit Besøg hos denne paa Malpaga under Italiensrejsen 1474. Kopi, udført af Daniel Hvidt, efter Girolamo Romaninos Freske fra ca. 1520 paa Malpaga.
3. Kong Frederik den Anden. Brystbillede paa Kobber.
4. Kong Christian den Fjerde som yngre. Brystbillede paa Kobber. Samtidigt Maleri.

5. Kong Christian den Femte. Afstøbning i Gibs af Marmorbusten i Tøjhuset.
6. Dronning Louise, Kong Frederik IV's Gemalinde, født Prinsesse af Meklenborg-Güstrow. Samtidigt Maleri.
7. Kong Frederik den Femte. Afstøbning i Gibs af Hovedet paa Jacques Saly's Rytterstatue paa Amalienborg Plads.
8. Kong Frederik den Sjette. Halv Figur. Maleri fra C. V. Eckersbergs Atelier.
9. Hans Ulrik Gyldenløve, Lensmand paa Kronborg og Frederiksborg, og hans Hustru, Regitze Grubbe. Hele Figurer i Legemsstørrelse. Malet af Karel van Mander.
10. Lægen, Justitsraad Jens Bing. Maleri, signeret: J. S. du Wahl.
11. Gustav Joachim von Michaelsen, Oberst. Samtidigt Maleri.
12. Heinrich Carl Greve Schimmelmann, Skatmester, Geheimekonferensraad. Halv Figur. Pastel, signeret: Lønberg.
13. Foregaaendes Hustru Caroline Tugendreich, f. Friedeborn. Pastel.
14. Gulddaase, af Greve Struensee skænket hans Sjælesørger Pastor Balthasar Münter og indvendig prydet med et Mandsportrait fra Tiden.
15. Jeppe Prætorius, Købmand, Etatsraad. Samtidigt Maleri.
16. Adam Gottlob Oehlenschläger. Knæstykke. Samtidig Kopi efter C. A. Jensen.
17. Samme. Knæstykke. Tegning, signeret: J. F. Møller.
18. Georg Baron von Löwenstern, Gesandt i Wien. Knæstykke. Malet af C. A. Jensen.
19. Christian Molbech, Historiker og Filolog, Bibliotekar. Brystbillede. Samtidigt Maleri.

20. Poul Chievitz, Forfatter. Maleri i halv Figur.
21. Johannes V. Jensen, Forfatter. Malet af L. Find.
22. Afstøbning af Gravkorset ved Visby over de ved Kong Valdemar Atterdags Angreb 1361 faldne Gullændinge.

B. Som Gave:

Fra Proprietær Lauritz Zacharias Jacobsens og Hustrus, født Wibergs, Legat, gennem det kgl. Akademi for de skønne Kunster:

23. Chr. Sonne, Politiker, Landmand, malet af Johannes Ottesen.

Fra Bogtrykker Hertz:

24. Fritz Jürgensen, Tegner og Maler. Selvportrait. Akvarel.

Fra Redaktør G. Nygaard:

25. J. P. Junggreen, sønderjydske Politiker. Originalrelief i Gibs af Vilh. Bissen.

Fra Overretsassessor J. E. Timm, København:

26. Elfenbensrelief af Hyrdernes Tilbedelse. Skaaret af Magnus Berg.

Fra Frk. Emilie Wulff's Bo:

27. Et Taffelur med Spilleværk og med en forgyldt Rytterstatuette af Kong Frederik den Sjette.

Endvidere har Museet fra Hoffotograf Elfelt modtaget en Del Fotografier af kendte Personligheder fra sidste Halvdel af forrige Aarhundrede, og fra Tømrermester Unmack nogle Fotografier fra Slottets Genopførelse.

Foruden de ovennævnte Genstande og Portraiter er Museets Samlinger i Aarets Løb forøget med en stor Række Portrait-Stik og Træsnit, bl. a. med en udsøgt Samling Oehlschlägerportraiter og med en meget betydelig Samling Negativplader efter danske Portraitmalerier, optagne i sin Tid gennem Firmaet Pacht & Crone.

Desuden har Museet erhvervet flere Møbler og Genstande:

28. Et stort rødlaakeret Ur fra 18. Aarhundredes Begyndelse, engelsk Arbejde, signeret: White & C. Jappaners. Fra Gammel Estrup.
29. Fem større Gobeliner og to Gobelinstykker. Flamske Vævninger fra Tiden omkring 1700. Fra en Sal paa Gammel Estrup.
30. En Krystallysekrone fra Midten af 18. Aarhundrede, stammende fra Schimmelmanss Palæ i Bredgade.
31. Et indlagt Mahogni Spillebord fra 18. Aarhundredes Slutning, stammende fra Ahrensburg.
32. Et Rococo-Toiletbord, formentlig fransk Arbejde, stammende fra Ahrensburg.
33. To forgyldte Stole, stammende fra Wandsbeck.

Vævningen af Tapeterne til Riddersalen har været fortsat og vil formentlig blive afsluttet i Løbet af det kommende Aar.

Med Udgangen af September Maaned frattraadte den ene af Museets Inspektører, Arkitekt V. Th. Holck sin Stilling. Han blev knyttet til Museet 1. April 1885, først med Titel Konservator, senere som Museumsinspektør. Bestyrelsen har herefter besluttet at ansætte Museumsinspektør, Mag. art. H. O. L. L. Andrup som 1. Inspektør, Museumssekretær, Cand. theol. P. B. C. Westergaard som 2. Inspektør ved Museet fra 1. Oktober 1927 at regne.

Museet har i Aaret 1926—27 været besøgt af 79.367 Personer.

København, den 30. November 1927.

F. BROCKENHUUS SCHACK. M. MACKEPRANG. JOHS. PEDERSEN.

IV.

Oversigt over Indtægt, Udgift og Status
for Afdelingerne A, B og C.

Indtægt.

Afdeling A (Laboratoriet).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	150.000 Kr.	» Ø.
Rente af den med Fondet fælles Kassebeholdning i 1925—26	4.230 - 70 -	
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1926—27	43.650 - » -	
Bonus, Københavns Brandforsikring	945 - 75 -	
Afgift af Telefonstativ	30 - » -	
Salg af »Meddelelser« i 1926—27	473 - 45 -	
Samlet Indtægt...	199.329 Kr.	90 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1926	39.254 - 15 -	
Ialt...	238.584 Kr.	05 Ø.

Afdeling B (Fondets videnskabelige Understøttelser).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	700.000 Kr.	» Ø.
Rente af den med Fondet fælles Kassebeholdning i 1925—26	11.434 - 44 -	
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1926—27	78.750 - » -	
Refusion af tidligere udbetalt Bevilling	500 - » -	
Samlet Indtægt....	790.684 Kr.	44 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1926	14.804 - 65 -	
Ialt...	805.489 Kr.	09 Ø.

Afdeling C (Frederiksborgmuseet).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	150.000 Kr.	» Ø.
Rente af den med Fondet fælles Kassebeholdning i 1925—26	3.018 - 13 -	
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1926—27	20.475 - » -	
Rente af egen Kassebeholdning	798 - 74 -	
Indtægter af Billetsalg og Forevisning	51.768 - 90 -	
Forskellige Indtægter	7.260 - » -	
Samlet Indtægt....	233.320 Kr.	77 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1926	28.223 - 69 -	
Ialt...	261.544 Kr.	46 Ø.

Udgift.

Afdeling A.

Laboratoriets Driftsudgifter (foran S. 138).....	182.869 Kr.	» Ø
hvorefter Kassebeholdningen 30. Septbr. 1927 udgør..	55.715 - 05 -	
	<u>238.584 Kr.</u>	05 Ø.

Afdeling B.

Understøttelser til videnskabelige Arbejder ¹	815.947 Kr.	51 Ø.
Tilskud til Videnskabernes Selskab.....	20.000 - » -	
	<u>Samlet Udgift...</u>	835.947 Kr. 51 Ø.
hvorefter Underskud 30. Septbr. 1927 udgør.....	30.458 - 42 -	
	<u>805.489 Kr.</u>	09 Ø.

Afdeling C.

Administration.....	32.936 Kr.	18 Ø.
Museets Drift.....	61.131 - 75 -	
Samlingens Forøgelse og Vedligeholdelse.....	65.606 - 18 -	
Gobelinvævningen.....	45.425 - 66 -	
Litterær Virksomhed.....	4.178 - 63 -	
Forskellige Udgifter.....	<u>17.473 - 67 -</u>	
	<u>Samlet Udgift...</u>	226.752 Kr. 07 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. Septbr. 1927 udgør..	34.792 - 39 -	
	<u>261.544 Kr.</u>	46 Ø.

Status.

Afdeling A ejede

$\frac{1}{10}$ 1926: 1.019.254 Kr. 15 Ø. $\frac{1}{10}$ 1927: 1.035.715 Kr. 05 Ø.

Afdeling B ejede

$\frac{1}{10}$ 1926: 1.764.804 Kr. 65 Ø. $\frac{1}{10}$ 1927: 1.719.541 Kr. 58 Ø.

Afdeling C ejede

$\frac{1}{10}$ 1926: 483.223 Kr. 69 Ø. $\frac{1}{10}$ 1927: 489.792 Kr. 39 Ø.

¹ Af de givne Bevillinger henstod ved Aarets Udgang som endnu ikke udbetalt Kr. 916.097,50. Størstedelen af dette Beløb var dog heller ikke forfaldet til Udbetaling endnu.

V.

Ny Carlsbergfondet.

For Ny Carlsbergfondets Midler er der i Regnskabsaaret 1926—27 erhvervet eller bidraget til Erhvervelse af de efternævnte Kunstværker samt til andre nedenangivne, fundatsmæssige Formaal anvendt de vedføjede Beløb.

A. Kunstindkøb.

Til Glyptoteket:

Ægyptisk Kunst:

1. Prinsessehoved. (Merit-aton). XVIII. Dynasti, c. 1375 f. Kr. Tell-el-Amarna. Sandsten.
2. Stele for Kvinden It-en-neb-ten. XII. Dynasti, c. 2300 f. Kr. Harageh. Kalksten.
3. Fresko. Fragment. XVIII. Dynasti. Tell-el-Amarna, c. 1375 f. Kr.

Moderne Kunst:

4. Brandstrup, Ludvig: Brygger Carl Jacobsen. Statuette. Bronze.
5. Rodin, Auguste: Danaide. Statuette. Marmor.
6. Samme: Tre Sirener. Gruppe. Marmor.
7. Jensen, Christian Albrecht: Arkæologen Peter Oluf Brøndsted. Brystbillede. Olie paa Lærred.
8. Samme: Amalie Elisabeth von Würden. Omtr. Knæstykke. Olie paa Lærred.
9. Samme: Billedhuggeren H. E. Freund. Omtr. Knæstykke. Olie paa Lærred.
10. Stein, Carl Henrik Theobald: Arkæologen, Konferensraad Chr. Jürgensen Thomsen. Statuette. Bronze.
11. Freund, Hermann Ernst: Odin. Statuette. Bronze.
12. Marstrand, Wilhelm Nikolaj: Christian IV. paa »Trefoldigheden«. Skitse. Olie paa Lærred.

Til Nationalmuseet:

13. Bevilling paa 8.320,50 Kr. til Erhvervelse af en Samling italiske Vaser. (Antiksamlingen.)
14. Et nordindisk Bronzerelief af Guden Ganesa, en damaseret Kris fra hollandsk Indien, 4 peruanske Lerkar og et Bidrag paa 5.000 Kr. til Erhvervelse af et Høvedingehus fra Nias. (Etnografisk Samling.)
15. En Serie malede Tapeter og et kinesisk Skab fra Gl. Estrup samt en Tebordsplade fra Gammellund-Fabrikken paa Mors og en Biskopsbolle af slesvigske Fajance. (Dansk Folkemuseum.)

Til Statens Museum for Kunst:

16. Et Beløb af 18.297,57 Kr. til Indkøb af ældre Haandtegninger fra Boerner-Samlingen.
17. 4. Bidrag af en samlet Bevilling paa 50.000 Kr. til Indkøb af J. F. Willumsens »Det store Relief«.
18. Et Beløb af 4.500 Kr. til Erhvervelse af 2 Arbejder af J. F. Willumsen: »Stenbruddet« og »Sangerinden Lola«.
19. 1. Bidrag af en samlet Bevilling paa 240.000 Kr. til Indkøb af Mandsportræt af Tizian.

Til Afstøbningssamlingen:

20. 2 Akvareller af Marie Henriques efter Apollonstatuen og Hermeshovedet fra Templet i Veji.

Til Kunstakademiets grafiske Skole:

21. Bevilling paa 1.500 Kr. til Erhvervelse af en Samling Raderinger og Litografier af J. F. Willumsen.

Til den historiske Vaabensamling paa Københavns Tøjhus:

22. Richelieu's Dolk, og en Pragtkaarde med tilhørende Dolk stammende fra de sachsiske Kongers Vaabensamling.

Til Kronborg-Museet:

23. Bidrag paa 7.000 Kr. til Erhvervelse af en Samling Tegninger og Malerier af Grev Harald Moltke fra den litterære Grønlandsekspedition 1902—04.

Til Aarhus Museum:

24. E. Weie: »Nature morte«.

Til Borups Højskole:

25. 1. Rate af en samlet Bevilling paa 30.000 Kr. til en Frise, forestillende Menneskelivets Aldre, af Utzon Frank.

Til Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse:

26. 1. Rate af en samlet Bevilling paa 30.000 Kr. til Udsmykning af Korridorer og Hovedtrappe ved Billedhugger Johs. Bjerg.

Til Københavns Idrætspark:

27. 2 Relieffer af Billedhugger Axel Poulsen.

Til St. Joseph-Søstrenes franske Skole i København:

28. Hans Henningsen: Portræt af Prinsesse Margrethe.

Til Randers By:

29. Bidrag paa 5.000 Kr. til Billedhugger Bundgaards Genforeningsmonument i Randers.

Endvidere har Fondet for et Beløb af 125.000 Kr. erhvervet den tidligere Kunstforeningen, København, tilhørende Studie- og Skitsesamling, som bortloddedes blandt danske Provinsmuseer med Undtagelse af de 3 ovenfor nævnte til Glyptoteket skænkede Kunstværker af Marstrand, Stein og Freund (nos. 12, 10 og 11) samt:

30. Th. Philipsen: »Vej ved Kastrup«, der skænkedes til Den Hirschsprungske Samling, og
31. Jørgen Roed: »Ribe Domkirke«, der skænkedes til Statens Museum for Kunst.

De øvrige fra Kunstforeningen erhvervede Kunstværker tilfaldt ved Bortlodning følgende Museer:

Aalborg Museum:

32. Julius Paulsen: Eva.
33. N. Petersen Mols: Aftensol.
34. Christen Dalsgaard: Vindue i et Kammers.

Aarhus Museum:

35. C. W. Eckersberg: Udsigt fra Søen imod den sydøstlige Del af Møens Klint.
36. P. S. Krøyer: Studie til »Et Sardineri i Concarneau, Bretagne«.
37. Otto Haslund: Barnehoved »Tulle«.

Fyens Stiftsmuseum:

38. Anna K. Ancher: Gamle Lene. Studiehoved.
39. Hans Smidth: Interiør. Et Bondekøkken.

Horsens Museum:

40. Vilh. Kyhn: Engen ved Skt. Jørgens Sø.
41. Lorenz Frølich: Stærkodder og Prinsessen.
42. Niels Larsen Stevns: Kristus og Synderinden.

Kolding Museum:

43. Godfred Christensen: Susaaen i Nærh. af Herlufsholm.
44. Carl Holsøe: Fra Mariæ Kloster i Helsingør. Vestre Indgangsdør med første Krydshvælving.

45. Hans Tegner: To Gentagelser efter Holberg-Illustrationerne til »Kilderejsen«.

Lolland-Falster Stiftsmuseum:

46. Chr. Alb. Jensen: Portræt af Excell. Statsminister Greve E. Schimmelmann.
 47. Johan Julius Exner: Den lille Rekonvalescent.
 48. Otto Haslund: Barnehoved »Mis«.

Randers Museum:

49. Christen S. Købke: Kvindehoved. Studie efter en midaldrende Kone set forfra.
 50. Lorenz Frølich: Den unge Skjolds Kamp med Bjørnen.

Ribe Museum:

51. Joakim Skovgaard: To af Karyatiderne paa Erechtheion.
 52. H. Siegumfeldt: Interiør. Sjællandsk Bondestue.
 53. Janus la Cour: Stenkyst ved en jydsk Fjord.

Tønder Museum:

54. Christen Dalsgaard: Gammel Bondekone. Halv Figur.
 55. Carl Thomsen: Landsbypræst i sit Studerekammer.

Vejen Museum:

56. Chr. Zacho: Olivenskov ved Menton.
 57. H. Siegumfeldt: Skitse til: En Sømand bringer Efterretning om en Afdød.

Vejle Museum:

58. Kristian Zahrtmann: Job og hans Venner.
 59. Karl Larsen: Nature morte.

Foruden disse Kunstværker har Fondet af nulevende danske Kunstnere til sin Bortlodning erhvervet følgende Kunstværker, der tilfaldt nedennævnte Museer:

Aalborg Museum:

60. Carl Martin Hansen: Keramiker (Arkitekt Arnold Krog).

Aarhus Museum:

61. Lauritz Tuxen: Motiv fra Frascati.

Fyens Stiftsmuseum:

62. Harald Hansen: Banderilleros.
63. Axel P. Jensen: Kraner paa Islands Brygge.

Horsens Museum:

64. Utzon Frank: Liggende Kvinde.

Kolding Museum:

65. Einar Nielsen: Koneportræt fra Gjern.

Lolland-Falster Stiftsmuseum:

66. Harald Slott-Møller: Min Hustru.

Randers Museum:

67. Einar Nielsen: Landskab med Rugmark fra Gjern.
68. Ernst Zeuthen: Padua.

Ribe Museum:

69. Karl Larsen: Nature morte.

Tønder Museum:

70. Johannes Larsen: Motiv fra Rudkjøbing Havn.
71. Mogens Bøggild: Siddende Kvinde.

Vejen Museum:

72. Fritz Syberg: Landskab i April.
73. Karl Schou: Piazza del Popolo.

Vejle Museum:

74. Viggo Johansen: Dragør By set fra Nordenden.
75. Anna K. Ancher: Ung Pige der plukker en Høne.

Desuden har Fondet til Udgivelsen af Jobs Bog med Træsnit af Einar Nielsen bevilget Dansk Radeerforening et Beløb af 5.000 Kr.

B. Andre fundatsmæssige Formaal.

1. Tilskud til Ny Carlsberg Glyptoteks Drift 81.000 Kr.
2. Tilskud til Glyptotekets Palmehave 8.000 Kr.
3. Tilskud til Glyptotekets Bibliotek. Til Boganskaffelser og Indbinding 9.000 Kr.
4. Anskaffelse af Fotografier til Fondets og Glyptotekets Brug 7.000 Kr.
5. Til Hovedstandsættelsesarbejder m. m. i Glyptoteket 35.000 Kr.
6. Til Inventar, Fragt og Udførelse af særlige Arbejder indenfor Fondets og Glyptotekets Administration 15.000 Kr.
7. Til Foredrag i Glyptoteket 3.300 Kr.
8. Til Katalogarbejder 12.000 Kr.
9. Til Rejser 13.000 Kr.
10. Til det svenske arkæologiske Institut i Rom 1.480 Kr.
11. Til Stipendiater ved samme 4.000 Kr.
12. Kunstindustrimuseet. 4. Bidrag, 100.000 Kr., af en samlet Bevilling paa 600.000 Kr. til Dækning af Udgifterne til Museumsbygningen.
13. Til Istandsættelse og Restaurering af Riddersalen paa Kronborg 70.000 Kr. af en samlet Bevilling paa 100.000 Kr.
14. Grundtvigkirkens Taarn 25.000 Kr. af en fireaarig Bevilling paa ialt 100.000 Kr.

15. Skagens Museum til Dækning af Udgifterne til Museumsbygningen 16.000 Kr. af en samlet Bevilling paa 27.000 Kr.
16. Til et Klokkespil i Frelsers Kirke paa Christianshavn 3.000 Kr.
17. Bidrag til Marselisborg Mindepark 10.000 Kr.
18. Akademisk Arkitektforening til en Udstilling i London 3.000 Kr.
19. Til en Vandreudstilling i Amerika af dansk Kunst og Kunstindustri 1.500 Kr.
20. Docent Wanscher til hans Bog om Oldtidens Arkitektur 4.500 Kr.
21. Dr. phil. Sophus Larsen og Bogbinder Anker Kyster 5.909 Kr. som 2. Del af en samlet Bevilling paa 17.729 Kr. til et Værk om danske Bogbind.
22. Arkitektforeningen af 3. Dec. 1892 til et Værk om Abildgaard som Arkitekt og Dekorator 4.000 Kr. som 2. Del af en Bevilling paa 8.000 Kr.
23. Magister Faaborg til en Bog om Rosenborgs Elfenbenssamling 1.500 Kr.
24. Xylograf Hendriksen til et Værk om danske Malere, der studerede i Italien i 1870—80, 4.500 Kr. af en Bevilling paa 13.000 Kr.
25. Kunsthistorikeren Ernst Goldschmidt til et Værk om Frankrigs Malerkunst 4.000 Kr. af en samlet Bevilling paa 6.000 Kr.
26. Til en Fortegnelse over Gemmesamlingen i Thorvaldsens Museum 1.115 Kr. af en samlet Bevilling paa 5.000 Kr.
27. Museumsdirektør Slomann til en Afhandling om ældre danske Møbler fra Slutningen af det 18. Aarhundrede 400 Kr.

28. Arkitekt C. M. Smidt til Opmaaling i Roskilde Domkirke 600 Kr.
29. Det tekniske Selskabs Skole til Opmaalingsarbejder ved Elever ved Skolen 1.000 Kr.
30. Til Opmaalingsarbejder ved yngre Arkitekter 1.806 Kr. af en foreløbig Bevilling paa 10.000 Kr.
31. Den tekniske Skole i Odense til Opmaalingsarbejder ved Elever ved Skolen 500 Kr.
32. Tidsskriftet »Havekunst« Aarsbidrag 500 Kr.
33. Tidsskriftet »Arkitekten« Aarsbidrag 500 Kr.
34. Naturfredningsforeningen 10.000 Kr.
35. Forskønnelsesforeningen 500 Kr.
36. Dansk Kunstflidsforening Aarsbidrag 100 Kr.
37. Turistforeningen 1.000 Kr.
38. Dansk Byplanlaboratorium 1.000 Kr.
39. Foreningen »Kunstmuseets Venner« 1.500 Kr.
40. Foreningen »Fransk Kunst« 500 Kr.
41. Nationalmuseet til Supplering af dets Fotografisamling 1.500 Kr.
42. Til Festskriftet i Anledning af Fondets 25 aarige Jubilæum 10.344,24 Kr.
43. Nationalmuseet til Konservering af Kalkmalerier og middelalderligt Kirkeinventar 4.000 Kr.

Ifølge Regnskabsoversigten for Ny Carlsbergfondet for 1926—27 andrager dets Indtægt, Udgift og Status følgende Beløb:

Indtægt:

1. Andel i Carlsberg Bryggeriernes Overskud	1.474.155		Kr.	63 Ø.
2. Rentekonto:				
a. Renter af Obligationsbeholdningen:				
1. Af Grundfondets og Reserverfondets Andel	79.079		Kr.	» Ø.
2. Af Andel udenfor disse Fond	230	-		» -
b. Renter af Andel i Kontoen »Tilbageholdt til Drift og Nyanlæg«	352.500	-		» -
c. Renter fra Carlsbergfondet	10.062	-		86 -
d. Renter fra Aktieselskabet »Valby Villakvarters Værn«	1.808	-		79 -
e. Renter af Kontokurant og Bankbog	13.286	-		93 -
				456.967 - 58 -
				1.931.123 Kr. 21 Ø.
3. Forskellige og tilfældige Indtægter	14.379	-		34 -
				Samlet Indtægt . . . 1.945.502 Kr. 55 Ø.
Kassebeholdning den 1. Oktober 1926	252.516	-		55 -
				2.198.019 Kr. 10 Ø.
				Samlet Udgift . . . 1.837.957 - 56 -
Kassebeholdning den 30. September 1927	360.061			Kr. 54 Ø.

Udgift:

1. Tilskud til Glyptotekets Drift	89.000	Kr.	»	Ø.
2. Nybygning, Hovedistandsættelser m. m.	35.393	-	39	-
3. Kunstindkøb	442.486	-	05	-
4. Andre fundatsmæssige Formaal	392.827	-	05	-
5. Rentekonto:				
a. Refusion af udlagte Legat- renter	9.200	-	»	-
b. Renteudgift ved Obligations- køb	3.915	-	50	-
			13.115	- 50 -
6. Administration:				
a. Faste Lønninger	28.495	-	34	-
b. Forsendelser, Telefon o. l. .	16.714	-	41	-
c. Papir m. m.				
d. Lejeafgift, Inventar, Kontor- udgifter o. lign.				
e. Assistance i Kontor og Bi- bliotek				
			45.209	- 75 -
7. Forskellige og tilfældige Udgifter	16.868	-	99	-
8. Overført til Kapitalkontoen	803.056	-	83	-
			1.837.957	Kr. 56 Ø.

Ny Carlsbergfondets Status den 30. Septbr. 1927.

Aktiver:

Krav paa Bryggerierne for »Tilbageholdt til Drift og Nyanlæg«:				
Grundfondet	2.888.027	Kr.	14	Ø.
Udenfor Grundfondet	4.161.972	-	86	-
Kreditforeningsobligationer:				
Grundfondet, nominelt	1.620.100	-	»	-
Reservefondet, do.	603.100	-	»	-
Udenfor disse Fond	5.000	-	»	-
Aktier i »Selskabet til Oprettelse af Boliger for Ar- bejderklassen«	900	-	»	-
Panteobligation i Aktieselskabet »Valby Villakvar- ters Værn«	65.802	-	95	-
Bankbøger, Grundfond og Reservefond,	2.064	-	70	-
Kassebeholdning den 30. September 1927	360.061	-	54	-
			9.707.029	Kr. 19 Ø.

Den 20. Januar 1927 havde Ny Carlsbergfondet bestaaet i 25 Aar. I Tilknytning til dette Jubilæum blev der dels udgivet et Festskrift, dels vedtaget enkelte betydelige Do-

tationer. Festskriftet, der indeholder en Redegørelse for Ny Carlsbergfondets Tilblivelse og for dets Virksomhed i de forløbne 25 Aar, og som er rigt illustreret med Gengivelser af de forskellige Kunstværker, det behandler, blev fordelt i et Antal af ca. 600 Eksemplarer dels til enkelte Personer, som i deres Virksomhed har været knyttet til Fondet, dels til Institutioner i Indland og Udland, om hvilke man maatte forudsætte, at de vilde have Interesse af at erhverve dette Værk.

De af Direktionen vedtagne Dotationer var følgende:

Til Komiteen for Indsamling af Midler til Opførelse af Grundtvigskirken til Fuldførelse af Kirkens Taarn et Beløb paa 100.000 Kr.

Til Istandsættelse og Restaurering af Kronborg Slots Riddersal, en samlet Bevilling paa 100.000 Kr.

Til Køb af Museumsgenstande til Kunstindustrimuseet en Sum af 100.000 Kr. og endelig til Forøgelse af de gennem Bryggerierne uddelte Arbejderlegater ligeledes 100.000 Kr.

Paa selve Jubilæumsdagen modtog Direktionen Lykønskninger fra forskellige Korporationer og Institutioner, der stod Fondet nær, ligesom man modtog en lang Række personlige Henvendelser, bl. a. fra Undervisningsminister Byskov, fra Universitetets Rektor, fra Direktørerne for Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst, fra Direktionen for Kunstakademiet, fra Carlsbergfondets Direktion, fra Direktionen for Carlsberg Bryggerierne, fra Bestyrelsen for Frederiksborg Museet, fra Kunstindustrimuseets Bestyrelse og fra Komiteen for Charlottenborg-Udstillingen.

Direktionen for Ny Carlsbergfondet d. 16. Februar 1928.

HELGE JACOBSEN.

A. P. WEIS.

FRANCIS BECKETT.

VI.

Om Carlsbergfondets Indtægter og Udgifter i Aaret 1926—27 skal gives følgende Oplysninger:

Fondets Indtægt har været 2.828.516 Kr. 37 Ø.; deraf udgør Renter 1.228.822 Kr. 30 Ø. og Ejendomsindtægter 25.177 Kr. 26 Ø. Til Administration, Fondets Bygning og Æresboligen paa Gamle Carlsberg er medgaaet 192.503 Kr. 95 Ø. Fondets Overskud udgør derefter 2.636.012 Kr. 42 Ø. Heraf er stillet til Raadighed for Afdelingerne et Beløb af 1.100.000 Kr. og desuden tilstaaet dem et Ekstratilskud af 300.000 Kr., der er fordelt statutmæssigt; til Formueforøgelse er saaledes 1.236.012 Kr. 42 Ø. Da Kursværdien for Fondets Obligationer imidlertid viser en beregnet Opgang af 321.361 Kr. 95 Ø., bliver der en regnskabsmæssig Formuefremgang af 1.557.374 Kr. 37 Ø., hvilket Beløb er fordelt med $\frac{2}{3}$ til Grundfondet og $\frac{1}{3}$ til Reservefondet.

Balance den 30. September 1927.

		Aktiver:	
Carlsberg Bryggerierne:			
Gamle Carlsberg	5.599.947	Kr. 09	Ø.
Ny Carlsberg	4.263.783	- 09	-
Carlsbergs Aftapningsanstalt og andre Nyanlæg med Fradrag af Afskrivning	21.171.955	- 28	-
Ejendommen Matr. Nr. 1440 Udenbys Vester Kvarter	185.107	- 72	-
Bryggeriet Alliance	235.000	- »	-
Søndermarkshuset	37.337	- 05	-
Grunde ved Jerichausgade	219.162	- 18	-
Beholdninger	8.574.860	- 53	-
Kassebeholdning	4.238.122	- 14	-
Udestaaende Fordringer m. m	4.819.889	- 54	-
		49.345.164	Kr. 62 Ø.
	At overføre	49.345.164	Kr. 62 Ø.

Obligationer:	Overført...	49.345.164	Kr. 62 Ø.
a. Børseffekter	22.353.146	Kr. 94 Ø.	
b. Prioritetsobligationer	2.368.708	- 93 -	
		24.721.855	- 87 -
Ejendomskonto		2.483.216	- 39 -
Krav paa Bryggerierne for tilbageholdt Drifts-			
overskud		8.850.000	- » -
Andet Tilgodehavende		831.944	- 60 -
Carlsberg Bryggeriernes Pensionsfonds Effekter ...		2.764.737	- 94 -
Kassebeholdning		2.820.983	- » -
		<u>Kr. 91.817.902</u>	<u>Kr. 42 Ø.</u>

Passiver:

Carlsberg Bryggerierne:			
Pensionskasserne	979.725	Kr. 33 Ø.	
Gældsbrevs-konto	4.759	- 56 -	
Prioritetskonto	291.934	- 95 -	
Tilbageholdt til Driftskapital og Nyanlæg af Ny Carlsberg	8.850.000	- » -	
Tilbageholdt til Driftskapital og Nyanlæg af Gamle Carlsberg	8.850.000	- » -	
Anden Gæld	8.844.025	- 20 -	
Ny Carlsbergs Legater ..	305.000	- » -	
Carlsbergfondets Jubilæumslegater	200.000	- » -	
		28.325.445	Kr. 04 Ø.
Bryggeriernes Reserve- og Fornyelsesfond	7.030.798	- 79 -	
Bryggeriernes Pensionsfond	5.181.052	- » -	
Afdelingerne:			
a. Laboratoriebygningen	530.000	Kr. » Ø.	
b. Afdelingernes Krav paa Fondet	3.245.049	- 02 -	
c. Tilgodehavende for Aaret	1.418.817	- 73 -	
		5.193.866	- 75 -
Ny Carlsberg-Sidens Tilgodehavende for Aaret	1.528.646	- 87 -	
4 ¹ / ₂ % Laan af 1902	400.000	- » -	
Prioritetskonto	407.345	- 14 -	
Bryggeriernes Krav for Restindestaaende i Pensionskasserne for Tiden før 1901	111.591	- 23 -	
Laboratoriets Pensionskasse	12.245	- 76 -	
Afdelingernes Pensionsfond	588.818	- 81 -	
Det Jacobsenske Familielegat	257.679	- 64 -	
		<u>At overføre...</u>	<u>49.037.490</u>
			Kr. 03 Ø.

	Overført . . .	49.037.490	Kr. 03 Ø.
Videnskabernes Selskabs Tilgodehavende		73.593	- 28 -
Konto for Jubilæumsudgifter		221.130	- 29 -
Kursdifference Konto		3.804.000	- » -
Kapitalkonto		38.681.688	- 82 -
		<u>Kr. 91.817.902</u>	<u>Kr. 42 Ø.</u>

Til Kapitalkonto svarer:

Fondets staaende Konto i Ny Carlsberg	5.169.631	Kr. 14 Ø.
Fondets Indestaaende i Gamle Carlsberg	6.952.692	- 14 -
Gamle Carlsbergs særlige Reservefond	8.850.000	- » -
Fondets Bygning paa Dantes Plads	850.000	- » -
Grundfondet	11.239.577	- 03 -
Reservefondet	5.619.788	- 51 -

Saa vel Stigningen af Ejendomskonto, fra 1.682.930 Kr. 49 Ø. i 1925—26 til 2.483.216 Kr. 39 Ø. i 1926—27, som Oprettelsen af Prioritetskonto paa 407.345 Kr. 14 Ø. skyldes Erhvervelsen af de to Naboejendomme til Fondets Bygning, Ny Kongensgade 20 og Ny Vestergade 21.

VII.

Prof. C. H. OSTENFELD blev i September 1927 af Direktionen genvalgt som Fondets Repræsentant i Rask-Ørstedfondets Bestyrelse for de fire næste Aar.

Direktionen for Carlsbergfondet d. 14. Marts 1928.

A. B. DRACHMANN. VALD. HENRIQUES. JOH. HJELMSLEV.
C. H. OSTENFELD. JOHS. PEDERSEN.

IV.

Udvalget for Forsendelse af videnskabelig Litteratur til fremmede Biblioteker.

Beretning 17. December 1920—31. December 1927.

Selskabets Udvalg vedrørende det internationale videnskabelige Samarbejde nedsatte i November 1920 et forbedrende Underudvalg bestaaende af Overbibliotekar Lange, Professor Bjerrum og Professor Knudsen for at overveje Tanken om, at Videnskabernes Selskab skulde sende som Gaver til Hovedbiblioteker i valutasvage Lande den vigtigste, nyudkommende danske videnskabelige Litteratur.

Efter at Selskabets Præsident paa Underudvalgets Indstilling havde andraget Rask-Ørsted Fondet om en Bevilling paa 10.000 Kr. til at organisere saadanne Boggavers Forsendelse, og dette var blevet bevilget, vedtoges i Selskabets Møde den 17. December 1920 at nedsætte et selvstændigt Udvalg bestaaende af de samme, som foreløbigt havde behandlet Sagen, og dette fik Navn af: Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Udvalg for Forsendelse af videnskabelig Litteratur til fremmede Biblioteker.

Det økonomiske Sammenbrud gjorde Videnskabens Vilkaar saare vanskelige i en Række af de Lande, som havde deltaget i Verdenskrigen. Udvalgets Virksomhed var tænkt »dels som en udrakt Haand til de paagældende Landes Videnskab som et Udtryk for den internationale Videnskabs Solidaritet, og dels skulde det sikre dansk Videnskab imod

at blive overset i disse Lande« i en Række økonomisk særlig vanskelige Aar.

Man opstillede følgende Liste over de Biblioteker, hvortil Bøger skulde sendes uden Vederlag:

Berlin Statsbiblioteket		
Helsingfors Universitets Bibliotek		
Kiel	—	—
Paris	—	—
Bruxelles Bibliothèque royale		
Budapest Universitets Bibliotek		
Firenze Bibl. Nazionale centrale		
Göttingen Universitets Bibliotek		
Leipzig	—	—
München	—	—
Prag	—	—
Roma Biblioteca Alessandrina		
Strasbourg Universitets Bibliotek		
Warschau	—	—
Wien Statsbibliotek		

hvortil senere kom Statsbiblioteket i Petrograd.

Det bestemtes, at de fire førstnævnte Biblioteker skulde faa et mere omfattende Udvalg af Bøger end de 11 andre, og at disse sidste kun skulde have egentlige større videnskabelige Værker.

Fra Begyndelsen var det klart, at det ikke blot galdt om at udsende nyudkomne Enkeltværker til disse af Udvalget udpegede Biblioteker, men at det var ligesaa vigtigt at opnaa Forbindelse med andre Biblioteker i valuta-svage Lande, som havde subscriberet paa danske Tidsskrifter og Fortsættelsesværker, men paa Grund af Tidernes

Vanskeligheder under og efter Krigen havde været nødt til at holde op hermed.

I ingen af de Lande, hvortil Udvalget har sendt Bøger, har den danske videnskabelige Litteratur før Krigen været saa stærkt repræsenteret som i Tyskland, og for intet Land har den maaske betydet saa meget som for Finland. Forsendelserne til Helsingfors Bibliotek har derfor været noget mere omfattende — medtagende ogsaa en Del Klassiker-Udgaver f. Eks. — end til noget andet Bibliotek, og maalt i Bogladepris kan de tilsammen repræsentere henved 16.000 Kr. eller mere end 10 % af de samlede Bogforsendelser.

For at faa saa nøje en Tilknytning som muligt til den ældre Bestand af danske Bøger i tyske Biblioteker indledtes et Samarbejde med disses Centralkontor i »Die Notgemeinschaft der deutschen Wissenschaften«. Langt de fleste Ønsker om Fortsættelser af afbrudte Tidsskriftrækker eller Flerbinds-Bøger er modtagne her igennem, hvorved man fulgte den Regel at supplere saa vidt muligt enhver Lakune af yngre Dato end 1914, men ikke af ældre. Paa et vist Tidspunkt abonnerede Selskabet paa 117 Fortsættelsesbøger i 915 Exemplarer og 33 Tidsskrifter i 205 Exemplarer, og det kom herigennem til i alt at sende Bøger gratis til 74 forskellige Biblioteker.

I Slutningen af 1925 stillede Udvalget paa Selskabets Vegne Notgemeinschaft der deutschen Wissenschaften et Forslag om en over tre Aar fordelt Afvikling af Forsendelserne til Tyskland, der paa dette Tidspunkt mentes at have opnaaet en relativ Sanering af sine Valutaforhold. Den tyske Institution tilkendegav sin varmeste Paaskønnelse af den Hjælp, der ved Selskabets Virksomhed var ydet tysk Videnskab og foreslog, at den selv fra Nytaar

1926 skulde fortsætte Abonnementet paa og Fordelingen af samtlige de danske Tidsskrifter og Bøger, der var leveret af Selskabet siden 1920. Dette Forslag, som sikrede den danske Litteratur en lige saa god eller maaske endog en bedre Plads i tyske Biblioteker, end den havde før Krigen, var tillige et konkret Vidnesbyrd om den Værdi, man tillagde den Hjælp, vor Virksomhed havde været i Stand til at yde. Det blev modtaget med Tak, og Overgangen gennemførtes paa en Maade, som man kun har hørt omtalt med anerkendende Ord.

Foranlediget af en Skrivelse rettet til Selskabets Præsident fra Tokios Universitet blev der i Begyndelsen af 1926 foretaget en Indsamling af danske Bøger som et Bidrag til Genoprettelsen af det ved Jordskælvet i 1923 ødelagte Universitetsbibliotek. 81 forskellige Værker, mange paa fremmede Sprog, eller forsynede med Resuméer paa fransk, blev sendt til Japan og er antageligt ankomne i god Behold, men en Bekræftelse herpaa har det ikke været muligt at opnaa. Ellers har Bibliotekerne uden Undtagelse vist Paa-skønnelse af Boggaverne, og deres Kvittringer har i Begyndelsen og nu igen ved den endelige Afslutning ofte været ledsagede af særlige Takkeskrivelser, ligesom Bibliotekerne fra Tid til anden har ladet de stedlige Blade indeholde Meddelelser om Selskabets Støttevirksomhed.

Fra 1921 til 1927 er der blevet afsendt 525 forskellige Tidsskrifter og Bøger i alt i henved 120.000 Exemplarer, for hvilke Bogladeprisen vilde have været 142.000 Kr. I Boghandlerregninger er der betalt 38.055 Kr., mens de paaløbende Omkostninger i de syv Aar har udgjort ca. 25.600 Kr.

Økonomisk Støtte til Sagens Gennemførelse har Sel-

skabet modtaget af Rask-Ørsted Fondet, der har bevilget fra 6—10.000 Kr. aarligt, tilsammen 57.700 Kr., mens der fra anden Side er ydet et Tilskud paa 6.000 Kr.

Selskabet skylder Rask-Ørsted Fondet en oprigtig Tak for denne Pengehjælp; tillige har Fondet i Forening med Carlsbergfondet og Ny Carlsbergfondet støttet Virksomheden ved at bestemme, at 10 à 16 Exemplarer af de Skrifter, der er udgivne med deres Støtte, skulde afgives gratis til Fordeling til udenlandske Biblioteker; ogsaa dette har været af stor Betydning for Opgavens rette Løsning. Fremdeles har Private, publicerende Institutioner og vore Forlæggere hjulpet, de sidste ved gennemgaaende at yde en Rabat paa 40—60 % af Bogladeprisen.

Uden denne loyale og interesserede Støtte, som alle, der udgiver Bøger her i Landet, har vist Udvalget, havde Virksomheden ikke kunnet faa det Omfang, den har faaet, med de forholdsvis beskedne Midler, som stod til vor Raadighed. Alene dette Samarbejde har gjort det muligt at sørge for, at disse Aars videnskabelige danske Litteratur blev ligesaa godt repræsenteret i de valutasvage Landes Biblioteker, som de forudgaaende Aars er det, og det kan vist uden Forbehold siges, bedre end noget andet fremmed Lands.

Maj 1928.

H. O. LANGE
(Formand).

VILH. SLOMANN.

Regnskab 1. Januar—31. December 1927.

Indtægter.

Kassebeholdning $\frac{1}{1}$ 1927.....	448, 82 Kr.
Rask-Ørsted Fondet	6.000, 00 -
Renter paa Sparekassebog.....	212, 08 -
Refusion.....	150, 00 -
	8.810, 90 Kr.

Udgifter.

Bogindkøb	3.139, 92 Kr.
Lønning	2.400, 00 -
Kontorhold	321, 70 -
Porto, Pakning	434, 36 -
	6.295, 98 Kr.
Beholdning inds. paa Sparekassebog i Landmandsbanken 95620	514, 92 -
	6.810, 90 Kr.

Gennemgaaet og intet fundet at bemærke; Sparekassebog Landmandsbanken 95620 forevist.

7. Maj 1928.

K. PRYTZ.

Idet Udvalget saaledes nu betragter sin Opgave som løst, ønsker vi at give Udtryk for vor store Paaskønnelse af den betydelige Indsats, som daværende Bibliotekar, nuværende Direktør V. SLOMANN har ydet til Sagens lykkelige Gennemførelse. Han har fra Begyndelsen af været Udvalgets Sekretær og Forretningsfører og har med stor Energi og Sagkundskab varetaget de mangfoldige Forretninger og som den erfarne Bibliotekar sørget for Forsendelserne. Uden hans levende Interesse for Sagen og indsigtfulde Hjælp vilde man ikke have kunnet opnaa et saa tilfredsstillende Resultat.

Maj 1928.

NIELS BJERRUM.

MARTIN KNUDSEN.

H. O. LANGE.
(Formand.)

V.

Die Kommission für das
Corpus Lexicographorum Graecorum.

Bericht für das Jahr 1927.

Pollux.

Herausgeber: Prof. dr. E. Bethe, Leipzig.

Die Drucklegung des zweiten Bandes (Buch VI—X) hat begonnen; es sind bisher etwa 4 Bogen gesetzt. — Die Ausgabe wird von der Rask-Ørsted Stiftung unterstützt.

Suidas.

Herausgeber: Frau dr. phil. Ada Adler.

Die Drucklegung des ersten Bandes (*A—T*) ist beendet; der Band wird in der nächsten Zeit erscheinen. Die Ausarbeitung des zweiten Bandes hat begonnen, und die Hälfte davon ist druckfertig. Ein Artikel der Herausgeberin über Suidas (für Pauly-Wissowas Encyclopädie) ist im Manuscript fertig. — Magister Barr hat mit der Abschreibung des Ambrosianischen Lexicons fortgefahren; beide Handschriften sind abgeschrieben und die Nummerierung der Glossen durchgeführt bis *E* und von *A*. Von der Haupthandschrift (Ambr. 83) ist ferner abgeschrieben von *M* bis *II*, z. T. von cand. mag. O. Foss.

Hesychios.

Herausgeber: Prof. dr. Kurt Latte, Basel.

Vom Vat. Gr. 23 wurden die Abschnitte *A—P* nach der Photographie abgeschrieben und mit dem Hesychtext ver-

glichen, ferner in einem vierwöchentlichen Aufenthalt in Venedig die Buchstaben *A—P* des Marcianus 622 kollationiert.

Cyrril.

Herausgeber: Prof. dr. A. B. Drachmann.

Redigiert ist vom Herausgeber ganz *A* und ein beträchtlicher Theil von *M*; von Magister K. Barr der Schluss von *A* und *B* fast ganz.

Kopenhagen, Göttingen und Basel, im April 1928.

ADA ADLER.

A. B. DRACHMANN.

KURT LATTE.

R. REITZENSTEIN.

VI.
Nationalkomiteen for Geodæsi og
Geofysik.

Beretning for 1927.

Komiteen har valgt cand. mag. Frk. Inge Lehmann til Medlem af Sektionskomiteen for Seismologi.

Den internationale geodætiske og geofysiske Union afholdt Møde i Prag i September Maaned d. A. Som Delegerede for Videnskabernes Selskab deltog Professor Dr. phil. Martin Knudsen, Direktør D. la Cour og Professor Dr. phil. N. E. Nørlund i dette Møde, medens Professor Dr. phil. & scient. Johs. Schmidt, der ligeledes var udset til Delegeret, var forhindret i at deltage. Som Delegerede for Nationalkomiteen deltog desuden Statsmeteorolog Dr. phil. V. H. Ryd og cand. mag. I. Lehmann. Ved Mødet var 27 forskellige Lande repræsenterede, og det samlede Antal Deltagere var 197. Kongressen var delt i syv Sektioner, der samtidig afholdt Møder; der afholdtes desuden to Plenarmøder.

Det aarlige Bidrag til Unionen fra Lande, hvis Indbyggerantal er mindre end 5 Millioner, har hidtil været 2600 franske francs (Papir); ved Unionens Dannelse i 1919 havde dette Aarsbidrag samme Værdi som 1800 francs i Guld. Unionen besluttede provisorisk at fastsætte Aarsbidraget til 900 francs i Guld at regne fra 1928. Fra Præsidiets Side blev det fremhævet, at dette Aarsbidrag næppe i Længden vilde være tilstrækkeligt til at bestride Omkostningerne for

Udgivelsen af Unionens og de forskellige Sektioners Publikationer, og at det vilde være ønskeligt, at Aarsbidraget senere, naar Omstændighederne tillod det, forhøjedes til det oprindelige Beløb.

Unionen vedtog at henstille til de paagældende Lande at befordre Studiet af Havenes Dybde med særligt Henblik paa Havbundens Form, Tyngdeanomalier og Epicenters Dybde, samt at lade foretage Bestemmelser af Tyngdekraftens Størrelse paa Havene ved Hjælp af Undervandsbaade.

Idet der henvises til den udførlige Beretning om Møderne, som udgives af Unionens Sekretariat, skal der her blot nævnes enkelte Sager, som særlig vedrører Danmark.

I den geodætiske og i den seismiske Sektion blev der forelagt en af den danske Gradmaaling udgiven trykt Beretning, hvori bl. a. omtales 1) Danmarks Deltagelse i den af den geodætiske Sektion foranstaltede internationale Længdebestemmelse; 2) de af Gradmaalingen med Carlsbergfondets Støtte oprettede seismiske Stationer i København og Scoresbysund; 3) de af Generalstabens topografiske Afdeling udførte Triangulationer og Nivellementer i Jylland.

Den magnetiske Sektion udtalte sin Glæde over Oprettelsen af det magnetiske Observatorium i Godhavn og dets Forsyning med et nyt Apparat til direkte Maaling af Vertikalintensiteten.

Den sidstnævnte Sektion vedtog endvidere følgende Resolutioner:

1. La Section trouve qu'il est d'une nécessité urgente que le levé magnétique de la terre ferme de la Suède et du Danemark soit fait aussitôt que possible, conjointement avec celui de Finlande où le levé magnétique

vient d'être achevé, et de la Norvège où les fonds nécessaires pour commencer la réalisation ont déjà été accordés. Une lacune déplorable de l'Europe du Nord sera ainsi comblée.

2. Qu'un Comité soit formé par la Section pour préparer un atlas photographique des formes de l'aurore polaire avec descriptions, pour des observations visuelles.

Professor Johs. Schmidt valgtes til Vicepræsident i den oceanografiske Sektion.

København, 9. December 1927.

N. E. NØRLUND.

VII.

Selskabets Bytteforbindelser.

Juni 1928.

Fortegnelsen indeholder dels de Institutioner og Personer, der modtager Selskabets Publikationer og dels, hvad Selskabet modtager gennem disse og andre Forbindelser.

Fortegnelsen omfatter ikke de indenlandske Medlemmer, da disse modtager alt, hvad Selskabet udgiver, og heller ikke de udenlandske Medlemmer; af disse modtager de nordiske Oversigten samt de Skrifter og Meddelelser, som vedrører deres Faggruppe, de øvrige udenlandske modtager det samme, dog ikke Skrifterne.

Navnene paa Selskabets Bytteforbindelser er ordnet alfabetisk efter Hjemsted indenfor hvert Land. Et Aarstal ved Navnet betegner, at Forbindelsen er indgaaet siden 1. Februar 1926. Efter hvert enkelt Navn er anført, hvilke Publikationer vedkommende faar tilstillet, idet følgende Forkortelser er anvendt:

- Alt** = samtlige af Selskabet udgivne Publikationer,
- O** = Oversigt,
- H** = Historisk-filologiske Meddelelser,
- F** = Filosofiske Meddelelser,
- M** = Matematisk-fysiske Meddelelser,
- B** = Biologiske Meddelelser,
- SH** = Skrifter, historisk-filosofisk Afdeling,
- SN** = Skrifter, naturvidenskabelig-matematisk Afdeling.

Eksempelvis anføres, at SN (zool., bot.) betegner, at vedkommende kun faar tilsendt de zoologiske og botaniske

Afhandlinger, som udkommer i Skrifter, naturvidenskabelig-mathematisk Afdeling.

Under hver Forbindelse, til hvilken Selskabet sender sine Publikationer, findes anført de Skrifter, som Selskabet regelmæssigt modtager i Bytte fra selve Forbindelsen eller ved dens Formidling, for saa vidt som den paagældende Institution har sendt noget indenfor Tidsrummet 1. Februar 1926 til 1. Juni 1928. Fortegnelsen omfatter ikke, hvad enkelte af de danske Forbindelser regelmæssigt sender til Selskabet.

Efter hver Publikations Navn findes i Parenthes anført det Bibliotek, hvortil Selskabet nu sender den nævnte Publikation, idet de samme Forkortelser er benyttet som i Statsbibliotekernes Accessionskatalog:

- Aa = Statsbiblioteket i Aarhus,
- G = Geodætisk Institut,
- H = Botanisk Haves Bibliotek,
- I = Ingeniørforeningens Bibliotek,
- K = Det Kongelige Bibliotek,
- L = Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskoles Bibliotek,
- M = Meteorologisk Instituts Bibliotek,
- P = Teknisk Bibliotek paa den Polytekniske Læreanstalt,
- U = Universitetsbiblioteket,
- u = Mineralogisk Museums Bibliotek,
- V = Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab,
- Z = Zoologisk Museums Bibliotek.

Under en Del af Grupperne findes anført Publikationer fra Institutioner, der ikke til Gengæld faar noget sendt fra Selskabet. En Del af disse Institutioner sender dog paa Foranledning af en af Selskabets Bytteforbindelser, men det kan for Tiden ikke angives, hvilke disse er.

DANMARK.

- Aarhus naturhistoriske Museum, **B, SN.**
 Danmarks Geologiske Undersøgelse, (1928), **B, SN** (geol.,
 biol.).
 Geodætisk Institut, **O, M.**
 Meteorologisk Institut, **O, M.**
 Københavns Observatorium, **O, M, SN.**
 Statens Gymnastikinstitut, **O, B.**
 Zoologisk Museum, **B, SN** (zool.).
 Carlsberg Laboratoriet, **O, M, B.**
 Polyteknisk Lærestalts kemiske Laboratorium, **M, B, SN**
 (fys., kem.).
 Universitetets filologisk-historiske Laboratorium, **O, H, F,**
SH (2 Ekspl.).
 Universitetets matematiske Laboratorium, **M, SN** (astr.,
 math.).
 Kunstakademiet, **SH** (kunst).
 Kongens Haandbibliotek, **Alt** (indb.).
 Det Kongelige Bibliotek, **Alt.**
 Universitetsbiblioteket, **Alt.**
 Statsbiblioteket, Aarhus, **Alt.**
 Statens Bibliotekstilsyn, **H, F, M, B.**
 Botanisk Haves Bibliotek, **O, B, SN** (bot.).
 Kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Bibliotek, **O, M, B, SN.**
 Polyteknisk Lærestalts Bibliotek, **O, M, B, SN.**
 Esbjerg Folkebibliotek, **O, H, F, M, B.**
 Holbæk Amts Folkebibliotek, **O, H, F, M, B.**
 Centralbiblioteket for Hjørring Amt, **O, H, F, M, B.**
 Stiftsbiblioteket, Maribo, **O, H, F, M, B.**
 Silkeborg og Omegns Folkebogsamling, **O, H, F, M, B.**
 Svendborg By og Amts Bibliotek, **O, H, F, M, B.**
 Biblioteket for Vejle By og Amt, **O, H, F, M, B.**
 Undervisningsministeriet, **O, H, F, M, B** (4 Ekspl.).
 Statens Lærer-Højskole, **Alt.**
 Askov Højskole, **Alt.**
 Herlufsholm Skole, Næstved, **H, F, M, B.**
 Sorø Akademis Skolebibliotek, **Alt.**

- Metropolitanskolen, København, **H, F, M, B.**
 Kathedralskolen, Aarhus, **Alt.**
 Kathedralskolen, Aalborg, **Alt.**
 Kathedralskolen, Haderslev, **H, F, M, B.**
 Kathedralskolen, Nykøbing F., **Alt.**
 Kathedralskolen, Odense, **Alt.**
 Kathedralskolen, Ribe, **Alt.**
 Kathedralskolen, Roskilde, **Alt.**
 Kathedralskolen, Viborg, **Alt.**
 Statsskolen, Esbjerg, **Alt.**
 Statsskolen, Hillerød, **Alt.**
 Statsskolen, Horsens, **Alt.**
 Statsskolen, Randers, **Alt.**
 Statsskolen, Rønne, **Alt.**
 Danmarks kristelige Studenterforbund, **Alt.**
 Studenterforeningen, **Alt** (5 Ekspl.).
 Tables annuelles de constantes et données numériques de
 Chimie, Physique et de Technologie, Mag. sc. H. Rørdam,
M, SN (kem., fys., tekn.) (2 Ekspl.).
 Den grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse, (1926), **O.**
 Redaktionen af den danske Ordbog, **O, H.**
 Den Danske Arktiske Station paa Disko, Grønland, **O, M,**
B, SN (bot., zool.).

ISLAND.

- Landsbókasafn Íslands, (Landsbiblioteket), Reykjavik, **Alt.**
Ritaukaskrá (**Aa**).
 Háskóli Íslands, Reykjavik: *Árbók* (**Aa**).
 Hinn Almenna Mentaskóla, Reykjavik, **Alt.**
Skýrsla (**Aa**).

NORGE.

- Bergens Museum, Bergen, **Alt.**
Årbok, hist.-antikv. & naturv. Række (**Aa**); *Årsberetning* (**Aa**); *Naturen*
 (**U**); *Sars: Crustacea of Norway* (**Aa**).
 Universitetsbiblioteket, Oslo, **Alt.**

Norges Geografiske Opmaaling, Oslo, **M, SN** (geog., geodæt., geol.).

Årsberetning (u); *Geol. Kart over Norge* (u).

Det Norske Videnskapsakademi, Oslo, **Alt.**

Årbok (Aa); *Avhandlingar* (Math.-nat. og Hist.-filos. Klasse) (Aa); *Forhandlingar* (Aa); *Geofysiske Publikationer* (U); *Skrifter* (Math.-nat. og Hist.-filos. Klasse) (Aa); *Archiv for Matematik og Naturvidenskab* (U); forsk. Skrifter (Aa).

Tromsø Museum, Tromsø, **Alt.**

Årsberetning (U); *Årshefter* (U); *Skrifter* (U).

Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Trondhjem, **Alt.**

Årsberetning (Aa); *Skrifter* (Aa).

Det Norske Meteorologiske Institut, Oslo: *Jahrbuch* (U).

Kjeldeskriftfondet, Oslo: *Norske Herredags-Dombøger* (Aa); *Aktstykker til de norske stændermøders historie* (Aa).

SVERIGE.

Högra allmänna Läroverket, Biblioteket, Gefle, **Alt.**

Kungl. Vetenskaps- och Vitterhets-Samhälle, Göteborg, **Alt.**

Handlingar (Aa).

Göteborgs Högskola, Göteborg: *Årsskrift* (Aa).

Svenska Hydrografisk-Biologiska Kommissionen, Göteborg: *Fyrskjeppsundersökning* (Aa).

Kungl. Universitetet, Lund, **Alt.**

Årsskrift (Aa).

Kungl. Humanistiska Vetenskapssamfundet, Lund, **H, F, SH.**

Årsberättelse (Aa); *Skrifter* (Aa).

Stockholms Högskola, Stockholm, **Alt.**

Dissertationer (Aa).

Kungl. Tekniska Högskolans Bibliotek, Stockholm, **O, M, SN.**

Ingenjörvetenskapsakademiens Handlingar (l).

Sveriges Geologiska Undersökning, Stockholm, **O, M, B, SN.**

Ser. Aa: Kartblad med Beskrivningar (u); *Ser. Ba: Översiktskartor med Beskrivningar* (u); *Ser. C: Årsbok* (u); *Ser. Ca: Avhandlingar och Uppsatser* (u); *Ser. D: Torvmarkskarter med Beskrivningar* (u); *Beskrivningar över Mineralfyndigheter* (u).

Nordiska Museet, Stockholm, **O, H, F, SH.**

Fataburen (K); *Skrifter* (K).

Kungl. Svenska Vetenskapsakademien, Stockholm, **Alt.**

Arkiv för Matematik, Astronomi och Fysik (U); Arkiv för Kemi, Mineralogi och Geologi (U); Arkiv för Botanik (U); Arkiv för Zoologi (U); Årsbok (U); Astronomiska Iakttagelser (U); Handlingar (U); Meddelanden från Nobelinstitutet (U); Les Prix Nobel (U); Skrifter i Naturskyddsärenden (U); Samuel Klingenskiernas levnad och verk (U).

Kungl. Svenska Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, Stockholm, **O, H, F, SH.**

Fornvännen (K); Handlingar (K).

Kungl. Universitetets Bibliotek, Uppsala, **Alt.**

Kungl. Universitetet, Uppsala: *Årsskrift (Aa); Arbeten utg. med understöd af Vilh. Ekmans Universitetsfond (Aa); Dissertationer (Aa).* Geologisk Institut: *Bulletin (u).* Observatoriet: *Bulletin mensuel (M).*

Kungl. Vetenskaps-Societeten, Uppsala, **Alt.**

Nova Acta (Aa).

Statens Meteorologisk-Hydrografiska Anstalt, Stockholm: *Årsbok (U); Meddelanden (U); forsk. Skrifter (U).*

Kungl. Sjökarteverket, Stockholm: *Jordmagnetiske Publikationer (U).* Sveriges offentliga Bibliothek, Stockholm: *Accessionskatalog (Aa).*

Svenska Sällskapet för Anthropologi och Geografi, Stockholm: *Geografiska Annaler (U); Ymer (U).*

Kungl. Humanistiska Vetenskapssamfundet, Uppsala: *Skrifter (K); Uppländska Domböcker (K).*

Archives d'études orientales (K), Uppsala.

Zoologiske Bidrag (U), Uppsala.

FINLAND.Åbo Stads Museum, Åbo, **O, H, F, M, B.**

Åbo Akademi, Åbo: *Jahresskrift (Aa); Acta Humaniora (Aa); Acta Mathematica et Physica (Aa); Katalog (Aa).*

Geologiska Kommissionen, Helsingfors, **M (geol.), SN (geol.).**

Bulletin (u); Översiktskartblad (u); Kartblad-Beskrifningar (u).

Finska Vetenskaps-Societeten, Helsingfors, **Alt.**

Acta (U); Årsbok (U); Commentationes biologicae (U); Commentationes humanarum-litterarum (K); Commentationes phys.-math. (U); Öfversikt af Förhandlingar (U); Bidrag til Kännedom af Finlands Natur och Folk (K).

Academia Scientiarum Fennica, Helsingfors, **Alt.**

Annales A (U) & B (K); Communications edited for the Folklore Fellows (K); Veröffentlichungen des Magnetischen Observatoriums zu Sodankylä (U).

Finsk-ugriska Sällskapet, Helsingfors, (1927), **H, SH.**

Journal (K); *Mémoires* (K).

Finska Forstsamfundet, Helsingfors, **O, B.**

Acta Forestalia Fennica (L); *Silva Fennica* (L).

Geografiska Sällskapet, Helsingfors, **O, M, B, SN** (geog., geodæt., geol.).

Acta Geographica (U); *Fennia* (U); *Terra* (U).

Societas pro Fauna et Flora Fennica, Helsingfors, **O, M, B, SN** (zool., bot.).

Acta (U); *Acta Botanica Fennica* (H); *Acta Zoologica Fennica* (U); *Memoranda* (U).

Geodätisches Institut, Helsingfors: *Veröffentlichungen* (G).

Astronomisches Observatorium, Helsingfors: *Catalogue photographique du ciel* (U).

Havforskningsinstitutet, Helsingfors: *Skrifter* (U).

Societas Zoolog.-Botanicæ Fennicæ Vanamo, Helsingfors: *Annales* (U).

Neuphilologischer Verein, Helsingfors: *Neuphilologische Mitteilungen* (K).

RUSLAND.

Institut de Médecine expérimentale, Leningrad, (1926), **O, M, B.**

Archives des sciences, biologiques (U).

Jardin Botanique Principal, Leningrad, (1926), **O, B, SN** (bot.).

Annales d'essais de semences (H); *Bulletin du Jardin Botanique* (H); *Notulae systematicae ex Herbario H. B. R. R.* (H); *Notulae systematicae ex Instituto Cryptogamico H. B. R. R.* (H); *Morbi Plantarum* (U).

Académie des Sciences, Leningrad, (1926), **Alt.**

Bulletin (U); *Catalogue systématique des publications* (U); *Comptes rendus, A & B* (U); *Mémoires* (Classe Hist.-Philol. (K) et Phys.-Math. (U)); *Travaux de la Commission pour l'étude du lac Bajkal* (U); *Forsk. Skrifter* (U).

Société des Naturalistes, Cabinet Zoologique, Leningrad, (1926), **O, M, B.**

Travaux (U).

Russische Entomologische Gesellschaft, Leningrad, (1927), **O, B.**

Revue Russe d'Entomologie (U).

Leninische Oeffentliche Bibliothek, Moskva, (1927), **O, SH, SN.**

Zentralarchiv, Moskva, (1927), **O, H, SH.**

Archivnoe Delo (K).

Gesellschaft der Freunde der Naturkunde, Anthropologie und Ethnographie, Moskva, (1927), **O, B, SN.**

Mémoires de la Section Ethnographique (K); *Mémoires de la Section Zoologique* (U).

Naturforschende Gesellschaft, Moskva, (1927), **O, B, SN.**

Bulletin (U).

Astronomische Sternwarte, Pulkowo, (1927), **O, M, SN.**

Publications de l'Observatoire Central Nicolas (Leningrad) (U).

POLEN, ESTLAND, LETLAND.

Technische Hochschule, Danzig, **O, M, B, SN.**

Dissertationen (P).

Naturforschende Gesellschaft, Danzig: *Schriften* (U).

Westpreussischer botanisch-zoologischer Verein, Danzig: *Bericht* (U).

Société Polonaise des Naturalistes, Lwow, (1926), **M, B, SN.**

Kosmos (U).

Union des Sociétés savantes polonaise, Lwow: *Bulletin* (U).

Polskiej Akademji Umiejętności, Kraków: *Archiwum filologiczne* (K); *Archiwum Komisji do badania historii filozofji w Polsce* (K); *Atlas historyczni polski* (U); *Biblioteka pisarzy polskich* (K); *Bulletin international (Classe de Philologie (K) et des Sciences, Série A & B)* (U); *Materiały antropologiczne i etnograficzne wydawane staraniem, Komisja Antrop.* (K); *Monumenta medii aevi historica res gestas Poloniae illustrantia* (K); *Prace Komisji dla atlasu historycznego polski* (U); *Prace Komisji etnograficznej* (K); *Prace Komisji historii sztuki* (K); *Prace Komisji językowej* (K); *Prace Komisji orientalistycznej* (K); *Rocznik Akademji* (U); *Rozprawy, Wydziału filologiczny* (K); *Rozprawy, Wydział hist.-filosof.* (K); *Rozprawy, Wydziału matematyczno-przyrodniczego* (U); *Sprawozdania Komisji fizjograficznej* (U); *Sprawozdania z czynności i posiedzeń* (U).

Wolna Wszechnica Polska (Bibliotheca Universitatis Liberae Poloniae), Warszawa: *Bibliotheca* (U).

Towarzystwo Naukowe Warszawskie (Société des Sciences et des Lettres), Warszawa: *Prace Instytutu im Nenckiego* (U).

Polskie Towarzystwo Fizyczne (Société Polonaise de Physique), Warszawa: *Sprawozdania i Prace* (U).

Universitas, Dorpat (Tartu): *Acta et Commentationes A (Aa) & B (K)*; *Thèses universitaires (Aa)*.

Universitas latviensis, Riga: *Acta Horti Botanici (H)*; *Acta Universitatis (U)*.

Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde, Riga: *Mitteilungen aus der livländischen Geschichte (K)*.

ENGLAND, SKOTLAND, IRLAND.

University, Aberdeen, **O, H, F, M, B.**

Natural History and Philosophical Society, Birmingham, **O, M, B.**

List of Members and Annual Report (U); *Proceedings (U)*.

Philosophical Society, Cambridge, **O, M, B, SN.**

Biological Reviews and Proceedings (U); *Proceedings (U)*; *Transactions (U)*.

Royal Irish Academy, Dublin, **Alt.**

Proceedings A (U), B (U) & C (K).

Royal Dublin Society, Dublin, **O, M, B.**

Scientific Proceedings (U); *Economic Proceedings (K)*.

Royal Observatory, Edinburgh, **O, M.**

Annual Report (U).

Royal Society, Edinburgh, **O, M, B, SN.**

Proceedings (U); *Transactions (U)*.

Geological Society, Edinburgh, **O, M, B, SN.**

Royal Physical Society, Edinburgh, **O, M.**

Proceedings (U).

Philosophical and Literary Society, Leeds, **O, H, F, M, B.**

Annual Report (U); *Proceedings, Literary & Historical Section (K)*; *Scientific Section (U)*.

Yorkshire Geological and Polytechnical Society, Leeds, **O, M, B.**

Proceedings (U).

Literary and Philosophical Society, Liverpool, **O, H, F, M, B.**

Proceedings (K).

Biological Society, Liverpool, **O, B, SN (biol.)**

Proceedings and Transactions (Z).

Meteorological Office, London, **O, M.**

Annual Report (M); *Annual Report: Advisory Committee on Atmo-*

- spheric Pollution* (M); *British Meteorological and Magnetic Year Book* (M); *Geophysical Memoirs* (M); *Monthly Weather Report* (M); *Professional Notes* (M); *The Observatories' Year Book* (M); *Weekly Weather Report* (M).
Southport Auxiliary Observatory: *Annual Reports and Results* (M).
- Royal Observatory (The Astronomer Royal), Greenwich,
London, **O, M**.
- Astronomical and Magnetical and Meteorological Observations* (U).
- British Museum, London, **O, M, B, SN**.
- Economic Leaflets* (K); *Economic Series* (K); *Index Animalium* (U);
forsk. Afhandlinger (U).
- London Library, London, **Alt**.
- Patent Office Library, London, (1926), **M**.
- Royal Society, London, **O, M, B, SN**.
- Philosophical Transactions* (U); *Proceedings (Mathematical and Biological Sciences)* (U); *Year-Book* (U); *Forsk. Skrifter* (U).
- British Academy, London, **O, H, F, SH**.
- Proceedings* (K); *Schweich Lecturers* (K).
- Linnean Society, London, **O, B, SN**.
- Journal (Botany & Zoology)* (U); *Proceedings* (U); *Transactions, Zoology* (U) and *Botany* (H); *Catalogue in the Library* (U); *List* (U).
- Royal Geographical Society, London, **O, M, B, SN**.
- Geographical Journal* (U).
- Geological Society, London, **O, M, B, SN**.
- Geological Literature added to the Library* (U); *Annual List* (U);
Quarterly Journal (U).
- Mathematical Society, London, **O, M, SN** (math.).
- Journal* (U); *Proceedings* (U).
- Royal Astronomical Society, London, **O, M, SN**.
- Memoirs* (U); *Monthly Notices* (U); *Monthly Notices (Geophysical Supplement)* (U).
- Royal Microscopical Society, London, **O, B, SN** (biol.).
- Journal* (U).
- Zoological Society, London, **O, B, SN**.
- List* (U); *Proceedings* (U); *Transactions* (U).
- Literary and Philosophical Society, Manchester, **Alt**.
- Memoirs and Proceedings* (K).
- Radcliffe Observatory, Oxford, **O, M**.
- Results of Meteorological Observations* (U).
- Marine Biological Association of the United Kingdom, Plymouth, **O, M, B, SN** (nat.).
- Journal* (U).

National Physical Laboratory, Teddington, **O, M, SN** (fys., kem.).

Collected Researches (U); *Report* (U).

International Society of Medical Hydrology, London: *Archives of Medical Hydrology* (U).

Davy Faraday Research Laboratory of the Royal Institution, London: *Særtryk* (U).

Catalogue of the Hindustani manuscripts in the Library of the India Office (K), London.

Yorkshire Philosophical Society, York: *Annual Report* (K).

F. L. Griffith: *Oxford Excavations in Nubia* (K).

HOLLAND.

Kon. Akademie van Wetenschappen, Amsterdam, **Alt.**

Jaarboek (U); *Mededeelingen, Afd. Letterkunde* (K); *Prijzvers* (K); *Proceedings of the section of sciences* (U); *Verhandelingen, Afd. Letterkunde* (K) & *Afd. Natuurkunde, 1e & 2e Sectie* (U); *Zittingsverslagen, Afd. Natuurkunde* (U).

Nederlandsche Botanische Vereeniging, Amsterdam, **O, B, SN** (bot.).

Flora Batava (H); *Nederl. kruidkundig Archief* (H); *Recueil des travaux botaniques néerlandais* (H).

Kon. Zoologisch Genootschap »Natura Artis Magistra«, Amsterdam, **O, M, B.**

Bijdragen tot de Dierkunde (U).

Technische Hoogeschool, Delft, **O, M, B.**

Proefschriften (P).

Holl. Maatschappij der Wetenschappen, Haarlem, **Alt.**

Archives néerlandaises des sciences exactes et naturelles, Serie III A, III B & III C (U); *Chr. Huygens: Oeuvres complètes* (U).

Teyler's Godgeleerd Genootschap, Haarlem, **Alt.**

Verhandelingen (K).

Zoologische Station der Nederlandsche Dierkundige Vereeniging, Helder, **O, B, SN** (zool.).

Tijdschrift (Z).

Rijks-Universiteit, Leiden, **O, H, F, M, B.**

Natuurkundig Laboratorium, Rijks-Universiteit, Leiden, **O, M, SN.**

Sterrewacht, Leiden: *Annalen* (U).

Nederlandsche Botanische Vereeniging, Leiden: *Nederl. kruidkundig Archief* (U); *Recueil des travaux botaniques néerlandais* (U).

Rijks Herbarium, Leiden: *Mededeelingen* (H).

Redaktion des »Museum«, Leiden, **H, F, SH.**

Museum, Maandblad voor Philologie en Geschiedenis (K).

Kon. Nederl. Meteorologisch Instituut te de Bilt bij Utrecht, **O, M.**

Jaarboek (A & B) (U); *Ergebnisse aerologischer Beobachtungen* (U); *Mededeelingen en Verhandelingen* (U); *Monthly Meteorological Data* (U); *Seismische Registreringen* (U); *Supplement, Tabellen* (U); *Forsk. Skrifter* (U).

Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, Utrecht, **Alt.**

Aanteekening van de sectievergaderingen (U); *Verslag der algemeene vergadering* (U).

Rijks-Universiteit, Utrecht: *Proefschriften en Reden* (U).

Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, Leiden: *Handelingen* (K).

Dr. P. J. Blok en Dr. N. Japikse, Haag: *Bijdragen voor Vaterlandsche Geschiedenis en Oudheidkunde* (K).

Rijks-Universiteit, Groningen: *Jaarboek* (U); *Proefschriften* (U).

Enzyklopädie des Islam (U), Leiden.

BELGIËN.

Société d'Émulation, Bruges, **O, H, F, SH.**

Annales (K).

Musée Royal d'Historie Naturelle, Bruxelles, **O, B, SN.**

Mémoires (U).

Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts, Bruxelles, **Alt.**

Annuaire (U); *Biographie Nationale* (K); Classe des Sciences: *Bulletin* (U); *Mémoires* (in 4° et 8°) (U); Classe des Lettres et des Sciences Morales et Politiques: *Bulletin* (K); *Mémoires* (in 8°) (K); Classe des Beaux-Arts: *Bulletin* (K); *Mémoires* (in 4° et 8°) (K); Commission royale d'Historie: *Bulletin* (K); *Collection de documents inédits* (K); *Forsk. Skrifter* (K).

Société Royale de Botanique de Belgique, Bruxelles, **B, SN**
(bot.).

Bulletin (H).

Jardin Botanique de l'État, Bruxelles: *Bulletin* (H).

Société Belge de Géologie, Bruxelles, **O, M, B, SN.**

Bulletin (U).

Société des Bollandistes, Bruxelles, **H, F, SH.**

Analecta Bollandiana (K).

Académie Royale de Médecine de Belgique, Bruxelles, **O, M, B.**

Bulletin (U).

Société Belge Microscopique, Bruxelles, **O, B.**

Société Entomologique, Bruxelles, **O, B.**

Kon. Vlaamsche Akademie voor Taal- en Letterkunde, Gent,
O, H, F, SH.

Jaarboek (K); *Verlagen en Mededeelingen* (K); *Wordenboek der Toponymie* (K); *Forskellige Udgaver* (U & K).

Société Royale des Sciences, Liège, **O, M, B, SN.**

Mémoires (U).

Bibliothèque de l'Université, Louvain, **Alt.**

Observatoire Royal de Belgique, Uccle (Bruxelles), **O, M.**

Annuaire (U); *Bulletin sismique* (G).

Institut de Sociologie Solvay, Bruxelles: *Essai de Politique positive* (K).

Institut Grand-Ducal de Luxembourg, Luxembourg: *Publications de la Section Historique* (K).

FRANKRIG.

Société des Archives Historiques de la Gironde, Bordeaux,
O, H, F, SH.

Société Linnéenne, Bordeaux, **O, B, SN.**

Actes (U).

Société des Sciences Physiques et Naturelles, Bordeaux, **O, M, B.**

Mémoires (U); *Procès-Verbaux des Séances* (U).

Académie des Arts, Sciences et Belles-Lettres, Caen, **O, H, F, SH.**

Mémoires (K).

Société Nationale des Sciences Naturelles et Mathématiques, Cherbourg, **O, M, B, SN.**

Société Nationale Académique, Cherbourg, **O, H.**

Laboratoire de Zoologie et de Physiologie Maritimes, Concarneau, **O, M, B.**

Académie des Sciences, Arts et Belles-Lettres, Dijon, **O, M, B, SN.**

Mémoires (U).

Bibliothèque de l'Université, Lyon, **Alt.**

Université, Lyon: *Annales* (U).

Académie des Sciences, Belles-Lettres et Arts, Lyon, **Alt.**

Mémoires (Sciences et Lettres) (U).

Société d'Agriculture, Sciences et Industrie, Lyon, **O, M, B, SN.**

Société Linnéenne, Lyon, **O, B, SN.**

Annales (U).

Université d'Aix-Marseille, Faculté des Sciences, Marseille, **O, M, B.**

Annales (U).

Bibliothèque de l'Université, Aix-Marseille, **O, H, F, M, B.**

Université, Aix: *Annuaire* (U); Faculté de droit: *Annales* (K); Faculté des lettres: *Annales* (K).

Muséum d'Histoire Naturelle, Marseille, **SN.**

Annales (U).

Académie des Sciences et Lettres, Montpellier, **Alt.**

Bulletin (U).

Société des Sciences, Nancy, **O, M, B, SN.**

Bulletin (U).

Société Archéologique et Historique, Orléans, **H, SH.**

Bulletin (K); *Mémoires* (K).

Musée National d'Histoire Naturelle, Paris, **Alt.**

Archives (U); *Bulletin* (U).

École Polytechnique, Paris, **O, M, B, SN.**

Journal (U).

Bibliothèque Sainte-Geneviève, Paris, **Alt.**

Institut de France, Paris, **Alt.**

Annuaire (U). Académie des Sciences: *Comptes rendus hebdomadaires des séances* (U); *Procès-Verbaux* (U); *Forsk. Publikationer* (U).

Société Botanique de France, Paris **O, B, SN** (bot.).

Bulletin (U).

Société Géologique de France, Paris, **O, M, B, SN**.

Bibliographie des Sciences géologiques (U); *Bulletin* (U); *Compte rendu* (U).

Société Zoologique de France, Paris, **O, B, SN** (zool.).

Société Française de Physique, Paris, **O, M**.

Journal de Physique et le Radium (U).

Société Mathématique de France, Paris, **O, M, SN**.

Bulletin (U); *Comptes rendus des Séances* (U).

Revue de Philologie, Paris, **O, H, SH**.

Société des Antiquaires de l'Ouest, Poitiers, **O, H, SH**.

Bulletin (K).

Laboratoire Arago, Pyrénées Orientales, **O, B**.

Société Scientifique et Médicale de l'Ouest, Rennes, **O, M, B**.

Académie des Sciences, Belles-Lettres et Arts, Rouen, **O, M, B, SN**.

Précis analytique (U).

Bibliothèque Universitaire, Section des Sciences, Toulouse, **Alt**.

Université, Toulouse: *Annales du Midi* (K); *Annales pour les Sciences Mathématiques et les Sciences Physiques* (U).

Société Archéologique de Touraine, Tours, **O, H**.

Bulletin trimestriel (K).

Société de Chimie Industrielle, Paris: *Chimie et Industrie* (O).

Institut Océanographique, Monaco: *Bulletin* (U).

SCHWEIZ.

Naturforschende Gesellschaft, Basel, **O, M, B**,

Verhandlungen (U).

Schweizerische Chemische Gesellschaft, Basel, **M, SN** (kem.).

Acta Helvetica Chimica (U).

Bibliothek der Schweizerischen Naturforschenden Gesellschaft, Bern, **O, M, B.**

Schweizerische Naturforschende Gesellschaft, Lausanne: *Verhandlungen* (U).

Eidgenössische Landestopographie, Bern: *Untersuchungen* (U).

Commission géodésique suisse, Bern: *Procès-Verbal* (U); *Travaux astronomiques et géodésiques* (U).

Société de Physique et d'Histoire Naturelle, Genève, **O, M, B, SN.**

Compte rendu des Séances (U); *Mémoires* (U).

Société Vaudoise des Sciences Naturelles, Lausanne, **O, M, B.**

Bulletin (U); *Mémoires* (U).

Zentralbibliothek, Zürich, **O, M, B.**

Naturforschende Gesellschaft, Zürich: *Vierteljahrsschrift* (U).

Eidgenöss. Sternwarte, Zürich: *Astronomische Mitteilungen* (U).

Antiquarische Gesellschaft, Zürich: *Mitteilungen* (K).

TYSKLAND.

Physikalisch-Technische Reichsanstalt, Charlottenburg, Berlin, **O, M, SN** (fys.).

Tätigkeitsbericht (U); *Wissenschaftliche Abhandlungen* (U).

Preussisches Meteorologisches Institut, Berlin, **O, M, SN.**

Abhandlungen (M); *Bericht über die Tätigkeit des M. I.'s* (M); *Beobachtungen an den Stationen, 2. und 3. Ordnung* (M).

Preussische Akademie der Wissenschaften, Berlin, **Alt.**

Abhandlungen, phil.-hist. (K) & *phys.-math. Klasse* (U); *Acta Borusica* (K); *Sitzungsberichte, phil.-hist.* (K) & *phys.-math. Klasse* (U); *Politische Correspondenz Fried. des Grossen* (K); *forskellige Skrifter* (U).

Deutsche Physikalische Gesellschaft, Berlin, **O, M, SN** (fys.).

Deutsche Physikalische Gesellschaft, Braunschweig: *Physikalische Berichte* (U); *Verhandlungen* (Aa).

Gesellschaft Deutscher Naturforscher und Ärzte, Berlin **M, B, SN.**

Naturwissenschaften (U); *Mitteilungen* (U).

Redaktion des »Chemischen Zentralblattes«, Berlin, **M, B, SN.**

»Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik«, Berlin, Grunewald, **M.**

»Berichte über die gesamte Biologie«, Berlin, (1926), **B, SN**
(biol.).

Verein für Naturwissenschaft, Braunschweig, **O, M, B.**

Jahresbericht (U).

Bremer Wissenschaftliche Gesellschaft, Bremen, **Alt.**

Abhandlungen und Vorträge (K); *Bremisches Jahrbuch* (K); *Niederdeutsche Zeitschrift für Volkskunde* (K); *Forsk. Publikationer* (U).

Naturwissenschaftlicher Verein, Bremen: *Abhandlungen* (U).

Staats- und Universitätsbibliothek, Breslau, **Alt.**

Schlesische Gesellschaft für vaterländische Kultur, Breslau: *Jahresbericht* (U).

Verein für Schlesische Insektenkunde, Breslau, **O, B.**

Zeitschrift für Entomologie (U).

Sächsische Landesbibliothek, Dresden, (1927), **H.**

Naturwissenschaftliche Gesellschaft »Isis«, Dresden, **O, M, B.**

Sitzungsberichte und Abhandlungen (U).

Physikalisch-medizinische Sozietät, Erlangen **O, M, B.**

Sitzungsberichte (U).

Senckenbergische Naturforschende Gesellschaft, Frankfurt
a/M., **O, M, B, SN.**

Abhandlungen (U); *Bericht* (U).

Naturforschende Gesellschaft, Freiburg i. Br., **O, M, B.**

Berichte (U).

Oberhessische Gesellschaft für Natur- und Heilkunde, Giessen,
Alt.

Bericht, naturw. Abl. (U).

Universitätsbibliothek, Greifswald, **SH, SN.**

Universität, Greifswald: *Dissertationen* (U).

Naturwissenschaftlicher Verein f. Neu-Vorpommern und
Rügen, Greifswald, **O, H, F, M, B.**

Mitteilungen (U).

Gesellschaft der Wissenschaften, Göttingen, **Alt.**

Math.-phys. Klasse: *Abhandlungen* (U); *Nachrichten* (Aa); Phil.-hist.

Klasse: *Abhandlungen* (K); *Nachrichten* (K); *Geschäftl. Mitteilungen* (Aa).

Kaiserl. Deutsche Akademie der Naturforscher, Halle, **Alt.**

Leopoldina (U).

Naturforschende Gesellschaft, Halle, **O, M, B, SN.**

Mitteilungen (U).

Naturwissenschaftlicher Verein für Sachsen und Thüringen, Halle:

Zeitschrift für Naturwissenschaften (U).

Staats- und Universitätsbibliothek, Hamburg, **Alt.**

Mitteilungen (K).

Universität, Hamburg: *Abhandlungen aus dem Gebiet der Auslandskunde, Reihe B* (K), *C & D* (U); *Dissertationen* (V); *Forsk. Publikationen* (U).

Seminar für Sprache und Kultur Chinas, Hamburg: *Veröffentlichungen* (K).

Hamburger Sternwarte in Bergedorf: *Präzessions-Tafeln* (U).

Mathematisches Seminar, Universität, Hamburg, **M, SN** (math.).Zoologisches Museum, Hamburg, **O, B, SN.**

Zoologisches Staatsinstitut und Museum, Hamburg: *Mitteilungen* (U).

Mathematische Gesellschaft, Hamburg, **M, SN** (nat.).

Mitteilungen (U).

Provinzial-Bibliothek, Hannover, **Alt.**Universitätsbibliothek, Heidelberg, **Alt.**Akademie der Wissenschaften, Heidelberg, **Alt.**

Abhandlungen, phil.-hist. (K) & *math.-nat. Klasse* (U); *Sitzungsberichte, phil.-hist.* (K) & *math.-nat. Klasse* (U); *Sitzungsberichte, Jahreshft* (U).

Strassburger Wissenschaftliche Gesellschaft, Heidelberg, **O, H, F, M, B.**

Annalen der Universitäts-Sternwarte in Strassburg (U); *Sammelbuch Griechischer Urkunden aus Ägypten* (K).

Preuss. Biologische Anstalt, Helgoland, **O, M, B, SN.**

Kommission zur wissenschaftlichen Untersuchung der deutschen Meere in Kiel und Biologische Anstalt auf Helgoland, Kiel: *Wissenschaftliche Meeresuntersuchungen* (U).

Medizinisch-naturwissenschaftliche Gesellschaft, Jena, **O, M, B, SN.**

Jenaische Zeitschrift für Naturwissenschaft (U).

Universität, Jena: *Dissertationen* (U).

Verein für Naturkunde, Kassel, **O, M, B.**Universitätsbibliothek, Kiel, **Alt.**

Universität, Kiel: *Dissertationen* (U).

Sternwarte, Kiel, **O, M.**

Publikationen (U).

Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte, Kiel, **O, H, F, SH.**

Zeitschrift (U); *Quellen und Forschungen zur Geschichte Schlesw.-Holst.* (U).

Naturwissenschaftlicher Verein für Schleswig-Holstein, Kiel,
O, M, B, SN (nat.).

Schriften (U).

Universitäts- und Stadtbibliothek, Köln, (1927), **O, H, F,
M, SH.**

Dissertationer (U).

Anthropologische Gesellschaft, Bonn: *Sitzungsberichte* (U).

Naturhistorischer Verein d. preuss. Rheinlande u. Westfalens, Bonn:
Sitzungsberichte (U); *Verhandlungen* (U).

Anthropologische Gesellschaft, Köln: *Jahresberichte* (U); *Sitzungsbe-*
richte (U).

Physikalisch-ökonomische Gesellschaft, Königsberg, **O, M, B,
SN.**

Schriften (U).

Sächsische Akademie der Wissenschaften, Leipzig, **Alt.**

Phil.-hist. Klasse: *Abhandlungen* (K); *Berichte* (K); Math.-phys. Klasse:
Abhandlungen (U); *Berichte* (U).

Preussische Staatsbibliothek, Leipzig: *Mitteilungen* (U).

Deutsche Bücherei des Börsenvereins der Deutschen Buch-
händler, Leipzig, (1927), **Alt** (paa Tysk).

Preussisches Aeronautisches Observatorium, Lindenberg,
M, B, SN.

Beobachtungen und wissensch. Abhandlungen (U).

Naturhistorisches Museum, (Geographische Gesellschaft),
Lübeck, **O, M, B.**

Mitteilungen (U).

Stadtbibliothek, Mainz, **O, H.**

Verein zur Erforschung der rheinischen Geschichte, Mainz: *Mainzer*
Zeitschrift (K).

Bayerische Sternwarte, München, **O, M.**

Neue Annalen (U).

Bayerische Akademie der Wissenschaften, München, **Alt.**

Jahrbuch (U). Phil.-hist. Klasse: *Abhandlungen* (K); *Sitzungsberichte* (K).

Math.-phys. Klasse: *Abhandlungen* (U); *Sitzungsberichte* (U).

Gesellschaft für Morphologie und Physiologie, München,
O, M, B.

Sitzungsberichte (U).

Germanisches Nationalmuseum, Nürnberg, **O, H, SH** (hist.,
antiq.).

Anzeiger (K).

Universitätsbibliothek, Rostock i. M., **H, F.**

Naturforschende Gesellschaft, Rostock i. M., **O, M, B.**

Sitzungsberichte und Abhandlungen (U).

Verein der Freunde der Naturgeschichte in Mecklenburg, Rostock i. M.:
Archiv (U).

Universitätsbibliothek, Tübingen, (1926), **H.**

Universität, Tübingen: *Dissertationen* (U); *Tübinger Rektoratsreden* (Aa).
Württembergische Gesellschaft, Tübingen: *Jahresbericht* (U); *Natur-
wissenschaftliche Abhandlungen* (U).

Nassauischer Verein für Naturkunde, Wiesbaden, **O, M, B.**

Jahrbücher (U).

Marine-Observatorium, Wilhelmshafen, **O, M.**

Physikalisch-medizinische Gesellschaft, Würzburg, **O, M, B.**

Verhandlungen (U).

Preussisches Geodätisches Institut, Berlin (Postdam): *Veröffent-
lichungen* (U).

Verein für Kommunalwirtschaft und Kommunalpolitik, Berlin-Friede-
nau: *Monographien deutscher Städte und deutscher Landkreise* (K).

Meteorologisches Observatorium, Bremen: *Jahrbuch* (U).

Landwirtschaftliches Institut der Universität, Halle: *Kühn-Archiv* (U).

Badische Landes-Sternwarte, Heidelberg: *Veröffentlichungen* (U).

Bibliotheksdirektion, Lübeck: *Bericht über die Verwaltung des Staat-
lichen öffentlichen Büchereiwesens zu Lübeck* (U).

Württembergisches Staatsarchiv, Stuttgart: *Urkunden und Akten, Re-
gesten* (K).

OSTRIG.

Zoologisches Institut, Graz, **O, B, SN.**

Arbeiten (U); *Sonderabdruck* (Z).

Naturwissenschaftlicher Verein, Graz, **O, M, B, SN.**

Naturwissenschaftlich-medizinischer Verein, Innsbruck, **O,
M, B.**

Berichte (U).

Zentral-Anstalt für Meteorologie und Geodynamik, Wien, **O, M.**

Jahrbücher (U).

Geologische Bundesanstalt, Wien, **O, M, B, SN.**

Abhandlungen (U); *Jahrbuch* (U); *Verhandlungen* (U).

Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen, Wien, **M, SN**
(astr., geodæt.).

Naturhistorisches Museum, Wien, **O, M, B, SN** (zool., geol., bot.).

Annalen (U).

Akademie der Wissenschaften, Wien, **Alt.**

Almanach (U); *Mitteilungen der Erdbeben-Kommission* (U). Math.-nat.

Klasse: *Anzeiger* (U); *Denkschriften* (U); *Sitzungsberichte (Abt. I, II a & b)* (U). Phil.-hist. Klasse: *Denkschriften* (K); *Sitzungsberichte* (K).

Historische Kommission: *Archiv für österreichische Geschichte* (K).

Zoologisch-botanische Gesellschaft, Wien, **O, B, SN.**

Abhandlungen (U); *Verhandlungen* (U).

Monatshefte für Mathematik und Physik, Wien, **O, M, SN.**

Monatshefte für Mathematik und Physik (U).

CZEKO-SLOVAKIET, UNGARN, SERBIEN.

Bibliothèque de l'Université, Brno, **O, H, F, M, B.**

Université Masaryk, Brno: Faculté de Médecine: *Spisy* (U); Faculté des Sciences: *Spisy* (U).

École des hautes études vétérinaires, Brno: *Biologické Spisy* (U).

École supérieure d'agronomie, Brno: *Sbornik* (U).

Societas scientiarum naturalium Moraviae, Brno: *Acta* (U).

Institut Central Météorologique de la République Tchéco-Slovaque, Prag, **O, M.**

Résumé mensuel des Observations météorologiques (M).

Královská Česká Společnost Nauk, (Société Royale des Sciences de Bohême), Prag, **Alt.**

Výroční zpráva (U); *Věstník (Třída Filosoficko-Historicko-Jazykozpytná* (K) & *Třída Matematicko-Přírodovědecká* (U).)

Česká Akademie věd a umění (Académie Tchèque des Sciences et des Arts), Prag, **Alt.**

Rozpravy, Třída I, II (U) & *III* (K); *Mimo Rozpravy* (U); *Sborník filologický* (K); *Filosofická Bibliotéka, Rada I* (K); *Historický Archiv* (K); *Kritické Studie Staroslovanského Textu Biblického* (K); *Sbirka pramenů, Skupina I, Rada I, Skupina II & III* (K); *Bibliotéka klasiků řeckých a římských* (K); *Spisy Tomáše ze Stitného* (K); *Bulletin international (Classe des Sciences Mathématiques etc.)* (U); *Sbornik Přírodovědecký* (U); *Českomoravská Heraldika* (K); *Almanach* (U); *Věstník* (U); *Memorandum* (U); *Forsk. Afhandlinger*.

National Observatory, Prag: *Hvězdářská Ročenka* (U); *Publications* (U).

Verein für Naturkunde, Pressburg, **O, M, B.**

Heil- und Naturwissenschaftlicher Verein, Pressburg: *Verhandlungen* (U).

Magyar Nemzeti Múzeum (Ungarisches National-Museum),
Budapest, **M, B.**

Sectio zoologica: *Annales Historico-Naturales* (U).

Magyar Tudományos Akadémia (Ungarische Akademie der
Wissenschaften), Budapest, **Alt.**

Srpska Kraljevska Akademija (Académie Royale de Serbie),
Belgrad, **Alt.**

Glas (U); *Spomenik* (U); *Srpski Etnografski Zbornik* (K); *Istorijski Zbornik* (K); *Godišnjak* (U); *Editions Spéciales* (U).

Archäologisches Staatsmuseum (Fr. Bulić), Spalato, **O, H.**

Observatoire Astronomique, Prag: *Observations Météorologiques et Magnétiques* (U).

Slavia. — *Časopis pro slovanskou filologii* (K), Prag.

Haynald Observatorium, Kalosca: *Publikationer* (U).

BULGARIEN, GRÆKENLAND, RUMENIEN.

Académie Bulgare des Sciences, Sofia, (1928), **Alt.**

Annuaire (U); Classe d'Histoire et de Philosophie etc.: *Recueil* (K), *Revue* (K); Classe des Sciences Naturelles et Mathématiques: *Recueil* (U), *Revue* (U); *Recueil de Folklore et d'Ethnographie* (K); *Antiquités Bulgares* (K); *Antiquités de l'Art Bulgare* (K); *Bibliothèque Bulgare* (K); *Liste des Publications* (U).

Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, (Académie d'Athènes), Athen, (1926),
H, F, M, B.

Πράξεις (U).

Academia Română, București, **Alt.**

Anale (U); Secțiunea literară: *Memoriile* (K); Secțiunea istorică: *Bulletin* (K); *Memoriile* (K); Secțiunea științifică: *Bulletin* (U); *Memoriile* (U); *Din viața poporului român* (K); *Discursuri de recepțiune* (U); *Studii și cercetari* (U); *Texte de limbă din secolul XVI* (K).

ITALIEN.

R. Accademia di Scienze, Lettere ed Arti degli Zelanti,
Acireale, **O, H, F, M, B.**

R. Accademia delle Scienze dell'Istituto, Bologna, **Alt.**

Classe di scienze fisiche: *Memorie* (U); *Rendiconti delle sessioni* (U).

Classe di scienze morali: *Memorie* (K); *Rendiconti delle sessioni* (K).

R. Biblioteca Nazionale Centrale, Firenze, **Alt.**

Bollettino delle pubblicazioni italiane (U).

R. Accademia della Crusca per la Lingua d'Italia, Firenze, **O, H, F, SH.**

R. Università degli Studi, Firenze: Facoltà di Lettere e Filosofia: *Pubblicazioni* (K); Sezione di Filologia e Filosofia: *Pubblicazioni* (K).

Società Italiana d'Antropologia, Etnologia e Psicologia, Firenze, **O, F, B.**

Museo Civico di Storia Naturale, Genova, **O, B, SN.**

R. Istituto Lombardo di Scienze e Lettere, Milano, **Alt.**

Rendiconti (U).

R. Accademia di Scienze, Lettere ed Arti, Modena, **Alt.**

R. Istituto Orientale, Napoli, **SH** (orient.).

Stazione Zoologica, Napoli, **O, M, B, SN** (nat.).

Mitteilungen (U); *Pubblicazioni* (U).

Museo Zoologico d. R. Università, Napoli, **O, B.**

Società Reale (R. Accademia delle Scienze), Napoli, **O, M, B, SN.**

Scienze fisiche e matematiche: Atti (U); *Rendiconto* (U).

R. Accademia di Scienze, Lettere e Belle Arti, Palermo, **Alt.**

Società di Scienze Naturali ed Economiche, Palermo: *Bollettino* (U); *Giornale delle Scienze Naturali ed Economiche* (U).

Circolo Matematico, Palermo, **M, SN.**

Società Toscana di Scienze Naturali, Pisa, **O, M, B.**

Atti, Memorie (U); *Atti, Processi verbali* (U).

R. Università di Pisa: *Annali delle Università Toscane* (U).

Società Italiana di Fisica, Pisa, **O, M, SN** (fys., kem., math.).

Il nuovo Cimento (U).

R. Scuola Superiore d'Agricoltura, Portici, **B.**

Bollettino (L).

R. Scuola Superiore d'Agricoltura, Portici: Laboratorio di Zoologia Generale e Agraria: *Bollettino* (L).

R. Istituto Superiore Agrario, Portici: *Annali* (L).

Biblioteca Apostolica Vaticana, Rom, **O, H, F, SH.**

R. Ufficio Geologico, Rom, **O, M, B.**

Bollettino (U).

R. Accademia Nazionale dei Lincei, Rom, **Alt.**

Annuario (U); *Atti, Notizie degli scavi di antichità* (K); Classe di scienze fisiche etc.: *Atti, Rendiconti* (U); *Memorie* (U); *Rendiconti* (U).
Classe di scienze morali etc.: *Memorie* (K); *Rendiconti* (K).

Società Italiana per il Progresso delle Scienze, Rom, **O, M, B.**
Annuario (U); Atti (U).

Società Italiana delle Scienze, Rom, **O, M, B, SN.**
Annuario (U); Memoire di Matematica e di Scienze Fisiche e Naturali (U).

R. Accademia dei Fisiocritici, Siena, **O, M, B, SN.**
Atti (U).

R. Accademia delle Scienze, Torino, **Alt.**
Atti (U).

Società piemontese di Archeologia e Belle Arti, Torino, **H.**
Atti (K); Bollettino (K).

Società Adriatica di Scienze Naturali, Trieste, (1927), **O, SN**
 (nat.).
Bollettino (U).

R. Accademia Navale, Livorno: *Bollettino radiotelegrafico (p); Pubblicazioni dell'Istituto elettrotecnico e radiotelegrafico della R. Marina (p).*
 Union géodésique et géophysique internationale, Napoli: *Bulletin volcanologique (u).*

R. Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti, Venezia: *Atti (U); Memorie (U).*

SPANIEN, PORTUGAL.

R. Academia de Ciencias y Artes, Barcelona, **Alt.**
Boletin (U); Memorias (U).

R. Academia Española, Madrid, **O, H, SH.**
Boletin (K).

R. Academia de la Historia, Madrid, **O, H, SH.**
Boletin (K).

Real Academia de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales,
 Madrid, **Alt.**
Anuario (U); Memorias (U); Revista (U).

Instituto y Observatorio de Marina, San Fernando, **O, M.**
Anales (U); Almanaque Náutico (U).

Sociedade de Geographia, Lisbôa, **O, H, F, M, B.**
Boletim (U).

Faculdade de Sciencias, Universidade, Porto: *Annaes Scientificos (U & p).*

AMERIKA.

New York State Library, Albany, N. Y., (1926), **O, B, SN.**

University of the State of New York, Albany, N. Y.: *New York State Museum Bulletin* (U); *Handbook* (U).

New York Agricultural Society, Albany, N. Y., **O, M, B.**

Johns Hopkins University, Baltimore, **Alt.**

Circular (U); *Studies in Historical and Political Science* (K); *American Journal of Mathematics* (U); *American Journal of Philology* (K).

Zoological Laboratory: *Sertryk* (U).

Maryland Geological Survey, (Johns Hopkins Univ.), Baltimore, **O, M, B, SN** (geol.).

General Reports (U).

University Library, Berkeley, Cal., **Alt.**

University of California, Berkeley: *Bulletin* (U), *Chronicle* (U), *Memoirs* (U), *Publications: Agricultural Sciences* (L), *American Archaeology and Ethnology* (K), *Botany* (H), *Classical Philology* (K), *Egyptian Archaeology* (K), *Engineering* (P), *Entomology* (U), *Geography* (U), *History* (K), *Mathematics* (U), *Modern Philology* (K), *Pathology* (U), *Philosophy* (K), *Physiology* (U), *Semitic Philology* (K), *Zoology* (U); *Bulletin of the Department of Geological Sciences* (U); *Bureau of international Relations* (K); *Forskellige Afhandlinger* (U).

California Agricultural Experiment Station, Berkeley: *Bulletin* (U), *Hilgardia* (L).

American Academy of Arts and Sciences, Boston, **Alt.**

Memoirs (U); *Proceedings* (U).

Society of Natural History, Boston, **O, B, SN.**

Bulletin (U); *Memoirs* (U); *Occasional Papers* (U); *Proceedings* (U).

Museum of Brooklyn Institute of Arts and Sciences, Brooklyn, N. Y., **O, M, B.**

Science Bulletin (U).

Ecology, Botanic Garden, Brooklyn, N. Y., **B.**

Ecological Society of America, Brooklyn: *Ecology* (H).

Museo Nacional de Historia Natural, Buenos Aires, **M, B, SN.**

Anales (U); *Memoria Anual* (U).

Society of Natural Sciences, Buffalo, N. Y., **O, M, B.**

Museum of Comparative Zoology, Harvard College, Cambridge, **O, B, SN.**

Annual Report (U); *Bulletin* (U); *Memoirs* (U).

Astronomical Observatory, Harvard College, Cambridge, **O, M.**

Annals (U); *Annual Report* (U); *Bulletin* (U); *Circulars* (U); *Reprint* (U).

Bussey Institution, (Cambridge Entomological Club), Harvard College, Cambridge, **O, B.**

Tufts's College, Cambridge, **O, M, B.**

Studies (U).

University, Chicago, **Alt.**

Abstracts of Theses, Humanistic Series (K) & *Science Series* (U); *Dissertationer* (U); *Journal of political Economy* (K); *American Journal of Sociology* (K); *Journal of Religion* (K).

Academy of Sciences, Chicago, **Alt.**

Bulletin, Natural History Survey (U).

Lloyd Library, Cincinnati, **O, B.**

Bibliographical Contributions (U); *Bulletin, Botany Series* (H), *Entomological Series* (U) and *Reproduction Series* (U); *Circular* (U).

Geological Society of America, c/o Case Library, Cleveland, Ohio, **O, M, B, SN.**

Nela Research Laboratory, Cleveland, Ohio: *Abstract-Bulletin* (p).

American Chemical Society, Ohio State University, Columbus, Ohio, **O, M, B, SN** (kem.).

Ohio State University, Columbus, Ohio: *Bulletin* (U); *Bulletin (Biological Survey)* (U).

American Chemical Society, Easton (Columbus): *Chemical Abstracts* (U); *Industrial and Engineering Chemistry* (p); *Industrial and Engineering Chemistry* (p); *Journal* (U).

Ohio Journal of Science, Ohio State University, Columbus, Ohio, **O, B.**

Ohio Academy of Science and Ohio State University Scientific Society, Columbus, Ohio: *Annual Report* (U); *Proceedings* (U); *Special Paper* (U); *Ohio Journal of Science* (K).

Academia Nacional de Ciencias, Cordoba, **O, H, F, M, B.**

Actas (U); *Boletín* (U); *Miscelánea* (U).

Academy of Natural Sciences, Davenport, **O, M, B.**

Library of Denison Scientific Association, Granville, Ohio, **O, M, B.**

Denison University, Granville, Ohio: *Journal of the Scientific Laboratories* (U).

Entomological Society of Ontario, Guelph, **O, B.**

University, Iowa, **O, H, F, M, B.**

Philological Quarterly (K); *Studies: Aims and Progress of Research* (U), *Child Welfare* (K), *Education* (K), *Humanistic* (K), *Medecine* (U), *Natural History* (U), *Psychology* (K), *Social Sciences* (K).

Geological Survey, Iowa: *Annual Report* (U).

New York State College of Agriculture, Ithaca, N. Y., **B.**

Cornell University, Agricultural Experiment Station, Ithaca, N. Y.:
Bulletin (U); *Memoirs* (U); *forsk. Afhandlinger* (U).

Universidad Nacional, Facultad de ciencias fisicomatemáticas puras y aplicadas, La Plata, **O, M, B.**

Anuario (U); *Contribucion al estudio de las ciencias físicas y matemáticas* (U); *Publicaciones* (U); *Textos y conferencias* (U); *forsk. Skrifter* (U).

University of Kansas, Lawrence, **Alt.**

Science Bulletin (U).

Cuerpo de Ingenieros de Minas y Aguas del Peru, Lima, **O, M, B.**

Universidad Mayor de San Marcos, Lima: *Anales de la Facultad de Ciencias* (U).

Wisconsin Academy of Sciences, Arts and Letters, Madison, **Alt.**

Transactions (U).

Wisconsin Geological and Natural History Survey, Madison: *Bulletin* (U).

Instituto Geológico, Mexico, **M, B, SN** (geol.).

Anales (U); *Boletin* (U).

Sociedad Científica "Antonio Alzate", Mexico, **O, M, B, SN.**

Memorias y Revista (U).

Sociedad Mexicana de Historia Natural, Mexico, **O, B.**

Secretaria de Agricultura y Fomento, Mexico: *Boletin de la Dirección de Estudios Biológicos* (U); *Boletin mensual* (U); *Boletin oficial* (U); *Catalogo Alfabético de nombres vulgares y científicos de plantas que existen en Mexico* (H).

University of Minnesota, Minneapolis, **O, H, F, M, B.**

Geological Survey: *Bulletin* (U).

Museo de Historia Natural, Montevideo, **O, B.**

Anales (U).

Mc. Gill University Library, Montreal, **M, B, SN.**

Publications: Botany (H), *Chemistry* (U), *Library* (K), *Medicine* (U), *Physics* (U), *Zoology* (U), *Reports* (U), *Art and Architecture* (K), *Physiology* (U), *Economic Studies* (K).

University, Lick Observatory, Mount Hamilton, **O, M, SN** (astr.).

Bulletin (U); *Publications* (U).

Yale University, (American Journal of Science), New Haven, **O, H, F, M, B.**

American Journal of Science (U).

Astronomical Observatory, New Haven: *Transactions* (U).

Bingham Oceanographic Collection, New Haven: *Bulletin* (V); *Occasional Papers* (V).

Connecticut Academy of Arts and Sciences, New Haven, **SN, SH.**

Transactions (U).

American Museum of Natural History, New York, **O, B, SN.**

Annual Report (U); *Anthropological Papers* (U); *Bulletin* (U); *Guide Leaflet Series* (U); *Handbook Series* (U); *Memoirs* (U); *Natural History* (U); *Novitates* (U).

Library of Academy of Sciences, New York, **O, M, B, SN.**

Annals (U).

American Geographical Society, New York, **O, M, B, SN, SH.**

The Geographical Review (U).

American Mathematical Society, New York, **O, M, SN** (mat., astr.).

Bulletin (U); *Transactions* (U).

Zoological Society, New York, **O, B, SN** (zool.).

Zoologica (U); *Zoopathologica* (U).

Society of Natural History, Orono, Maine, **O, B.**

University of Maine, Agricultural Experiment Station: *Studies in Milk Secretion* (U); Technology Experiment Station: *Bulletin* (U); *Særtryk* (U).

Geological Survey, (Dep. of Mines), Ottawa, **Alt.**

Geological Survey: *Memoir* (u); *Summary Report* (u); Victoria Memorial Museum: *Bulletin. (Biol. Serie)* (u); Mines Branch: *Report* (u); Explosives Division: *Annual Report* (u).

Museum of the University of Pennsylvania, Philadelphia, **Alt.**

University of Pennsylvania, Biological Abstracts, Philadelphia, (1926), **B, SN** (biol.).

Academy of Natural Sciences, Philadelphia, **O, M, B, SN.**

Proceedings (U); *Year Book* (U).

American Philosophical Society, Philadelphia, **Alt.**

Proceedings (U).

Observatorio Nacional, Rio de Janeiro, **M, SN** (astr. geodæt.).

Annuario (U).

Bibliotheca Nacional, Rio de Janeiro, **O, H, F, SH.**

Museu Nacional, Rio de Janeiro, **O, M, B, SN.**

Archivos (U); *Boletim* (U).

- Washington University, Saint Louis, **O, H, F, M, B.**
Studies (Scient. Ser.) (U).
- Missouri Botanical Garden, Saint Louis, **O, B.**
Annals (H).
- Academy of Sciences, Saint Louis, **O, M, B, SN.**
 Dr. Gustavus Hinrichs, Saint Louis, **O, M, B.**
- Minnesota Historical Society, Saint Paul, **O, H.**
Minnesota History (K).
- San Diego Society of Natural History, San Diego, Cal.,
 (1927), **B, SN (geol.).**
Transactions (U).
- California Academy of Sciences, San Francisco, **O, M, B**
Constitution and By-Laws (U); Occasional Papers (U); Proceedings (U).
- Leland Stanford Junior University, Stanford, **O, H, F, M, B.**
*Publications, University Series (Biol. (U), Geol. (U), Hist. (K)); Bulletin
 of the Terrestrial Electric Observatory (U).*
- University, Toronto, **Alt.**
*Studies: Papers from the Chemical Laboratories (U); Studies (Ser.
 Biol. (U), Geol. (U), History and Economics (K), Philol. (K)).*
 Royal Astronomical Society of Canada, Toronto: *Journal (U).*
- Royal Canadian Institute, Toronto, **O, H, F, M, B.**
Transactions (U).
- University of Illinois Library, Urbana, (1926), **M, B, SN.**
Biological Monographs (L); Soil Reports (L).
 Agricultural Experiment Station, Urbana: *Annual Report (L).*
 American Microscopical Society, Urbana: *Transactions (U).*
- Illinois State Natural History Survey, Urbana, **O, B.**
Bulletin (U).
- U. S. Weather Bureau, Washington, **SN.**
Report of the Chief (M).
- Smithsonian Institution, Washington, **Alt.**
Annual Report of the Board of Regents (U); Miscellaneous Collections (U).
 National Museum (Smithsonian Institution), Washington: *Bulletin (Aa).*
*Contributions from U. S. National Herbarium (H); Proceedings (Aa);
 Report (Aa).*
- Bureau of Ethnology, (Smithsonian Institution), Washington,
O, H, SH.
Annual Report of the Secretary (Aa); Bulletin (Aa).
- Bureau of Fisheries (Department of Commerce), Washington,
O, M, B.
Bulletin (U); Documents (U); Economic Circular (U); Report (U).

- Bureau of Standards (Department of Commerce), Washington, **O, M, SN** (fys., kem., mat.).
Annual Report of the Director (U); Circulars (U); Elimination of Waste (p); Handbook Series (U); Miscellaneous Publications (U); Scientific Papers (U); Technologic Papers (p); Forsk. Publikationer (U).
 U. S. Coast and Geodetic Survey (Department of Commerce), Washington: *Annual Report (U); Special Publication (U); Serial (U).*
- U. S. Geological Survey, Washington, **O, M, B, SN**.
Annual Report (u); Bulletin (u); Professional Papers (u); Water Supply Papers (u).
- U. S. Naval Observatory, Washington, **O, M**.
Annual Report (U); Astronomical Papers (U); Publications (U); American Ephemeris and Nautical Almanac (U).
- National Academy of Sciences, Washington, **O, M, B, SN**.
Memoirs (U); Proceedings (U).
 National Research Council, Washington: *Report (U).*
- Biological Society, Washington, **O, B**.
Proceedings (U).
- Marine Biological Laboratory, Woods Hole, (1926), **M, B, SN**.
Biological Bulletin (U).
- Ohio Agriculture Experiment Station, Wooster, **O, B**.

-
- University of Colorado, Boulder: *Bulletin (U); Studies (U).*
 John Crerar Library, Chicago: *Annual Report (U).*
 Washburn Observatory, Madison: *Publications (U).*
 Secretaria de Relaciones Exteriores, Mexico: *Boletín Comercial (K).*
 Departamento de Salubridad Publica, Mexico: *Boletín (U).*
 Museu Paulista, São Paulo: *Revista (U).*
 School of Mines, Department of Geology and Mineralogy, Vermillion, South Dakota: *Bulletin (U).*
 U. S. Department of Agriculture, Washington: *Journal of Agricultural Research (U).*
 Agricultural Experiment Station, Honolulu, Hawaii: *Bulletin (H); Report (H).*
 Treasury Department (U. S. Public Health Service), Washington: *Public Health Reports (U).*

ASIEN, OSTINDIEN, JAPAN.

- Geological Survey of India, Calcutta, **O, M, B, SN**.
Memoirs (U); Records (U); forsk. Skrifter (U).

Indian Association for the Cultivation of Science, Calcutta,
O, M, B.

Bulletin (U); *Indian Journal of Physics* (U).

Imperial Department of Agriculture in India, Pusa, **B.**

Kon. Natuurkundige Vereeniging in Nederlandsch-Indië,
Batavia (Weltevreden), **Alt.**

Natuurkundig Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië (U).

Kon. Bataviaasch Genootschap en Rechtshoogeschool, Batavia: *Lijst van Aanwinsten der Bibl. van het Museum* (K).

Kon. Magnetisch en Meteorologisch Observatorium, Batavia: *Observations* (M); *Regenwaarnemingen* (M); *Seismological Bulletin* (G); *Verhandelingen* (M).

Bibliotheca Philologica Batava, Batavia: *Mnemosyne* (K).

Kon. Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, Batavia (Weltevreden): *Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde* (K); *Verhandelingen* (K).

Oudheidkundige Dienst in Nederlandsch-Indië, Batavia: *Oudheidkundig Verslag* (K).

Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, Buitenzorg, Java, **B, SN.**

Jaarboek (H); *Bulletin* (H) & *Mededeelingen van het Instituut voor Plantenziekten* (H); *forsk. Afhandlinger* (H).

Jardin Botanique de Buitenzorg: *Arbeiten aus dem Treub Laboratorium* (H); *Bulletin* (H).

Instituts Scientifiques de Buitenzorg: *Treubia* (U).

Schola Medicinalis Universitatis Imperialis, Kyōto, **B.**

Acta (U).

Imperial University, College of Science, Kyōto: *Memoirs, Serie A et B* (U).

Tōhoku Imperial University, Sendai, **O, M, B, SN.**

Science Reports (Series 1—4) (U); *Tōhoku Mathematical Journal* (U).

Anatomisches Institut, Sendai: *Arbeiten* (U).

Imperial University, Tōkyo, **Alt.**

Journal of the Faculty of Science Section I—V (U).

Imperial Academy, Tōkyo, **O, M, B.**

Proceedings (U).

National Research Council of Japan, Tōkyo: *Journal of Botany* (H); *Journal of Chemistry* (U); *Journal of Engineering* (P); *Journal of Mathematics* (U); *Journal of Physics* (U).

Kodaikān and Madras Observatories, Madras: *Annual Report* (U); *Bulletin* (U).

Institute of Physical and Chemical Research, Tôkyo: *Abstracts* (P);
Bulletin (P); *Scientific Papers* (U).

AFRIKA, AUSTRALIEN.

Société Archéologique, Alexandria, **O, H.**

South African Museum, Cape Town, **O, H, F, M, B.**

Annals (U); *Report* (U); *Forsk. Skrifter* (U).

Royal Observatory, Cape Town: *Annals* (U); *Cape Astrographic Zones*
(U); *Report* (U).

South African Association for the Advancement of Science,
Johannesburg, **O, M, B.**

South African Journal of Science (U).

Institut d'Égypte, Kairo, **Alt.**

Bulletin (K); *Mémoires* (K).

Geological Survey of Égypt, Kairo: *Papers* (K).

Société Royale de Géographie d'Égypte, Kairo: *Bulletin* (K).

Transvaal Museum, Pretoria, **O, M, B.**

Annals (Aa).

Royal Society of South Australia, Adelaide, **M, B, SN.**

Transactions and Proceedings (U).

Royal Society of Victoria, Melbourne, **M, B, SN.**

Proceedings (U).

Australian Museum, Sydney, **M, B.**

Records (U).

Linnean Society of New South Wales, Sydney, **B.**

Proceedings (U).

New Zealand Institute, (Dominion Museum), Wellington,
M, B, SN.

Transactions and Proceedings (U).

New Zealand Board of Science and Art, Wellington: *New Zealand*
Journal of Science and Technology (U).

Australian National Research Council, Sydney: *Australian Science*
Abstracts (U).

VIII.

Selskabets Virksomhed som Central for Publikationsforsendelser.

Beretning for 1927.

(jfr. Oversigt ^{1926/27} Side 252—53).

I det forløbne Aar har Sekretariatet afsendt 26 Kasser Publikationer, nemlig til Amerika 13, Holland 2, Belgien 2, Frankrig 2, Rusland 1, Tyskland 4 og Aarhus 2. Disse Kasser indeholdt foruden Selskabets egne Publikationer tillige Skrifter fra forskellige danske Institutioner, hvori blandt kan nævnes: Aarhus Byraad, Statsbiblioteket i Aarhus, Dansk Naturhistorisk Forening, Danmarks geologiske Undersøgelse, Entomologisk Forening, Kommissionen for Havundersøgelser, Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland, Landbohøjskolen, Mineralogisk Museum, Det kgl. nordiske Oldskriftselskab, Søkortarkivet, Universitetsbiblioteket og Urania-Observatoriet.

Sekretariatet har i Aaret 1927 fra Udlandet modtaget 66 Kasser Publikationer til Fordeling, deraf fra Amerika 53, Holland 1, Belgien 5, Polen 3, Rumænien 1 og Tyskland 3. Antallet af Pakker var 4395, repræsenterende en Vægt paa 4565 kg. Hertil kommer desuden en Del større Pakker, som ikke var sendt i Kasser.

Pakker, der indleveres til Forsendelse til Udlandet gennem Selskabet, maa være nøjagtig adresseret, saavidt muligt i det Lands Sprog, hvortil Pakkerne ønskes sendt, og en

Liste over Adressaterne og Antallet af Pakker maa vedlægges til Brug for Selskabet i Tilfælde af Uregelmæssigheder ved Forsendelsen. Hvis Afsenderen ønsker at modtage Kvitte- ring, kan en trykt Kvitteringsformular vedlægges. Da Ud- vekslingen intet har med kommercielle Forsendelser at gøre, maa Pakkerne kun indeholde Publikationer, der sendes som Bytte eller som Gave.

IX.

Selskabets Udsendelse af Forfattereksemplarer.

Sekretariatet har ligesom tidligere assisteret Forfatterne af Afhandlinger i Selskabets Publikationer ved Udsendelse af Særtryk.

I Aaret 1927 udsendtes c. 900 Pakker, Udgift c. 275 Kr.

FORTEGNELSE
OVER
VIDENSKABERNES SELSKABS PUBLIKATIONER
JULI 1927—JUNI 1928.

I. Oversigt

over Selskabets Forhandlinger Juni 1926—Maj 1927.

(Færdig fra Trykkeriet ¹⁵/₈ 1927.)

II. Meddelelser.

A. Historisk-filologiske:

- Bd. XIV. Nr. 1: **Arthur Christensen**: Critical Studies in the Ru-
bā'iyāt of 'Umar-i-Khayyām. A revised Text with
English Translation. (Færdig fra Tr. ²¹/₁₂ 27.)
- Nr. 2: **H. O. Lange**: Der magische Papyrus Harris.
Herausgegeben und erklärt. (Færdig fra Tr. ⁵/₁₁ 27.)
- Nr. 3: **Frederik Poulsen** und **Konstantinos Rhomaïos**: Erster
vorläufiger Bericht über die dänisch-griechischen
Ausgrabungen von Kalydon. Mit 127 Abbildungen
(90 Tafeln). (Færdig fra Tr. ³¹/₁₂ 27.)
- Bd. XV. Nr. 2: **Arthur Christensen**: Études sur le Zoroastrisme de
la Perse antique. (Færdig fra Tr. ²³/₆ 28.)
- Nr. 3: **Hedvig Olsen**: Étude sur la syntaxe des pronoms
personnels et réfléchis en roumain. (Færdig fra
Tr. ²¹/₆ 28.)

C. Matematisk-fysiske:

- Bd. VIII. Nr. 1: **Einar Hille**: On the Logarithmic Derivatives of the
Gamma Function. (Færdig fra Tr. ¹⁵/₈ 27.)
- Nr. 4: **P. O. Pedersen**: Den højere Atmosfæres Sammen-
sætning, Tryk, Temperatur og elektriske Led-
ningsevne i Belysning af Radiobølgernes Udbre-
delsesforhold. (Færdig fra Tr. ¹⁹/₁₂ 27.)
- Nr. 5: **A. Besicovitch** and **H. Bohr**: Some remarks on
Generalisations of almost Periodic Functions.
(Færdig fra Tr. ³¹/₁₂ 27.)

- Bd. VIII. Nr. 6: **Ellen Pedersen**: Über einige besondere Klassen von fastperiodischen Funktionen. (Færdig fra Tr. $12/3$ 28.)
- Nr. 7: **J. F. Steffensen**: A general Summation Formula. (Færdig fra Tr. $12/3$ 28.)
- Nr. 8: **Niels Nielsen**: Observations sur des recherches algébriques plus anciennes que le théorème d'Abel. (Færdig fra Tr. $30/6$ 28.)

D. Biologiske:

- Bd. VII. Nr. 1: **C. Raunkjær**: Dominansareal, Artstæthed og Formationsdominanter. (Færdig fra Tr. $28/1$ 28.)
- Nr. 2: **C. G. Joh. Petersen**: On some Biological Principles. (Færdig fra Tr. $13/4$ 28.)
- Nr. 3: **Bj. Vimtrup**: Undersøgelser over Antal, Form, Bygning og Overflade af Glomeruli i Nyren hos Mennesket og nogle Pattedyr. (Færdig fra Tr. $8/6$ 28.)
- Nr. 4: **R. R. Bensley og Bj. Vimtrup**: Undersøgelser over de Rouget'ske Cellers Funktion og Struktur. En Metode til elektiv Farvning af Myofibriller. (Færdig fra Tr. $30/6$ 28.)
- Nr. 5: **Oluf Thomsen**: Die Erbllichkeit der vier Blutgruppen des Menschen, beleuchtet durch 275 Nachkommenschaftsindividuen in 100 AB (IV)-Ehen, (nebst 78 Kindern, von denen nur der eine (AB)-Elter bekannt ist). (Færdig fra Tr. $30/6$ 28.)

III. Skrifter.

Naturvidenskabelig og matematisk Afdeling:

8. Række, Bd. XII. Nr. 1: **P. L. Kramp**: The Hydromedusæ of the Danish Waters. 1927.
- — Nr. 2: **W. H. van den Bos**: The Multiple System ξ Ursæ Majoris. 1928.

ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK

EXTRAITS DES PROCES-VERBAUX
DES SÉANCES

APERÇU DES TRAVAUX DE L'ACADÉMIE PENDANT L'ANNÉE JUIN 1927—MAI 1928

En juin 1927, l'Académie comptait 65 membres nationaux et 136 membres étrangers. Pendant l'année 1927—28 elle a perdu 4 membres nationaux, savoir WILHELM LUDVIG JOHANNSEN, caissier de l'Académie, ancien professeur de physiologie végétale à l'université de Copenhague, JOHAN LUDVIG HEIBERG, ancien professeur de philologie gréco-romaine à l'université de Copenhague, JOHANNES FIBIGER, professeur d'anatomie pathologique à l'université de Copenhague, et C. G. JOHANNES PETERSEN, ancien directeur de la Station biologique danoise, Copenhague — et 8 membres étrangers, savoir GÖSTA MITTAG-LEFFLER, ancien professeur de mathématiques à la Haute École de Stockholm, SVANTE ARRHENIUS, ancien professeur de physique à la Haute École de Stockholm, THORSTEIN HALLAGER HJORTDAHL, professeur de chimie à l'université d'Oslo (mort en 1925), MARIUS HAEGSTAD, ancien professeur du »Landsmaal« norvégien et de ses dialectes à l'université d'Oslo, E. WIEDEMANN, professeur de physique à l'université d'Erlangen, H. A. LORENTZ, professeur de physique à l'université de Leyde, G. CEDERSCHIÖLD, ancien professeur des langues nordiques à la Haute École de Goeteborg, et H. NOGUCHI, professeur, chef de Section au Rockefeller Institute for Medical Research, New York.

Dans sa séance du 13 avril 1928, l'Académie a reçu, dans la Section des Lettres, 3 membres danois, savoir M. K. FRIIS JOHANSEN, professeur d'archéologie à l'université de Copenhague, M. HANS RÆDER, bibliothécaire, Co-

penhague et M. POUL TUXEN, professeur de philologie indo-orientale à l'université de Copenhague; 1 membre scandinave: M. CARL MARSTRANDER, professeur des langues celtiques à l'université d'Oslo, et 3 autres membres étrangers: M. LÉON BRUNSCHWIG, professeur de philosophie à la Sorbonne de Paris, M. FR. HILLER VON GAERTRINGEN, professeur ordinaire, chargé du cours d'épigraphie grecque à l'université de Berlin, et M. R. REITZENSTEIN, professeur de philologie classique à l'université de Göttingen; — et dans la Section des Sciences 2 membres danois, savoir M. EINAR BILMANN, professeur de chimie à l'université de Copenhague, et M. OLUF THOMSEN, professeur de pathologie générale à l'université de Copenhague; et 5 membres scandinaves, savoir: M. ADOLF OSSIAN ASCHAN, professeur de chimie à l'université de Helsingfors, M. V. F. K. BJERKNES, professeur de mécanique et de physique mathématique à l'université d'Oslo, M. AUGUST BRINKMANN, professeur de zoologie et directeur du Musée Zoologique de Bergen (Norvège), M. HANS OSCAR JUEL, professeur de botanique à l'université d'Upsala (Suède), et M. ANDERS WIMAN, professeur de mathématiques à l'université d'Upsala (Suède).

L'Académie comptait donc, à la fin de la saison, 66 membres nationaux et 137 membres étrangers. Sur ces nombres, 28 membres nationaux et 59 membres étrangers appartenaient à la Section des Lettres; 38 membres nationaux et 78 membres étrangers à la Section des Sciences.

M. N. E. NÖRLUND a été élu Président de l'Académie à la place du président défunt VILHELM THOMSEN.

M. NIELS BJERRUM a été élu caissier au lieu du défunt W. L. JOHANSEN.

Ont été élus membres de la *Commission des fonds*, M. JAKOB NIELSEN au lieu de M. N. E. NÖRLUND et M. KR. SANDFELD au lieu de M. KR. ERSLEV.

M. P. K. PRYTZ a été réélu *reviseur* pour les 2 ans à suivre.

M. JOHS. PEDERSEN a été réélu membre des *Directions de la Fondation Carlsberg* et du *Musée de Frederiksborg* pour les 10 ans à suivre.

L'Académie a tenu 14 séances où ont été faites 32 communications scientifiques, savoir :

²¹/₁₀ 27. Aucune communication.

⁴/₁₁ 27. M. JOHS. STEENSTRUP, *Quelques inscriptions runiques et leur rapport à l'histoire de Danemark*.

— M. OTTO JESPERSEN présente son ouvrage: *A modern English Grammar on Historical Principles*, vol. III.

— M. P. O. PEDERSEN, *Ce que nous apprend la propagation des ondes électriques sur la composition, la pression, la température et la conductivité électrique des couches supérieures de l'atmosphère*. (C*¹).

¹⁸/₁₁ 27. M. NIELS BOHR, *Sur le postulat des »quantas« et la phase actuelle de la théorie atomique*.

— M. FRED. POULSEN présente son mémoire, écrit en collaboration avec M. KONSTANTINOS RHOMAIOS: *Erster vorläufiger Bericht über die dänisch-griechischen Ausgrabungen von Kalydon*. (C*¹).

²/₁₂ 27. M. J. L. HEIBERG, *Trois mathématiciens grecs*. (C).

— M. JOHS. LINDHARD, *Sur l'élasticité des muscles moteurs*.

— M. C. RAUNKJÆR, *Aire de dominance, densité d'espèces, et dominants des formations végétales*. (C*¹).

¹⁰/₁₂ 27. M. H. BOHR présente un mémoire par A. BESICOVITCH et H. BOHR: *Some remarks on generalisations of almost periodic functions*. (C*¹).

— Le même présente un mémoire par H. BOHR et BØRGE JESSEN: *Sur l'addition des courbes convexes dont les répartitions probables sont données*. (M).

— M. AA. FRIIS, *Le ministère Estrup et la révocation, en 1879, de l'article 5 de la paix de Prague*.

²⁰/₁ 28. M. C. G. JOH. PETERSEN, *Sur quelques principes biologiques*. (C*¹).

— M. P. O. PEDERSEN, *Décharges électriques positives*. (C).

¹ L'apposition d'un (M) ou d'un (C) après le titre de la communication, indique que son auteur l'a destinée à l'insertion aux *Mémoires* ou dans les *Communications* de l'Académie. Un astérisque (M* ou C*) désigne que la communication a été imprimée dans l'année courante.

- ³/₂ 28. M. J. HJELMSLEV, *Sur un écrit publié par le mathématicien danois Georg Mohr, Euclides Danicus, paru à Amsterdam 1672.*
- ¹⁷/₂ 28. M. ARTH. CHRISTENSEN, *Recherches concernant le Zarathushtrisme. (C*).*
— M. JAKOB NIELSEN, *Sur le problème du point fixe dans les figurations de plans fermés.*
- ²/₃ 28. M. FINNUR JÓNSSON présente son *Vocabulaire des »rímur« islandais les plus anciens.*
— M. FRED. POULSEN, *Porträtstudien in norditalienischen Provinzmuseen. (C).*
- ¹⁶/₃ 28. M. CHR. BLINKENBERG, *Un sujet connu par plusieurs contes populaires, rencontré dans une inscription grecque datant du 4e siècle avant J.-Chr.*
- ³⁰/₃ 28. M. NIELS NIELSEN, *Recherches algébriques datant de l'époque entre Tschirnhausen et Abel. (C*).*
— M. KR. SANDFELD, *Balkanica.*
- ¹³/₄ 28. M. C. JUEL, *Quelques exemples de courbes et de plans élémentaires.*
— M. JOHS. PEDERSEN, *Le traitement d'une collection d'inscriptions sémitiques.*
- ²⁷/₄ 28. M. D. LA COUR, *Nouvelles recherches sur le magnétisme terrestre en Groenland.*
— M. OLUF THOMSEN, *Principe héréditaire pour l'apparition des 4 types du sang humain, élucidé par des recherches chez 275 individus issus de 100 mariages A—B. (C*).*
- ¹¹/₅ 28. M. P. K. PRYTZ, *Manomètre construit selon le principe du contact visuel d'un microscope et d'une surface de mercure. Point triphasé de l'eau. (C).*
— M. A. B. DRACHMANN présente le 3e volume de son ouvrage, *Scholia vetera in Pindari carmina.*
— M. NIELS BJERRUM, en collaboration avec Mlle A. UNMACK, *Déterminations électrométriques de l'activité des ions hydrogène dans des mélanges d'acides et de bases à diverses concentrations et à des températures variées. (C).*

Il a été rendu hommage à la mémoire des membres danois décédés, par des allocutions prononcées, à la mémoire de W. L. JOHANNSEN par M. L. KOLDERUP ROSEN-
VINGE et M. Ø. WINGE, le $\frac{3}{2}$ 1928; à la mémoire de J. L.
HEIBERG par M. A. B. DRACHMANN, le $\frac{16}{3}$ 1928; et à la
mémoire de JOHS. FIBIGER par M. C. O. JENSEN, le $\frac{27}{4}$
1928.

L'Académie a admis à la publication dans ses *Communi-
cations*, les travaux suivants, dont les auteurs ne sont pas
membres de l'Académie:

- *ELLEN PEDERSEN, *Über einige besondere Klassen von fast-
periodischen Funktionen.*
- *HEDVIG OLSEN, *Étude sur la syntaxe des pronoms personnels
et réfléchis en roumain.*
- *J. F. STEFFENSEN, *A general Summation Formula.*
LOUIS HJELMSLEV, *Principes de grammaire générale.*
- *BJ. VIMTRUP, *Recherches sur le nombre, la forme, la struc-
ture et la surface des glomérules des reins chez l'homme
et chez quelques mammifères.*
- *Le même, *Recherches sur la fonction et la structure des
cellules de Rouget. Méthode pour la coloration élective des
myofibrilles.*
- ANDREAS BLINKENBERG, *L'ordre des mots en français mo-
derne. Première partie.*

L'Académie a admis à la publication dans ses *Mémoires*,
section des Sciences:

- *W. H. VAN DEN BOS, *The multiple System § Ursae Majoris.*
J. P. J. RAVN, *Sur les Échinides réguliers trouvés dans les
couches de Craie du Danemark.*
- HANS CLAUSEN, *Sur la structure cristalline de la cryolithio-
nite.*

L'Académie s'est fait représenter dans les occasions suivantes, entre autres :

Assises de l'Union Académique Internationale à Bruxelles, le 9—11 mai 1927 par MM. J. L. HEIBERG et H. MUNCH-PETERSEN.

Séance de l'Union Géodésique et Géophysique Internationale à Prag, le 3—10 septembre 1927 par MM. N. E. NÖRLUND, D. LA COUR et MARTIN KNUDSEN.

Fête en l'honneur de Marcelin Berthelot à Paris, le 23 oct. 1927 par M. S. P. L. SÖRENSEN.

A été délégué au 10e *Congrès international de Zoologistes*, à Budapest le 3—10 sept. 1927, M. TH. MORTENSEN.

The First International Congress of Linguists, La Haye le 10—15 avril 1928; délégués MM. OTTO JESPERSEN et HOLGER PEDERSEN.

Primo Congresso Internazionale Etrusco, Florence, avril 1928, délégué M. CHR. BLINKENBERG.

Au lieu du membre décédé, J. L. HEIBERG, M. A. B. DRACHMANN a été élu membre de la Commission pour *l'Union Académique Internationale* (président M. CHR. BLINKENBERG).

L'Académie a résolu de nommer une Commission pour veiller aux travaux relatifs au *Corpus Medicorum Graecorum*. Ont été désignés pour cette commission MM. CHR. BLINKENBERG et KARL HUDE (président).

La Commission nommée pour *l'enregistrement des sources littéraires de l'histoire de Danemark* a adressé un Rapport sur son activité pendant l'année 1926 (voir les pages 126—129).

La Commission nommée pour *faire des recherches sur les sources de l'histoire de Danemark conservées dans les archives et bibliothèques privées* a adressé un Rapport sur son activité pendant l'année 1927 (voir les pages 130—136).

La Direction de la Fondation Carlsberg a adressé un Rapport sur l'emploi des fonds pendant l'exercice 1926—27 (voir les pages 137—205).

Voir aux pages 206—211 un Rapport pour les années 1920—27 adressé par *la Commission pour l'envoi de littérature scientifique à des bibliothèques à l'étranger*.

Voir aux pages 217—248 le Rapport sur les Échanges d'imprimés organisés entre l'Académie et d'autres Institutions scientifiques.

Le Budget de l'État pour l'exercice 1928—29 accorde à l'Académie une subvention de 36,000 couronnes.

La Fondation Rask Oersted a accordé à l'Académie 10,000 couronnes pour couvrir les dépenses concernant les relations de l'Académie avec les Institutions scientifiques à l'étranger.

L'Académie a décerné un prix pour récompenser un mémoire adressé en réponse à la question mise au concours pour l'année 1928—29 (voir page 262).

QUESTION MISE AU CONCOURS POUR L'ANNÉE 1928—29

SUJET D'IMMUNO-CHIMIE

(PRIX : MÉDAILLE D'OR DE L'ACADÉMIE)

On désire des recherches expérimentales sur l'action qu'exercent les divers électrolytes sur les conditions de stabilité et de neutralisation de la toxine diphtérique et du sérum antidiphtérique; particulièrement en ce qui concerne le temps que demande l'interaction de la toxine et de l'antitoxine.

Le délai accordé expire le 31 octobre 1929.

Les réponses à la question de concours peuvent être rédigées en danois, en suédois, en anglais, en français, en latin ou en allemand. Les mémoires ne porteront pas le nom de l'auteur, mais une devise, et seront accompagnés d'une enveloppe cachetée portant la même devise et renfermant le nom, la profession et l'adresse de l'auteur. Les membres danois de l'Académie ne sont pas admis à concourir. Le prix accordé à une réponse satisfaisante donnée à la question proposée, est la médaille d'or de l'Académie, d'une valeur de 320 couronnes.

Avant l'expiration du délai indiqué pour la question, les mémoires devront être adressés au **Secrétariat de l'Académie, Dantes Plads 35, Copenhague V.** La décision sera publiée dans le mois de février suivant, après quoi les auteurs pourront retirer leurs mémoires.

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

- AFHANDLINGER AF IKKE-MEDLEMMER, antages til Offentliggørelse, 24, 29, 30, 37, 38, 40, 42.
- AMERIKANISTKONGRES, DEN 23. INTERNATIONALE, i New York i Sept. 1928, W. Thalbitzer Delegeret, 26.
- ANDERSEN, DINES, Delegeret ved den 17. internationale Orientalistkongres i Oxford i Aug. 1928, 30. Se ogsaa: Redaktør.
- ARRHENIUS, SVANTE, Prof., Dr. phil., Stockholm, Selskabets udenlandske Medlem, død, 23.
- ASCHAN, A. O., Prof., Helsingfors, optaget som udenlandsk Medlem, 38.
- BERTHELOT, MARCELIN, 100-Aars Fødselsdag d. 23. Okt. 1927, S. P. L. Sørensen repræsenterer ved en Festlighed i Paris, 26.
- BESICOVITCH, A., Prof., Cambridge, er til Stede som Gæst, 28. Se: H. Bohr.
- BILMANN, EINAR, Prof., Dr. phil., optaget som indenlandsk Medlem, 38.
- BJERKNES, V. F. K., Prof., Dr. phil., Oslo, optaget som udenlandsk Medlem, 38.
- BJERRUM, NIELS, Medlem af Rask-Ørsted Fondet's Bestyrelse, 24, Selskabets Kasserer, 27, Medlem af Vedtægtsudvalg, 34, giver Medd. »Elektrometriske Bestemmelser af Brintionaktiviteten i Blandinger af Syrer og Baser ved vexlende Saltkoncentrationer og Temperaturer, udført sammen med Frk. A. Unmack«, 41. Se ogsaa: Kasserer.
- BLINKENBERG, ANDREAS, Dr. phil., Afhdl. »L'ordre des mots en français moderne. Première partie«, opt., 42.
- BLINKENBERG, CHR., Medlem af Kommissionen for Corpus Medicorum Graecorum, 33, Delegeret ved »Primo Congresso Internazionale Etrusco« i Firenze i April 1928, 33, Formand for Udvalget for Union Académique Internationale, 34, giver Medd. »Et æventyr-motiv i en græsk indskrift fra 4. årh. f. Chr.«, 35.
- BOAS, J. E. V., repræsenterer Selskabet ved Uppsala Universitetets 450-Aars Jubilæum, 24.

- BOHR, HARALD, forelægger Afhdl. »A. Besicovitch og H. Bohr: Some remarks on generalisations of almost periodic functions«, 28, udk. i Medd., 251, forelægger Afhdl. »H. Bohr og Børge Jessen: Om Addition af konvekse Kurver med givne Sandsynlighedsfordelinger«, 29, Medlem af Vedtægtsudvalg, 34.
- BOHR, NIELS, giver Medd. »Kvantepostulatet og Atomteoriens seneste Udvikling«, 27.
- VAN DEN BOS, W. H., Dr., Observator at the Observatory at Leiden, Afhdl. »The Multiple System ξ Ursae Majoris«, opt., 24, udk. i Skrifter, nat.-math. Afd., 252.
- BRINKMANN, AUG., Prof., Dr. phil., Bergen, optaget som udenlandsk Medlem, 39.
- BRUNSCHVIG, LÉON, Prof., Paris, optaget som udenlandsk Medlem, 38.
- BUDGET for 1928, vedtages, 29, trykt 122—124.
- BUHL, FR., leder Mødet, 23, byder Medlemmerne Velkommen, 23. Se ogsaa: Klasseformænd.
- BYTTEFORBINDELSER, Beretning forelægges af Sekretæren, 31, trykt 217—248, indgaas, udvides og standses, 24, 27, 32.
- CARLSBERGFONDETS DIREKTION, 20, aflægger Beretning for 1926—27, 40, trykt 137—205. Johs. Pedersen genvælges til Medlem, 42.
- CARLSBERGLABORATORIETS BESTYRELSE, Tilforordnede til, 21.
- CEDERSCHIÖLD, GUSTAV, Prof., Dr. phil., Göteborg, Selskabets udenlandske Medlem, død, 41.
- CHRISTENSEN, ARTH., giver Medd. »Undersøgelser vedrørende Zarathushtrismen«, 33, udk. i Medd., 251.
- CLAUSEN, HANS, Mag. scient., Afhdl. »Om Kryolithionitens Kryсталstruktur«, opt. 42.
- COLLSTROP, A., Grosserer, Hjem for en dansk Videnskabsmand, Bestyrelse herfor, 21.
- CONGRÈS INTERNATIONAL DES SCIENCES HISTORIQUES, i Oslo i Aug. 1928, Aa. Friis Delegeret, 24.
- CONGRESS OF LINGUISTS, THE FIRST INTERNATIONAL, i Haag d. 10.—15. April 1928, Otto Jespersen og Holger Pedersen Delegerede, 30, Beretning herom, 40.
- CONGRESSO INTERNAZIONALE ETRUSCO, PRIMO, i Firenze i April 1928, Chr. Blinkenberg Delegeret, 33.
- CONSEIL INTERNATIONAL DE RECHERCHES (INTERNATIONAL RESEARCH COUNCIL), Komitéer for derunder hørende Unioner, 19—20, Martin Knudsen Delegeret ved Mødet i Bruxelles d. 13. Juli 1928, 35.
- CORPUS LEXICOGRAPHORUM GRAECORUM, KOMMISSIONEN FOR, 19, Prof. Kurt Latte, Basel, Medlem af Kommissionen, 26, forelægger Beretning for 1927, 40, trykt 212—213.
- CORPUS MEDICORUM GRAECORUM, KOMMISSIONEN FOR, 19, Kommissionen nedsættes, 33, Medlemmer af denne vælges, 33, Karl Hude Formand, 34.

- LA COUR, D., deltager i Mødet i Union Géodésique et Géophysique Internationale i Prag den 3.—10. Sept. 1927, 25, giver Medd. »De nye jordmagnetiske Undersøgelser i Grønland«, 39.
- DRACHMANN, A. B., Medlem af Udvalget for Union Académique Internationale, 33, Mindeord om J. L. Heiberg, 35, trykt 81—100. Delegeret ved Union Académique Internationale's Møde i Bruxelles d. 21.—27. Maj 1928, 35, K. Hude vælges i Stedet, 40, forelægger 3. Bind af »Scholia vetera in Pindari carmina«, 41.
- DRESDEN, Sächsische Landesbibliothek, faar hist.-fil. Medd., 27.
- ERSLEV, KR., Medlem af Vedtægtsudvalg, 34, udtræder af Kassekommissionen, 40.
- FIBIGER, JOHANNES., Prof., Dr. med., Selskabets Medlem, død, 31, Mindeord af C. O. Jensen, 39, trykt 101—117.
- FORFATTEREKSEMPLARER, SELSKABETS UDSENDELSE AF, Beretning forelægges af Sekretæren, 31, trykt 250.
- FORSENDELSE AF VIDENSKABELIG LITERATUR TIL FREMMEDE BIBLIOTEKER, UDVALGET FOR, indsender Beretning for 1920—27, Udvalget oploses, 42, trykt 206—211.
- FREDERIKSBORG-MUSEETS BESTYRELSE, Medlem af, 21, Johs. Pedersen genvælges til Medlem, 42.
- FRIIS, AA., Delegeret ved »6. Congrès International des Sciences Historiques« i Oslo, 24, giver Medd. »Ministeriet Estrup og Ophævelsen af Pragfredens Art. 5 1879«, 29, Medlem af Vedtægtsudvalg, 34.
- VON GAERTRINGEN, FR. FREIHERR HILLER, Hon.-Prof., Dr. phil. & litt., Berlin, optaget som udenlandsk Medlem, 38.
- GEOLOGISKE UNDERSØGELSE, DANMARKS, faar biol. Medd. og nat.-math. Skrifter (geol., biol.), 32.
- GÆSTER, til Stede ved Selskabets Møder, 25, 26, 28, 34, 35.
- GÖTEBORG, Kungl. Vetenskaps- och Vitterhets-Samhället's 150-Aars Jubilæum d. 24. Jan. 1928, N. E. Nørlund repræsenterer Selskabet, 26.
- HEIBERG, J. L., Beretning om Mødet i Union Académique Internationale i Bruxelles d. 9.—11. Maj 1927, 25, giver Medd. »Tre græske Matematikere«, 28, død, 30, Mindeord af A. B. Drachmann, 35, trykt 81—100.
- HERBORG, EML, Rentier, opretter Legat, 36.
- HJELMSLEV, JOHS., giver Medd. »Om et af den danske Matematiker Georg Mohr udgivet Skrift »Euclides Danicus«, udkommet i Amsterdam 1672«, 32, Medlem af Vedtægtsudvalg, 34.
- HJELMSLEV, LOUIS, mag. art., Afhdl. »Principes de grammaire générale«, opt., 37.
- HJORTDAHL, THORSTEIN HALLAGER, Prof., Dr. phil., Oslo, Selskabets udenlandske Medlem, død, 23.

- HUDE, KARL, Medlem af Kommissionen for Corpus Medicorum Graecorum, 33, Formand for denne, 34, forelægger Mindeord om J. L. Heiberg, 35, Delegeret ved Union Académique Internationale's Møde i Bruxelles d. 21.—27. Maj 1928 i Stedet for A. B. Drachmann, 40.
- HÆGSTAD, MARIUS, Prof., Oslo, Selskabets udenlandske Medlem død, 31.
- JENSEN, C. O., taler Mindeord om Johs. Fibiger, 39, trykt 101—117.
- JESPERSEN, OTTO, genvælges til Medlem af Rask-Ørsted Fondet's Bestyrelse, 24, forelægger Afhdl. »A Modern English Grammar on Historical Principles. Vol. III«, 25, Delegeret ved »The First International Congress of Linguists« i Haag d. 10.—15. April 1928, 30, aflægger Beretning herom, 40.
- JESSEN, BØRGE. Se: H. Bohr.
- JOHANSEN, W. L., Prof., Dr. med., phil., bot. et zool., Selskabets Medlem, død, 26, Mindeord af L. Kolderup Rosenvinge og Ø. Winge, 31, trykt 43—79. Se ogsaa: Kasserer.
- JOHANSEN, K. FRIIS, Prof., Dr. phil., optaget som indenlandsk Medlem, 38.
- JÓNSSON, FINNUR, forelægger »Ordbog til de ældste islandske rímur«, 34.
- JUEL, C., giver Medd. »Eksempler paa Elementarkurver og Elementarflader«, 37.
- JUEL, H. O., Prof., Dr. phil., Uppsala, optaget som udenlandsk Medlem, 39.
- KASSEKOMMISSIONEN, 18, Jakob Nielsen vælges til Medlem i Stedet for N. E. Nørlund, 27, forelægger Budget for 1928, 29, trykt 122—124, forelægger Regnskab for 1927, 36, trykt 118—121, Kr. Sandfeld vælges til Medlem i Stedet for Kr. Erslev, 40.
- KASSERER, Selskabets, 18, W. Johannsen dør, 26, Niels Bjerrum vælges, 27. Se ogsaa: W. Johannsen og Niels Bjerrum.
- KLASSEFORMEND, Selskabets, 17, Medlemmer af Vedtægtsudvalg, 34.
- KLASSERNE, den naturvidenskabelig-mathematiske stiller Forslag om Prisopgave, 35, den naturvidenskabelig-mathematiske stiller Forslag om Valg af den danske Bestyrelse for de skandinaviske Naturforsker møder, 36, sender Forslag om nye Medlemmer, 38.
- KNUDSEN, MARTIN, deltager i Mødet i Union Géodésique et Géophysique Internationale i Prag d. 3.—10. Sept. 1927, 25, Delegeret ved Conseil International de Recherches' Møde i Bruxelles d. 13. Juli 1928, 35. Se ogsaa: Sekretær.
- KOSSEL, ALBRECHT, Prof., Dr. med., Heidelberg, Selskabets udenlandske Medlem, død, 23.
- KÖLN, Universitäts- und Stadtbibliothek, Bytteforbindelse udvides, 27.

- LANGE, H. O., Delegeret ved den 17. internationale Orientalistkongres i Oxford i Aug. 1928, 30, Medlem af Vedtægtsudvalg, 34, Delegeret ved Union Académique Internationale's Møde i Bruxelles d. 21.—27. Maj 1928, 35.
- LANGMUIR, Prof., Washington, er til Stede som Gæst, 26.
- LATTE, KURT, Prof., Basel, Medlem af Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum, 26.
- LEGAT, EMIL HERBORGS, til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd, oprettes og administreres af Selskabet, 36.
- LINDHARD, JOHS., giver Medd. »Skeletmuskulernes Elasticitet«, 28.
- LORENTZ, H. A., Prof., Dr. phil., Leiden, Selskabets udenlandske Medlem, død, 32.
- MADVIGSKE ÆRESMEDAILLE, DEN, Forslag om Ændring af Regler for Uddeling heraf forkastes, 37.
- MARSTRANDER, CARL, Prof., Oslo, optaget som udenlandsk Medlem, 38.
- MEDLEMMER, SELSKABETS, 1—17, afg. ved Døden, 23, 26, 30, 31, 32, 41, nyoptagne, 38—39.
- MITTAG-LEFFLER, GÖSTA, Prof., Dr. phil., Stockholm, Selskabets udenlandske Medlem, død, 23.
- MORTENSEN, TH., Beretning om den 10. internationale Zoologkongres i Budapest d. 3.—10. Sept. 1927, 28.
- MOSKVA, Bytteforbindelse genoptages med Die Leninische Oeffentliche Bibliothek, Das Zentralarchiv, Die Gesellschaft der Freunde der Naturkunde, Anthropologie und Ethnographie og Die Naturforschende Gesellschaft, 24.
- MUNCH-PETERSEN, H., Prof., Dr., Beretning om Mødet i Union Académique Internationale i Bruxelles d. 9.—11. Maj 1927, 25.
- NATURFORSKERMØDER, DEN DANSKE BESTYRELSE FOR DE SKANDINAVISKE, Forslag om Valg heraf vedtages, 36.
- NIELSEN, JAKOB, Medlem af Kassekommissionen, 27, giver Medd. »Om Fikspunktproblemet ved Afbildninger af lukkede Flader«, 33.
- NIELSEN, NIELS, giver Medd. »Algebraiske undersøgelser fra tiden mellem Tschirnhausen og Abel«, 36, udk. i Medd., 252.
- NOGUCHI, HIDEYO, Prof., Selskabets udenlandske Medlem, død, 255.
- NØRLUND, N. E., Selskabets Præsident, 24, repræsenterer Selskabet ved Kungl. Vetenskaps- og Vitterhets-Samhället's 150-Aars Jubilæum i Göteborg d. 24. Jan. 1928, 26, udtræder af Kassekommissionen, 27, Delegeret ved Union Astronomique Internationale's Møde i Leiden d. 5.—13. Juli 1928, 36. Se ogsaa: Præsident.
- OLSEN, HEDVIG, Frk. mag. art., Afhdl. »Étude sur la syntaxe des pronoms personnels et réfléchis en roumain«, opt., 30, udk. i Medd., 251.
- ORIENTALISTKONGRES, DEN 17. INTERNATIONALE, i Oxford i Aug. 1928, H. O. Lange og Dines Andersen vælges til Delegerede, 30.

- OVERSIGT OVER SELSKABETS FORHANDLINGER, udk., 251.
- PEDERSEN, ELLEN, Frk., Afhdl. »Über einige besondere Klassen von fastperiodischen Funktionen«, opt. 29, udk. i Medd., 252.
- PEDERSEN, HOLGER, Delegeret ved »The First International Congress of Linguists« i Haag d. 10.—15. April 1928, 30.
- PEDERSEN, JOHS., forelægger »Behandlingen af en Samling semitiske Indskrifter«, 37, genvælges til Medlem af Carlsbergfondets Direktion og af Frederiksborg-Museets Bestyrelse, 42.
- PEDERSEN, P. O., giver Medd. »Den højere Atmosfæres Sammensætning, Tryk, Temperatur og elektriske Ledningsevne belyst gennem Radiobølgernes Udbredelsesforhold«, 25, udk. i Medd., 251, giver Medd. »Positive Udladninger«, 30, Medlem af Vedtægtsudvalg, 34.
- PETERSEN, C. G. JOH., giver Medd. »Om nogle biologiske Principer«, 30, udk. i Medd., 252, død, 255.
- POULSEN, FR., forelægger Afhdl. »Frederik Poulsen und Konstantinos Rhomaios: Erster vorläufiger Bericht über die dänisch-griechischen Ausgrabungen von Kalydon«, 27, udk. i Medd., 251, forelægger »Porträtstudien in norditalienischen Provinzmuseen«, 34.
- PRISOPGAVE, Forslag derom vedtages, 35, trykt 125, 262.
- PRYTZ, P. K., genvælges til Revisor, 40, giver Medd. »Et Manometer grundet paa optisk Kontakt mellem et Mikroskop og en Kvægsølvoverflade. Vandets Trefasepunkt«, 41.
- PRÆSIDENT, Selskabets, 17, N. E. Nørlund vælges, 24, Beretning om Mødet i Union Géodésique et Géophysique Internationale i Prag d. 3.—10. Sept. 1927, 25, meddeler W. Johannsen's Død, 26, Medlem af Vedtægtsudvalg, 34, byder nye Medlemmer Velkommen, 39. Se ogsaa: N. E. Nørlund.
- PUBLIKATIONSFORSENDELSER, SELSKABETS VIRKSOMHED SOM CENTRAL FOR, Beretning forelægges af Sekretæren, 31, trykt 249—250.
- RASK-ØRSTED FONDET'S BESTYRELSE, Medlemmer af, 21, Otto Jespersen og Niels Bjerrum genvælges, 24, bevilger 10,000 Kr. til internationale Forbindelser, 32.
- RAUNKJÆR, C., Afhdl. »Dominansareal, Artstæthed og Formationsdominanter« forelægges af Sekretæren, 28, udk. i Medd., 252.
- RAVN, J. P. J., Museumsinspektør, Docent, Afhdl. »De regulære Echinider i Danmarks Kridtfauneringer«, opt., 37.
- REDAKTØR, Selskabets, 18. Se ogsaa: Dines Andersen.
- REGISTRERING AF LITERÆRE KILDER TIL DANSK HISTORIE, KOMMISSIONEN FOR, 18, afgiver Beretning for 1927, 36, trykt 126—129.
- REGNSKAB for 1927, forelægges, 36, trykt 118—121.
- REITZENSTEIN, R., Prof., Göttingen, optaget som udenlandsk Medlem, 38.
- REVISORER, Selskabets, 18, P. K. Prytz genvælges, 40.

- RHOMAIOS, KONSTANTINOS. Se: Fr. Poulsen.
- ROSENVINGE, L. KOLDERUP, taler Mindeord om W. Johannsen, 31, trykt 43—63.
- RÆDER, HANS, Bibliotekar, Dr. phil., optaget som indenlandsk Medlem, 38.
- SANDBELD, KR., Medlem af Vedtægtsudvalg, 34, giver Medd. »Balkanica«, 36, Medlem af Kassekommissionen, 40.
- SAN DIEGO, San Diego Society of Natural History, Bytteforbindelse indgaas, 27.
- SEKRETARIATET, aflægger Beretninger, 31, trykt 217—250.
- SEKRETÆR, Selskabets, 17, meddeler Dødsfald, 23, 30, 31, 32, 41, forelægger Beretninger om Mødet i Union Académique Internationale, 25, forelægger Afhdl. af C. Raunkiær, 28, forelægger Beretninger fra Sekretariatet, 31, Medlem af Vedtægtsudvalg, 34, giver Medd. om Oprettelse af Emil Herborgs Legat, 36. Se ogsaa: Martin Knudsen.
- SETÄLÄ, E. N., Professor, finsk Minister, er til Stede som Gæst, 25, 26, 28, 34, 35.
- SOFIA, L'Académie Bulgare des Sciences, Bytteforbindelse hermed indgaas, 32.
- STATSTILSKUD, Medd. herom, 38.
- STEENSTRUP, JOH., giver Medd. »Nogle Runeindskrifter og deres Forhold til Danmarks Historie«, 25.
- STEFFENSEN, J. F., Prof., Dr. phil., Afhdl. »A general Summation Formula«, opt. 30, udk. i Medd., 252.
- STOCKHOLM, Kungl. Tekniska Högskola holder 100-Aars Jubilæum, 24, S. P. L. Sørensen repræsenterer Selskabet, 24.
- STRÖMGREN, E., Delegeret ved Union Astronomique Internationale's Møde i Leiden d. 5.—13. Juli 1928, 36.
- SØRENSEN, S. P. L., repræsenterer Selskabet i Stockholm ved Kungl. Tekniska Högskolan's Jubilæum, 24, Beretning om Berthelot Festen i Paris d. 23. Okt. 1927, 26.
- THALBITZER, W., Delegeret ved den 23. internationale Amerikanistkongres i New York i Sept. 1928, 26.
- THOMSEN, OLUF, Prof., Dr. med., optaget som indenlandsk Medlem, 38, giver Medd. »Det arvelige Grundlag for de 4 menneskelige Blodtypers Fremkomst, belyst gennem 275 Afkomsindivider i 100 AB-Ægteskaber«, 40, udk. i Medd., 252.
- TILLIDSHVERV, Selskabets, og Indehavernes Funktionstider, 17—21.
- TUXEN, POUL, Prof., Dr. phil., optaget som indenlandsk Medlem, 38.
- UDVALG, KOMMISSIONER OG KOMITÉER, 18—21.
- UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE, KOMMISSIONEN TIL, 19, indsender Beretning for 1927, 42, trykt 130—136.

- UNDERVISNINGSMINISTERIET, giver Medd. om Statstilskud til Selskabet, 38.
- UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE, Udvalget vedrørende denne, 19, Beretninger om Mødet i Bruxelles d. 9.—11. Maj 1927, 25, A. B. Drachmann vælges til Medlem af Udvalget, 33, Chr. Blinkenberg vælges til Formand for Udvalget, 34, Delegerede ved Mødet i Bruxelles d. 21.—27. Maj 1928 vælges, 35, 40.
- UNION ASTRONOMIQUE INTERNATIONALE, Komité for denne, 19, Valg af Delegerede ved Mødet i Leiden den 5.—13. Juli 1928, 36.
- UNION GÉODÉSIQUE ET GÉOPHYSIQUE INTERNATIONALE, Komité for denne, 20, Beretning om Mødet i Prag den 3.—10. Sept. 1927, 25.
- UNION INTERNATIONALE DE PHYSIQUE PURE ET APPLIQUÉE, Komité for denne, 19.
- UPPSALA, Universitetet holder 450-Aars Jubilæum, 24, J. E. V. Boas repræsenterer Selskabet, 24.
- VALG af Embedsmænd, 24, 27, 40.
- VEDTÆGTER, Selskabets, Forslag om Ændring af § 4 vedtaget, 34, Forslag om Ændring af § 17 forkastes, 37.
- VEDTÆGTSUDVALG, nedsættes, 34, indgiver Forslag om Ændring af Vedt. § 4, 34, suppleres, 34.
- VIMTRUP, BJ., Prosektor, Dr. med., Afhdl. »Undersøgelser over Antal, Form, Bygning og Overflade af Glomeruli i Nyren hos Mennesket og nogle Pattedyr«, opt., 38, udk. i Medd., 252, Afhdl. »Undersøgelser over de Rouget'ske Cellers Funktion og Struktur. En Methode til elektiv Farvning af Myofibriller«, 40, udk. i Medd., 252.
- VULKANOLOGISK UDVALG, 20.
- WIEDEMANN, E., Prof., Dr. phil., Erlangen, Selskabets udenlandske Medlem, død, 31.
- WIMAN, A., Prof., Dr. phil., Uppsala, optaget som udenlandsk Medlem, 39.
- WINGE, ØJVIND, taler Mindeord om W. Johannsen, 31, trykt 64—79.
- ZOOLOGICAL RECORD, UDVALGET FOR, 20.
- ZOOLOGKONGRES, DEN 10. INTERNATIONALE, i Budapest d. 3.—10. Sept. 1927, Th. Mortensen aflægger Beretning, 28.
-

PUBLIKATIONER

UDGIVET AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB
1927—28:

SKRIFTER, NATURVIDENSKABELIG OG MATHEMATISK AFDELING

8. RÆKKE, XII. BIND:

	Kr. Ø.
1. KRAMP, P. L.: The Hydromedusæ of the Danish Waters. 1927	16.50
2. VAN DEN BOS, W. H.: The Multiple System ξ Ursæ Majoris 1928	2.50

HISTORISK-FILOLOGISKE MEDDELELSER

XIV. BIND:

1. CHRISTENSEN, ARTHUR: Critical Studies in the Rubá'iyát of 'Umar-i-Khayyám. A revised Text with English Translation. 1927	9.00
2. LANGE, H. O.: Der magische Papyrus Harris. Herausgegeben und erklärt. 1927	5.50
3. POULSEN, FREDERIK und KONSTANTINOS RHOMAIOS: Erster vor- läufiger Bericht über die dänish-griechischen Ausgrabungen von Kalydon. Mit 127 Abbildungen (90 Tafeln). 1927	15.50

XV. BIND:

2. CHRISTENSEN, ARTHUR: Études sur le Zoroastrisme de la Perse antique. 1928	2.50
3. OLSEN, HEDVIG: Étude sur la syntaxe des pronoms personnels et réfléchis en roumain. 1928	3.85

MATHEMATISK-FYSISKE MEDDELELSER

VIII. BIND:

	Kr. Ø.
1. HILLE, EINAR: On the Logarithmic Derivatives of the Gamma Function. 1927.....	2.40
4. PEDERSEN, P. O.: Den højere Atmosfæres Sammensætning, Tryk, Temperatur og elektriske Ledningsevne i Belysning af Radiobølgernes Udbredelsesforhold. 1927	0.60
5. BESICOVITCH, A. and BOHR, H.: Some remarks on Generalisations of almost Periodic Functions. 1927	1.50
6. PEDERSEN, ELLEN: Über einige besondere Klassen von fast-periodischen Funktionen. 1928.....	1.00
7. STEFFENSEN, J. F.: A general Summation Formula. 1928.....	1.25
8. NIELSEN, NIELS: Observations sur des recherches algébriques plus anciennes que le théorème d'Abel. 1928.....	1.40

BIOLOGISKE MEDDELELSER

VII. BIND:

1. RAUNKLER, C.: Dominansareal, Artstæthed og Formationsdominanter. 1928	1.75
2. PETERSEN, C. G. JOH.: On some Biological Principles. 1928....	2.00
3. VIMTRUP, BJ.: Undersøgelser over Antal, Form, Bygning og Overflade af Glomeruli i Nyren hos Mennesket og nogle Pattedyr. 1928	1.30
4. BENSLEY, R. R. og VIMTRUP, BJ.: Undersøgelser over de Rouget'ske Cellers Funktion og Struktur. En Metode til elektiv Farvning af Myofibriller. 1928	1.00
5. THOMSEN, OLUF: Die Erbllichkeit der vier Blutgruppen des Menschen, beleuchtet durch 275 Nachkommenschaftsindividuen in 100 AB (IV)-Ehen (nebst 78 Kindern, von denen nur der eine (AB)-Elter bekannt ist). 1928	1.00
